

Møteinnkalling

Utvalg: Fellesnemnd Orkland
Møtested: Kommunestyresalen, Orkdal Rådhus
Dato: 21.11.2018
Tid: 12:00

Gyldig forfall meldes snarest til egen kommune.

Orkanger, 15.11.2018

Oddvar Indergård
Leder

Ingeborg Wolden
sekretær

Vi henstiller alle om ikke å bruke produkter med parfyme i forkant av -og i møtene. Takk for at du tar hensyn.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

SAKSLISTE

Saksnr	Innhold	Lukket behandling	Arkivsak
OR 11/18	Prosjektstatus v/Prosjektleder Ingvill Kvernmo		
PS 27/18	Handlingsplan Orkland		2018/11505
PS 28/18	Newtonrom i Orkland kommune		2018/11384
PS 29/18	Bruk av skjønnsmidler infrastruktur IKT		2018/11497
PS 30/18	Bruken av kommunehusene i Orkland		2018/11575
PS 31/18	Mandat utredning dekningsgrad for institusjon og heldøgns omsorg i Orkland		2018/10759
DR 3/18	Møteplan 1. halvår 2019		

OR 11/18 Prosjektstatus v/Prosjektleder Ingvill Kvernmo

Saksframlegg

Saksbehandler
Anne Ose

Dato
09.11.2018

Arkivreferanse
2018/11505-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
20/18	Arbeidsutvalg Orkland	15.11.2018
27/18	Fellesnemnd Orkland	21.11.2018

Handlingsplan Orkland

Vedlegg

- 1 Rådmannens forslag til handlingsplan Orkland
- 2 Rådmannens forslag til handlingsplan Orkdal
- 3 Rådmannens forslag til handlingsplan Meldal - handlingsplan
- 4 Rådmannens forslag til handlingsplan Meldal - økonomiplan
- 5 Rådmannens forslag til handlingsplan -Agdenes
- 6 Rådmannens forslag til handlingsplan Snillfjord

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

Økonomisjef i Orkland Svein Henry Berdal orienterte.

Oddbjørn Bang fremmet følgende endringsforslag:

Prosjektleder får i oppdrag å bake inn følgende tiltak i HP 2020-2022 fram til Fellesnemndas behandling

- Newtonrom .
- Næringssjef 100% stilling.
- Fremskynding av Lensvik skole med ett år.
-

Redaksjonell endring:

Agdenes tas inn i følgende setning: «Det anbefales Orkdal og **Agdenes** å starte innføringen av eiendomsskatt på vann, vind og overføringslinjer fra og med 2019 med 1/1000

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt

Oddbjørn Bangs endringsforslag - enstemmig vedtatt.

Protokolltilførsel - stemmeforklaring

Vibeke Mehlum og Olaug Muan tar forbehold om endringer inn til Fellesnemnd angående setningen ≠Overgangsordning for eiendomsskatt beholdes i 2020 for Snillfjord og Meldal, men fases ut i 2021≠

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

Fellesnemnda anbefaler kommunestyrene å vedta fremlagte budsjetter for 2019 og handlingsplan for Orkland 2020-2022

Fellesnemnda anbefaler at det innføres eiendomsskatt på vann, vind og overføringslinjer for Orkland fra og med 2020. Overgangsordning for eiendomsskatt beholdes i 2020 for Snillfjord og Meldal, men fases ut fra 2021. Det anbefales Orkdal og Agdenes å starte innføringen av eiendomsskatt på vann, vind og overføringslinjer fra og med 2019 med 1/1000. Denne økes til 7/1000 fra og med 2020.

Prosjektleder får i oppdrag å bake inn følgende tiltak i HP 2010-2022 fram til Fellesnemndas behandling

- Newtonrom .
- Nærings sjef 100% stilling.
- Fremskynding av Lensvik skole med ett år.

Rådmannens innstilling

Fellesnemnda anbefaler kommunestyrene å vedta fremlagte budsjetter for 2019 og handlingsplan for Orkland 2020-2022

Fellesnemnda anbefaler at det innføres eiendomsskatt på vann, vind og overføringslinjer for Orkland fra og med 2020. Overgangsordning for eiendomsskatt beholdes i 2020 for Snillfjord og Meldal, men fases ut fra 2021. Det anbefales Orkdal å starte innføringen av eiendomsskatt på vann, vind og overføringslinjer fra og med 2019 med 1/1000. Denne økes til 7/1000 fra og med 2020.

Bakgrunn for saken

Det har vært flere samlinger både politisk og administrativ knyttet til budsjettprosessen. Problemstillinger knyttet til kommunesammenslåingen har vært sentral på disse samlingene.

Det har siden i høsten 2017 vært arbeidet i faggrupper med problemstillinger knyttet til likheter og forskjeller i tjenestenivå og organisering, mellom de fire kommunene. Dette arbeidet har vært komplementert med KOSTRA sammenligninger og kvantitative kartlegginger.

Det er relativt stor størrelses forskjell mellom kommunene som skal gå sammen, samt at kommunene også er relativt ulike mhp bosetningsmønstre. Derfor har vi hatt mange gode diskusjoner knyttet til analysene med å se forskjeller og likheter, få felles forståelse av sentrale nøkkeltall, nivellering av tjenestenivå og muligheter for å realisere gevinster knyttet til sammenslåingen.

Det har på disse samlingene knyttet til budsjettprosessen har det vært stor enighet om at vi må bruke 2019 budsjettene på å nærme oss hverandre der de fire kommunene er forskjellige. Det har vært sentralt i prosessen at både politisk og administrativt nivå må jobbe sammen på tvers av de gamle kommunene for å fremme en enighet om prioriteringer og satsinger i 2019 og framover.

Prosessplan

Å arbeide sammen med budsjett og handlingsplan i en stor sammenslåingsprosess er komplekst, og klimaet har vært preget av nybrottsarbeid, åpenhet og godt samarbeid. For at vi skal lykkes med kommunereformen er det viktig at vi siste år som enkelt kommuner legger grunnlaget for forsvarlig og god økonomistyring inn i Orkland. 2019 vil være det siste året Orkdal, Meldal, Agdenes og Snillfjord skal ha eget budsjett. Handlingsplanen for alle de fire kommunene går tre år inn i Orkland kommune.

For det totale økonomiske bildet for den nye kommunen, må fellesnemnda se på dokumentet for Orkland for handlingsplanperioden 2020-2022, og budsjettene for 2019 for den enkelte kommune.

Fellesnemnda har uttalerett i budsjettsaker for sammenslåingskommunene, og kan gi anbefalinger til kommunestyrene.

Vurdering

Fremgår av vedlagte dokumenter

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Fremgår av vedlagte dokumenter

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

HANDLINGSPLAN ORKLAND

2020-2022

7. NOVEMBER 2018
ORKLAND KOMMUNE

Innhold

1. Innledning.....	5
2. Visjon og overordnet mål	6
2.1 Medvirkning og innbyggerdialog.....	7
3. Organisering	8
3.1 Politisk organisering	8
3.2 Administrativ organisering	9
4. Snillfjord deles i tre.....	10
5. Rammebetingelser	10
5.1 Fire kommuner på ulik størrelse blir en kommune.....	10
5.2 Aldersfordeling i befolkningen	11
5.3 Fødselsoverskudd i Orkdal og tilflytting i Snillfjord og Orkdal	11
5.4 Høyere andel uførepensjonister i yrkesaktiv alder enn gjennomsnittet	12
5.4.1 En kommune med mange arbeidsplasser	13
5.4.2 Orklandskommunene har lav andel innvandrerbosetting	13
5.5 Befolkningsprognoser.....	14
5.5.1 Befolkningsprognose for yngre årsklasser	15
5.5.2 Befolkningsprognose for de eldre årsklassene.....	15
5.6 Økonomiske nøkkeltall for Orklandskommunene – avlagt regnskap	16
5.6.1 Brutto driftsresultat.....	16
5.6.2 Netto driftsresultat.....	16
5.6.3 Brutto lånegjeld.....	17
5.6.4 Sammensetning av brutto lånegjeld i budsjett 2018	18
5.6.5 Disposisjonsfond.....	18
5.6.6 Ikke betalt premieavvik	19
5.7 Inntekter.....	19
5.7.1 Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd	19
5.7.2 Eiendomsskatt	20
5.7.3 Avkastning	21
5.7.4 Lønns -og prisvekst.....	22
5.7.5 Øvrige inntekter.....	22
5.8 Utgifter	23
5.8.1 Tjenestepensjon	23

5.8.2	Tjenestepensjon i Orkland.....	23
5.8.3	Inntektsbasert eller ytelsesbasert pensjonsordning for folkevalgte	24
5.8.4	Arbeidsgiveravgift.....	24
5.9	Renteutgift.....	24
5.10	Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer	24
5.11	Investeringer.....	26
5.11.1	Tidligere vedtatte investeringer	26
5.11.2	Nye investeringer	27
5.11.3	Investeringer Orkland.....	27
5.11.4	Tiltak som er vurdert men ikke funnet rom for.....	28
5.12	Økonomiske nøkkeltall fra forslagene til handlingsplan	28
5.12.1	Brutto driftsutgifter i % av driftsinntekter%.....	28
5.12.2	Netto driftsutgifter i % av driftsinntekter.....	29
5.12.3	Brutto lånegjeld i % av driftsinntekter utenom startlån	29
5.12.4	Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	30
6	Oversikter	30
6.1	Økonomisk oversikt drift	30
6.2	Kommunale avgifter	31
7.0	Gevinstrealisering.....	31
7.1	Vi skal få til mer sammen, enn vi får til hver for oss!.....	31
7.2	Rammer for gevinstrealisering.....	32
7.3	Bemanning.....	33
7.4	Lønnsharmonisering.....	34
7.5	Andre faktorer som påvirker mulighetene for gevinstrealisering.....	35
7.6	Politikk.....	36
7.8	Organisasjon.....	36
7.9	Ansatte	36
7.10	Kompetanse.....	38
7.11	Digitalisering.....	38
7.12	Bruken av rådhusene.....	40
7.13	Organisering av stabsområdet	41
8	Helse og mestring.....	42
8.1	Intensjonsavtalens føringer for området	42
8.2	Organisering av tjenesten	43

8.3	Tjenestestruktur	43
8.3.1	Tildelingskontor/ Koordinerende enhet.....	43
8.3.2	Institusjonstjeneste	44
8.3.3	Hjemmetjeneste	44
8.3.4	Bo- og miljø.....	45
8.3.5	Psykisk helse- og rusarbeid.....	45
8.3.6	Friskliv og rehabilitering	45
8.3.7	Legetjeneste	46
8.3.8	NAV	46
8.4	Utfordringsbildet	47
8.4.1	Demografi.....	47
8.4.2	Andelen unge uføre.....	48
8.4.3	Ressurskrevende brukere	48
8.4.4	Flere oppgaver til kommunene	48
8.4.5	Rekruttering og kompetanse.....	49
8.5	Ulikheter i brukerbetaling	49
8.5.1	Middagsombringning.....	49
8.5.2	Egenbetaling for trygghetsalarm.....	50
8.5.3	Egenbetaling dagsenter for eldre og demente.....	50
8.5.4	Praktisk bistand	50
8.6	Ulikheter i bemanning.....	51
8.6.1	Pleiefaktor på institusjon.....	51
8.7	Gevinstrealisering.....	51
8.8	Investeringsbehov	52
9	Oppvekst.....	52
9.1	Intensjonsavtalen føringer for området.....	52
9.2	Organisering av oppvekstområdet	53
9.3	Tilbudsstruktur	54
9.3.1	Barnehagene i Orkland	54
9.3.2	Skolene i Orkland.....	54
9.3.3	Barne-familietjenesten	55
9.3.4	Integrering	56
9.3.5	Tverrsektorielle samhandling	56
9.4	Utfordringsbildet	58

9.4.1	Ulik bemanning i oppvekstsektoren.....	58
9.4.2	Bemanning på skoler	58
9.4.3	Brukerbetaling SFO og barnehage.....	59
9.4.4	Ny bemanningsnorm og pedagognorm i barnehage.....	60
9.4.5	Ny lærernorm grunnskole	60
9.4.6	Integrering av flykninger	61
9.4.7	Vi må hjelpe barn- og unge til å lykkes gjennom tidlig innsats	61
9.4.8	Bygningsmasse	64
9.4.9	Digitalisering.....	64
9.4.10	Newtonrom	65
9.5	Oppsummering av utfordringsbildet innen oppvekst	65
9.6	Gevinstrealisering i oppvekst	66
10	Samfunn	67
10.1	Intensjonsavtalen føringer for området.....	67
10.2	Organisering av området.....	68
10.2.1	Beskrivelse av enhetene	68
10.3	Utfordringsbildet	71
10.4	Gevinstuttak	73

1. Innledning

I skrivende stund er det 419 dager til Orkland er etablert. I arbeidet med årets budsjettdokument, har kommunesammenslåingen vært en viktig premis.

Det har vært flere samlinger både politisk og administrativ knyttet til budsjettprosessen. Problemstillinger knyttet til kommunesammenslåingen har vært sentral på disse samlingene.

Det har siden i høsten 2017 vært arbeidet i faggrupper med problemstillinger knyttet til likheter og forskjeller i tjenestenivå og organisering, mellom de fire kommunene. Dette arbeidet har vært komplementert med KOSTRA sammenligninger og kvantitative kartlegginger.

Det er relativt stor størrelses forskjell mellom kommunene som skal gå sammen, samt at kommunene også er relativt ulike mhp bosetningsmønstre. Derfor har vi hatt mange gode diskusjoner knyttet til analysene med å se forskjeller og likheter, få felles forståelse av sentrale nøkkeltall, nivellering av tjenestenivå og muligheter for å realisere gevinster knyttet til sammenslåingen.

Det har på disse samlingene knyttet til budsjettprosessen har det vært stor enighet om at vi må bruke 2019 budsjettene på å nærme oss hverandre der de fire kommunene er forskjellige. Det har vært sentralt i prosessen at både politisk og administrativt nivå må jobbe sammen på tvers av de gamle kommunene for å fremme en enighet om prioriteringer og satsinger i 2019 og framover.

Prosessplan:

- 21. juni: felles kommunestyresamling i Meldal
- 25. juni: Felles lederforum for Orkland
- 10. september: Felles lederforum for Orkland
- 4.-5. oktober felles kommunestyresamling på Oppdal
- 7. november: Presentasjon av budsjettdokument
- 15. november: Budsjettbehandling i Arbeidsutvalget
- 21. november: Budsjettbehandling i Fellesnemnda
- 28. november: formannskapsbehandling i de fire formannskapene
- Siste halvdel desember: Vedtak i kommunestyrene

Å arbeide sammen med budsjett og handlingsplan i en stor sammenslåingsprosess er komplekst, og klimaet har vært preget av nybrottsarbeid, åpenhet og godt samarbeid. For at vi skal lykkes med kommunereformen er det viktig at vi siste år som enkelt kommuner legger grunnlaget for forsvarlig og god økonomistyring inn i Orkland.

2019 vil være det siste året Orkdal, Meldal, Agdenes og Snillfjord skal ha eget budsjett. Handlingsplanen for alle de fire kommunene går tre år inn i Orkland kommune.

For det totale økonomiske bildet for den nye kommunen, må fellesnemnda se på dokumentet for Orkland for handlingsplanperioden 2020-2022, og budsjettene for 2019 for den enkelte kommune.

2. Visjon og overordnet mål

“Vi skal sammen utvikle en aktiv, attraktiv og miljøvennlig kommune som et sterkt tyngdepunkt i sørvest-Trøndelag” Overordnet mål i intensjonsavtalen for Orkland.

Høsten 2018 jobbes det med å belyse overordna prinsipper for planlegging og plansystem for Orkland kommune, først og fremst i tida fram til etablering 1. januar 2020, men også gi tanker om hvordan et helhetlig og sammenhengende plansystem kan rigges for den nye kommunen. Vi har nå en unik mulighet til å etablere et system der det er samfunnsdelen i kommuneplanen som blir det strategiske utgangspunktet for all planlegging i Orkland. Samfunnsdelen vil dermed gi føringer for både arealbruk, organisering og pengebruk. Økonomi- og handlingsplanen er selve «navet» i plansystemet, der strategiene i samfunnsdelen møter økonomiske realiteter, og der handlingsrommet for måloppnåelse defineres.

Samfunnsdelen vil erstatte intensjonsavtalen som overordnet politisk styringsdokument.

Kommunal planstrategi er et ganske nytt planverktøy hjemlet i plan- og bygningsloven § 10-1. Dette er ikke en plan i tradisjonell forstand der det vedtas overordna mål og strategier, men et dokument som drøfter utviklingstrekk i kommunen som lokalsamfunn og organisasjon som grunnlag for å vurdere planbehovet i kommunestyreperioden. Kommunal planstrategi blir dermed et retningsgivende verktøy for kommunalt planarbeid, der formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

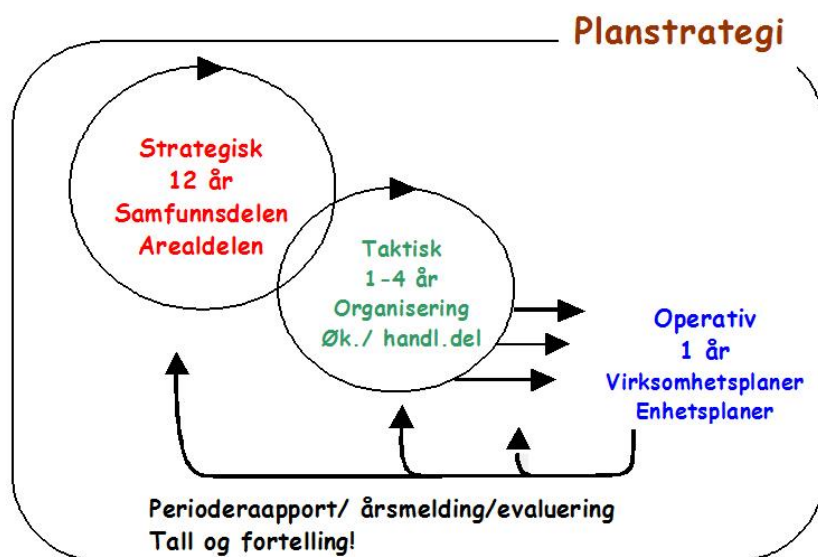
Fram til at kommunestyret for Orkland er konstituert og i virksomhet, er de politiske ambisjonene for sammenslåingen nedfelt i intensjonsavtalen som ble signert 30.10.2016.

Sentrale mål og intensjoner for sammenslåingen er:

- Vekst og utvikling i alle deler av kommunen.
- Et enda bedre tjenestetilbud enn enkeltkommunene kan tilby.
- En rasjonell og veldrevet organisasjon som sikrer best mulig ressursutnytting.
- Et lokaldemokrati som er åpent og engasjerende og samspiller med næringsliv og frivillig sektor.

Et overordna prinsipp for den nye kommunen bør være at helhetlig styring ligger til grunn for kommunens virksomhet, og at det ikke legges opp til et mer omfattende plansystem enn nødvendig. Med andre ord: vi utarbeider ikke planer for planenes (og fagområdenes) egen skyld, men ut ifra hva som er det faktiske behovet for planer for å møte utviklingstrekk og utfordringer. Dette innebærer færrest mulig omfattende kommunedelplaner, og fagplaner kun etter behov.

Plansystemet skal sikre at kommunens ressurser blir forvaltet på en effektiv og kunnskapsbasert måte.

Figur: Planverktøy og kommunalt plansystem

For at dette plansystemet skal bli helhetlig og dynamisk, er det vesentlig å finne gode og hensiktsmessige måter å rapportere tilbake til politisk nivå. Tall og tabeller gir viktig informasjon, men må ledsages av historiefortelling – både der vi lykkes og der vi har et forbedringspotensial. Slik vil kommuneorganisasjonen lære fra operativt gulvnivå til økonomi- og handlingsplanen og videre til det strategiske nivå der vi gjør overordna veivalg.

2.1 Medvirkning og innbyggerdialog

«Den nye kommunen skal legge til rette for engasjement og deltagelse i utvikling av lokalsamfunnet og samhandling mellom kommune, lokalsamfunn og næringsliv»

(Intensjonsavtalen Orkland, pkt 7 Demokrati og samhandling).

Innbyggerinvolvering er særlig egna i arbeidet med samfunnsdelen i kommuneplanen. Her er det fullt mulig å kombinere flere metoder og innfallsvinkler. Tradisjonelt har folkemøtene spilt en viktig rolle her, særlig for å informere befolkningen om planprosesser. Samtidig viser erfaring fra kommunene at vi i folkemøtene særlig får mobilisert den delen av befolkningen vi ellers møter og som er aktive på flere arenaer. Gjestebud med inviterte personer er en annen metodikk, der en får gå mer i dybden sammen med en «spissa» målgruppe. Innbyggerundersøkelser kan også være egnet middel for å få tak i folk sine synspunkter på både utfordringsbildet og ønsket utvikling i Orkland kommune. Også her vil digitalisering gi mange muligheter, og det foregår mye spennende rundt dette temaet og det er lurt å lære fra andre. Her vil både KS, fylkesmann og departement (KMD) være viktige ressurser for oss.

Fellesnemnda vedtok på denne bakgrunn følgende i politisk sak 9/18:

1. Fellesnemnda ber prosjektleder starte opp prosessarbeid med kommuneplanens samfunnsdel og planstrategi. Innbyggerdialog og medvirkning er sentrale momenter i dette planarbeidet.
2. Følgende plandokumenter utarbeides i forbindelse med samfunnsdel og planstrategi:
 - a. Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse for Orkland kommune
 - b. Beredskapsplan for Orkland kommune
 - c. Overordnet digitaliseringsstrategi og gevinstrealiseringsplan

- d. Oversikt over helsetilstanden i Orkland kommune
3. Plandokumentene skal være vedtatt av fellesnemnda innen kommunestyrevalget 2019.
4. Et overordna prinsipp er at helhetlig styring legges til grunn for kommunens virksomhet, og at det ikke legges opp til et mer omfattende plansystem enn nødvendig.

Arbeidet med samfunnsdelen påbegynnes i oktober 2018. Det er søkt fylkesmannen om skjønnsmidler/ prosjektskjønn, og søknaden ble innvilget medio oktober.

Involvering av ansatte skjer bl.a. i forbindelse med «Go'fotsamlingene» og verdiarbeidet her. Det vil i høst utarbeides en plan for innbyggerinvolvering i samfunnsdelen – ref. søknaden om skjønnsmidler. Innbyggerinvolveringen vil praktisk skje i vinter og våren 2019.

3. Organisering

3.1 Politisk organisering

Kommuner som slår seg sammen må organisere det politiske systemet på nytt.

Kommunestyrerepresentantene i Orkland skal ha en ombudsrolle, styringsrolle og lederrolle. Folkevalgte er representanter for innbyggerne, ansvarlige for kommunens drift, organisering og resultater, de skal representere kommunen utad, sette dagsorden og peke på ulike løsningsforslag.

Det er viktig å være bevisst på at innholdet i de ulike rollene kan endres når kommuner slår seg sammen. Den politiske organiseringen i Orkland kommune skal bidra til å nå målene i intensjonserklæringen. I intensjonsavtalen står det at den nye kommunen skal legge til rette for engasjement og deltagelse i utvikling av lokalsamfunnet og samhandling mellom kommune, lokalsamfunn og næringsliv.

Fellesnemnda vedtok den politiske organiseringen for Orkland i sitt møte 30.11.2017.

Den politiske organiseringen av Orkland kommune 2019-2023:

- Orkland kommunestyret skal ha 51 representanter.
- Orkland formannskap skal ha 11 representanter.

Orkland ønsker en politisk organisering med fem hovedutvalg:

- Hovedutvalg for oppvekst med 9 faste representanter.
- Hovedutvalg for pleie og omsorg 9 faste representanter.
- Hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse 9 faste representanter.
- Hovedutvalg for teknikk 9 faste representanter.
- Hovedutvalg forvaltning 11 faste representanter.

Det etableres et administrasjonsutvalg som består av formannskapet og tre representanter fra tillitsvalgte.

Det etableres en kontrollkomite med fem representanter.

Det er ønskelig at det etableres et ungdomsråd for Orkland.

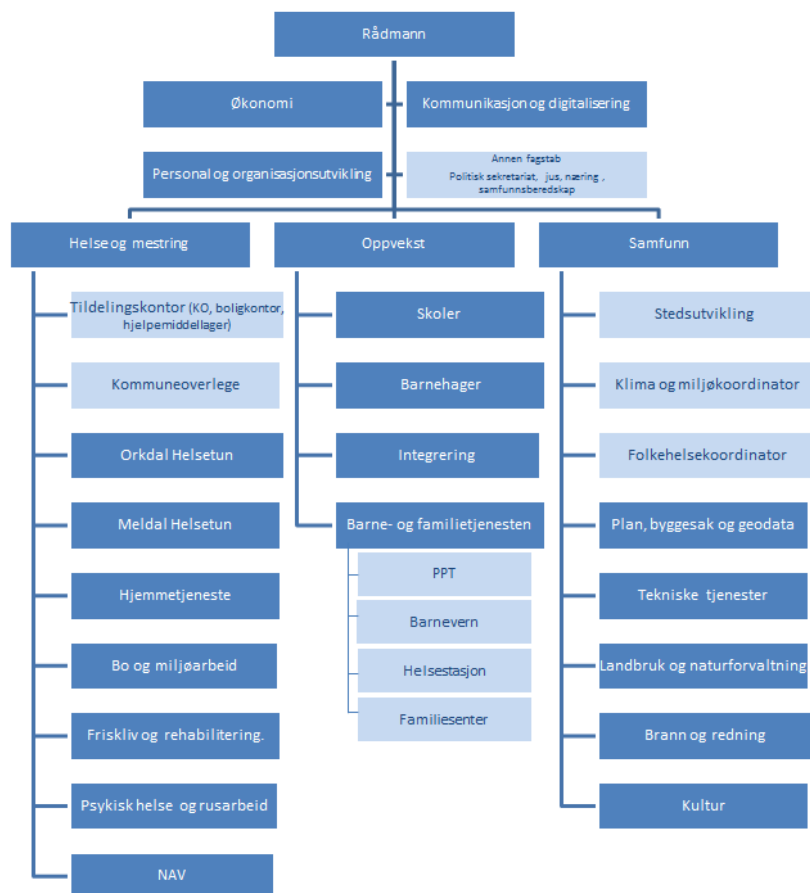
3.2 Administrativ organisering

Orkland kommunes hovedoppgaver er tjenestekvalitet, myndighetsutøvelse, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Det er stor kompleksitet i oppgaver, fagområder og loververk som den samlede virksomheten skal levere på. Den nye kommunen må ha en organisering som bidrar til at kommunen når målene sine, og løser oppgaver på en mest mulig effektiv måte. Orkland skal ha en administrativ organisering som har brukerperspektivet i fokus, og der tjenesteområdene settes sammen ut fra hva som tjener brukerne. Det betyr samlede og robuste fagmiljø, men brukerne skal møte ei dør inn, og der tjenestene skal møte brukerne der brukerne er.

Følgende prinsipper legges til grunn for den administrative organiseringen av Orkland:

- Vekst og utvikling i alle deler av kommunen
- Et enda bedre tjenestetilbud enn enkeltkommunene kan tilby
- En rasjonell og veldrevet organisasjon som sikrer best mulig ressursutnyttning
- Myndiggjorte ledere med tydelig ansvar
- Fremme tverrfaglighet
- Tidlig innsats
- Brukerorientering av tjenestene
- Robuste fagmiljø med en felles og samordna ledelse, men det daglige arbeidet kan utføres desentralisert der det er hensiktsmessig

Intensjonsavtalen ligger til grunn for den administrative organiseringen.

4. Snillfjord deles i tre

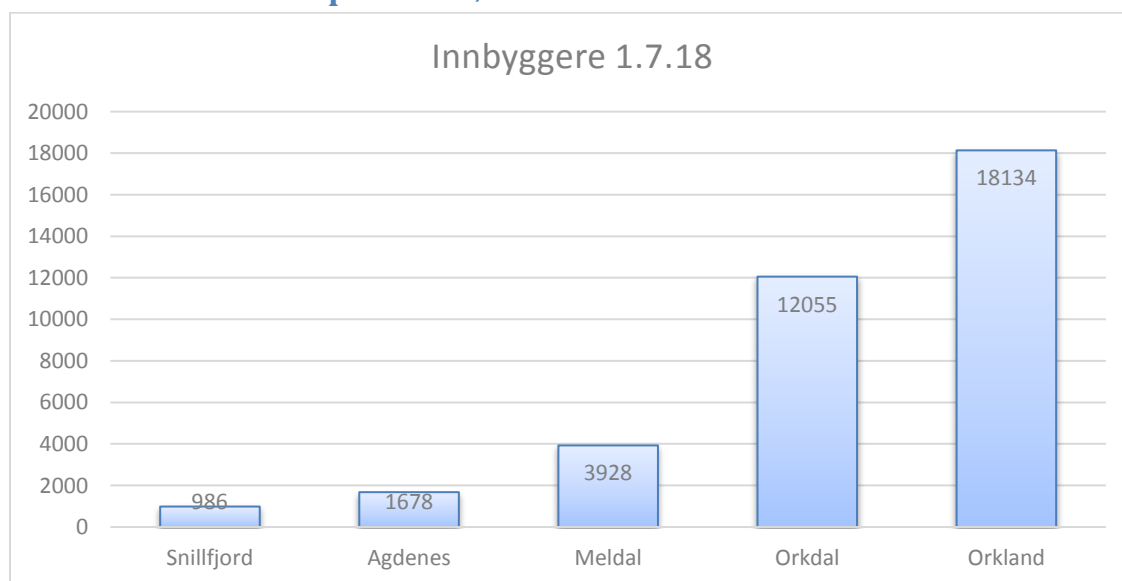
Snillfjord kommune vedtok i kommunestyremøte 30. juni 2016, sak 53/16, at Snillfjord kommune går inn for å slå seg sammen med andre kommuner basert på at kommunen så det som vanskelig å bestå som egen kommune utfra det framtidige utfordringsbildet. Sammenslåingen skulle skje ved at kommunen deltes i tre, hvor delingen skulle skje mellom nye Hitra kommune, nye Orkland kommune og nye Heim kommune. Delingen følger i hovedsak dagens skolekretser, med unntak av Vuttudal grunnkrets som i motsetning til resten av Ven skolekrets ønsket å gå inn i nye Orkland kommune.

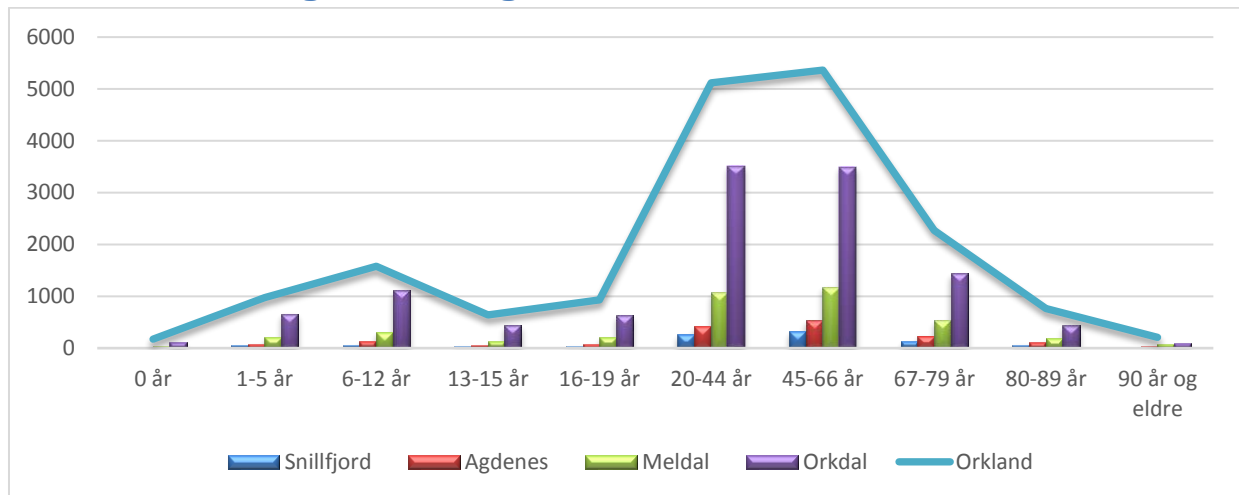
Per 01.07.2017 fordelte innbyggerne seg i Snillfjord seg mellom de tre kommunene slik at 48% av innbyggerne skal til Orkland, 31% skal til Heim, mens 21% innlemmes i Hitra.

5. Rammebetingelser

5.1 Fire kommuner på ulik størrelse blir en kommune

5.2 Aldersfordeling i befolkningen

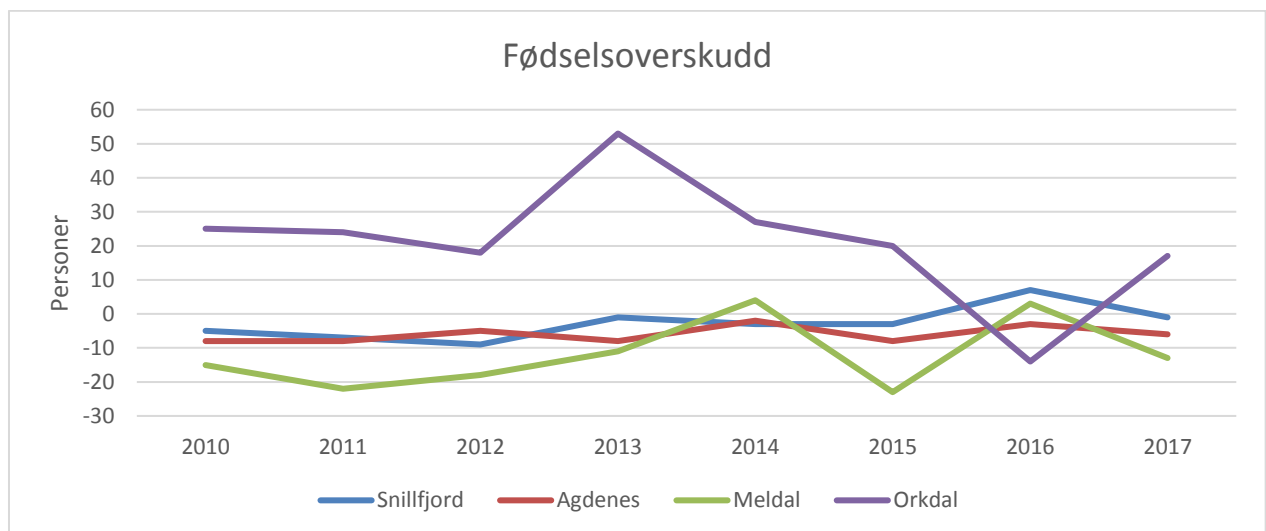

Spesielt fire aldersgrupper i befolkningen har behov for mange kommunale tjenester

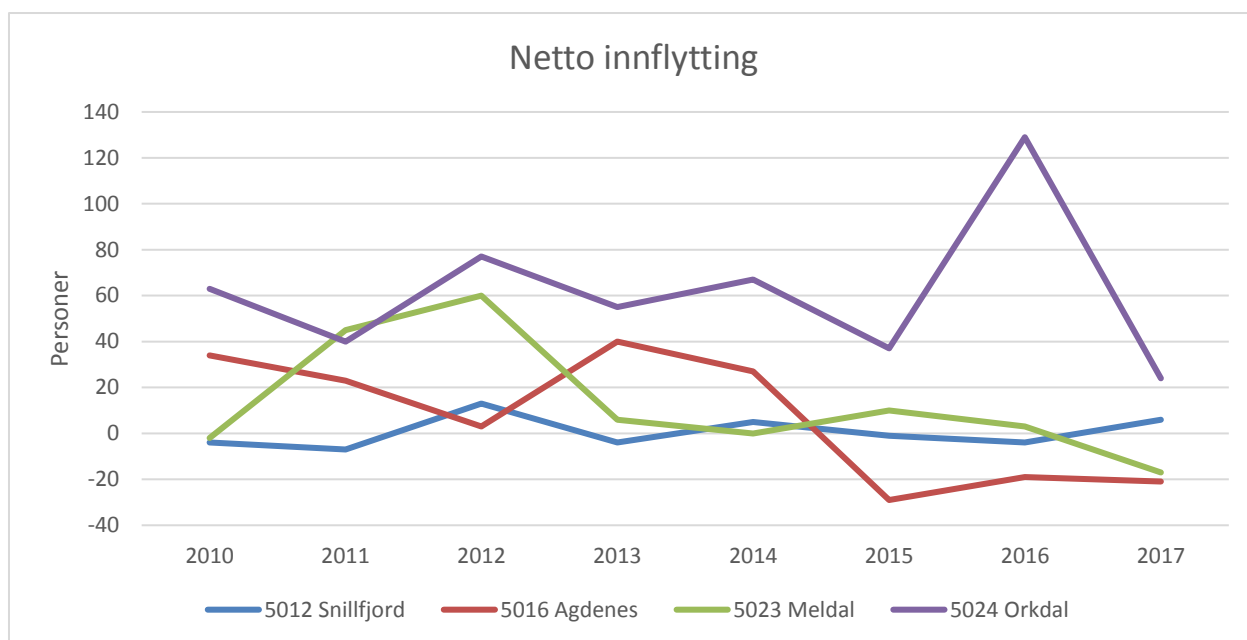
- Gruppen 1-5 år har behov for blant annet barnehageplass
- Gruppen 6-12 år, elever i barneskolen.
- Gruppen 13-15 år, elever i ungdomskolen.
- Gruppen 80 år og over er de som har mest behov for institusjonstjenester, omsorgsleiligheter, middagsombringning og andre hjemmebaserte tjenester.

5.3 Fødselsoverskudd i Orkdal og tilflytting i Snillfjord og Orkdal

Fødselsoverskudd er et måltall for antall fødte minus antall døde. Fødselsoverskuddet over år er på mange måter et speilbilde av befolkningssammensetningen. Med relativt stor andel av eldre i befolkninga er det naturlig med små eller negative fødselsoverskudd.

Netto innflytting er i stor grad et speilbilde av økonomisk aktivitet i egen region eller bosetting i forhold til Trondheim. I Når Orkland etableres, blir internflytting mellom kommunene eliminert. Hvor mye av til og fra flytting i kommunene som er intern Orklandsflytting, har vi ikke tall på.

Vi ser at for de siste åra er det stort sett Orkdal som har netto innflytting. Dette er nok både en konsekvens av økonomisk aktivitet og at Orkdal ligger nærmest Trondheim av Orkland-kommunene.

5.4 Høyere andel uførepensjonister i yrkesaktiv alder enn gjennomsnittet

Befolkningsstruktur, bosettingsmønster og levekår inngår i de variablene som staten legger vekt på når kommunenes utgiftsbehov skal vurderes i inntektssystemet.

Alle Orklandskommunene har et høyere snitt med uførepensjonister i yrkesaktiv alder enn landsgjennomsnittet. Når det gjelder andelen enslige innbyggere over 80 år som bor alene, har Snillfjord en vesentlig lavere andel enn både land og andre Orkdalskommuner.

Andelen innbyggere som bor i tettsteder har store variasjoner i Orklandskommunene, mens Snillfjord ikke har områder som faller inn under definisjonen tettsted, har Orkdal 70% og Meldal ca 58% av sine innbyggere bosatt i tettsteder.

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord	Landet
Andel skilte og separerte 16-66 år	10,6	9,6	9,6	8,9	10,6
Andel uførepensjonister 16-66 år	13,6	16,0	11,1	14,0	9,1
Andel enslige innbyggere 80 år og over	66,5	65,1	70,7	52,0	63,2
Forventet levealder ved fødsel, kvinner	84,0	84,0	84,0	84,0	83,7
Forventet levealder ved fødsel, menn	80,1	80,1	80,1	80,1	79,6
Levendefødte per 1000 innbyggere	9,7	8,7	10,1	9,1	10,7
Døde per 1000 innbyggere	8,3	12,0	13,7	10,1	7,7
Samlet fruktbarhetstall	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8
Andel av befolkningen som bor i tettsteder	70,4 %	57,7 %	22,4 %	0 %	80,9 %
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år	1,2 %	0,5 %	0,9 %	1,5 %	1,6 %

5.4.1 En kommune med mange arbeidsplasser

Sysselsatte og pendling i Orkland-kommunene (hentet fra Kommuneprofilen)

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord	Orkland
Sysselsatte med bosted i kommunen	5 854	1 860	828	523	8 793
Utpendlere fra kommunen	1 863	767	319	244	3 066
Innpendlere til kommunen	1 863	329	69	121	2 319
Sysselsatte med arbeid i egen kommune	5 854	1 422	578	400	8 046
Utpendlere i % av antall sysselsatte bosatt i kommunen	32 %	41 %	39 %	47 %	35 %
Innpendlere i % av antall sysselsatte bosatt i kommunen	32 %	18 %	8 %	23 %	26 %

Orkdal har likevekt mellom innpendlere og utpendlere, mens resten av Orklandskommunene har en overvekt av sysselsatte i befolkningen som pendler ut av kommunen. Tallene for Orkland er utregnet, og det er dermed ikke tatt hensyn til hvor mange av de innbyggerne som pendler mellom Orklandskommunene.

5.4.2 Orklandskommunene har lav andel innvandrerbosetting

	Orkdal	Snillfjord	Agdenes	Meldal	Landet
Andel innvandrerbefolkning 2016	8,5	7,3	8,9	6,4	16,8
Andel innvandrerbefolkning 2017	8,8	8,3	9	7,2	17,3
Andel innvandrerbefolkning 0-5 år	11,3	5,4	7,5	9,1	19,6
Andel innvandrerbefolkning 1-5 år	11,1	7,3	9,5	10	19,7
Andel innvandrerbefolkning 0-16 år	9,9	7,6	10,3	7,8	17,3

Innvandrerbefolkningen favner både om flyktninger og innvandrere. I tallet ligger også norskfødte med innvandrerforeldre.

5.5 Befolkningsprognoser

I SSBs prognoser for utviklingstrekkene i befolkningen ligger forventninger om at:

- Personer over 67 dobles frem mot 2060
- Forventet levealder øker
- Flyttemønstre omtrent som de 5 siste årene
- Etter hvert redusert innvandring

SSB har laget prognoser med ulike variabler, siste prognose offentliggjort i juni 2018. "Middelmodellen" (middels fruktbarhet, middels utvikling i levealder, middels innenlands flytting og middels netto innvandring) gir prognose som vist i tabellen for Orkland.

	2018	2019	2020	2021	2022	2024	2026	2028	2032	2036	2040
Snillfjord	987	989	979	973	965	963	957	946	938	922	909
Agdenes	1 684	1 673	1 655	1 632	1 633	1 627	1 611	1 603	1 584	1 568	1 545
Meldal	3 930	3 922	3 941	3 954	3 964	4 002	4 057	4 113	4 211	4 313	4 408
Orkdal	11 933	11 984	12 024	12 107	12 185	12 366	12 544	12 735	13 122	13 469	13 809
Orkland	18 021	18 054	18 090	18 160	18 245	18 457	18 671	18 905	19 367	19 793	20 198

Tallene for Orkland er med 48% av Snillfjord.

Utviklinga kan være lettere å lese om en setter befolkninga lik 100 % i 2018 for hver gruppe og ser befolkningsutviklinga i forhold til dette, og tar med landet.

Orkdal har i 2018 hatt en større vekst enn prognosene og hadde pr 1.7.18,

	2018	2019	2020	2021	2022	2024	2026	2028
Snillfjord	100 %	100,20 %	99,19 %	98,58 %	97,77 %	97,57 %	96,96 %	95,85 %
Agdenes	100 %	99,35 %	98,28 %	96,91 %	96,97 %	96,62 %	95,67 %	95,19 %
Meldal	100 %	99,80 %	100,28 %	100,61 %	100,87 %	101,83 %	103,23 %	104,66 %
Orkdal	100 %	100,43 %	100,76 %	101,46 %	102,11 %	103,63 %	105,12 %	106,72 %
Orkland	100 %	100,43 %	100,33 %	100,69 %	100,64 %	101,49 %	101,44 %	101,52 %
Landet	100 %	100,69 %	101,37 %	102,03 %	102,73 %	104,12 %	105,52 %	106,92 %

Prognosen viser en befolkningsnedgang i Snillfjord og Agdenes, og en befolkningsøkning i Meldal og Orkdal. Samlet har prognosen en økning for Orkland på vel 2 000 personer fr2018 til 2040. Eventuelle virkninger i befolkningsutvikling av nye store fabrikker som er under bygging på industriområdet i Orkdal er ikke innbakt i prognosene.

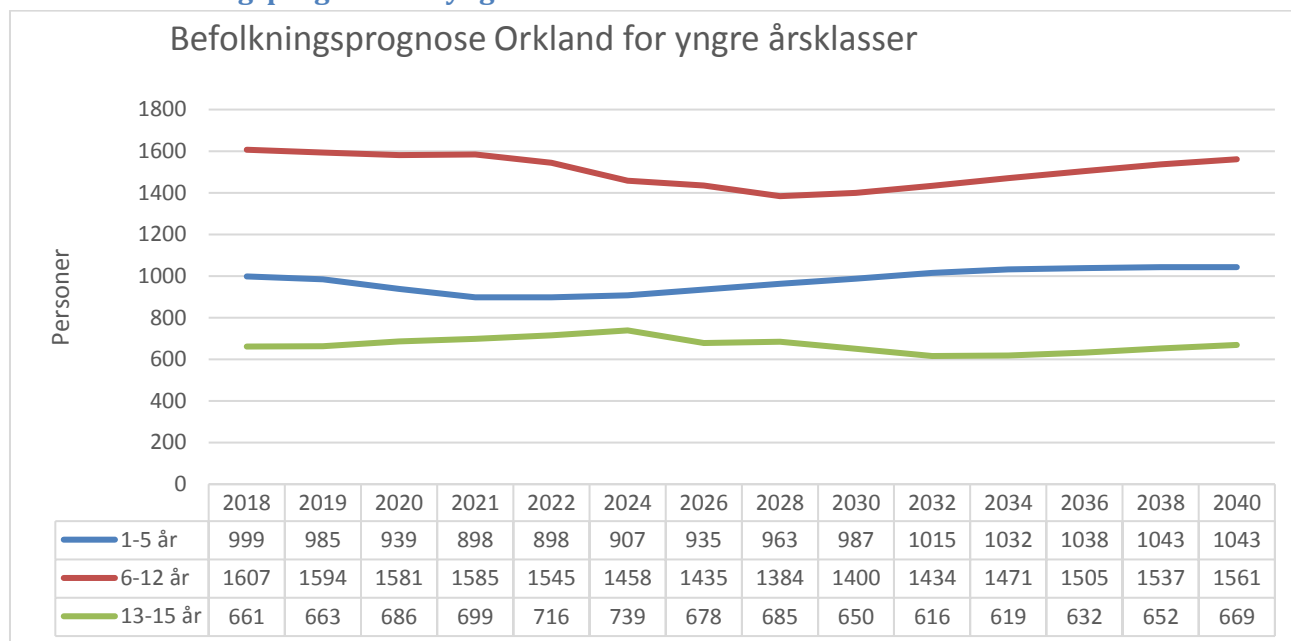
Vi ser her at Orkland ut fra befolkningsprognosen vil få en svak nedgang i befolkningsandel. Det betyr at kommunens rammetilskudd vil bli redusert.

Befolkningsprognosen for Orkland for alle befolkningsgrupper sett i forhold til landet.

For alle aldersgrupper vil Orkland sin befolkningsandel gå ned i forhold til landet fram mot 2040.

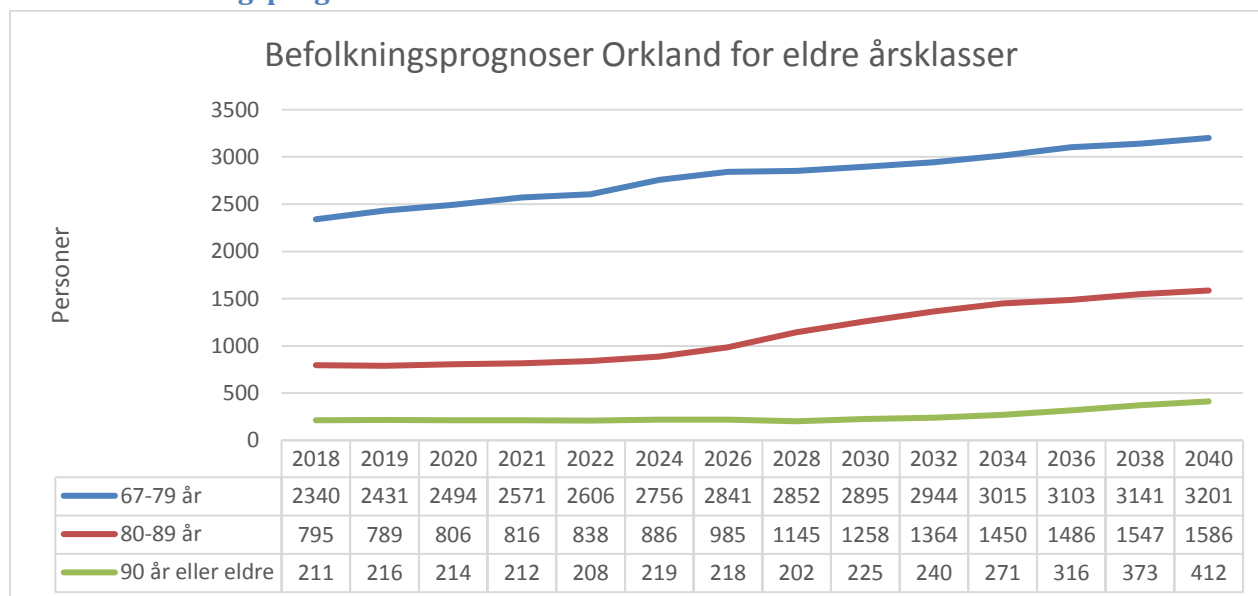
Utviklinga innenfor aldersgruppene vil derfor forsterke effekten av redusert befolkningsandel: Rammetilskuddet vil bli ytterligere redusert.

5.5.1 Befolkningsprognose for yngre årsklasser

Samla sett vil Orkland ha tilstrekkelig kapasitet i forhold til tjenestetilbud til de yngre aldersgruppene. Forutsatt at det ikke blir store forskyvninger internt i kommunen, er infrastrukturen på plass.

5.5.2 Befolkningsprognose for de eldre årsklassene

Utfordringen i infrastruktur og tjenestetilbud ligger i de eldre årsklasser. Det er allerede en sterk vekst for gruppa 67-79 år. Fra ca. 2023 vil veksten i aldersgruppa 80-89 år komme, og fra 2030 for aldersgruppa 90 år og eldre.

5.6 Økonomiske nøkkeltall for Orklandskommunene – avlagt regnskap

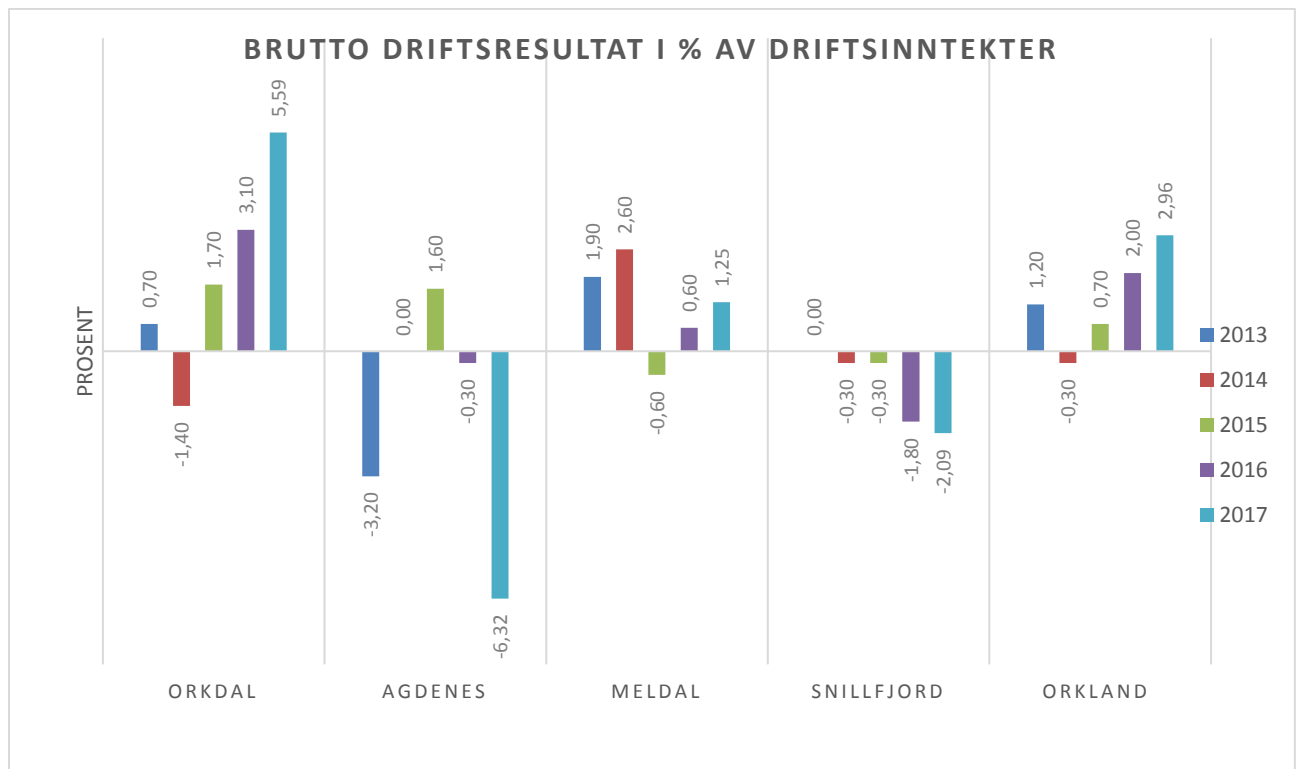
Kommunene har ulike resultatmål for regnskapet. To måter å regne overskuddet brukes ofte

- Brutto driftsresultat som er driftsinntektene fratrukket driftsutgiftene inkl avskrivningene
- Netto driftsresultat som er det samme minus renter og avdrag ekskl avskrivninger

Det viktigste resultatmålet er netto driftsresultat (netto resultatgrad), dette brukes til å delfinansiere investeringer. Netto driftsresultat viser med andre ord hvor mye som er igjen til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt.

Det er vanlig å måle både brutto og netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene.

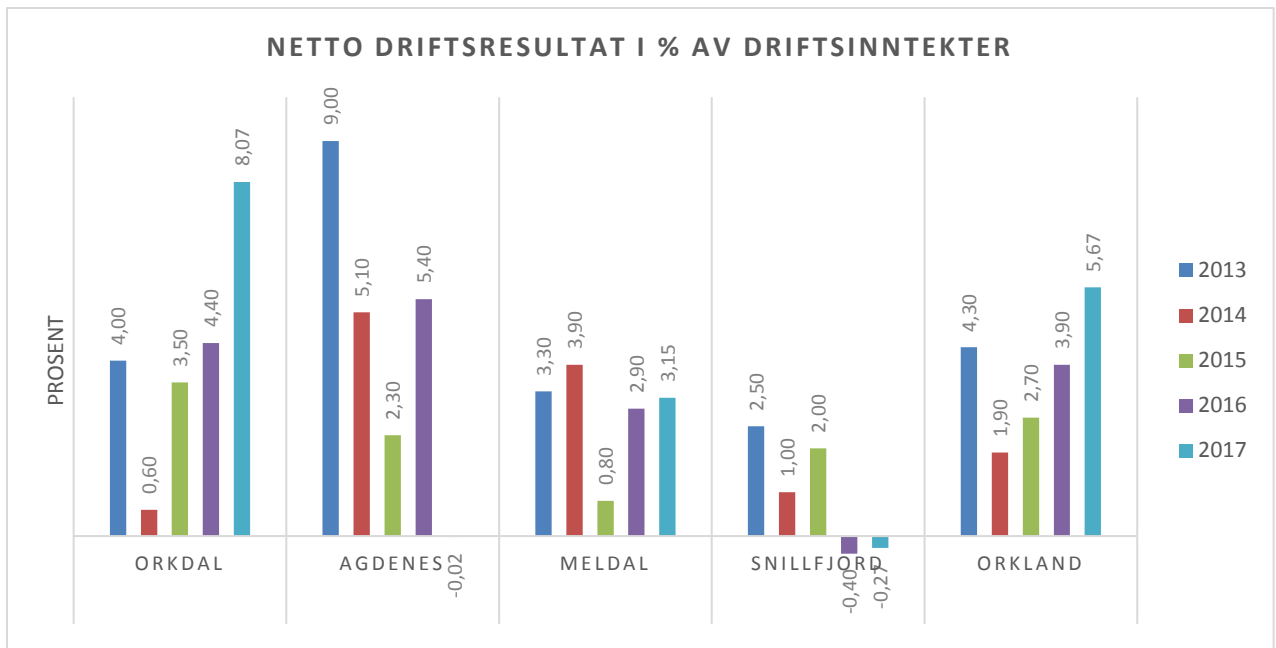
5.6.1 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter. Kostnadsføringen av verdifall og kapitalslit (avskrivninger) vises i kostnadsbilde.

5.6.2 Netto driftsresultat

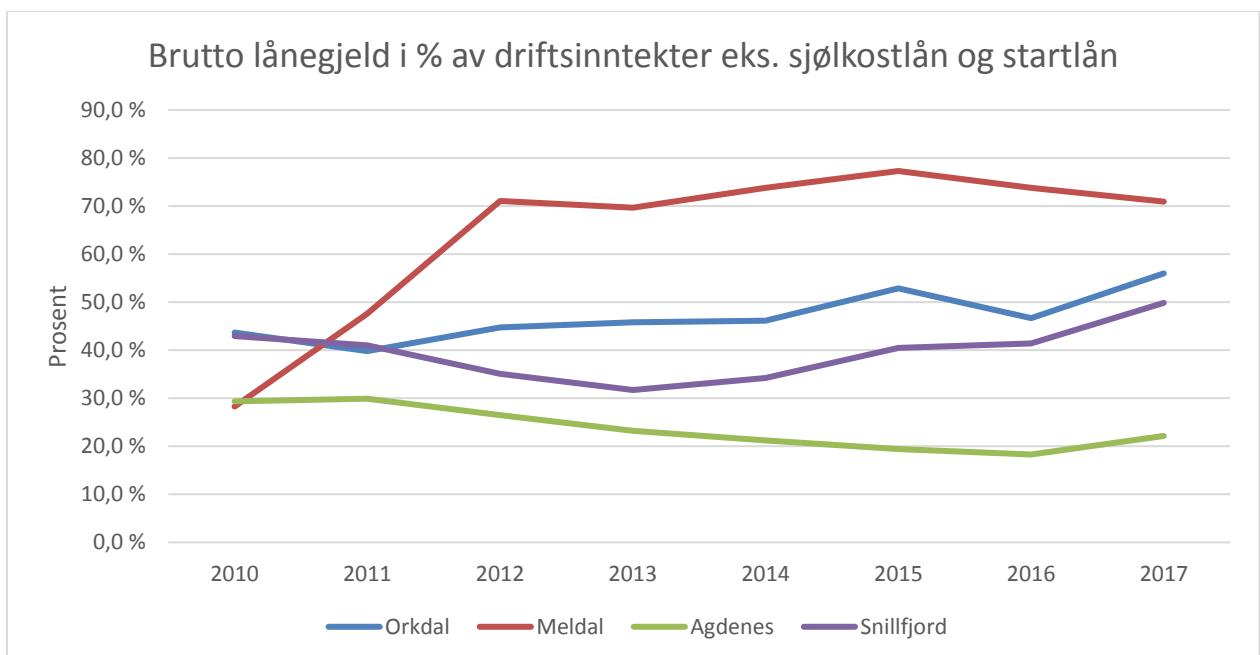
I netto driftsresultat er finanstransaksjonene tatt med, og avskrivninger er erstattet av avdrag. Dersom det er brukt mye egenkapital til investeringer vil kapitalslitet være for svakt representert, og resultatet vil derfor gi et for godt bilde av situasjonen. Netto driftsresultat er det beste bildet av hvor sunn økonomien er, og netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter bør over tid være over 1,75 % etter anbefaling fra fylkesmannen. Dette nøkkeltallet vil svinge over tid, settes midler av til sparing, vil netto driftsresultat være høyere, mens de årene man bruker av avsetningene vil netto driftsresultat bli lavt.

Netto driftsresultat for Orkdal er misvisende for 2017, fordi 40 mill kr av fondsavsetningene gjelder Orkland. Uten disse 40 mill kr, ville nøkkeltallet i 2017 vært 4,37%.

5.6.3 Brutto lånegjeld

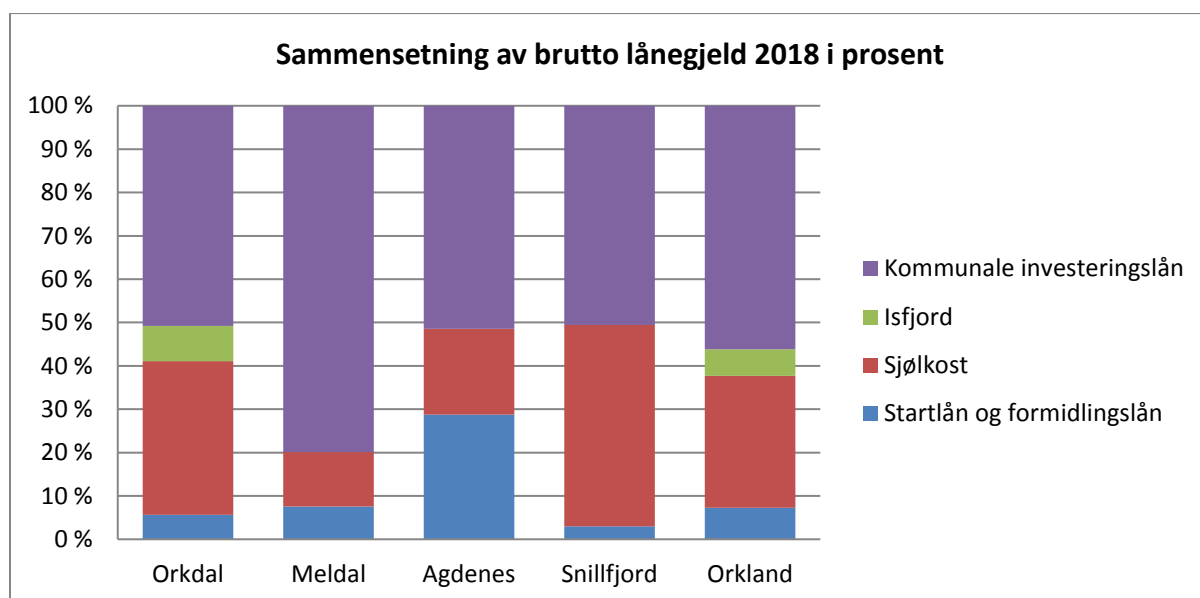
Ikke alle låneopptak belaster kommunens økonomi like mye. Kommunene har store investeringer i VAR-området (vann, avløp og renovasjon). Der dekkes kapitalutgiftene av gebyrer. Det har vært ulike ordninger med rentekompensasjon fra staten på visse typer investeringer. Der vil også lånene bli mindre belastende for kommunene. Kommunene tar opp en del lån til videre utlån, f.eks. startlån fra Husbanken. Disse lånene er også i prinsippet sjølffinansierende.

I grafen over ser en at Meldal har en høyere lånegjeld sett i forhold til driftsinntektene, enn alle de andre kommunene. I kroner har Orkdal den høyeste lånegjelden, men sett i sammenheng med driftsinntektene, har Orkdal en lavere belastning enn Meldal

5.6.4 Sammensetning av brutto lånegjeld i budsjett 2018

Bruker en kommunenes budsjett 2018 som grunnlag og ser på hva som ligger i brutto lånegjeld, ser en at det er store variasjoner mellom kommunene i andelen gjeld knyttet til VAR-områdene (sjølkost) og andre kommunale investeringslån.

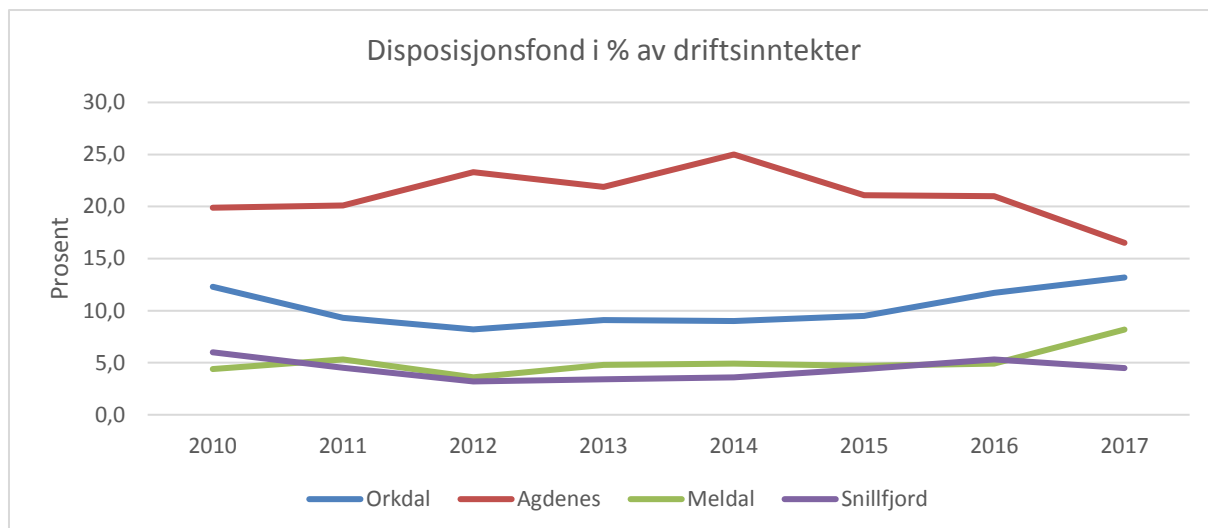

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord	Orkland
Startlån og formidlingslån	70 491	22 825	26 353	3 468	119 669
Sjølkost	445 568	38 130	18 177	54 017	501 875
Isfjord	102 000	0	0	0	102 000
Kommunale investeringslån	637 180	241 733	47 178	58 706	926 091
Sum	1 255 239	302 688	91 708	116 191	1 649 635

Kun Agdenes har mindre lån til VAR-områdene enn Meldal.

5.6.5 Disposisjonsfond

Det oppstår nesten alltid utfordringer i løpet av budsjettåret som gir lavere inntekter/høyere utgifter enn forutsatt. For å kunne takle slike uforutsette hendelser er det viktig at kommunene har en viss reserve i form av disposisjonsfond. Dersom netto driftsresultat ikke er stort nok til å dekke nødvendige avsetninger og egenfinansiering av investeringer, må det brukes av oppsparte midler (disposisjonsfond) for å få budsjettet i balanse.

5.6.6 Ikke betalt premieavvik

Fra økonomisk oversikt balanse finner man ubetalt premieavvik:

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord	Sum
Premieavvik 2017	38 571	30 714	2 874	4 401	76 560

Agdenes har ett års amortisering, de andre kommunene har sju år. Snillfjord jobber med å få på plass en innbetaling av sine amortiserte premieavvik i 2019.

5.7 Inntekter

5.7.1 Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd

Hver av Orklandskommunene har budsjettert med skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd ut fra sine forutsetninger og innbyggere. Inntektene er lagt inn for alle fire årene av handlingsplanperioden. Beregninger som er innhentet, og med utgangspunkt i 2019, viser at Orkland vil få ca 9,9 mill kr mindre i overføringer enn det kommunene får hver for seg. Da er beregningene basert på andelen av Snillfjord som skal til Orkland (ca 48%). Det er ikke foretatt eksakte beregninger ut fra alder og demografi, dette har ikke SSB data på enda.

Reduksjonen i rammetilskudd er såkalte systemutslag av kommunesammenslåinger. Det er en mekanisme i inntektssystemet for å hindre brå nedgang i rammetilskudd fra ett år til et annet. Om endringer i rammetilskuddet gir større negativt utslag enn 400 kr pr innbygger vil kommunen få dette kompensert, mens andre kommuner vil få trekk. Orkdal kommune har et trekk i 2019 på ca 700.000 kr, mens Meldal har ca 8,5 mill kr. i tilskudd. I den beregnede reduksjonen ligger det at Orkland kommer til å miste kompensasjonen som Meldal har.

Beregningene viser at Orkland ville fått 1 063,9 mill kr i skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd i 2019. Eiendomsskatt er holdt utenfor.

5.7.2 Eiendomsskatt

Hva er eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en kommunal «objektsskatt». Skatten er hjemlet i eiendomsskatteloven og omfatter «fast eiendom». Eiendomsskatten beregnes i utgangspunktet ut fra eiendommens forventede omsetningsverdi. Størrelsen på skatten avhenger ikke av eierens inntekt, eller av eierens utnyttelse av eiendommen. Når omsetningsverdi ikke er mulig å finne, legges andre beregningsformer til grunn for verdsettelsen.

Hva kan skattlegges

Eiendomsskattelovens § 3 angir hvilke utskrivingsalternativer kommunene kan velge dersom en innfører eiendomsskatt.

I eiendomsskattelovens § 3 heter det:

§ 3. Kommunestyret kan skrive ut eiendomsskatt på anten:

- a) faste eiendomar i heile kommunen, eller
- b) faste eiendomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang, eller
- c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- d) berre på næringsseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum, eller
- e) eigedom både under bokstav b og c, eller
- f) eigedom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eiendomar i heile kommunen, unnateke næringsseigedom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.

Verdien av hva som kan skattlegges

Det er ulike verdsettelses ut fra de ulike skatteobjektene. I hovedsak kan dette deles opp som følger:

Kraftverk og installasjoner til kraftproduksjon: For de fleste anleggene vil taksten komme fra Skatteetaten v/sentralskattekontoret. For en del linjenett o.l. må kommunen selv sørge for å få verdsatt disse.

Annen næringsseigedom, kraftlinjer for distribusjon og teleinstallasjoner: Kommunen må taksere eiendommen, om nødvendig ved hjelp av innleid ekspertise.

Boliger: Kommunen kan inntil videre velge om en vil taksere selv, eller basere seg på formuesgrunnlag fra skatteetaten. Velger en formuesgrunnlag, må likevel mange boligeiendommer takseres.

Fritidsboliger: Kommunen må taksere selv, skatteetatens formuesgrunnlag er ikke tilgjengelig for kommunene.

Hvem innfører eiendomsskatt

Det er kommunestyret som fatter vedtak om innføring av eiendomsskatten, omfanget av denne og skattesats. Eiendomsskattevedtakene gjelder for et år om gange, og kommunestyret må fatte årlige vedtak om dette.

Ulike former for eiendomsskatt i sammenslåingskommunene, hvordan slå sammen?

Agdenes og Orkdal har ikke eiendomsskatt, mens Snillfjord har skatt på næring. I Meldal er det skatt på næring, samt boliger og fritidsboliger.

I eiendomsskatteloven er det lagt føringer for hvordan skattesatsen kan trappes opp ved nyinnføring. Forenklet er reglene slik at det er en trinnsvis opptrapping fram mot maksimal skattesats 7 promille. Laveste skattesats f.o.m 2019 er 1 promille, og årlig opptrapping kan ikke overstige 1 promille.

Ved sammenslåing av kommuner kan en legge den høyeste skattesatsen i en av sammenslåingskommunene til grunn for skatten i den nye kommunen. Dette medfører at en kan legge 7 promille som generelt skattøre til grunn, mens 4 promille vil danne utgangspunkt for eventuell skatt på boliger og fritidsboliger (skattesatsene i Meldal).

Inndelingslovens bestemmelser i lovens § 13, tilsier at det kan være differensierte regler i inntil 2 år før alt regelverk er fullstendig samstemt og nye, felles skattetakster er på plass. Kommunestyret kan i denne perioden vedta ulike skatteregimer i de ulike delene av kommunen.

Kostnad ved å ta ut eiendomsskatt i hele Orkland

	2020	2021	2022
Eiendomsskatt vind/vann	6 615 000	12 085 000	12 085 000
Eiendomsskatt Bolig/fritid	11 050 000	11 050 000	11 050 000
Eiendomsskatt Næring	1 100 000	1 100 000	1 100 000
	18 765 000	24 235 000	24 235 000

Potensiale ved å innføre eiendomsskatt i hele Orkland

	2020	2021	2022
Eiendomsskatt vind/vann	0	0	0
Eiendomsskatt Bolig/fritid	- 43 000 000	- 43 000 000	- 43 000 000
Eiendomsskatt Næring	- 16 000 000	- 16 000 000	- 16 000 000
Potensiale ved å innføre ES i Orkland	- 59 000 000	- 59 000 000	- 59 000 000

5.7.3 Avkastning

Agdenes

Agdenes eier 1,06 av aksjene i TrønderEnergi. Det er budsjettert med renteutbytte på 570.000 kr pr år i handlingsplanperioden for obligasjonslånet. I tillegg til dette, er det budsjettert med 460 000 kr i utbytte hvert år i perioden.

Agdenes har plassert ca 40 mill kr i markedet – aksje, obligasjoner og pengemarkedsfond og budsjettert med en avkastning på 300.000 kr pr år.

Meldal

Meldal eier 4,47% av aksjene i TrønderEnergi og har budsjettert med 6 400 000 i renteutbytte pr år for obligasjonslånet. I tillegg er det budsjettert med 400 000 i utbytte på Meldal Miljøanlegg.

Inntekter finansplasseringer budsjettert i handlingsplanperioden med netto 1 100 000 kr pr år

Orkdal

Orkdal kommune er eier av Orkdal Energi, og har 50 mill. kr i ansvarlig lån til selskapet. Lånet gir et årlig renteutbytte på 5,5 %, eller 2,75 mill. kr.

Orkdal kommune eier 10,77 % av aksjene i Trønder-Energi. De garanterer et minsteutbytte på ca. 6,4 mill. kr. som renter på obligasjon.

I tillegg til renteinntektene kan det også bli gitt utbytte fra energiverka. Utbyttet fra Trønder-Energi og Orkdal Energi var på 19,8 mill. kr i 2018. Det er budsjettert med et årlig utbytte på 14,75 mill. kr i perioden 2019-2022. Dette er en økning på 4,5 mill kr fra tidligere handlingsplan

Snillfjord

Snillfjord 1,19% TrønderEnergi

- Vedtak i kommunestyret om salg av kommersielle aksjer. Svanem overføres til Heim i sin helhet.
- Utbytte fra TrønderEnergi 1.735.668 og Torghatten ASA 652 kroner i 2018. Budsjettert utbytte fra TrønderEnergi i 2019 kr 1.250.000,-
- Obligasjonslån TrønderEnergi på 9 mill gir renteinntekt 639.000 i 2018. Budsjettert tilsvarende med 7,1% rente i 2019 kr 639.000,-.

5.7.4 Lønns -og prisvekst

Kommunal deflator er stort sett innarbeidet i budsjettene for alle kommunene.

- Lønnsvekst 3,25 %
- Prisstigning mm. 1,9 %
- Kommunal deflator (kostnadsvekst for produksjon av kommunale tjenester) 2,8 %

5.7.5 Øvrige inntekter

5.7.5.1 Havbruksfond

Stortinget besluttet i 2015 at det skal opprettes et havbruksfond. Fra og med 2016 skal 80 prosent av inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom Havbruksfondet til kommunal sektor. Alle kommuner med oppdrett av edelfisk får en respektiv andel av inntektene som fordeles årlig. Midlene fordeles i henhold til den enkelte kommunes andel av lokalkapasitetene i hele landet. Utbetalingene skjer i oktober hvert år.

Første utbetaling fra fondet skjedde i 2017 med et mindre beløp. I 2018 ble det lagt ut nye konsesjoner som totalt medførte en utbetaling til norske kommuner på 2.362 mrd kroner. I Orkland har Snillfjord og Agdenes oppdrettslokaliteter. Snillfjords andel av totalkapasiteten tilsvarer 0,96% mens Agdenes andel tilsvarer 0,31%. Snillfjord mottok i oktober 2018 en utbetaling på kr 22.672.296, mens Agdenes mottok en utbetaling på kr 7.327.659,-.

Det er lagt opp til at det blir lagt ut nye konsesjoner annet hvert år i perioden framover, det vil si at det i 2020 blir lagt ut nye konsesjoner for salg. I mellomårene (2019) vil det bli gjennomført en utbetaling til de kommuner som har klarert nye lokaliteter for oppdrett de siste to årene.

Det er ikke lagt inn inntekter fra havbruksfond i budsjett 2019, og heller ikke i perioden 2020-2022. Det er sannsynlig at kapasiteten i oppdrettsnæringen øker, men usikkerheten med hensyn på både konjunkturer og miljøfaktorer tilsier at en så vidt usikker inntekt ikke bør tas inn i handlingsplanen.

Det er per i dag ikke avklart hvor stor andel av Snillfjords havbruksnæring som går til Orkland.

5.8 Utgifter

5.8.1 Tjenestepensjon

Tjenestepensjonsordningen skal sikre kommunens ansatte en pensjonsytelse som tilsvarer minimum 66 % av lønnsinntekten.

Orkland kommune vil ha to leverandører av tjenestepensjon, Statens pensjonskasse (SPK) for lærerne og Kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre grupper. Orkland vil bli medeier i KLP, slik enkeltkommunene er i dag, og får derfor tilbakebetalt andel av overskudd hvert år samtidig som det betales inn et egenkapitaltilskudd.

Kommunens årskostnad er beregnet langsiktig premie som skal være uavhengig av pensjonsleverandør, og kan avvike mye fra innbetalt premie til pensjonsleverandør det enkelte året. Årlig innbetaling til KLP er sammensatt av en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte, en reguleringspremie, og tilbakebetalt overskudd. Reguleringspremien er økt pensjonskostnad som følge av lønnsoppjøret der både dagens ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene er med i beregningsgrunnlaget. I SPK betales det bare en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte. Betalt premie (reguleringspremie og løpende premie (eks. egenandel på 2 %)) er beregnet etter følgende satser for Orkdal.

	Budsjett 2019	Budsjett 2018
Fellesordningen i KLP	18,53 %	18,06 %
Sykepleiere (KLP)	18,25 %	19,71 %
Lærerne (SPK)	11,41 %	10,69 %

Av tjenestepensjonen betales det arbeidsgiveravgift.

Meldal har beregnet KLP til 17,8% og Agdenes har brukt 16% i sine dokumenter.

Prosentsats for Orkland må beregnes etter at pensjonsleverandørene har foretatt aktuarberegninger innen sommeren 2019.

5.8.2 Tjenestepensjon i Orkland

I forbindelse med etableringen av Orkland kommune må det tas stilling til noen spørsmål angående tjenestepensjon.

Premieavvik, amortisering og amortiseringsprinsipp

Premieavviket er forskjellen mellom betalt premie til pensjonsleverandør og langsiktig premie som skal være kommunens netto belastning til pensjon. Premieavviket kan i sin helhet betales året etter at det har oppstått, eller det kan fordeles på 7 år. Her har Orkdal og Meldal valgt å fordele innbetalingene (amortisert premieavvik) på 7 år, mens Agdenes betaler inn hele beløpet på ett år. Snillfjord har hatt 7 års amortisering, men vurderer å betale inn hele beløpet i 2019.

I denne handlingsplanen ligger virkningen av den enkelte kommunes valgte prinsipp Orkland må velge prinsipp, sak vil komme til fellesnemda i løpet av 2019.

Finansiering av AFP- ordning 62-64 år

Ansatte som har opptjent rettigheter til å gå av med AFP, kan velge å gjøre dette ved 62 år.

Kommunen kan enten velge å kjøpe en forsikring for denne ordningen gjennom pensjonsleverandør,

eller velge selvassuransse for ordningen. Her har kommunene valgt forskjellig. Orkdal er selvassurandør og betaler kostnadene ved de som faktisk går av med AFP etter denne ordningen, mens de tre andre kommunene har valgt å være med i en ordning som KLP administrere, og hvor man betaler en viss sum om man har ansatte i ordningen eller ikke

5.8.3 Inntektsbasert eller ytelsesbasert pensjonsordning for folkevalgte

Orkland må velge en av ordningene for folkevalgte. Orklandskommunene har innskuddsbasert ordning i dag.

5.8.4 Arbeidsgiveravgift

De fire kommunene som skal bli Orkland, har ulike arbeidsgiveravgiftssoner. Orkdal er i sone 1, mens Agdenes er i sone 2 og Meldal og Snillfjord er i sone 3. De ulike sonene har ulike satser.

Sone	Sats
1	14,1%
2	10,6%
3	6,4%

Dagens ordning med differensiert arbeidsgiveravgift revideres hvert 7. år og denne perioden varer til 31.12.2020. Inntil da, består sonene som i dag. Det vil si at Enheter som er i de geografiske områdene med redusert arbeidsgiveravgift og som jobber der, får beholde dagens sats. Politikk og stab som flyttes til rådhuset i Orkdal må beregnes med 14,1%. I handlingsplanen er kostnadene beregnet med dagens satser.

5.9 Renteutgift

I løpet av våren 2019 vil fellesnemda måtte fatte vedtak om finansreglement for den nye kommunen, da må en foreta en vurdering av hele porteføljen med henblikk på rentebinding og risiko. De lånene som er tatt opp, ligger med de rentebetingelsene som er avtalt. For nye låneopptak i handlingsplanperioden er alle lån beregnet med gjennomsnittlig rente på 2,5%.

5.10 Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer

Redusert rammeoverføring

Beregninger viser at Orkland kommune vil få 9,9 mill kr redusert rammetilskudd fra 2020.

Innsparing folkevalgte

Reduksjon i antall ordførere og medlemmer i politiske utvalg er beregnet til en innsparing på 3,5 mill kr.

Redusert eiendomsskatt

Eiendomsskatt er innført i to kommuner, Meldal og Snillfjord. Fellesnemda har vedtatt at Orkland kan bruke 2 år på å harmonisere eiendomsskatten i Orkland. Rådmannen foreslår å beholde eiendomsskatt på vind, vann og kraftledninger i Orkland, og for de andre områdene er det lagt inn bare ett år med harmonisering av eiendomsskatt, og at den tas ut fra 2021. Reduksjonen er på 12 mill kr.

Harmonisering tjenestenivå

Å fjerne eiendomsskatt på næring, boliger/fritidsboliger krever at tjenestenivået i Orkland må senkes tilsvarende. Det legges inn en harmonisering av tjenestenivå fra 2021. Orkland trenger tiden frem til 2021 for å få omstilt og gått gjennom tjenestene.

Arbeidsgiveravgift

En del ansatte og vil bli flyttet fra ulike arbeidsplasser rundt i kommunene og inn til Orkdal. Dette medfører at det vil bli en høyere sats på arbeidsgiveravgiften for enkelte. Dette er beregnet til 1 mill kr.

Gevinstrealisering ansatte

Kommunesammenslåingen vil gi noen gevinster ved at Orkland kun skal ha en stab, og en kommuneledelse. Det vil over tid bety reduserte kostnader

Annen gevinstrealisering

Det forventes at kommunesammenslåingen vil gi synergier og effektivisering i driften. I rådmannens forslag legges det inn en effektivisering og dermed innsparing på til sammen 5mill kr fordelt med 3 mill i 2021 og økning til 5 mill i 2022

Lensvik skole

I rådmannens forslag er ny Lensvik skole lagt inn. Det forventes byggestart i 2021, og drift fra skoleåret 2022-2023. Det er dermed lagt inn halv belastning på renter og avdrag i 2022

Saldering

For å balansere rådmannens forslag er det lagt inn bruk av fondsmidler i 2020 med 4,4 mill kr. Det avsettes 0,6 mill kr 2021 og 2,6 mill kr i 2022

	2020	2021	2022
Redusert rammeoverføring	9 900 000	9 900 000	9 900 000
Innsparing folkevalgte	-3 500 000	-3 500 000	-3 500 000
Redusert eiendomsskatt	0	12 000 000	12 000 000
Harmonisering tjenestenivå	0	-12 000 000	-12 000 000
Arbeidsgiveravgift	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Gevinstrealisering ansatte	-3 000 000	-5 000 000	-7 000 000
Annen gevinstrealisering	0	-3 000 000	-5 000 000
Lensvik skole, rente	0	0	1 000 000
Lensvik skole, avdrag	0	0	1 000 000
Bruk av fond, saldering	-4 400 000	0	0
Avsetning til fond, saldering	0	600 000	2 600 000
Sum	0	0	0

5.11 Investeringer

5.11.1 Tidligere vedtatte investeringer

Denne tabellen viser investeringer som er vedtatt i gjeldede handlingsplan i den enkelte kommunen.

Tekst	Kommune	2019	2020	2021
Ny brannbil Krokstadøra	Snillfjord	2 000		
Krokstadøra Oppvekstsenter, skole	Snillfjord	2 000		
Snillfjord Omsorgssenter	Snillfjord	7 350	15 000	18 000
Prosjekter tilknyttet vei	Snillfjord	500		
Sum prosjekt vann / avløp	Snillfjord	3 100		
Felles investeringer	Snillfjord	2 210		
Nytt høydebasseng, Løkken	Meldal	4 000		
Bytte kummer (vann)	Meldal	250	250	250
Bytte kummer (avløp)	Meldal	250	250	250
Renseanlegg Bjørnli	Meldal	4 800		
Meldal Helsetun	Meldal	170 098	170 098	
Nytt helse- og omsorgssenter	Agdenes	64 000		
Ny Mølnebukt barnehage	Agdenes	15 000		
Sentrumsutv/gangveg	Agdenes	4 000		
Ny brannbil	Agdenes	3 250		
Ny bru Norbygdveien	Agdenes	750		
Salg av Steinsdalen kommuneskog	Agdenes	-4 000		
Heiser	Orkdal	2 500		
Smart gatelys	Orkdal	5 000	5 000	
Kjøp av bil	Orkdal		600	
Skilting gateadresser	Orkdal	313		
Folkehelsesenter	Orkdal	228 000	6 000	
Joplassen justeringsmva	Orkdal	-297	-297	-297
Ny brannstasjon	Orkdal	50 000		
Isfjord*	Orkdal	42 300		
E-kommune	Orkdal	1 250	1 250	1 250
PC'er skolene	Orkdal	1 250	1 250	1 250
Sum prosjekt vann*	Orkdal	50 100	8 100	31 200
Sum prosjekt avløp*	Orkdal	23 650	16 700	29 500
Sum		683624	224201	81403

5.11.2 Nye investeringer

Denne tabellen viser tiltak som er lagt inn i rådmennenes forslag til budsjett 2019 i den enkelte kommune

Tekst	Kommune	2019	2020	2021	2022
Krokstadøra Oppvekstsenter, barnehage	Snillfjord	1 500			
Krokstadøra Oppvekstsenter, skole	Snillfjord	4 250			
Nærmiljøtiltak	Snillfjord	600			
Minnesmerke Martin Stokken	Snillfjord	300			
Forsterkningstiltak veier	Snillfjord	1 350			
Utbyggingsavtale Grønøra Vest-Furumoen	Orkdal	5 000			
Vannledning Skjøtskiftet	Orkdal	2 000			
Forleng vannledning fra Skjøtskift til Skulmoen (O K)	Meldal	2 000			
Nødaggregat vann	Meldal	3 200			
Sum		20 200			

5.11.3 Investeringer Orkland

I Rådmannens forslag for handlingsplan 2020-2022 for Orkland er følgende investeringer lagt inn:

	2020	2021	2022
Lensvik Skole		70 000	70 000
Meldal brannstasjon	625	3 125	26 250
Vei Agdenes /Snillfjord			
PC'er skolene			1 250
Alternativ vannforsyning Meldal -Å		11 000	
Påkobling abonnenter Rikstadgrenda	18 000		
Sum	18 625	84 125	97 500

5.11.3.1 Lensvik Skole

Det foreslås å bygge en ny skole i Lensvik, gammel skole rives. Totalkostnaden er beregnet til 140 mill kr, av dette er 28 mill kr MVA som legges inn som finansiering i prosjektet. 32 mill kr finansieres fra fond, herav 7 mill kr fra havbruksfondet. Resterende finansiering på 80 mill kr lånefinansieres.

Driftsvirkning av renter og avdrag er beregnet til 4 mill kr pr år. I rådmannens forslag til handlingsplan er prosjektet plassert med oppstart høsten 2021 og ferdig til skolestart 2022. Det er lagt inn halv belastning på renter og avdrag i 2022.

5.11.3.2 Meldal brannstasjon

-se beskrivelse i Meldals budsjett

5.11.3.3 Vei Agdenes/Snillfjord

Fellesnemnda har fattet vedtak om bygging av en vei mellom Agdenes og Snillfjord. Prosjektet utredes og beregnes. Det er satt av midler til dette fra regionsentertilskuddet.

5.11.3.3 PC'er skolene

Skolene i Orkdal har overført 1 mill fra drift til investering for kjøp av nye elevPC'er. Dette er trukket ut av skolenes budsjetter.

5.11.3.4 Alternativ vannforsyning Meldal -Å og Påkobling abonnenter Rikstadgrenda

VAR-prosjekter fra Meldal – se beskrivelse i Meldals budsjett

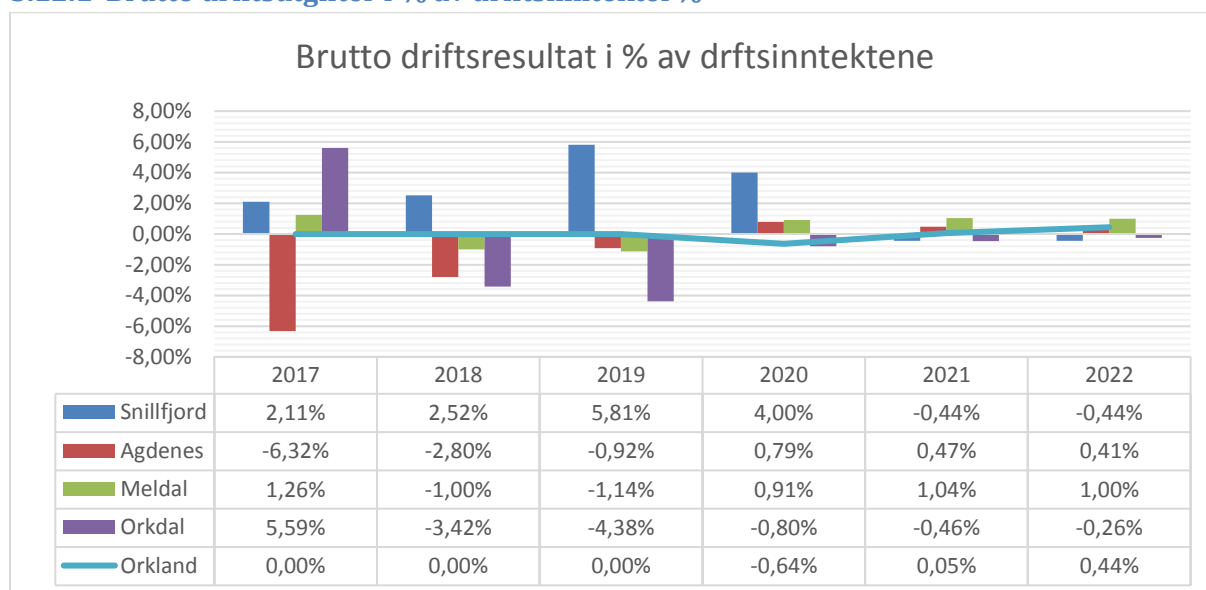
5.11.4 Tiltak som er vurdert men ikke funnet rom for

5.11.4.1 Newton-rom

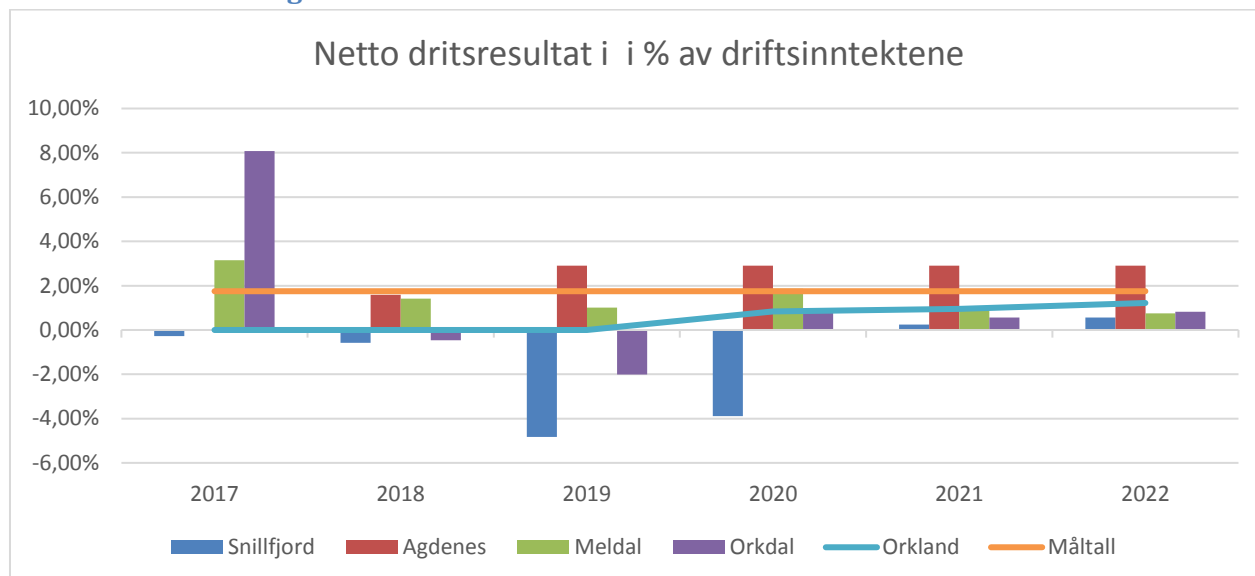
Det er et ønske om å få etablert et Newton-rom i Orkland. Det er beregnet en årlig driftskostnad for undervisningspersonell og drift av rommet på netto 1,2 mill kr. I tillegg vil det komme en investeringskostnad på 2,6 mill til etablering av rommet og evt en kostnad til ombygging og drift av lokaler. Rådmannen har ikke funnet rom til å prioritere tiltaket i handlingsplanen.

5.12 Økonomiske nøkkeltall fra forslagene til handlingsplan

5.12.1 Brutto driftsutgifter i % av driftsinntekter%

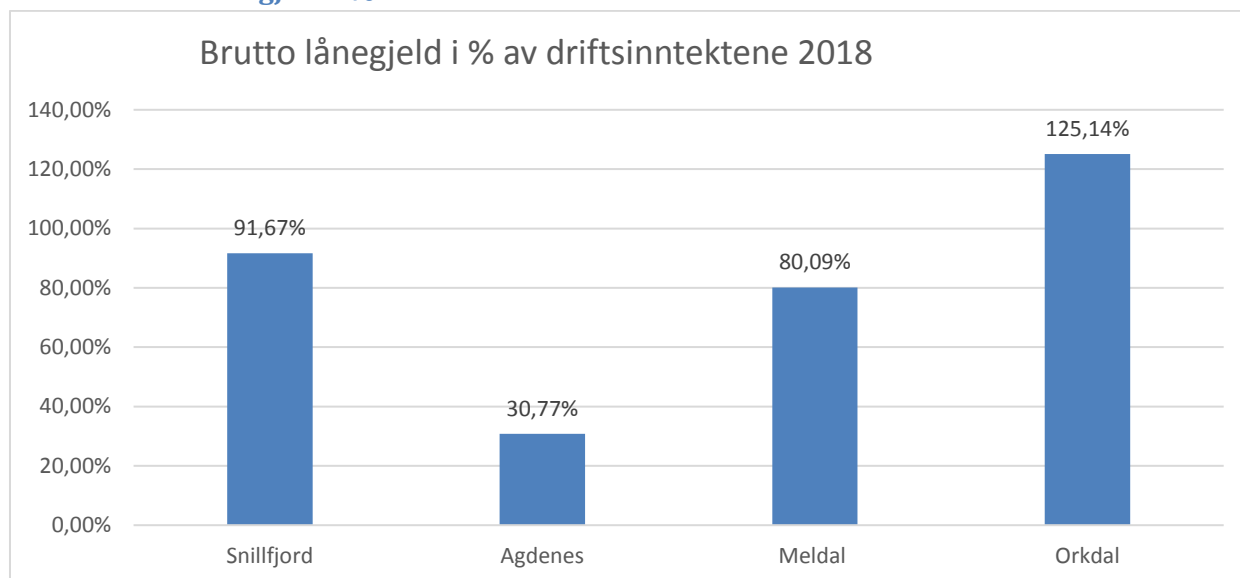

5.12.2 Netto driftsutgifter i % av driftsinntekter

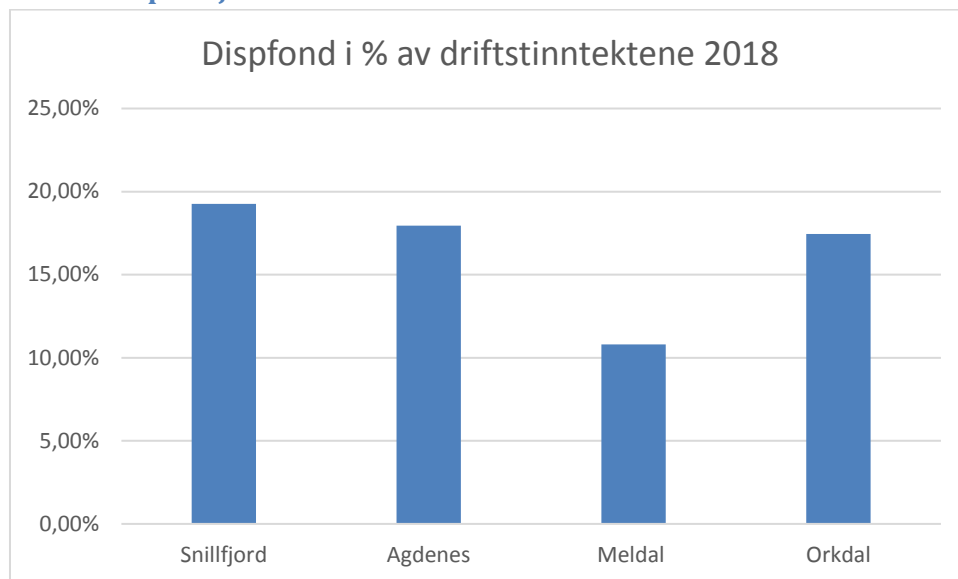
Fylkesmannen har anbefalt at kommunene bør ligge på 1,75% av netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntektene. I planperioden er det kun Agdenes som har lagt sin handlingsplan innenfor måltallet. I 2020 er Meldal innenfor dette nivået. Over tid vil ikke driftsnivået som nå legges opp for Orkland være bærekraftig.

5.12.3 Brutto lånegjeld i % av driftsinntekter utenom startlån

Dette er uten startlån.

5.12.4 Disposisjonsfond i % av driftsinntekter

6 Oversikter

6.1 Økonomisk oversikt drift

DRIFTSINNEKTER	Tall i 1000 kroner	2020	2021	2022
Brukerbetalinger		-72 072	-71 924	-71 924
Andre salgs- og leieinntekter		-156 663	-162 868	-169 076
Overføringer med krav til motytelse		-152 221	-152 174	-151 634
Rammetilskudd		-626 463	-625 199	-623 931
Andre statlige overføringer		-66 854	-65 489	-65 410
Andre overføringer		-2 550	-2 511	-2 498
Inntekts- og formuesskatt		-432 088	-432 088	-432 088
Eiendomsskatt		-18 067	-20 405	-8 405
Andre direkte og indirekte skatter		-2 984	-2 984	-2 984
Sum driftsinntekter		-1 529 962	-1 535 642	-1 527 950
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter		832 819	832 643	832 565
Sosiale utgifter		213 623	213 647	213 649
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon		207 767	208 746	209 156
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon		127 732	127 630	127 569
Overføringer		102 986	96 948	80 688
Avskrivninger		98 534	99 365	101 681
Fordelte utgifter		-41 597	-41 597	-41 597
Sum driftsutgifter		1 541 864	1 537 382	1 523 711
Brutto driftsresultat		11 902	1 740	-4 239
EKSTERNE FINANSINNEKTER				
Renteinntekter og utbytte		-42 115	-42 021	-42 021
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		-1 800	-1 800	-1 800
Mottatte avdrag på lån		-242	-242	-242
Sum eksterne finansinntekter		-44 157	-44 063	-44 063

EKSTERNE FINANSUTGIFTER			
Renteutgifter og låneomkostninger	45 517	49 730	50 881
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	400	400	400
Avdrag på lån	73 634	78 977	82 051
Utlån	240	240	240
Sum eksterne finansutgifter	119 791	129 347	133 572
Resultat eksterne finanstransaksjoner	75 635	85 285	89 509
Motpost avskrivninger	-98 266	-99 097	-101 413
Netto driftsresultat	-10 729	-12 072	-16 143
BRUK AV AVSETNINGER			
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-19 791	-15 951	-14 066
Bruk av bundne fond	-9 213	-5 462	-5 475
Sum bruk av avsetninger	-29 004	-21 413	-19 541
AVSETNINGER			
Overført til investeringsregnskapet	3 959	3 959	3 959
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	31 976	25 832	28 031
Avsatt til bundne fond	3 787	3 675	3 677
Sum avsetninger	39 722	33 466	35 667
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0

6.2 Kommunale avgifter

Kommunale avgifter må harmoniseres i Orkland, Det er satt i gang arbeid med dette. Det forventes at en har en større oversikt og at det legges frem sak til fellesnemda i løpet av våren 2019. I handlingsplan 2019-2022 ligger avgiftene for den enkelte kommune videreført i planperioden.

7.0 Gevinstrealisering

7.1 Vi skal få til mer sammen, enn vi får til hver for oss!

Gevinstrealisering innebærer å planlegge og organisere med tanke på å hente ut gevinster av et tiltak, og å følge opp disse gevinstene slik at de faktisk blir realisert. Gevinstrealisering kan være å redusere ressursinnsatsen, men å opprettholde kvalitet og nivå på tjenesten. Det vil si spare penger gjennom å gjøre samme oppgaver med mindre ressurser. Gevinstrealisering kan være å øke kvaliteten og realisere faglige synergier. Det kan for eksempel være å gjøre oppgavene bedre med samme mengde ressurser.

Gevinster kan deles inn i to hovedtyper:

- Effektiviseringsgevinster er gevinster som gir besparelser på budsjettene. Eksempler på slike gevinster er redusert bemanning og reduserte utgifter til lokaler. Disse gevinstene bør verdsettes i kroner siden de skal synes på virksomhetenes budsjetter.
- Kvalitetsgevinster for kommunene er gevinster som medfører økt kvalitet på ett eller flere områder. Eksempler på kvalitetsgevinster er færre situasjoner med avvik fra normal drift, raskere svar, bedre fagmiljø og tilgang på økt fagkompetanse O.l. Disse gevinstene kan det være hensiktsmessig kun å tallfeste i fysiske størrelser og beskrive.

Hva er gevinstrealisering?

Gevinstrealisering

handler om aktiviteter som gjennomføres for å oppnå gevinster.

Gevinst

er verdier, positive effekter som oppnås ved å ta nye løsninger i bruk

7.2 Rammer for gevinstrealisering

Intensjonsavtalen setter rammene for arbeidet vårt med sammenslåingen. Den angir klare forventninger til gevinstrealisering:

- Den økonomiske gevinsten ved at den nye kommunen får tilskudd lik de samlede tilskuddene til de tidligere kommunene skal benyttes til et bedre tjenestetilbud og investeringer i den nye kommunen.
- Det skal skapes en rasjonell og veldrevet organisasjon som sikrer best mulig ressursutnytting.
- Det skal bygges robuste fagmiljø med en felle samordnet ledelse.

Intensjonsavtalen setter også noen rammer for virkemidler og mulighetene for gevinstrealisering:

- Ingen ansatte skal sies opp, men kostnadsreduksjoner skal skje gjennom naturlig avgang og tilpassinger i samråd med tillitsvalgte
- Innbyggerne skal få dekke sine behov for kommunale tjenester innenfor sine naturlige nærområder – fagmiljø med oppsøkende virksomhet.
- Ingen endringer i skole og barnehagestruktur
- Den nye kommunen vil samle de spesialiserte tjenestene, men helsestasjon, legekontor, tannlege og fysioterapi opprettholdes med nåværende lokalisering
- Mangfoldig tilbud av kultur innen kultur og idrett i alle deler av kommunen
- Pleie og omsorgsplasser nært innbyggerne
- Servicekontor desentralt med førstekontakt med innbyggerne

- Kommunale avgifter skal være likt i hele den nye kommunen
- Ambisjon om å fordele ansvar for spesialiserte fagmiljø som ikke er stedavhengig mellom de tidligere kommunehusene

Erfaringene fra andre kommunesammenslåinger viser at det tar tid å hente ut gevinster ved kommunesammenslåing.

Dette er også tydelig formulert i intensjonsavtalen:

- De fire kommunene er innforstått med at full effekt av kommunesammenslutningen med bedre tjenester og andre gevinstuttak vil ta tid.

7.3 Bemanning

Bemanningen er den viktigste innsatsfaktoren og samtidig den største utgiften i en kommuneorganisasjon. Her finner en både potensiale for innovasjon og utvikling av de kommunale tjenester, samtidig som en her også vil finne muligheter for utgiftsreduksjoner, som i vårt tilfelle kan realiseres gjennom naturlig avgang, prosessforbedring og innføring av ny teknologi.

Intensjonsavtalen gir følgende signaler om dette:

- Det er en forventning om at det skjer en gevinstrealisering over tid gjennom naturlig avgang
- Det er også en forventning om at større fagmiljøer og muligheten for mer spesialiserte funksjoner skal skape bedre kommunale tjenester for innbyggerne

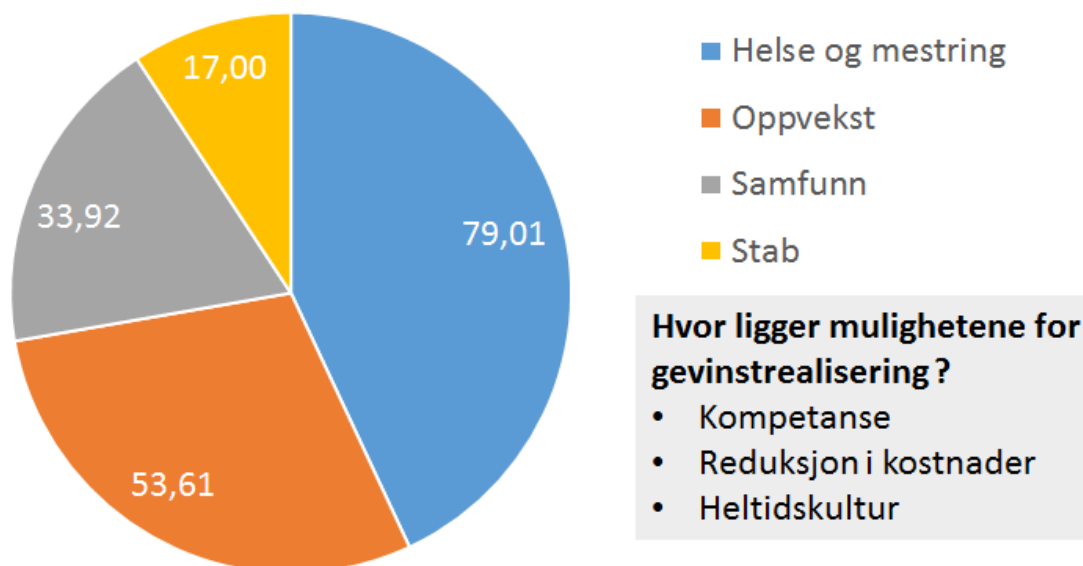
Norske kommuner har i dag en turnover i gjennomsnitt på ca 12% i følge nøkkeltall fra KS, men turnoveren fordeler seg ulikt i henhold til alder og type stilling.

Turnoveren fordeler seg ulikt i de enkelte aldersgrupper, der det er størst for de yngre under 25 år og for de fra 60 år og over. For de yngre kan det den høye turnoveren forklares med at de i stor grad er i midlertidige stillinger og flere går over til studier og lignende. For de over 60 år er det hovedsakelig pensjonering på ulike vis. Når en stilling blir ledig gir dette en mulighet for en gevinstrealisering i tråd med intensjonsavtalen. Det er likevel utfordrende å gi noen konkrete tall, siden en ikke vet hvor mange av disse stillingene en kan trekke inn når de blir ledige og hvor mange som må erstattes med ny arbeidskraft.

Det er i aldergruppen 60-69 år det vil være enklest å predikere en forventet turnover, fordi disse vil gå av med pensjon innen de blir 70 år. De fleste vil likevel slutte innen 67 år, og flere arbeidstakergrupper har også særaldersgrenser som ligger lavere enn dette. For Orklands kommunene utgjør denne aldersgruppen samlet på 195 årsverk. KS har beregnet gjennomsnittlig turnover for denne aldersgruppen på 20%. Dette vil i utgangspunktet si at alle disse årsverkene vil bli «ledige» i løpet av en femårsperiode.

Årsverk ansatte pr alderstrinn 60-70 år for dagens kommuner. Mange av disse må erstattes.

Antatte årsverk pr tjenesteområde

Sannsynligvis er det innen stab og samfunnsområdet det er flest parallelle funksjoner og med det størst muligheter for å redusere antall stillinger ved naturlig avgang. Dette understrekes også ved at det er innen disse tjenesteområdene intensjonsavtalen gir størst handlingsrom mtp tjenestestruktur.

Vi skal nedbemanne gjennom naturlig avgang, og vi vil ved overgangen til Orkland ha noe mer administrativ kapasitet enn det vil være behov for på sikt. Samtidig vil det også være behov for noe mer administrative ressurser i en overgangsfase. Det blir viktig å bruke denne «ekstra» kapasiteten til oppgaver knyttet til etablering av den nye kommunen og avslutningen av de gamle, samtidig som ekstra kapasitet fases ut når noen slutter i stilling.

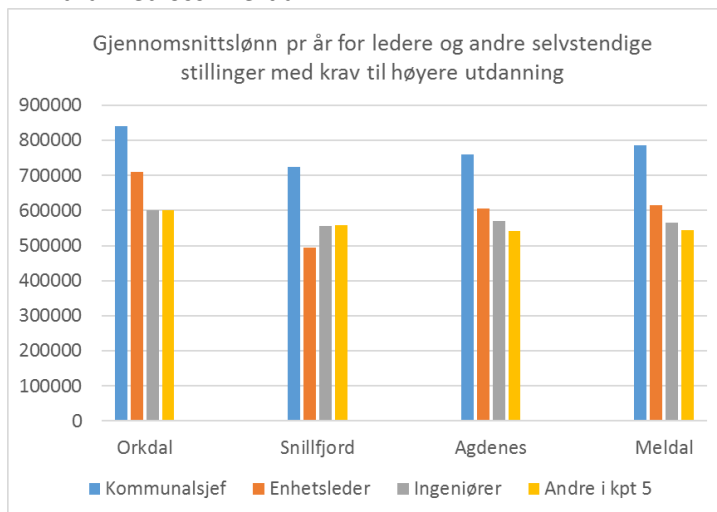
Prosesen for å tilpasse kapasitet er del av den løpende diskusjonen i den utvidede ledergruppen i Orkland. Når det blir ledighet i sentrale stillinger, seer Orkland kommunene på dette sammen, og hvordan det kan løses på en god måte i et Orklands perspektiv og for den enkelte kommune.

7.4 Lønnsharmonisering

Omstillingsavtalen for Orkland forplikter arbeidsgiver til å se nærmere på lønnsharmonisering:

- *Arbeidsgiver skal drøfte prinsipp og prosess for harmonisering av lønn med arbeidstakerorganisasjonene etter endelig vedtak om kommunesammenslåing.*
- *Det skal utarbeides en lønnspolitisk plan for den nye kommunen, med sikte på harmonisering av lønn der det kan konstateres lønnsmessige forskjeller som ikke kan knyttes til ansiennitet, ansvar, oppgaver eller kompetanse.*

Harmoniseringen må være innenfor det økonomiske handlingsrommet for Orkland kommune, samtidig som en ivaretar bestemmelsene i Hovedtariffavtalen. Økt utgifter pga lønsharmonisering vil vi dra med oss hvert år.

For lederstillinger vil harmoniseringen omfatte de lederne som er innplassert som ledere i Orkland. Øvrige som har fått tilbud om «annet passende arbeid» har krav på å ha med seg sin lønn inn i ny kommune, men vil ikke kunne kreve å følge den samme lønnsutviklingen som om de var i en tilsvarende lederstilling. Arbeidstakergrupper med høyere utdanning og i spesialiserte funksjoner som ligger i Hovedtariffavtalens kapittel 5 må gjennomgås når disse er innplassert i ny organisasjon med tanke på å identifisere skjevheter som ikke kan forklares på naturlig vis. I denne gruppen vil også de individuelle vurderinger som er gjort på bl.a. innsats og resultat også telle med. Uansett vil det ikke være hos ledere eller medarbeidere i kpt 5 de store harmoniseringsutgiftene vil ligge.

Det vil i utarbeidelse av arbeidsgiverpolitikken bli sentrale diskusjoner som kan få økonomiske konsekvenser. Her under, seniorordninger, ulike tillegg og lønnsgodter, betalt eller ubetalt matpause m.m.

7.5 Andre faktorer som påvirker mulighetene for gevinstrealisering

Ny investeringer før 2020

Erfaringer fra andre kommunesammenslåinger, bl.a annet fra kommunesammenslåinger i Danmark, viser at det er en fare for overinvestering i den enkelte kommune før sammenslåing. Det er tre budsjett som skal vedtas av det enkelte kommunestyret etter at vedtak om sammenslåing er fattet, og til sammenslåingen trer i kraft. Den lange perioden kan friste til at det overinvesteres de siste årene før sammenslåing. Dersom det blir mange investeringer før 2020, vil dette binde opp handlingsfriheten inn i Orkland.

Bemanningsnormer

Nasjonale reformer som setter krav til bemanning er med å begrense handlingsfriheten, og vil påvirke mulighetene for gevinstrealisering. Kommunene opplever ofte at slike nasjonale bemanningsnormer ikke er fullpansrete fra staten når de innføres, og således binder noe av den lokale handlefriheten. Fra 1. august i 2018 har Stortinget vedtatt en ny lærernorm i grunnskolen, og denne utvides ytterligere fra høsten 2009.

Bygningsmasse

Intensjonsavtalen slår fast at ordfører- og rådmannsfunksjonen skal ligge på rådhuset på Orkanger, men at det skal være desentrale servicetorg på de andre kommunehusene. Det er viktig med en effektiv bruk areal, og at kommunehusene fylles på en slik måte at det skaper merverdi for innbyggerne i Orkland. De bør vurderes om virksomhet som i dag er i leide lokaler kan flyttes inn i ledige lokaler i kommune husene. Dette blir en sentral diskusjon framover både politisk og administrativt.

7.6 Politikk

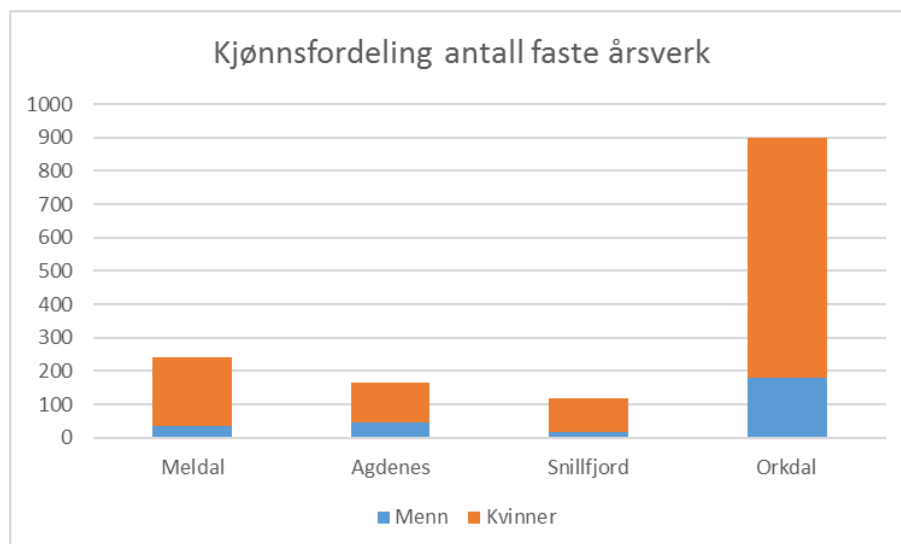
Organiseringen av det politiske nivået i Orkland er bestemt, men godtgjøringen er ikke avklart. Ordførergodtgjøringen er i to av kommunene knyttet opp til Grunnbeløpet i Folketrygden, mens de to andre kommunene har knyttet ytelsen opp mot avlønning av stortingsrepresentantene. For å gjøre en beregning av gevinstene ved kommunesammenslåingen, er det gjort en beregning hvor Ordførers godtgjøring er lik stortingsrepresentantens godtgjøring og varaordfører har 90% av denne. Det er også lagt inn avlønning av faste medlemmer i formannskapet på linje med det Orkdal har i dag, utfra at det nye formannskapet vil ha like mange medlemmer. En grundigere beregning vil bli gjort når godtgjøringsordningen for Orkland er klar. Overslaget som er gjort nå, viser en kostnadsreduksjon på 3,5 mill kr.

7.8 Organisasjon

Intensjonsavtalen gir flere organisasjonsmessige føringer som er gjengitt tidligere i handlingsplanen. Ansatte, teknologi og øvrig infrastruktur skal sørge for å gi innbyggere i Orkland gode tjenester i nærheten av der de bor og dessuten bidra til en balansert samfunnsutvikling.

7.9 Ansatte

Dagens fire kommuner har totalt 1422 faste årsverk fordelt på administrasjon og de enkelte tjenesteområder. Årsverkene fordeler seg som følger i de fire kommunene fordelt på kjønn:

Snillfjord kommune er i helhet tatt inn i de ovenstående tallene i påvente av en nærmere fordeling mellom framtidig Heim kommune og Hitra kommune.

Dagens kommuner har ulik organisering og sektorinndeling. Den enkelte kommune har fordelt de faste årsverkene som følger:

Snillfjord			
Sektor	Menn	Kvinner	Totalt
Rådmann/stab	4,0	5,0	9,0
Oppvekst	3,0	29,0	32,0
Helse	5,0	56,0	61,0
Teknisk, landbruk og miljø	7,0	8,0	15,0
SUM	19,0	98,0	117,0

Agdenes			
Sektor	Menn	Kvinner	Totalt
Administrasjon	6,7	8,8	15,5
Oppvekst	10,1	46,9	57
Pleie og omsorg	7,2	50,8	58
Helse	2,6	6,2	8,8
Næring og drift	18	7,9	25,9
SUM	44,6	120,6	165,2

Meldal			
Sektor	Menn	Kvinner	Totalt
Administrasjon inkl NAV	4,5	15,8	20,3
Helse og omsorg	6,9	128,3	135,2
Oppvekst og kultur	9,4	67,9	77,3
Landbruk og tekniske tjenester	18	10,4	28,4
SUM	34,3	206,6	240,9

Orkdal			
Sektor	Menn	Kvinner	Totalt
Rådmannen	22,9	32,6	55,4
Oppvekst	56,3	302,4	358,7
Helse og omsorg	14,3	241,6	255,9
Familie og velferd	26,8	89,9	116,7
Samfunn og næring	59,5	53,1	112,7
SUM	179,8	719,6	899,4

I likhet med kommunal sektor for øvrig, så viser tabellene over at er det en klar overvekt av kvinner i Orkland kommune. Dagens fordeling er noe ulik kommunene i mellom, der Agdenes har størst andel menn. Gjennomgående er det også at det er flest kvinner i helse, omsorg og oppvekst, mens de tekniske tjenestene har en overvekt av menn. Dette er ulikheter som vil videreføres inn i Orkland kommune.

Pr. dags dato er det innplassert 36 ledere, hvorav 6 i rådmannens ledergruppe og 30 enhetsledere. Den kjønnsmessige fordelingen blant disse er 21 kvinner og 15 menn, altså en prosentvis fordeling på 58/42.

Gjennomsnittsalderen på de ansatte fordeles som følger mellom de fire kommunene:

Agdenes	46 år
Meldal	47 år
Orkdal	44 år
Snillfjord	48 år

7.10 Kompetanse

Intensjonsavtalen fremhever at en viktig gevinst med kommunesammenslåingen vil være å samle fagmiljø og på den måten heve den samlede kompetansen, gi muligheten for spesialisering og redusere sårbarhet. Intensjonsavtalens forventninger til at det skal gis helhetlige tjenester stiller også noen krav til kommuneorganisasjonen om at en skal kunne utnytte kompetanse på tvers med god samhandling der brukeren er i sentrum.

Dette potensialet kan realiseres gjennom god organisering og ledelse, og hensiktsmessig infrastruktur. Men potensialet realiseres også gjennom bevisst kunnskapsdeling og gjennom den ubevisste læringen i form av overføring av «taus» kunnskap som skjer når mennesker samhandler. Dette fordrer det at det utvikles en organisasjonskultur som har læring og utvikling som et av sine kjennetegn – og med innbyggerne i sentrum. En slik kultur fordrer:

- ledere som er tydelige og trygge i sin lederrolle og som arbeider systematisk med evaluering og utvikling, noe som også innebærer utvikling av sine medarbeidere og samhandlingsmønstre
- ansvarsgjorte og kompetente medarbeidere som bidrar til utvikling av tjenestene og som har forståelse for helheten
- et arbeidsmiljø der det er takhøyde for meningsutvekslinger
- at det utvikles et kollektivt ansvar for å bidra til best mulig tjenester

Noen viktige byggesteiner i dette arbeidet er å utarbeide en arbeidsgiverpolitikk med utgangspunkt i et felles verdigrunnlag som understøtter en ønsket organisasjonskultur i tråd med intensjonsavtalen. Likeledes bør det gjennomføres en systematisk lederutvikling med utgangspunkt i arbeidsgiverpolitikken for å sikre en felles plattform for hvordan lederrollen skal utøves i Orkland.

Det må videre sikres at de framtidige medarbeiderne i Orkland dyktiggjøres slik at de gir enhetlige tjenester til hele kommunen. Dette innebærer også å sørge for at medarbeiderne har tilstrekkelig kompetanse til å utnytte de muligheter som digitalisering gir.

7.11 Digitalisering

Føringer og målsettinger for bruk av informasjonsteknologi i kommunesektoren har det siste tiåret kommet i flere varianter fra både KS, Difi og en rekke andre forvaltningsorganer. I tillegg jobbes det med å få til ytterligere samordning og standardisering på IKT-området for kommunene. Det er med andre ord stort fokus på digitalisering av de kommunale tjenestene. Intensjonsavtalen gir også klare føringer på dette ved at Orkland skal framstå som en foregangskommune i å ta i bruk digitale løsninger.

Mengden med sentrale tilsynskrav, lovpålegg, mål og andre føringer fra sentrale myndigheter er i ferd med å bli uoversiktlig. Utviklingen stiller stadig høyere krav til kommunene, og veldig få enkeltkommuner er i stand til å håndtere alle kravene.

Blant de mest ressurskrevende kravene finner vi døgnåpen forvaltning med digitalt førstevalg og økt krav til samhandling med andre forvaltningsnivåer – spesielt i helse- og omsorgssektoren:

Verdien av informasjonsteknologi ligger ikke i teknologien i seg selv, men i målrettet og effektiv anvendelse av denne teknologien. God kompetanse både hos beslutningstagere og sluttbrukere er en forutsetning for gevinstrealisering i kommunene. Viktige områder for digitalisering og utvikling av teknologiske løsninger for Orkland kommune vil være:

Velferdsteknologi

Offentlig sektor i Norge står ovenfor en betydelig demografisk eldrebølge i årene fremover. For at kommunene skal klare å håndtere et økende antall eldre uten tilsvarende økning i kommuneansatte, må ny teknologi tas i bruk innen pleie- og omsorgssektoren. Eksempler på slik velferdsteknologi vil være sensorer, smarthus, selvbetjeningsløsninger og roboter.

Mobile løsninger

IKT-løsninger skal være tilgjengelig når-som-helst, fra hvor-som-helst og fra hvilken-som-helst teknisk enhet. Krav om denne typen funksjonalitet blir nå stilt av ansatte, elever, innbyggere, politikere og brukere. Kommunens IKT-løsninger må tilpasses denne nye hverdagen

Skyteknologi

Skyteknologi gjør at organisasjoner kan lagre og behandle sine data på internett på en sikker og kostnadseffektiv måte, fremfor å gjøre dette internt i egen virksomhet. Sky-løsninger er kommet for fullt og systemleverandører leverer nå gjerne heller sine fagsystem som sky-løsning, enn som lokalt installert system.

Mens IT-avdelingen i dag har arbeidsoppgave med drift av fagsystemet, vil dette endre seg med innføring av sky-løsninger. En må da jobbe mer med forvaltning av fagsystemet samtidig som de rene driftsoppgavene blir mindre.

Intern samhandling

Orkland kommune vil ha et betydelig areal og stor spredning av de kommunale tjenestene. Digitalisering vil det gjøre i større grad mulig å tilby og utføre kommunale tjenester der folk bor, noe som også fordrer at ansatte også er mobile. Heldigitalisering av informasjonsflyten, muligheter for chat og videokonferanse internt i organisasjonen gjør at ansatte har tilgang på nødvendig informasjon når de er ute hos brukere og befinner seg på dagens rådhus. Bruken av videokonferanseteknologi vil dessuten bidra til å redusere tid brukt på reise til fordel for andre gjøremål. En viktig forutsetning for å hente ut gevinster på dette området er at ansatte i Orkland kommune gjøres i stand til å utnytte denne teknologien på en effektiv måte og at det stilles krav til at teknologiske løsninger blir benyttet.

Robotisering

Roboter er programvare som kan simulere operasjoner et menneske gjør på en datamaskin. For eksempel ved å simulere museklikk eller tastaturtrykk. Den egner seg best til å gjennomføre regelstyrte, repetitive oppgaver. Dette er moden teknologi som vil erstatte mye kontorarbeid med "punching" av data.

En annen type robot som vil være aktuell i et digitaliseringsløp, er chatboter. Dette er en robot (program på pc) som kan ha en samtale via lyd eller tekst. Dette ser vi allerede i dag i noen virksomheter i form av en digital førstelinjetjeneste. Roboter vil kunne utvide mulighetsrommet for digitalisering utover det som de enkelte fagsystem vil kunne tilby i dag.

7.12 Bruken av rådhusene

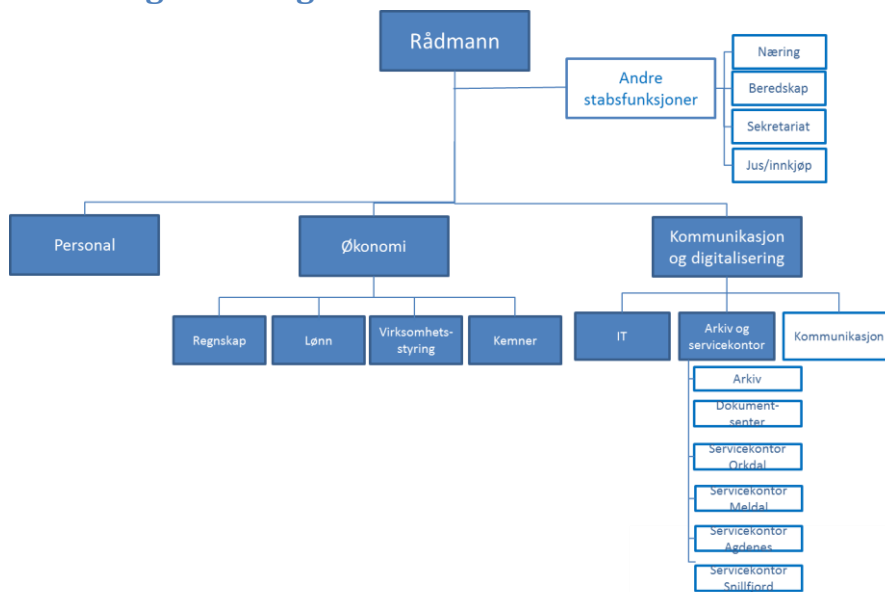
Organisering, herunder lokalisering, av de kommunale tjenestene i Orkland kommune vil ha en stor betydning for hvordan tjenestene vil framstå for innbyggerne og hvor kostnadseffektive de er. Lokaliseringen vil også ha en vesentlig samfunnsmessig betydning for hvordan Orkland kommune skal utvikle seg de kommende årene. Intensjonsavtalen som ble inngått mellom de fire kommunene i 2016 legger føringer for arbeidet i å etablere tjenestestrukturen. Noen føringer er eksplisitte og andre føringer vil være gjenstand for nærmere tolkning. Teknologisk utvikling vil også være en viktig faktor i arbeidet med å kunne til by gode tjenester til innbyggerne, og spiller med det også en rolle mtp utforming av tjenestestrukturen.

Hensiktsmessig utnyttelse av dagens rådhus er et viktig ledd i å realisere de gevinster som en kommunesammenslåing kan gi. En åpenbar gevinst vil være å bruke lokaler i rådhusene for kommunale tjenester som i dag leier lokaler. Det bør undersøkes hvilke muligheter det er til å leie ut ledig lokaler til lokalt næringsliv og organisasjoner med tilgang til felles tjenester som ekspedisjon, sentralbord og møtelokaler. Leieforholdet kan være av langsiktig eller for en begrenset periode. Rådhusene vil også kunne ha kontorplasser/møtelokaler der kommunale saksbehandlere kan jobbe lokalt og treffe innbyggerne der de bor.

Intensjonsavtalen gir også føringer for at det skal finnes servicekontor i alle dagens kommuner også etter 1. januar 2020. Det er viktig at servicekontorene har en rolle og oppgaver som i likhet med den øvrige bruken av rådhusene skaper en merverdi for Orkland og våre innbyggere. Dette innebærer bl.a.

- at det er en fordel at oppgavene løses lokalt der tilstedeværelse og fysisk kontakt med innbyggerne er viktig
- at det er en fordel at oppgavene kan løses lokalt i nærheten av de stedlige kommunale tjenester
- at oppgavene kan løses uavhengig av beliggenhet uten at det går utover kvaliteten
- at oppgavene bidrar til gode tilbud for lokalt næringsliv og organisasjoner

7.13 Organisering av stabsområdet

8 Helse og mestring

8.1 Intensjonsavtalens føringer for området

- Innbyggerne skal få dekket sine behov for kommunale tjenester innenfor sine naturlige nærrområder.
- Fastlegeavtaler (offentlig og privat) bør vurderes særskilt
- Den nye kommunen vil samle de mest spesialiserte tjenestene i sterke og kompetente fagmiljøer, som også skal prioritere tilstedeværelse i tverrfaglige samarbeid ute hos enhetene.
- Øvrige tjenester som legekontor, tannhelse og fysioterapi opprettholdes med nåværende lokalisering.
- Den nye kommunen skal prioritere forebygging gjennom tidlig innsats og tverrfaglig samordning innen helse, oppvekst- og familietjenestene.
- Den nye kommunen skal ha tilbud innen pleie og omsorg plassert nær innbyggerne. Enhetene skal ha ressurser, kompetanse og lokaler som gjør dette mulig.
- Det skal være klare tildelingskriterier for pleie- og omsorgstjenester. Felles organisering og samordning av administrative ressurser skal sikre gode tjenester. Det skal legges vekt på at innbyggerne skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. En felles utvikling av framtidsretta helse- og omsorgstjeneste med blant annet velferdsteknologi skal være en prioritert oppgave.

8.2 Organisering av tjenesten

De lyseblå boksene under enhetene representerer ikke endelig avdelingsstruktur, men er ment som en oversikt over aktuelle arbeidsområder under den enkelte enhet.

8.3 Tjenestestruktur

I det følgende vil enhetene under helse- og mestringsfeltet presenteres med sentrale nøkkeltall.

8.3.1 Tildelingskontor/ Koordinerende enhet

Målet for saksbehandling og tildeling innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene er at det skal tilbys riktige tjenester til rett tid og i tilstrekkelig omfang. Tjenestene er ofte av stor betydning for pasient, bruker og pårørende, og kommunalt ansatte som arbeider med saksbehandling og tildeling av helse- og omsorgstjenester forvalter derfor et stort ansvar på vegne av kommunen. God saksbehandling er viktig for å kvalitetssikre tildelingen av tjenester.

For å ivareta innbyggernes rettigheter i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven skal Orkland kommune være profesjonelle i alle ledd av saksbehandlingen.

Jf. Helse- og omsorgstjenesteloven § 7-3, skal det finnes en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomheten i kommunen. Den koordinerende enheten skal bidra til å sikre helhetlig tilbud til pasienter og brukere med behov for sosial, psykososial eller medisinsk habilitering og rehabilitering.

Koordinerende enhet skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator.

8.3.2 Institusjonstjeneste

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
Sum institusjonsplasser	106	51	27	18
Antall årsverk brukerrettet tjeneste	86,2	38,3	22,48	19,8
Dekningsgrad institusjon (80+)	0,20	0,20	0,18	0,24
Pleiefaktor (årsverk/ plasser)	0,81	0,75	0,83	1,10

Det er fire sykehjem i nye Orkland kommune. Orkdal og Meldal helsetun er så store enheter at de vil bestå som selvstendige enheter med egen enhetsleder i Orkland. Sykehjemmene i Agdenes og Snillfjord kommuner blir organisatorisk plassert under hjemmetjenesten. Dette for å sikre god bruk av tilgjengelige ressurser og fagkompetanse på tvers av institusjonstjenesten og hjemmetjenesten.

Det er en nasjonal trend at institusjonstjenestene bygges ned til fordel for flere plasser i bolig med heldøgns omsorg. Institusjonsplassene vil i all hovedsak være korttidsplasser og plasser i skjermet enhet for personer med demens. En annen utvikling er at flere kommuner organiserer korttids plassene under hjemmetjenesten. Begrunnelsen for dette er en mer helhetlig tankegang, da pasientene som er på korttidsopphold er hjemmeboende og at hjemmetjenesten yter tjenester til de fleste mens de bor hjemme.

Agdenes kommune bygger nytt helse- og omsorgssenter hvor antall institusjonsplasser reduseres fra 27 til 15 plasser. Det bygges i tillegg 18 plasser med heldøgns omsorg i det samme bygget. I tillegg vil bygget romme helsetjenester som helsestasjon, legetjeneste, fysio/ ergo og psykisk helse- og rus.

Meldal kommune har vedtatt byggingen av nytt helse- og omsorgssenter hvor antall institusjonsplasser reduseres fra 51 til 28 institusjonsplasser. 22 av disse plassene er korttidsplasser, 3 er langtidsplasser og 3 er plasser i skjermet enhet. I tillegg bygges 62 plasser med heldøgns omsorg.

Orkdal og Snillfjord kommune har gjennomført utredninger knyttet til dimensjonering og dekningsgrad. Hovedutfordringen er den samme: mange institusjonsplasser og få plasser til heldøgns omsorg.

8.3.3 Hjemmetjeneste

Arbeidsområder for hjemmetjenesten er helsehjelp i hjemmet, personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring, middagsombringning, trygghetsalarm og brukerstyrt personlig assistent.

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
Antall årsverk brukerrettet tjeneste	76	38	10	3
Antall brukere	461	235	122	39

8.3.4 Bo- og miljø

Enheten bo- og miljø yter tjenester til personer med psykisk utviklingshemming, herunder boliger og bofellesskap til denne gruppen. I tillegg er avlastningstjeneste for barn, støttekontakttjeneste, tilrettelagt fritid og dag- og aktivitetstilbud organisert under bo- og miljøtjenesten.

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
Antall årsverk brukerrettet tjeneste		48	22	0
Antall brukere		35	16	0
Antall brukere dag og aktivitetssenter		18		0

8.3.5 Psykisk helse- og rusarbeid

Psykisk helse- og rusarbeid skal ha et tilrettelagt, differensiert og forsvarlig tjenestetilbud til mennesker med psykiske lidelser og rusavhengighet. Dette innebærer informasjonsarbeid, behandling, veiledning, støtte, aktivitet, og forebyggende virksomhet.

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
Antall årsverk brukerrettet tjeneste	26	5	2	1,8
Antall brukere	870	698	23	15
Antall brukere dagsenter?	35	5-10	?	2-3
Antall med behov for heldøgns omsorg/ bolig	9	10	4	1

8.3.6 Friskliv og rehabilitering

Friskliv og rehabilitering består av fysio- og ergoterapitjenesten og friskliv og mestring.

Fysio- og ergoterapitjenesten gir individuelt tilpasset hjelp til personer med nedsatt funksjonsevne og yter hjelp til mennesker som har problemer knyttet til bevegelse og aktivitet. Hjelpen gis blant annet gjennom tilrettelegging, hjelpemidler, behandling, opptrening, råd og veiledning og hjelpen gis enten individuelt eller i gruppe. Tjenesten driver også helsefremmende og forebyggende arbeid.

Fysioterapitjenesten i kommunen består av fysioterapeuter som er fast ansatt i kommunen og fysioterapeuter som er selvstendig næringsdrivende. Det er kommunene selv som bestemmer hvilken tilknytningsform de ønsker og hvordan omfanget av den enkelte tilknytningsformen skal være ved en kombinasjon av de to.

Friskliv og mestring gir hjelp til endring av levevaner og til å mestre egen sykdom. Tilbudet er både til ungdommer, voksne og familier.

Det er foreløpig tenkt at hjelpemiddellager og hverdagsrehabilitering skal organiseres under denne enheten.

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord	Orkland
Antall årsverk fysioterapeuter (kommunalt ansatte)	6	1,7	0,65	0,8	9,15
Antall årsverk ergoterapeuter	2,75	1,5	1	0,6	8,85
Frisklivsressurs	0,9	-	-	0,1	1
Antall driftstilskudd	5,5	1,4	0,5	0	7,4
Turnusfysioterapeut	1	-	-	-	1

8.3.7 Legetjeneste

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
Årsverk kommuneoverlege	0,4	0,4	0,2	0,2
Antall fastlegehjemler	11	4	1	0,8
Årsverk tilsynslegefunksjon sykehjem	0,67	0,47	0,1	0,2
Årsverk legetjeneste helsestasjon	0,3	0,27	Kommune- overlege	0,2
Årsverk lege flykningetjeneste	0,2			
Turnuslege	1	1	1	
Driftsform	Selvstendig næringsdrivende	0-avtale	Kommunalt ansatt	Selvstendig næringsdrivende

Beskrivelse av driftsformer:

I Orkdal og Snillfjord kommuner er legene selvstendig næringsdrivende. Legene får utbetalt basistilskuddet som er på 486 kroner pr. pasient pr. år (pr. 1. juli 2018), da de drifter legekantorene selv, herunder arbeidsgiveransvar for kantorenes legesekretærer og de har egne avtaler med leverandører. Snillfjord kommune betaler for 20% stillingsandel for helsesekretær.

I Meldal kommune har de såkalt 0-avtale. Det vil si at legene er selvstendig næringsdrivende, men kommunen har alle driftsutgifter knyttet til legekantoret, herunder arbeidsgiveransvar for legesekretærer. Basistilskuddet går til kommunen og hver lege betaler 5000 pr mnd for leie av lokale og bruk av utstyr.

I Agdenes kommune er legen fast ansatt i kommunen. Kommunen mottar basistilskuddet, drifter legekantoret og har arbeidsgiveransvar for helsesekretærer.

8.3.8 NAV

NAV er en sektor-overgripende tjeneste med hovedmål å få flere i arbeid og færre på trygd. NAV skal bistå arbeidsgivere med rekruttering og bemanning, og hjelpe bedrifter og enkeltpersoner ved permitteringer og oppsigelser. NAV yter tjenester til alle kommunens innbyggere, og forvalter trygdeytelser, sosialtjeneste, arbeidsmarkedsbistand og tjenester til arbeidsgiverne.

8.3.8.1 Sentrale nøkkeltall

Status per.31.12.2017	Meldal	Orkdal	Agdenes	Snillfjord
Antall årsverk i NAV-kontoret: Statlig – kommunal	3 – 4,5	12 - 14	1,6 – 0,6	0,5 – 0,5 (ca)
Antall uføre som mottar uføretrygd	392	1030	113	
Antall uføre < 30 år	15	74	10	
Antall som mottar Arbeidsavklaringspenger	71	302	36	
Antall < 30 som mottar AAP	15	55	8	20
Andel sosialhjelpsmottakere	2,8% (96)	2,0%	0,9%	1,2%
Andel unge sosialhjelpsmottakere	2,8%	4,0%	2,0%	0,4%

8.4 Utfordringsbildet

Det er fem overordnede utfordringer for området, med budsjettmessige konsekvenser for Orkland i årene som kommer:

1. Demografi
 - a. Eldre befolkning
 - b. Eldre befolknings sammensetning enn sammenligningskommuner
2. Andel unge uføre
3. Ressurskrevende brukere
4. Flere oppgaver til kommunene
5. Rekruttering/ kompetanse

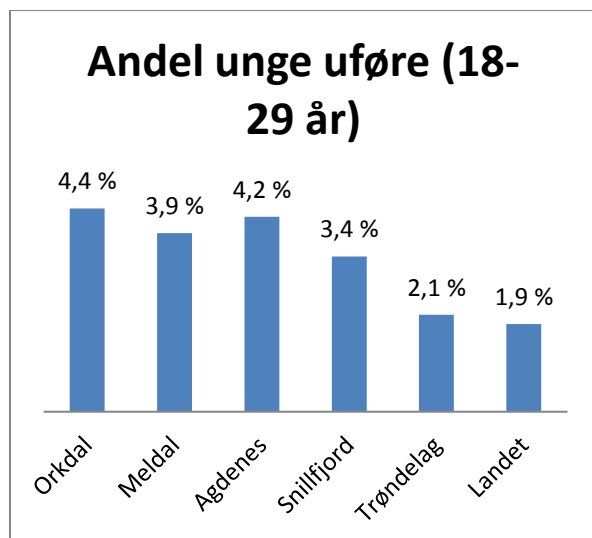
8.4.1 Demografi

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-44 år	45-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år eller eldre
Snillfjord	5,98 %	9,62 %	4,46 %	26,14 %	32,93 %	13,27 %	6,48 %	1,11 %
Agdenes	5,52 %	10,51 %	4,87 %	24,58 %	31,77 %	14,01 %	6,59 %	2,14 %
Meldal	6,19 %	10,97 %	5,17 %	27,30 %	30,05 %	13,69 %	4,78 %	1,86 %
Orkdal	6,55 %	13,12 %	5,25 %	29,41 %	29,26 %	12,03 %	3,62 %	0,76 %
Orkland	6,35 %	12,24 %	5,15 %	28,35 %	29,85 %	12,63 %	4,29 %	1,14 %
Melhus	7,55 %	13,34 %	5,64 %	31,87 %	26,93 %	10,67 %	3,35 %	0,64 %
Levanger	7,12 %	12,62 %	5,25 %	31,30 %	28,16 %	11,12 %	3,71 %	0,73 %
Verdal	6,37 %	12,42 %	5,26 %	30,42 %	28,69 %	12,69 %	3,28 %	0,87 %
Landet	6,85 %	12,04 %	4,92 %	33,55 %	27,79 %	10,64 %	3,36 %	0,84 %

Andelen over 80 år doubles fram mot 2040 og Orkland har en eldre befolknings sammensetning enn sammenligningskommuner.

8.4.2 Andelen unge uføre

Andelen unge uføre ligger til dels langt høyere i Orklandskommunene enn fylkes- og landssnitt. Det å motta uføretrygd i ung alder fører til mange år utenfor yrkeslivet. Dette kan predikere utenforskap og evnen til å mestre eget liv. Vi må gå nærmere inn i tallene for så se hva dette skyldes og finne målrettede tiltak for å redusere antall unge som mottar uføretrygd.

8.4.3 Ressurskrevende brukere

Kommunenes samlede utgifter til ressurskrevende brukere har økt de siste årene. Jmf tabell under.

Gjennom refusjonsordningen fra staten får kommunen refundert 80% av direkte lønnskostnader over innslagspunktet på 1 253 000 pr bruker. Det er foreslått å øke innslagspunktet med 50 000 ut over lønns og prisvekst i statsbudsjettet for 2019. Dette gjelder for brukere under 67 år. For brukere over 67 år er det ingen refusjonsordning.

Utvikling i netto utgift for Orklandkommunene:

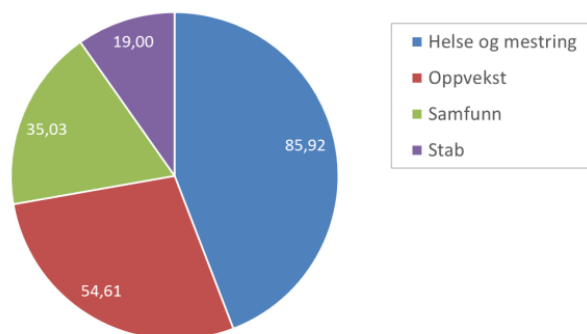
	2014	2015	2016	2017	2018
Orkdal	10 732	12 999	11 270	14 868	16 856
Meldal	2 221	2 372	2 350	2 350	6 681
Agdenes	8 302	8 733	9 797	10 460	9 762
Snillfjord	0	0	0	0	0
Orkland	21 255	24 104	23 417	27 678	33 299

8.4.4 Flere oppgaver til kommunene

Det er meldt om flere oppgaver til kommunene i årene som kommer. Blant disse er krav om psykolog, tannhelsetjeneste og forvaltning av til skudd til boligetablering og boligtilpasning. I tillegg er det flere oppgaver som foreslås overført eller er på utredningsstadiet. Dette er blant annet DPS, varig tilrettelagt arbeid, hjelpemidler og finansiering av pasienttransport.

8.4.5 Rekruttering og kompetanse

Antatte årsverk pr tjenestoområde

Oversikten viser årsverk i alderstrinn 60-70 år samlet for dagens kommuner, fordelt på arbeidsområde. Det viser at 86 årsverk innenfor helse- og mestringsfeltet nærmer seg pensjonsalder. Dette er en utfordring og en mulighet. Det er en mulighet i den forstand at nye oppgaver til kommunen, sannsynligvis krever noe annen kompetanse. Det er åpenbart en utfordring da disse årsverkene også skal erstatte kompetanse som virksomhetene innehar i dag.

8.5 Ulikheter i brukerbetaling

8.5.1 Middagsombringning

Middagsombringning er ikke lovpålagt tjeneste, men noe de fleste kommuner tilbyr for å bidra til god ernæring for hjemmeboende eldre og andre sårbare grupper. Middagsombringning er et selvkostområde, men det er grunn til å tro at det dagens priser er noe subsidiert.

	Pris per porsjon	Inntekt Orkland (65000 porsjoner pr år)
Orkdal	79	Kr 5 135 000
Meldal	82	Kr 5 330 000
Agdenes	62	Kr 4 030 000
Snillfjord	63	Kr 4 095 000

Kolonnen til høyre viser inntekten Orkland vil få dersom man legger dagens ulike priser for hele Orkland til grunn. Forskjellen mellom høyeste og laveste pris er 1,3 millioner kr pr år.

I gjennomsnitt mottar brukere av denne tjenesten 171 porsjoner pr år. Forskjellen i kostnad mellom det rimeligste og det dyreste alternativet vil være kr 3420 pr år.

Det anbefales at prisene nærmer seg hverandre noe allerede for 2019.

8.5.2 Egenbetaling for trygghetsalarm

Trygghetsalarm er ikke en lovpålagt tjeneste, men noe de fleste kommuner tilbyr. Flere kommuner bytter nå fra analoge til digitale alarmer, med de mulighetene som finnes med velferdsteknologiske løsninger. Utbygging av velferdsteknologi bør være et prioritert område for Orkland.

	Antall brukere	Egenandel pr mnd	Dagens inntekt	Inntekt Orkland ved bruk av dagens satser
Orkdal	Inntekt under 164	Kr 84	Kr 165 000	Kr 707 600 (snitt kr 126 kr pr mnd)
	2G 101	Kr 168	Kr 203 616	
	Inntekt over 2G			
Meldal	163	Kr 0	Kr 0	Kr 0
Agdenes	40	Kr 103	Kr 49 440	Kr 578 400
Snillfjord	0	Kr 280	Kr 0	Kr 1 572 500
Orkland	468		Kr 418 056	

Dersom det velges en løsning der trygghetsalarm er gratis må det finnes dekning for allerede budsjetterte midler tilsvarende kr 418 056.

I motsatt fall, dersom den høyeste egenandelen velges ligger det et inntektpotensial på ca 1,1 mill pr år forutsatt at antallet trygghetsalarmer i bruk er det samme som i dag.

8.5.3 Egenbetaling dagsenter for eldre og demente

Dagsenter er ikke en lovpålagt oppgave, men noe de fleste kommuner tilbyr som et aktivitetstilbud, men også som et forebyggende tilbud slik at eldre kan bo i egen bolig lenger. Som en oppfølging av nasjonal demensplan er det et mål at alle kommuner tilbyr dagaktivitetsplasser for hjemmeboende med demenssykdom.

	Dagsenter eldre		Dagsenter demente	
	Antall brukere	Egenandel pr dag	Antall brukere	Egenandel pr dag
Orkdal	56	Kr 189	13	Kr 80
Meldal	20	Kr 0	?	Kr 0
Agdenes	4	Kr 180	?	Kr 0
Snillfjord	?	Kr 0	?	Kr 0

I Orkdal kommune er det budsjettert i overkant av 600 000 som dekker driften av dagsenteret. I tillegg kommer utgifter til transport. Det kun tillatt å ta betalt for dagsenter dersom det er lokalisert på kommunens institusjon.

8.5.4 Praktisk bistand

Praktisk bistand er en lovpålagt tjeneste. Praktisk bistand kan omfatte hjelp til egenomsorg og personlig stell, å bestille husholdningsvarer, eventuelt få disse levert på døren og hjelp til vask av klær, oppvask, husvask og vask av vinduer. Kommunen kan selv fastsette regler for betaling av

egenandel og betalingssatser for praktisk bistand. Egenandelen skal ikke overstige kommunens egne utgifter til tjenesten (selvkost). Kommunen har ikke anledning til å ta betalt for praktisk bistand som omfatter egenomsorg og personlig stell.

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
Praktisk bistand under 2G, kr/mnd	205	205	200	200
Praktisk bistand 2G-3G, kr/mnd	555	935	369	750
Praktisk bistand 3G-4G, kr/mnd	1052	1190	861	1050
Praktisk bistand 4G-5G, kr/mnd	1867	1630	861	1350
Praktisk bistand over 5G, kr/mnd	1867	1890	861	1350
Inntekt Orkland per år	1 072 464	1 262 580	818 544	1 095 600

8.6 Ulikheter i bemanning

8.6.1 Pleiefaktor på institusjon

Pleiefaktor er antall årsverk pr plass. Noe av forskjellen kan representere smådriftsulemper. Det er ikke nødvendigvis sånn at kvaliteten på tilbudet gjenspeiles i pleiefaktoren. Målet bør være at pleiefaktoren er den samme på sammenlignbare institusjonsavdelinger.

	Orkdal	Meldal	Agdenes	Snillfjord
Antall årsverk brukerrettet tjeneste	86,2	38,3	22,48	19,8
Sum institusjonsplasser	106	51	27	18
Pleiefaktor (årsverk/ plasser)	0,85	0,75	0,83	1,10

Eksempel med budsjettmessig konsekvens:

- Øke pleiefaktoren med 0,2 pr plass = ca 37 årsverk = kostnad 28 mill.
- Heve Meldal og Agdenes til Orkdalsnivå = 5,6 årsverk = kostnad 4,2 mill.
- Senke Agdenes og Orkdal til Meldalsnivå = 12,8 årsverk = innsparing 9,6 mill.

8.7 Gevinstrealisering

Det å bli en større kommune gir flere muligheter for å hente ut gevinster. I helse- og mestringstjenestene vil gevinsten først og fremst være knyttet til mer samlet kompetanse og dermed øker muligheten til å arbeide målrettet med både kvalitetsutvikling og forebyggende arbeid. Gjennom tildelingskontoret vil innbyggerne ha lik tilgang på tjenester og man sikrer god forvaltning og saksbehandling. Fagmiljøene har melt inn blant annet følgende mulige gevinster:

Bedre kvalitet

- Samle fagsensitive områder
- Tverrfaglig samarbeid
- Bli en del av et større fagmiljø
- Bedre brukeropplevelser

Mer forebygging

- Hverdagsrehabilitering
- Dagsenter
- Aktivitetstilbud

- Forebyggende hjemmebesøk
- Mer arbeidsrettet aktivitet
- Digitalisering
- Velferdsteknologi
- Kompetanseheving
- Kontinuerlig forbedringsarbeid som praksis
- Lik tilgang på tjenester
- Mer behovsstyrt ressursbruk

8.8 Investeringsbehov

Det er foretatt utredninger av institusjon og boliger med døgnbemanning både i Snillfjord og i Orkdal kommune. I Snillfjord er det skissert behov for nye boliger med døgnbemanning. I Orkdal kommune er det behov for å se på funksjonalitet og standard på Orkdal helsetun.

9 Oppvekst

9.1 Intensjonsavtalen føringer for området

Barnehager:

- *Kommunesammenslutningen i seg selv vil ikke føre til endringer i barnehagestrukturen.*
- *Den nye kommunen skal ha full barnehagedekning, og alle barn som har fylt ett år skal ha rett til barnehageplass.*
- *Enhetene skal ha ressurser, kompetanse og lokaler som gir et best mulig tilbud for barna.*
(Intensjonsavtalen, 5.1: Barnehager)

Skoler:

- *Kommunesammenslutningen i seg selv vil ikke føre til endringer i skolestrukturen.*
- *I den nye kommunen skal skolene være inkluderende fellesskap hvor alle elevene får brukt evnene sine. Skolene skal ha ressurser, kompetanse og lokaler som gjør dette mulig.*
(Intensjonsavtalen, 5.2: Skoler)

Barne- og familietjenesten:

- *Den nye kommunen vil samle de spesialiserte tjenestene, men helsestasjon, legekontor, tannlege og fysioterapi opprettholdes med nåværende lokalisering*

Integrering

Den nye kommunen skal:

- *Ta sin del av det nasjonale ansvaret for å ta i mot, bosette og integrere flyktninger. Foruten det humane aspektet, er dette et viktig tiltak for å få flere innbyggere og framtidige arbeidstakere til kommunen (4: Samfunnsutvikling).*

Tverrfaglig og koordinert tidlig innsats:

- *Den nye kommunen vil samle de mest spesialiserte tjenestene i sterke og kompetente fagmiljøer, som også skal prioritere tilstedeværelse i tverrfaglig samarbeid ute hos enhetene (5.7: Helse- og sosialtjenester).*

Tverrfaglig samhandling:

- *Den nye kommunen skal prioritere forebygging gjennom tidlig innsats og tverrfaglig samordning innen helse, oppvekst- og familietjenestene (5.7: Helse- og sosialtjenester)*

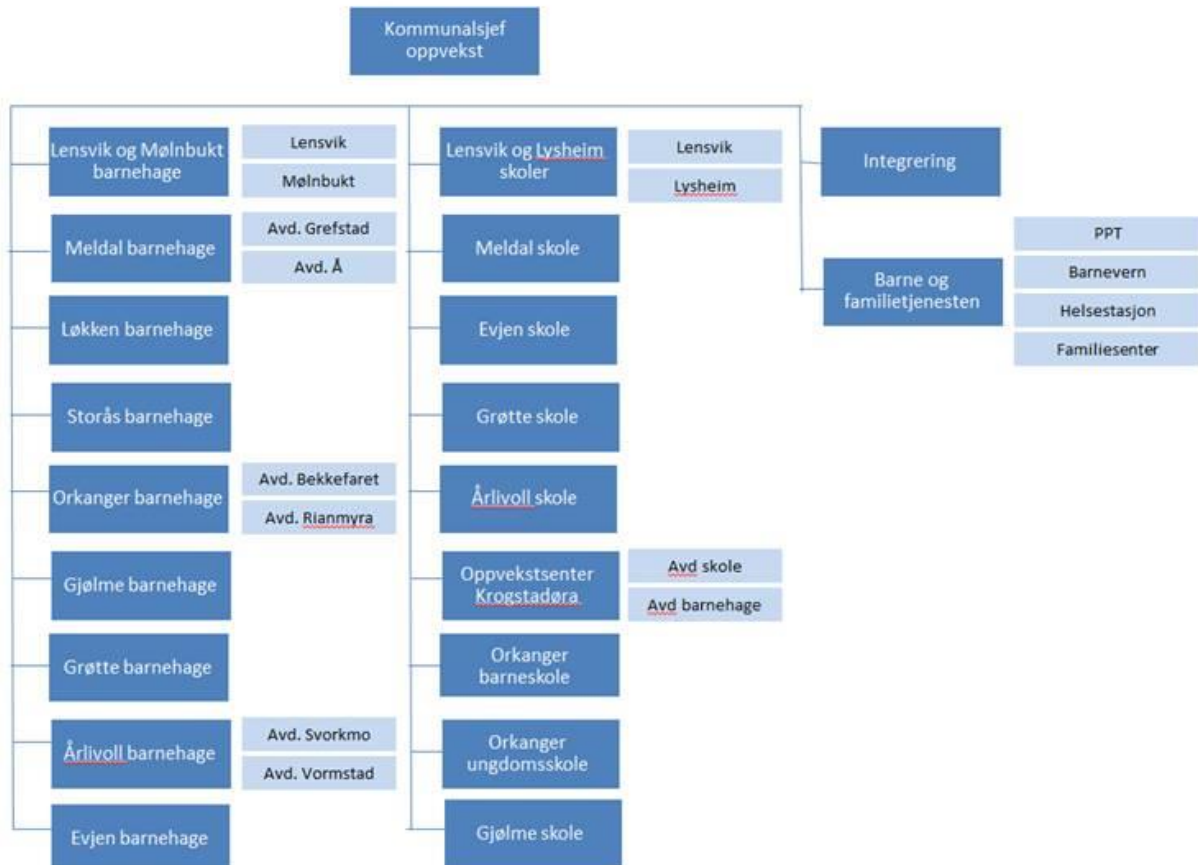
9.2 Organisering av oppvekstområdet

Oppvekstsektoren er en ressurskrevende sektor, som vil legge beslag på en stor del av Orklands budsjett. Samtidig er det viktig å påpeke at oppvekstsektoren er en investering for fremtiden.

For årene framover tilsier prognosene en befolkningsnedgang i Snillfjord og Agdenes, men en økning i Meldal og Orkdal. Med det som utgangspunkt, vil dagens tilbudsstruktur i Orkland være tilstrekkelig for å imøtekomme framtidens behov for både barnehage- og skoleplasser. Forutsatt at det ikke blir store forskyvninger internt i kommunen er infrastrukturen på plass.

Oppvekstområdet er organisert som et tverrfaglig fagområde der skoler, barnehager, voksenopplæring, flykning tjeneste, barnevern helsestasjon, ppt og familiesenter inngår. Dette for å samordne de enhetene som jobber kun med barn i et felles kommunalsjefområde. Noen skoler og barnehager har felles enhetsleder, for å få til bedre koordinering av faglige og økonomiske ressurser.

Organisasjonskartet for oppvekst er:

9.3 Tilbudsstruktur

9.3.1 Barnehagene i Orkland

Det er 15 barnehager i Orkland.

Kommune	Antall bhg	Barnehager	Barn i bhg
Agdenes	2	Lensvik: 59 Mølnebukt: 12	71
Meldal	4	Grefstad: 56 Løkken: 64 Storås: 48 Å: 27	195
Orkdal	8	Vormstad: 26 Evjen: 125 Grøtte: 160 Rianmyra: 114 Gjølme: 71 Bekkefaret: 73 Svorkmo: 43 Liavoll (priv.): 39	651
Snillfjord (Orkland)	1	Krokstadøra: 14	14
Sum	15		931

(Tall fra barnehageåret 2017-2018)

9.3.2 Skolene i Orkland

I Orkland har vi

- 4 barneskoler
- 6 barne- og ungdomskoler, hvor en er en privatskole
- 1 ungdomsskole

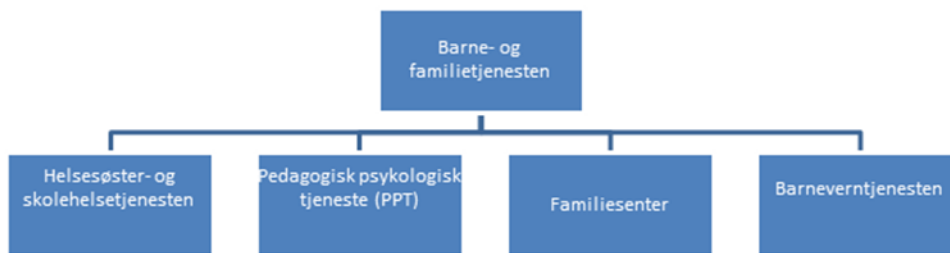
Kommune	Antall skoler	Skoler	Sum elever
Agdenes	2	Lensvik b+u: 151 Lysheim b 26	177
Meldal	2	Meldal b+u: 311 Løkkenverk Montesoriskole (privat): 119	430
Orkdal	6	Evjen: 169 Gjølme: 129 Grøtte: 498 Orkanger b-skole: 309 Orkanger u-skole: 241 Årlivollb+u: 218	1564
Snillfjord	1	Krokstadøra:b+u	66
Sum	11		2237

Dagens tilbudsstruktur består av **15 barnehager** og **11 skoler**. I Orkland være 20 enheter i oppvekstsektoren; ni på barnehage, ni på skole, en integreringsenhet og en barne- og familieenhet. I **Integreringsenheten** ligger dagens voksenopplæring og flyktningetjeneste. I **Barne- og familietjenesten** finner vi pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), barnevern, helsestasjonene og familiesenter.

Som det framkommer av tabellene ovenfor er det stor forskjell mellom størrelsen på enhetene. Vi ser at de aller minste enhetene finner vi på Krokstadøra og i Agdenes; Mølnbukt og Lysheim.

9.3.3 Barne-familietjenesten

Barne- og familietjenesten består av barnevern, helsestasjon, ppt og familiesentret.

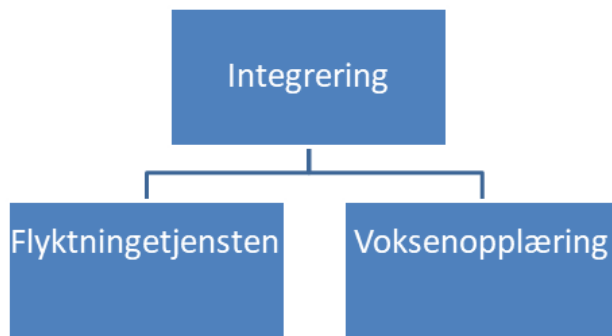

For å lykkes med tverrfaglig samhandling er det avgjørende at brukerne av tjenestene opplever at tilbudet er av god kvalitet, og tilpasset deres behov – uansett hvor de bor i Orkland. Brukerne her kan være sårbare grupper. Tilbudet må slik oppleves "sømløst," for at brukerne skal slippe å løpe fra kontor til kontor, og møte nye saksbehandlere og nye skjema. Andre kan ha behov for hjelp nær hjemmet, som gjør at de ansatte må ha "ute-skoene" på. Skal Orkland lykkes med en fleksibel organisering rundt brukeren, må fagmiljøene samarbeide og samlokaliseres, og unngå konkurranse og rivalisering.

I dag er det mange spesialiserte stillinger og prosjekt i kommunene som vil tilknyttes og koordineres i det tverrfaglige samarbeidet, - også på tvers av sektorene. Som for eksempel: Ungdomskontakten, BUA (Barne- og ungdomsarbeidere), SLT-koordinatoren(samordning av lokale kriminalitetsforebyggende arbeid), Ungdomspatroljen, Fraværsteam, Ungdomslos, Sommerjobb for ungdom, Trygge Barn, Folkehelsekoordinator osv.

9.3.4 Integrering

Integrering består av voksenopplæringen og flykningetjenesten.

Det overordnede målet for Integreringstjenesten vil alltid være å få de nyankomne ut i arbeidslivet. Slik må det satses på et godt skole- og opplæringsløp, samt et tett samarbeid med fylkeskommunen og næringslivet.

Nyankomne flyktninger har rett og plikt til deltakelse i et introduksjonsprogram. Formålet med programmet er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet. Kommunen skal legge til rette for at flyktninger raskt får kjennskap til norsk språk, kultur og samfunnsliv. Av erfaring vet vi at det kan knytte seg flere utfordringer ved det å komme ny til et land. Mange nyankomne vil i perioder ha behov for ytelser fra Barne- og familietjenesten. Det overordnede målet for Integreringstjenesten vil alltid være å få de nyankomne ut i arbeidslivet. Slik må det satses på et godt skole- og opplæringsløp, samt et tett samarbeid med fylkeskommunen og næringslivet.

9.3.5 Tverrsektorielle samhandling

Noen barn og unge kan ha flere og sammensatte behov, sammenlignet med sine jevnaldrende. Barnas vansker kan like gjerne skyldes foreldrenes problemer, som gjør at barnet blir et symptom på foreldrenes utfordringer. Innen oppvekstsektoren er tverrfaglige etater som jobber med barn- og unge samlet i Barne- og familietjenesten, men noen ganger vil ikke det være tilstrekkelig med kompetanse her. Da vil tverrsektoriell samhandling inn mot helse og mestring-sektoren være helt avgjørende for å gi riktig hjelp.

Mange flyktninger vil i en periode kunne ha behov for flere kommunale tjenester, til de har tilegnet seg nok norskkunnskaper og utdanning, til å få seg jobb og bli uavhengige. Ved å samlokalisere Flykningetjenesten og Voksenopplæringa, kan de primære hjelpeinstansene være tett på og yte riktig støtte. Erfaringsmessig vet vi at flere av flykningfamiliene også kan ha behov sosial- eller helsetjenester. Den vedtatte enhetsstrukturen i Orkland legger til rette for tverrfaglig- og tverrsektorielt samarbeid, der oppvekstområdet må samarbeide tett med helse og mestringfeltet med fokus på gode tjenester til brukeren:

Tverrfaglig- og tverrsektoriell samhandling kan tenkes som et hus hvor barn/unge/familier kan søke hjelp. Målet er at det skal være «en dør inn.» Innenfor den døra skal man møte den hjelpen en måtte ha behov for. Må en ha hjelp fra flere profesjoner, skal de profesjonelle sette sammen tverrfaglige team som kan imøtekomme personer med sammensatte behov. De profesjonelle ha også ha «uteskoene» på for å oppsøke brukerne på deres hjemmebane. Den som trenger hjelp skal ikke være nødt til å gå fra dør til dør for å få tilstrekkelige hjelp. Mange vil være i sårbare situasjoner og ikke ha evne eller kapasitet til å manøvrere seg fram i hjelpeapparatet, med mange skjema og ulike dører.

9.4 Utfordringsbildet

9.4.1 Ulik bemanning i oppvekstsektoren

Barnehager i de fire Orklandskommunene har ulike finansieringsmodeller, i dag.

Tabellen nedenfor gir et inntrykk av bemanningssituasjonen i dagens barnehager og skoler.

Kommune	Navn på bhg + Barnetall	Barn pr. ansatt	Pedag.-tetthet
Agdenes	Lensvik: 59	6,1	46 %
	Mølnebukt: 12	4,7	50 %
Meldal	Grefstad: 56	5,7	44,8 %
	Løkken: 64	5,4	40 %
	Storås: 48	5,8	46 %
	Å: 27	5,8	50 %
Orkdal	Vormstad: 26	5,4	39 %
	Evjen: 125	5,5	43 %
	Grøtte: 160	6	44 %
	Rianmyra: 114	6,3	54 %
	Gjølme: 71	6,5	44 %
	Bekkefaret: 73	5,9	52 %
	Svorkmo: 43	6,5	38 %
	Liavoll (priv.): 39	5,7	56 %
Snillfjord	Krokstadøra: 14	3,8	33 %
Sum	931		

(Tall fra barnehageåret 2017-2018)

9.4.2 Bemanning på skoler

Barnehager og skoler i de fire Orklandskommunene har ulike finansieringsmodeller, i dag.

Kommune	Navn på skolene + elevtall	GSI post 30: Antall lærere	GSI post 24: Sum årsverk
Agdenes	Lensvik b+u: 151	23	19,76
	Lysheim b 26	7	4,52
Meldal	Meldal b+u: 311	44	35,85
	Løkken Verk Montessoriskole (privat): 119	-	-
Orkdal	Evjen: 169	14	12,42
	Gjølme: 129	12	9,96
	Grøtte: 498	38	32,84
	Orkanger b-skole: 309	32	24,90
	Orkaner u-skole: 241	25	22,24
	Årlivoll b+u: 218	25	20,03
Snillfjord	Krokstadøra oppv.sent: b+u	13	11,37
Sum	2 237	233	193,89

(Tall fra skoleåret 2017-2018)

Det vil være helt avgjørende å få utarbeidet en økonomisk fordelingsmodell som kan ta høyde for de store størrelses-forskjellene det er mellom enhetene i barnehage og skole, men sørger for et likeverdig tilbud for alle barn og unge. Utfordringene med dette er flere. De minste enhetene er

dyrere i drift enn de store, ettersom de ikke drar nytte av stordriftsfordeler. Store enheter kan være mer fleksible med f.eks. å flytte eller frigjøre personalressurser, samt å drive sambruk av utstyr.

Likevel ser vi at det relative store forskjeller i bemanning som ikke kan forklares ut fra struktur. Meldal har prioritert relativt høy voksentetthet på sin skole for eksempel sammenlignet med Orkdal. På Meldal er det ca. 3 lærerårsverk mer enn for eksempel Grøtte skole, som har 187 elever flere. Det er gjort overslag som viser dersom Orkdal skolene bemanningsmessig skal løftes på nivå med Meldal, vil merkostnaden være estimert til ca. 50 millioner.

9.4.3 Brukerbetaling SFO og barnehage

Bruk av SFO tilbudet i de fire kommunene i dag:

	Alle 1.-4. trinn	SFO-brukere	SFO 5.-7	100 % plass	Andel SFO-brukere	Andel 100 %
Orkdal	644	394	2	260	61,2 %	66,0 %
Meldal	129	89	1	13	69,0 %	14,6 %
Agdenes	72	37	0	9	51,4 %	24,3 %
Snillfjord	9	3	0	0	33,3 %	0,0 %

Barnehagene i Orkland har ulike betalingssetter og søskenmoderasjon i dag. Det anbefales at Orkland benytter Utdanningsdirektoratets makspriser og moderasjonsordning. Kostpenger kreves utenom.

	Kontingent	Antall barn 100 %	Antall barn totalt	Kontingent i dag	Kontingent Agdenes
Orkdal	2 910	523	612	16 741 230	14 934 788
Orkdal - Liavoll	2 910	37	39	1 184 370	1 056 572
Meldal	2 910	155	195	4 961 550	4 426 180
Agdenes	2 596	59	71	1 684 804	1 684 804
Snillfjord	2 910	9	14	288 090	257 004
				24 860 044	22 359 348

Snillfjord, Meldal og Orkdal benytter Utdanningsdirektoratets minimums forslag til søskenreduksjon: for det andre barnet 30 prosent, og for det tredje barnet og oppover 50 prosent reduksjon. Agdenes har en mer gunstig ordning 50 prosent for det andre barnet og oppover.

Om vi legger oss på Agdenes sine satser for barnehagene, som har laveste nivå, vil inntektsbortfallet bli omtrent 2,5 mill. Kr.

Åpningstidene utfordrer også de minste barnehagene og SFO'ene mer enn de store enhetene, da de f.eks. ikke har anledning til å redusere personaltettheten på starten og slutten av dagen, eller i ferier og høytider. De større skolene kan også ha utfordringer. Enkelte år kan de bli nødt til å dele opp i flere klasser, da enkelte kull er større enn andre.

Alle barn på 1.til 4.trinn i grunnskolen har krav på plass i skolefritidsordningen (SFO), samt elever med spesielle behov på 5.-7.trinn (opplæringsloven § 13-7). Orklandskommunene har ulike SFO-tilbud og priser i dag. I forslag til vedtekter for SFO i Orkland er det anbefalt to tilbud og slik to satser

for foreldrebetaling, som Orkdal har i dag. I vedtektene er det tenkt at også elever med spesielle behov, på 5.-7. trinn, skal betale vanlig sats.

Mange av elevene med spesielle behov har vedtak om styrket bemanning i skoletiden. Erfaringsmessig vet man at behovet for ekstra voksenressurs ofte er vel så stort i SFO, (flere ustrukturerte situasjoner som kan være vanskelig for mange barn). Dette er en utfordring det må jobbes videre med knyttet til ny fordelingsmodell for skole.

9.4.4 Ny bemanningsnorm og pedagognorm i barnehage

Stortinget har vedtatt en ny bemanningsnorm og en skjerping av pedagognormen i barnehagene (Barnehageloven §§ 17a og 18). Den skjerpete pedagognorm skulle innfris innen 1. august 2018 og innebærer minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Barnehagene må innfri ny bemanningsnorm innen 1. august 2019, og den stiller krav om minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Lovteksten sier at barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år. Det medfører at muligheten til å flytte f.eks. modne treåringer fra småbarns- og over til storbarnsavdeling på vårhalvåret, nå faller bort. Denne fleksibiliteten har tidligere vært benyttet for å kunne ta inn nye barn i barnehagen fra ventelister.

For barnehagene i Orkland vil bemannings- og pedagognormen utfordre i forhold til dagens budsjett. I dag er ikke alle barnehagene innenfor, men det forventes at de fire kommunene kommer innenfor i 2019.

Der er uttrykt bekymret for kapasiteten i de mest populære barnehagene, hvor det vil bli flere søkere enn det er plass til. Med dagens barnehagestruktur er det ikke mulig at alle får førsteønsket sitt innvilget. Men, ser en alle barnehagene under ett, er det nok kapasitet i Orklandsbarnehagene. Uten opptakskriterier har vi behov for økt bemanning og mer areal i de mest populære barnehagene. Det samme vil gjelde for barn som søkes inn utenom hovedopptaket. Dagens ressurstildeling åpner ikke for økt bemanning eller areal.

Pedagogene i barnehagene har avtalefestet krav på minst fire timer ubunden tid i uka som medfører at ansatte er ute av avdelingen. Dette håndteres ulikt av kommunene i dag, men må være likt i Orkland. Dette må harmoniseres innenfor rammen, ellers vil det medføre en økt kostnad.

9.4.5 Ny lærernorm grunnskole

Fra 1.august 2018 har Stortinget vedtatt en ny lærernorm i grunnskolen, som vil påvirke lærerressursene (Opplæringsloven § 8-3). Det skal det være én lærer per 16 elever i 1.-4. klasse og én lærer per 21 elever i 5.-10. klasse. Lærernormen beregnes ut fra skolens totale elevtall, sett i forhold til antall lærere ved skolen. Det vil si at antall lærere beregnes ikke for hver enkelt klasse og hver enkelt time, men for skolens totale antall elever og lærere.

Fra høsten 2019 er Regjeringens ambisjon at lærernormen skal utvides ytterligere til å skulle være én lærer per 15 elever i 1.-4. klasse og én lærer per 20 elever i 5.-10. klasse. I Orkland vil det være de største skolene som påvirkes mest av lærernormen. Nytt fra august 2018 er også lovbestemmelsene om styrket undervisning på 1.-4.trinn (Opplæringsloven § 1-4). Tidligere er egne midler gitt kommunene til styrkingen, men for fremtiden ser det ut til at disse vil gis som frie inntekter til kommunene.

9.4.6 Integrering av flykninger

Integrering består av Flyktningetjenesten og Voksenopplæringen.

I dag bosettes flykninger i alle de fire kommunene. Orkland har som ambisjon at bosetningen skal være spredt. Velger man en spredt bosetning av flykninger gir det noen logistikkutfordringer, på grunn av dårlig kollektivtilbud.

Meldal og Agdenes har hatt en satsing der de gir tilskudd til førerkort. Det er også andre stønader som ikke er harmonisert og må avklares inn mot Orkland, som for eksempel: gratis SFO og barnehage, busskort/skyss til skole, husleie, intro-sats for ungdommer. I dag er det et stort tilbud av boliger tiltenkt denne gruppen i Orkland.

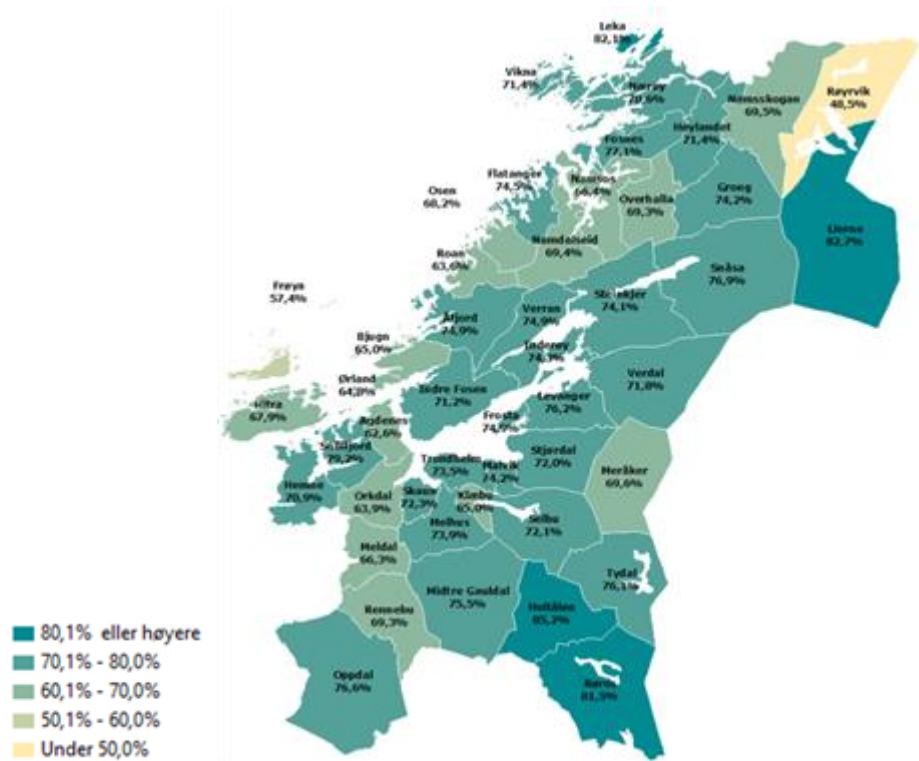
Intensjonsavtalen har en ambisjon om at tjenestene skal ytes der folk bor. Det er viktig for nyankomne at hjelpen er tilgjengelig. Det må avklares hvor desentralisert Integreringstjenesten skal være, samtidig som man opprettholder et sterkt fagmiljø.

9.4.7 Vi må hjelpe barn- og unge til å lykkes gjennom tidlig innsats

Noen av konklusjonene i den nasjonale rapporten *Inkluderende fellesskap for barn og unge* (Nordahl-utvalget, 2018) slår fast at det tar for lang tid før barn og unge i Norge får hjelpen de trenger. Elevene får ofte hjelp først i ungdomsskolen, mens det burde skjedd i barnehagen eller på barneskolen. Dagens system virker dessuten ekskluderende. En av tre elever som får spesialundervisning blir tatt ut av klasserommet, til tross for Opplæringslovens prinsipp om inkludering.

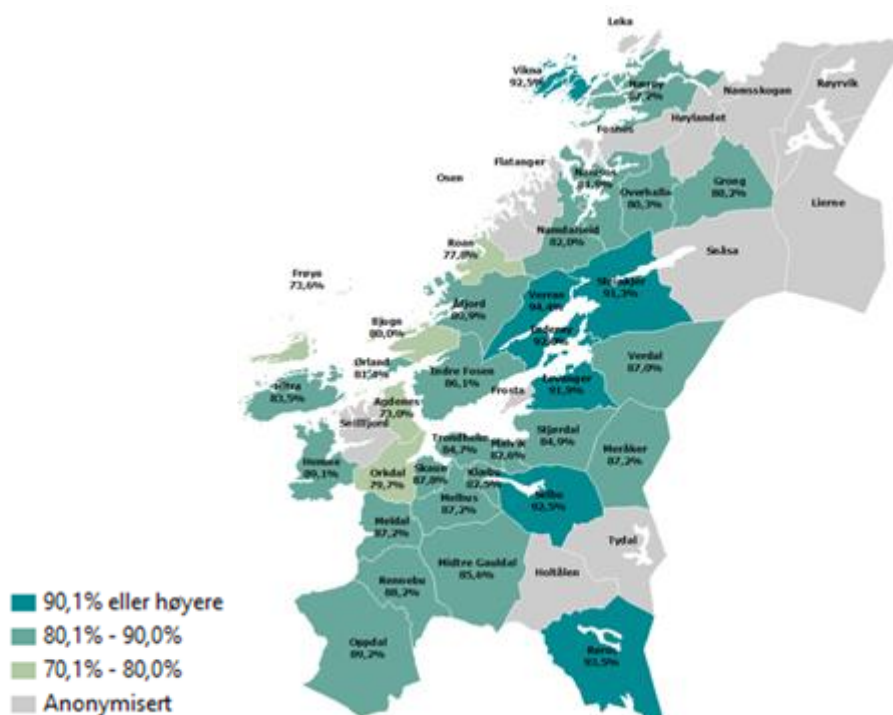
Alle Orklandskommunene har en stor andel unge uføre sammenlignet med resten av Trøndelag og landet for øvrig. En slik utvikling er ikke bærekraftig for storsamfunnet, og ikke minst lite tilfredsstillende for den ungdommen det gjelder.

Andelen unge uføre kan ha en sammenheng med at mange av våre unge faller ut fra den videregående opplæringen. Om vi ser til gjennomføringen av **alle utdanningsprogram** gjennom 5 år, er gjennomføringsgraden 60-70 %:

Fullført utdanning i løpet av 5 år. Sum av de 5 siste år. Alle utdanningsprogram

De av våre ungdommer som har valgt **Studieforberedende** utdanningsprogram er gjennomføringsgraden noe høyere, fra 73 % til 87 %:

Fullført utdanning i løpet av 5 år. Sum av de 5 siste år. Studieforberedende utdanningsprogram

9.4.8 Bygningsmasse

Oppvekstsektoren benytter mange kommunale bygninger. Både barnehager og skoler er bygd i Orklandskommunene de senere årene. I tillegg er det nye folkehelsesenteret under oppføring. Der skal mange av de tverrfaglige tjenestene samlokaliseres. Om det hadde vært bedre plass, kunne også flere tjenester vært vurdert inn dit, som for eksempel Integrering; flyktningetjeneste og voksenopplæring.

Skoler og barnehager i Orkland er i ulik teknisk stand. Noen vil kreve renovering eller nybygg i årene som kommer. Det vil påføre Orkland betydelige utgifter. I gamle og slitte bygg må mer av driftsstilskuddet brukes til vedlikehold enn ved de nyere enhetene, noe det må tas høyde for når budsjettene fordeles.

Mange ønsker nybygg i Orklandskommunene. Både politikere og enhetsledere er opptatt av at det blir gjort grundige og rettfærdige vurderinger om hvem som står for tur for nybygg. En mer teknisk plan over skolene og barnehagene i Orkland er foreslått utarbeidet, for å få oversikt over byggenes tilstand, kapasitet og pedagogiske muligheter. En slik plan vil gjøre det enklere å vurdere kapasitet, skolekrets-grenser, behov for nybygg eller renovering – for deretter å kunne lage en prioriteringsliste.

9.4.9 Digitalisering

Intensjonsavtalen sier følgende om digitalisering:

Det er en utfordring å se for seg hvordan de kommunale tjenestene vil se ut langt fram i tid. Med «den digitale kommunen» er det etablert et nytt begrep, og nye tekniske løsninger vil i økende grad prege den kommunale hverdagen og tjenestene. Kommunen skal være en foregangskommune for IKT for å sikre effektivitet i tjenesteproduksjonen og gi gode informasjons- og kommunikasjonsløsninger (5. Et godt kommunalt tjenestetilbud).

Kunnskapsløftet, læreplanen for grunnskolen, vektlegger fem grunnleggende ferdigheter hos elevene. Den ene av dem er digitale ferdigheter. Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og et samfunn i stadig endring. Den digitale utviklingen har endret mange av premissene for lesing, skriving, regning og muntlige uttrykksformer. Dette gir muligheter for nye og endrede læringsprosesser og arbeidsmetoder, men stiller også økte krav til dømmekraft. Høsten 2017 publiserte Kunnskapsdepartementet *Digitaliseringsstrategi for grunnsopplæringen*, for å sikre at elevene kompetanse for deltakelse i det teknologiske samfunns- og i arbeidslivet.

Orkland har ambisjoner om å være digitalt kompetent på mange plan, og en egen *Digitaliseringsstrategi for oppvekst i Orkland* behandlet av Fellesnemda 21.06.2018. Alle elever og barnehagebarn skal ha et likt tilbud, uavhengig hvor de bor i den nye kommunen – det vil også gjelde digitalt. Den digitale utviklingen skjer i raskt tempo. En kontinuerlig opprettholdelse av utstyr og kompetanse vil være nødvendig for å imøtekomme både nasjonale, men også lokale krav.

Ambisjonen i Orkland er en dekningsgrad på 1:1 i skolen, det vil si en elev pr. pc/nettbrett. I dag har ingen av Orkland kommunene en slik dekning.

9.4.10 Newtonrom

Det er fra flere hold et uttalt ønske om å få etablert et Newtonrom i Orkland. Et rom som både barnehagene, grunnskolene og videregående skoler kan benytte. Et Newtonrom er et praktisk, spennende innredet, og teknologisk velutstyrt undervisningslokale, med fokus på naturfag, matematikk og teknologi. Newtonrommet er tenkt som et samarbeidsprosjekt mellom næringsliv og barnehage- og skolesektoren i Orkland. Det vil være et felles mål for skole og næringsliv, å skape en god arena for læring og mestring, som på sikt medfører økt interesse og rekrutteringen til realfaglige studier og yrker.

Newtonrommet vil kunne gi lokalt næringsliv mulighet til å være bidragsyter i undervisningen og være en arena der barn og næringsliv møtes. Rommet vil kunne tilføre barnehagene og skolene spennende og moderne utstyr som den enkelte barnehage og skole ikke vil ha mulighet for å anskaffe. Undervisninga skal være forankret i læreplanene for skolen og rammeplanen for barnehagene.

Orkdal kommune har høsten 2018 satt ned ei prosjektgruppe som består av representanter fra kommunen og næringslivet. Prosjektgruppen som skal utarbeide en prosjektbeskrivelse der det blant annet skal gå fram hvordan Newtonrommet kan administreres og drives. Et budsjett og plan for finansiering vil utarbeides. Nye Orkland må gjøre egne vedtak, om det skal investere i et Newtonrom, - og dets eventuelle beliggenhet.

9.5 Oppsummering av utfordringsbildet innen oppvekst

Som man ser ovenfor er oppvekstsektoren stor og mangfoldig, men ikke minst en ressurskrevende sektor. Lønn og bemanning er den største faste utgiftsposten. En kort oppsummering er hensiktsmessig.

Skoler og barnehager har ulik bemanningstetthet i dag, dette må harmoniseres inn mot Orkland. En fordelingsmodell med objektive kriterier må utarbeides, slik at det blir en rettferdig fordeling av ressursene mellom enhetene.

Integreringsenheten, (Flyktningetjenesten og Voksenopplæringen), vil leve med usikkerhet i årene som kommer. Deres inntekter er avhengige av antall flyktninger Orkland får tildelt. Utfordringen vil være å bemanne tjenesten på et nivå som er økonomisk forsvarlig, til tross for usikkerheten.

Barne- og familietjenestens vil ha langsiktige mål om å begrense antall unge uføre og forhindre frafall i videregående opplæring. Utfordringer vil være knyttet til finansiering av gevinster man først ser om mange år, samt det å lykkes med tverrfaglig samhandling mellom sterke og ulike profesjoner.

Bygningsmassen som huser oppvekstsektoren er av ulik kvalitet. Objektive kriterier må legges til grunn, og en prioritering gjøres, om det skal bygges nytt. Parallelt må vedlikeholdsbudsjett tilpasses byggenes forfatning. Gamle bygg trenger flere ressurser til vedlikehold, enn nye. Barn- og unge med spesielle behov har lovkrav på at barnehagen eller skolen legger til rette for dem. Det kan velte en liten enhets budsjett om de må bygges om, for å tilpasses for eksempel en rullestolbruker.

Digitalisering i oppvekstsektoren krever likhet i dekningsgrad av utstyr, tilgjengelig nettkapasitet og ansatte-kompetanse. Det er høye ambisjoner om at Orkland skal være digital. Skolene og barnehagene vil trenge et digitalt løft i kommunesammenslåingen.

Newtonrom er ingen lovpålagt oppgave, men Orkdal kommune utreder mulighetene for et slikt rom. Vedtas rommet, vil det bli en realitet etter 2020. Orklands-politikeren bør gjøre egne vedtak om det skal etableres et Newtonrom, dets finansiering og eventuelle beliggenhet.

9.6 Gevinstrealisering i oppvekst

Oppvekstsektoren er stor og ressurskrevende, og tilbudsstrukturen skal i stor grad videreføres som i tiden før Orkland. Det innebærer at det i kroner og øre ikke er her den største gevinstrealiseringen vil finne sted. Oppvekstsektoren vil på lang sikt bidra til å minske økonomiske utfordringer som følge av at færre faller utenfor skole- og arbeidsliv.

Den kortsiktige økonomiske gevinsten vil være reduksjon av antall kommunalsjefer, selv om det i en overgangsperiode vil være flere rådgiverstillinger. Det samme vil gjelde noen få enheter som vil bli sammenslått, men der skal det være stedlige ledere.

Den største gevinstrealiseringen i oppvekst vil vi forhåpentligvis kunne se på lang sikt, ved at flere unge fullfører videregående opplæring og komme seg ut i yrkeslivet. Gevinsten her vil være dobbel. Med flere kompetente ungdommer vil vi kunne stimulere til entreprenørskap og gründervirksomhet, som på sikt bidrar til vekst i næringslivet og sysselsettingen. Økt næringsvirksomhet gir flere inntekter til kommunen.

I oppvekstsektoren vil større og mer robuste fagmiljø gi gevinster. Tjenestene vil kunne kvalitetssikres i større grad enn i dag. Det vil være større mulighet for å drive utviklingsarbeid som styrker både bredden, men også spisskompetansen i tjenestene. Lik tilgang til flere tjenester for alle kommunens innbyggere medfører økt brukertilfredshet. Spesielt i de minste kommunene vil dette være kjærkomment.

Ikke bare brukerne, men også ansatte vil få mer støtte i den samordnede, tverrfaglige tjenesten. Sammen kan barnehager, skoler og de tverrfaglige tjenestene bedre identifisere barn og unge som av ulike grunner sliter. Da kan riktig hjelp gis tidligere enn før. Lykkes man vil en forebygge for eksempel psykiske helseplager, «dropouts» og unge uføre.

Orkland kan bli et attraktivt jobbmarked. Større kommuner rekrutterer flere kvalifiserte medarbeidere. Det vil bli større fleksibilitet, noe både ansatte og enhetsledere vil være tjent med. En lærer kan for eksempel lettere bytte skole og rektor vil lettere kunne skaffe spesialkompetanse, (for eksempel språk-lærere som det ellers kan være vanskelig å få tak i). Mulighetene for erfaringsdeling øker, og en kan slik utnytte ressursene bedre. Samlokalisering av tverrfaglige tjenester bidrar til mer robuste fagmiljø, som er mer attraktivt enn å bli sittende alene som sin profesjon i en kommune.

Innen Integrering vil gevinstene på lang sikt være å få nye innbyggere. Innbyggere som bidrar til verdiskapningen i Orkland. For å lykkes med det må vi samarbeide med næringslivet for å kartlegge hvilke kompetanser det vil være behov for, men også fylkeskommunen, som eier de videregående skolene – for å stimulere flyktningene til å ta «riktig» utdanning.

10 Samfunn

10.1 Intensjonsavtalen føringer for området

Intensjonsavtalen har tydelige ambisjoner også innen samfunnsområdet:

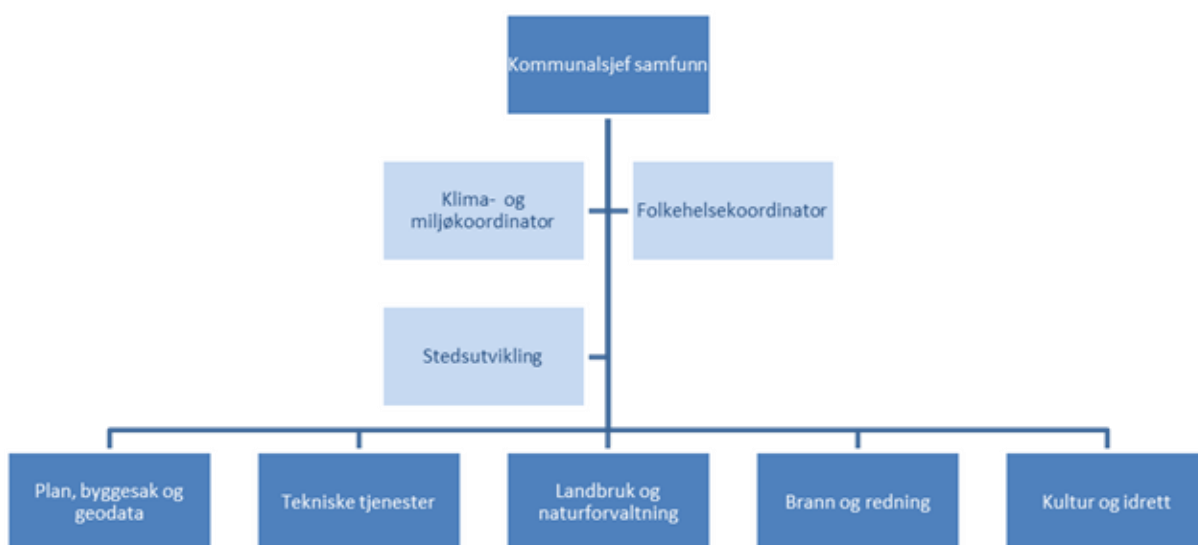
- Felles forutsetninger
 - *En ny kommune skal videreutvikle de nåværende kommunenes særlige fortrinn og fremme stedsutvikling i hele den nye kommunen*
 - *Innbyggerne skal få dekket sine behov for kommunale tjenester innenfor side naturlige nærområder*
- Mål og intensjoner
 - *Vekst og utvikling i alle deler av kommunen*
- Innbyggerdialog
 - *Det skal legges til rette for aktiv involvering av innbyggerne (Felles forutsetninger i intensjonsavtalen)*
 - *Den nye kommunen skal legge til rette for engasjement og deltagelse i utvikling av lokalsamfunnet og samhandling mellom kommune, lokalsamfunn og næringsliv*
- Næringsutvikling
 - *Kommunen skal ha tilgjengelige næringsareal i alle deler av kommunen*
 - *Den nye kommunen skal være ledende i videreutvikling av sterke industri-, landbruks og havmiljø*
- Stedsutvikling
 - *Det skal legges vekt på nærings-, bolig-, og stedsutvikling i hele kommunen*
 - *Det skal være mangfoldig tilbud innen kultur og idrett i alle deler av kommunen*
- Kultur
 - *Kultur og opplevelser spiller en viktig rolle for bolyst, fellesskapsfølelse og tilhørighet i lokalsamfunnet.*
 - *Den nye kommunen skal ha et bredt, lokalt kulturtilbud med et levende og aktivt foreningsliv. Ungdomsarbeid skal prioriteres.*
 - *Kultursektoren blir styrket gjennom å samordne fagressursene, og gjør den nye kommunen i stand til å ha en målrettet satsing fra kulturminnevern til moderne kulturuttrykk. Denne kompetansen må videreutvikles i samarbeid og dialog med etablert idretts- og kulturliv.*
 - *Kulturbaserte opplevelses- og aktivitetstilbud, som museum, kino, bibliotek, kulturskole og idrettsanlegg, skal så langt det er mulig opprettholdes med nåværende lokalisering.*
 - *Frivilligsentralene skal søkes bevart og videreutviklet i den nye kommunen.*
- Landbruk og naturforvaltning
 - *Landbruks- og naturforvaltning består av tilskuddsforvaltning, lovforvaltning, arealforvaltning, utviklingsarbeid for næringen og kontrollvirksomhet. Den nye kommunen skal ha ett landbrukskontor med solid lokalkunnskap i et bredt fagmiljø*

som yter gode tjenester til innbyggerne. Det legges opp til kontordager i tilknytning til servicekontorene, og oppsøkende virksomhet prioriteres.

- Tekniske tjenester
 - I den nye kommunen er forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse samlet i større fagmiljø mens drift og vedlikehold foregår lokalt der bygg og anlegg ligger. Samling av tekniske tjenester skal gi effektiv bruk av utstyr og kompetanse og gi mulighet for å anskaffe teknisk utstyr som den enkelte kommune i dag ikke maker på egen hånd. Det legges opp til oppsøkende virksomhet.

10.2 Organisering av området

Område samfunn er organisert slik:

I tillegg til de fem enhetene er sentrale tema som klimatilpasning og miljø, folkehelse og stedsutvikling forankret innenfor dette området. Klima- og miljøkoordinator, samt folkehelsekoordinator er plassert i stab hos kommunalsjefen.

10.2.1 Beskrivelse av enhetene

Enhet plan, byggesak og geodata

Fagområdene arealplan, byggesak, oppmåling og geodata utgjør i dag til sammen 19,25 årsverk:

Fagområde	Antall årsverk					Totalt:
	Snillfjord	Meldal	Agdenes	Orkdal		
Byggesak *)	1,2	1,0	1,0	4,75	7,95	
Oppmåling	0,8	1,0	0,7	1,0	3,5	
Plan	0,6	0,5	0,5	2,5	4,1	
Geodata	0,2	0,5	0,3	1,0	2,0	
Leder	0,2	0,2	0,3	1,0	1,7	
Alle stillinger	3,5	3,2	3,5	10,25	19,25	

* byggesak inkluderer adressering, utslipp, deling

Det er neppe grunn til å tro at det vil bli behov av mindre bemanning etter at ny kommune blir etablert. Dagens oppgaver vil fortsatt være der og i en overgangsperiode til alt grunnlagsmaterieell (som gode kart), tilstrekkelig lokalkunnskap og nye rutiner er godt innarbeidet, vil saksbehandlingen være mer ressurskrevende enn den er i dag. På sikt vil mer digitalisering sannsynligvis til en viss grad redusere behovet for bemanning, men andre oppgaver kan øke i omfang. Tilsyn i byggesaker og ulovlighetsoppfølging er eksempler på oppgaver som vil øke i omfang.

Enhet tekniske tjenester

Enheten består av fire avdelinger: veg/ park, vann og avløp, formålsbygg (som barnehager, skoler osv) og utleiebygg. Totalt blir det ca 160 ansatte som vil jobbe innenfor denne enheten i Orkland.

Dagens bemanning er slik innenfor avdelingene formålsbygg og utleiebygg (eiendom) i kommunene:

	Meldal		Orkdal		Snillfjord		Agdenes		Orkland	
	Pers	Årsv	Pers	Årsv	Pers	Årsv	Pers	Årsv	Pers	Årsv
Renhold	13	11,5	47	43,5	5	4,6	11	7,12	76	66,72
Drift	7	6,2	18	18	1,5	1,5	4	4	30,5	29,7
Stabs- funk- sjoner	3	2,8	4	2,4	2	1,4	1	0,2	10	6,8
Totalt	23	20,5	69	63,9	8,5	7,5	16	11,32	116,5	103,22

Bemanningstall for Snillfjord gjelder personer som i dag jobber på Krokstadøra, det vil si ant. stillinger som vil være med over til Orkland kommune. Det er usikkert om alle disse vil bli med over til Orkland.

Avdeling vei og park, antall ansatte:

	Meldal	Orkdal	Snillfjord	Agdenes	Orkland
Drift	1	5	0,5	0,5	7
Stabsfunksjoner	0,2	1	0,25	0,2	1,65
Totalt	1,2	6	0,75	0,7	8,65

Stillingsandel for Snillfjord gjelder hele dagens kommune.

Avdeling vann og avløp, antall ansatte:

Orkdal	Agdenes	Meldal	Snillfjord
8 (stab)	2 (stab)	3 (stab)	2 (stab)
10 (drift)	3 (drift)	4 (drift)	2 (drift)
1 ubesatt (drift + prosjekt)			

Stillingsandelen er for hele Snillfjord, da det ikke er helt bestemt hvordan fordelingen blir her. For f.eks vann vil det største vannverket (Sundan) gå over til Hitra og dette kan ha betydning for stillingsandelen.

Enhet Brann og redning

Dagens bemanning er slik innenfor brann og redning i kommunene:

Kommune	Brannsjef	Leder forebyggen de	Forebyggen de person ell	Leder beredskap	Deltid totalt	Utrykn. Ledere	Feiere	Vaktordning
Agdenes	0,1	0,1	0,3	0,1	24	3	0,75	Tredelt/ktv
Meldal	0,2	0,2	0,4	0,2	20	4	1	Tredelt/ktv
Orkdal	1	1	0,5	1	22	4	2,5	Firedelt
Skaun	0	0	0,6	0	18	4	1,4	Firedelt
Snillfjord	0	0	0	0	8	2	Orkdal	Nei
SUM	1,3 årsverk	1,3 årsverk	1,8 årsverk	1,3 årsverk	92 antall	17 antall	5,65 årsverk	

Brannstasjonsstrukturen følger forskriften om organisering og dimensjonering av brannvesen. Som følge av denne forskriften må brannstasjonsstrukturen være uendret, som innebærer at lokal beredskap skal være lokal.

Meldal kommune har i 2018 fått pålegg fra Arbeidstilsynet om utbedring av brannstasjonen, noe som ikke kan løses i dagens lokaler. Ny stasjon må være ferdig innen 1.12. 2022. Antatt investeringskostnad på inntil 30 mill. Kroner.

Enhet landbruk og naturforvaltning

Dagens bemanning innen enheten er slik:

Fagområde	Antall årsverk			
	Snillfjord	Agdenes	Orkla landbr.	Totalt:
Jordbruk	0,95	1	3,5	5,45
Skogbruk	0,25	0,3	0,5	1,55
Naturforvaltning	0,55	0,3	1	1,85
Faste stillinger	1,75	1,6	5	8,35
Prosjektstillinger	0	0	1,8	1,8
Alle stillinger	1,75	1,6	6,8	10,15

Enhet kultur og idrett

Dagens bemanning innen fagområdene i kommunene er totalt sett slik:

Arbeidsområde	Antatt stillingsressurs	Antall ansatte
Kulturskole	10,8 Årsverk	35
Bibliotek	4,6 Årsverk	8
Frivilligsentraler	3,10 Årsverk	4
Ungdomsarbeid	2,8 Årsverk	6
Kulturadministrasjon, Formidling, idrett, kino, kulturhus, kulturvern etc.	4,8 Årsverk	11
Sum Kultur og Idrett	26,1 Årsverk	64

Det presiseres at en mer eksakt bemanningsplan vil foreligge i løpet av november 2018.

Orkdal kommune utreder høsten 2018 nytt kulturbygg.

10.3 Utfordringsbildet

En økende eldre befolkning i Orkland, kan få konsekvenser for flere tjenesteområder. For eiendomsforvaltningen vil det dreie seg fra drift av skole/barnehagebygg og over mot helse og omsorgsbygg. I tillegg kan en eldre befolkning medføre endrede behov i forhold til omfang, dimensjonering og innretning av kommunens eget boligtilbud. Videre vil samme befolkningsendring mot flere eldre gi konsekvenser for innretning av brannberedskap. Dette gjelder både forebyggingsarbeidet og risiko for brann og ulykker. Sentrale utviklingstrekk er at omfanget av velferdsteknologi øker, og dette kan få konsekvenser for hvordan brannvesenet dimensjoneres og fungerer framover. Mer velferdsteknologi gjør at flere med ulike utfordringer i forhold til hvordan vi kan mestre hverdagen og bo lengre i egne hjem, noe som bl.a. setter krav til oppfølging/uttrykkinger fra brannvesenet.

Digitalisering både av brukerkontakt og i eget internt arbeid gir flere heldigitale løsninger. Dette medfører at mange brukere i større grad selv kan møte forvaltningen, søke på tjenester, og utføre funksjoner som tidligere har vært løst av ansatte. Samtidig medfører dette økte brukerkrav til ansatte, og gir utfordringer for rettssikkerheten og innen tjenestene for de av innbyggerne som ikke evner å ta i bruk slik løsninger. Økt digitalisering medfører også større behov for interne systemtilpassinger og sømløse overganger mellom ulike fagsystemer.

Enkelte tjenester kan samordnes og samlokaliseres, andre tjenester som f.eks. brannstasjonsstruktur og bemanningsnivå må fortsatt være sterkt desentralisert.

Tjenester som landbruk, plan og byggesaksbehandling, o.a. vil ha et behov for medarbeidere som bruker mye tid ute, selv om tjenestene samlokaliseres. Intensjonsavtalen peker for flere tjenesteområdet på oppsøkende virksomhet som en mulighet og kanskje også et mål for å oppnå balansert utvikling i hele kommunen.

10.3.1 Ulikheter i tjenestene – omfang og nivå

Innen VAR – området er det ulike dekningsomfang og ulike gebyrer/gebyrregulativ i de fire kommunene. Reglement og regulativer må samordnes fram til 2020 innen selvkosttjenestene. Sammenslåingskommunene er ulik innrettet i forhold til kommunale boliger både når det gjelder omfang (antall), type, prising og tildelingsmåte.

Kommunene har ulik praksis for bruk av kommunale bygg og kommunalt materiell på andre samfunnsområder. Dette kan være hvordan en organiserer og gjennomfører bruk og utlån av ulike kommunale bygg, samt bruk av kommunalt utstyr til lag og frivillige organisasjoner

Kommunene har ulik innretning på teknisk beredskapsvakt og brannvakt hvor dette kan være sammenfallende/delte funksjoner.

Innen kulturområdet er det flere tjenester som i dag kun tilbys i en/noen kommuner, men ikke alle. Det må avklares hvilken profil en skal legge spå slike tjenester inn i Orkland. Eksempler på slike tjenester kan være:

- Kulturminneplan
- Organisering av ungdomsarbeid
- Kino
- Tilskuddsordninger

Det er flere ulikheter i tjenestenivå, som for eksempel:

- Kommunene har ulik innretning av boligforvaltningen, og det må arbeides fram mot en felles boligforvaltning som dekker de kommende behovene i hele kommunen. I dette ligger også en avklaring omkring tildelingsfunksjon og oppfølging av beboere, økonomisk ansvar for buffere/ledige beredskapsboliger, og hvilken boligsosial innretning kommunen skal ha framover.
- Kommunene har ulike låssystemer/skallsikring av kommunale bygg og installasjoner. Dette kan være utfordrende for rasjonell drift og bruk av byggene, både for brukere og ansatte i formålsbyggene, samt området eget driftspersonale.
- De ulike drifts-overvåkningssystemene må samordnes for å gi en rasjonell drift.
- Ulike fagsystemer innen område Samfunn må samkjøres også etter felles systemer er anskaffet.
- Kommunene har en del grunnlagsdata hvor kvaliteten ikke er god nok pr i dag. Dette gjelder både kartverk som benyttes av andre (eks. matrikkel) og tekniske ledningskart og registreringer av egne eiendommer som benyttes i det interne arbeidet.
- Kommunene har ulik tilnærming til hvilke tjenester som skal omfattes av lokalt vedtatt selvkost. Dette må avklares og samordnes fram mot 2020.
- Leieprisene i det private boligmarkedet varierer internt i den nye kommunen. Betalingssatsene for kommunale boliger må tilpasses etter ulikt prisnivå på privat leiemarked i de ulike delene av den nye kommunen.
- Det er ulik innretning på standard og omfang av kommunale veier, og det er viktig å få til en helhetlig gjennomgang av kommunalt veinett og tilpassing av vedlikeholdsnivå.
- Ulik praksis i omfang av kommunalt finansiert/driftede tjenester i nye boligfelt pr i dag, må avklares framover.
- Innen tjenestene i område samfunn, er det ulikt nivå og omfang av serviceavtaler kommunene i mellom. Dette er både avtaler som inngår i kommunal tjenesteproduksjon (serviceavtale heis) og avtaler som erstatter egenproduksjon (avtaler om sommer- og vintervedlikehold veier).
- Omfattende arbeid er nødvendig for samordning av rutiner og regelverk

- Kommunale veier er viktig infrastruktur for innbyggere, næringsliv og besøkende. Fremtidig innretning og nivå må samordnes og defineres.
- Uavhengig av Orklandsetableringen, vil det være behov for/strategi for videre interkommunalt samarbeid og interaksjon med eksterne parter.

10.4 Gevinstuttak

Gevinster som effektivisering av arbeidsprosesser, vil i stor grad skje som følge av den digitale utviklingen. Større fagmiljøer er en annen type gevinst, som i tillegg vil redusere sårbarheten.

Oppsummert ser område samfunn for seg følgende muligheter for å hente ut gevinster på kort og lengre sikt i Orkland:

- Dreie ressurser fra ledelse og administrasjon til direkte tjenesteproduksjon. Gjennom å redusere antall ledere ved sammenslåing av parallelle enheter, frigis tid til for ansatte til å jobbe mer med fag og tjenesteproduksjon.
- Større fagmiljøer gir muligheter for forbedret generell fagkompetanse samt mulighet til mer spesialisering på de ulike fagfeltene. Det bør øke kvaliteten på tjenestene både på innhold og leveringsdyktighet. Større fagmiljøer forventes i seg selv å bidra til en mer attraktiv arbeidsplass.
- Større enheter gir muligheter til å prioritere sektorovergrepene som klima- og miljøoppgaver, og større fokus på, og bidra til lokalsamfunnsutvikling.
- Gjennom økt digitalisering av tjenestene vil en kunne hente ut gevinster i flere henseende:
 - Bedre tjenesteproduksjon internt, fordi digitalisering vil kunne gi lettere arbeidsprosesser i samhandlingen mellom de ulike kommunale enhetene, samt oppdatering av de ulike systemene.
 - «Rett med en gang-prinsippet» tilsier at når brukeren selv legger inn de korrekte og nødvendige opplysningene for maskinell verifisering, vil en eliminere mulige feil i saksgrunnlaget for forvaltningen. Dette gir besparelser tidsmessig og kan øke rettssikkerheten.
 - Gevinst ved økt selvbetjening og automatiserte løsninger, ved at innbyggere/brukere selv legger inn data istedenfor at kommunalt ansatte gjør dette.
 - Innføring av eByggesak, eDeleSak og ePlanSak i tråd med KS m.fl. sin for behandling av bygge-, dele- og plansaker er nødvendig for å modernisere, forbedre og effektivisere disse fagområdene.
- Samordne betalingssatser
- Kartleggingene gjort i forbindelse med etableringen viser store ulikheter med tanke på betalingssatser og hvordan disse er innrettet. Innen selvkostområdene vil det komme en samordning av gebyrregulativet, men også innen de øvrige betalingssatsene vil det ligge et potensial til økonomisk gevinst med samordning til riktig nivå (kan korrespondere med justering av tjenestenivå).
- Kutte i frivillige, kommunespesifikke tilskuddsordninger.
- Det er flere ikke-lovpålagte tilskudd innen områdets ansvar. Disse kan kuttes eller reduseres i omfang. Eksempler på dette kan være ulike tilskudd innen kulturområdet og tilskudd til private veier.

- Hente stordriftsfordeler i ekstern samhandling og interkommunale samarbeid der dette er hensiktsmessig og naturlig.
- Tydelige, delegerte rammer gjennom fullmakter til administrasjonen, gir en fleksibel, transparent, og effektiv beslutningsprosess. Kan ta ut effektiviseringsgevinst ved å redusere omfanget av politiske vedtak i enkeltsaker på sikt.

ORKDAL KOMMUNE

Rådmannens notat – Budsjett 2019

Orkdal kommune

1	<i>Innledning</i>	4
2	<i>Visjon og overordnet mål</i>	5
3	<i>Organisering</i>	6
3.1	Politisk organisering	6
3.2	Administrativ organisering	6
4	<i>Rammebetingelser</i>	7
4.1	Inntekter.....	7
4.2	Utgifter	7
4.3	Aktuelle problemstillinger og innspill fra andre	10
4.4	Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer	11
4.5	Økonomisk oversikt drift	13
4.6	Økonomisk oversikt investering	15
4.7	Fondsavsetninger	16
4.8	Samlet oversikt over investeringer	16
4.9	Kommunale avgifter	17
5	<i>Rådmannen – samfunn og næring</i>	18
5.1	Arbeidsområde	18
5.2	Status	18
5.3	Strategi.....	18
5.4	Økonomiske tiltak	21
6	<i>Grunnskole og SFO</i>	21
6.1	Arbeidsområde	21
6.2	Status	22
6.3	Utviklingsområder, strategier og tiltak	23
6.4	Resultatmål	26
6.5	Økonomiske tiltak	26
7	<i>Barnehage</i>	26
7.1	Arbeidsområde	26
7.2	Nasjonale og lokale mål	27
7.3	Status	27
7.4	Utviklingsområder, strategier og tiltak	28
7.5	Foreldrebetaling i barnehagen	29
7.6	Tilskudd til barn i private barnehager i annen kommune	30
7.7	Resultatmål	30
7.8	Økonomiske tiltak	31
8	<i>Helse og omsorg</i>	31
8.1	Arbeidsområde	31
8.2	Status	32

8.3	Resultatmål	35
8.4	Økonomiske tiltak	35
9	<i>Familie og velferd</i>	36
9.1	Helse og familie.....	36
9.2	Kvalifisering og arbeid	38
9.3	Arbeidsområdet NAV	41
9.4	Barneverntjenesten	43
9.5	Økonomiske tiltak	45
10	<i>Kultur og fritid</i>	46
10.1	Arbeidsområde	46
10.2	Status	46
10.3	Strategi.....	47
10.4	Økonomiske tiltak	49
11	<i>Avgiftsbelagte tjenester</i>	49
11.1	Arbeidsområde	49
11.2	Status	49
11.3	Strategi/investeringer.....	51
11.4	Økonomiske tiltak	52
12	<i>Tekniske tjenester</i>	54
12.1	Arbeidsområde	54
12.2	Status	54
12.3	Strategi.....	55
12.4	Prioriterte tiltak i handlingsplanperioden	55
12.5	Økonomiske tiltak	57
13	<i>Forslag til budsjettvedtak</i>	58
13.1	Skattøre.....	58
13.2	Eiendomsskatt.....	58
13.3	Betalingssatser	58
13.4	Øvrige budsjettvedtak	63
13.5	Obligatoriske budsjettskjema.....	64

1 Innledning

Dette dokumentet inneholder budsjett 2019 for Orkdal kommune, siste året i kommunens historie. Samtidig lages det en Handlingsplan 2020-2022 for Orkland kommune, nykommunens tre første driftsår. Sammen utgjør disse to dokumentene den fireårige Handlingsplan 2019-2022 for Orkdal kommune.

Som grunnlag for Orklands handlingsplan har hver enkelt kommune konsekvensjustert budsjettallene 2019 for årene 2020 til 2022. Snillfjord kommunes budsjett er delt ut fra geografisk beliggenhet for infrastruktur og tilhørende aktivitet. Inntekter og utgifter for fellesaktivitetene er fordelt med 48 % til Orkland. Fordelingsprosenten tar utgangspunkt i antall innbyggere som skal fordeles. Tallmaterialet danner grunnlaget for de tre siste årene i handlingsplanperioden.

Det som skjer fra 2020 blir da et felles anliggende for de fire kommunene som skal bli Orkland. Tiltak for å oppnå balanse i økonomien hvert enkelt år finnes samla for nykommunen. På samme måte må man i fellesskap finansiere ønskede investeringer.

Fellesnemda behandler rådmennenes forslag før behandling i det enkelte formannskap og kommunestyre. Forhåpentligvis kommer man da fram til felles prioriteringer for det som vil påvirke økonomien og tjenestene når Orkland blir en realitet.

Lykkes man i dette viktige arbeidet, legges det et godt grunnlag for de første årene i Orkland kommune allerede under høstens behandling av budsjett og handlingsplaner. Neste høst må man finne felles løsninger.

For Orkdal kommune har arbeidet med budsjett 2019 handla om å tilpasse driftsnivået til påregnelige inntekter. Utgangspunktet basert på drifta i 2018 er at løpende inntekter ikke dekker utgiftene.

I denne situasjonen er bare de aller mest nødvendige driftstiltakene blitt prioritert, samtidig som fokus har vært å finne innsparinger som har minst negativ innvirkning på tjenestetilbudet.

Tar man med tidligere vedtatte investeringer, vil det skje mye de nærmeste årene. Folkehelsesenteret, som det største kommunale byggeprosjektet, er under oppføring.

Norsk kylling og Isfjord er i gang med å realisere sine planer, noe som vil ha stor betydning for utviklinga i Orkland.

Det blir spennende å følge utviklinga de nærmeste åra.

Med vennlig hilsen

Svein Henry Berdal
rådmann

2 Visjon og overordnet mål

Glød og go'fot

For å skape resultater sammen må vi skape en glød som frigjør energi og arbeidsglede. Vi vil bygge på «go'fot»-teorien som betyr at alle må få videreutvikle det de er gode på og vokse på det, samtidig som vi må ha god samhandling mellom alle aktører. Slik får vi brukt våre menneskelige ressurser best mulig for å møte framtidens utfordringer.

Alle kommuner skal utføre en løpende kommuneplanlegging for å samordne sin aktivitet best mulig. Kommuneplanen skal inneholde en langsiktig del med mål og strategier og en kortsiktig del med handlingsplan og budsjett. Handlingsplanen skal vise konkrete mål og tiltak for å realisere de overordnede målene i kommuneplanen.

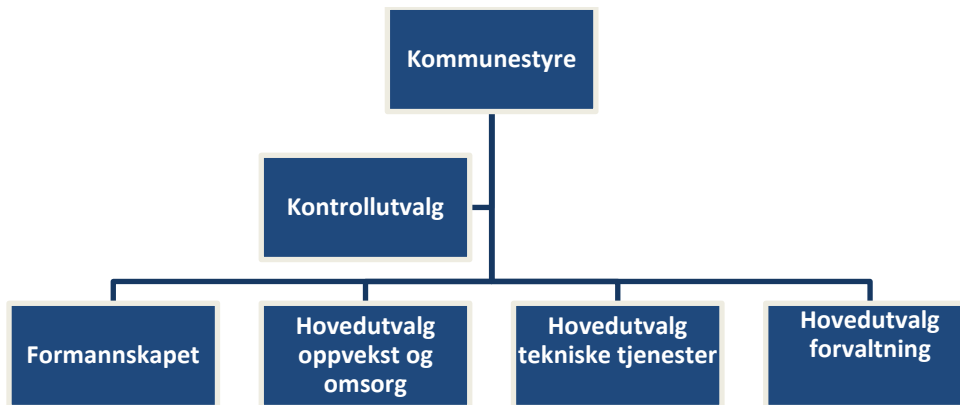
[Kommuneplanens arealdel](#) for hele kommunen ble vedtatt i 2015. I planstrategien ble det prioritert å utarbeide en kommunedelplan for næringsarealene. Denne ble vedtatt høsten 2017. Utvikling i folketall vil være avgjørende for den kommunale virksomheten, og strategier for vekst er en viktig del av planarbeidet.

[Kommuneplanens samfunnsdel 2013-2025](#) sier noe om hvordan vi skal klare å gi et best mulig tjenestetilbud til innbyggerne og hva vi må gjøre for at det skal være godt å bo her. Den ble vedtatt i 2013 etter en omfattende planprosess. Det er ikke prioritert revisjon av denne i inneværende kommunestyreperiode.

3 Organisering

3.1 Politisk organisering

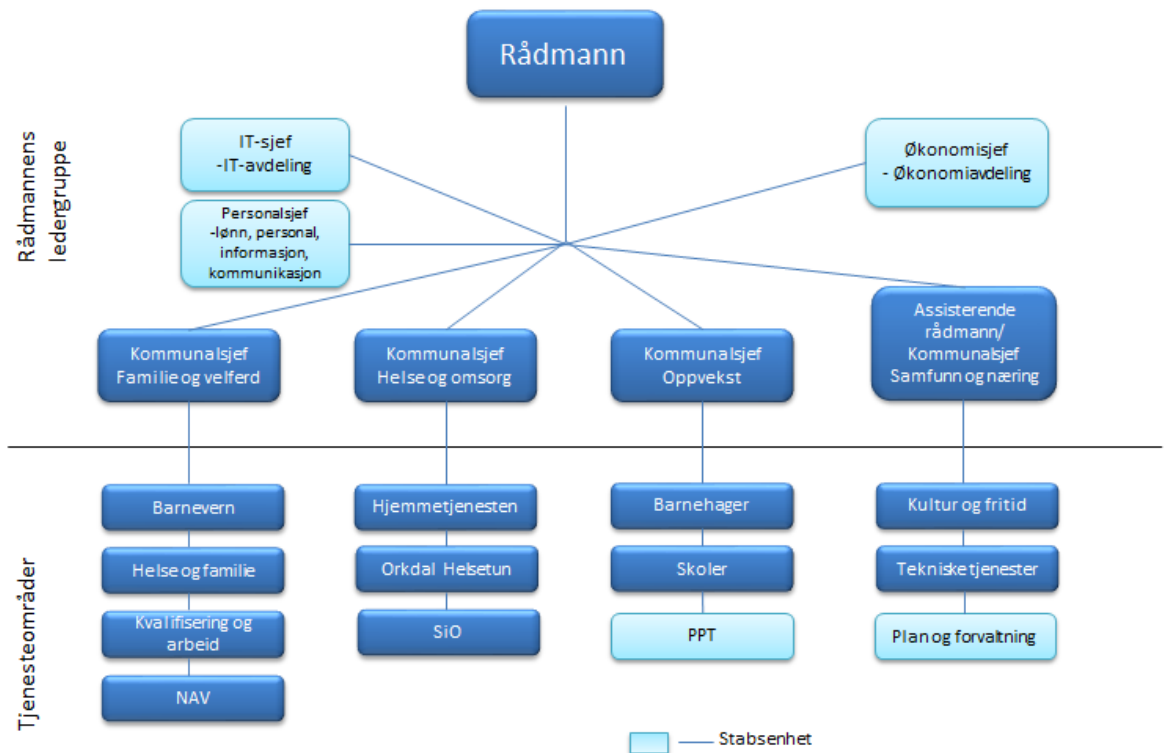

Lenke til: [Delegeringsreglementet](#)

Antall medlemmer i utvalgene:

- Kommunestyret: 35 medlemmer
- Formannskapet: 11 medlemmer
- Hovedutvalg oppvekst og omsorg: 11 medlemmer
- Hovedutvalg forvaltning: 11 medlemmer
- Hovedutvalg tekniske tjenester: 7 medlemmer

3.2 Administrativ organisering

4 Rammebetingelser

4.1 Inntekter

4.1.1 Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd

Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd står for ca. 69 % av driftsinntektene, i 2019 er det 660 mill. kr av totalt 962 mill. kr i driftsinntekter.

Regionsentertilskuddet er i sin helhet avsatt til fond for bruk i Orkland.

Orkdal kommune hadde en befolkningsvekst over landet i tiden 1.7.17-30.6.18. Dette har medført at Orkdal har fått en økning i rammetilskuddet i 2019, sett i forhold til tidligere prognoser.

4.1.2 Avkastning fra energiverk

Orkdal kommune er eier av Orkdal Energi, og har 50 mill. kr i ansvarlig lån til selskapet. Lånet gir et årlig renteutbytte på 5,5 %, eller 2,75 mill. kr.

Orkdal kommune eier 10,77 % av aksjene i Trønder-Energi. De garanterer et minsteutbytte på ca. 6,4 mill. kr. som renter på obligasjon.

I tillegg til renteinntektene kan det også bli gitt utbytte fra energiverka. Utbyttet fra Trønder-Energi og Orkdal Energi var på 19,8 mill. kr i 2018. Det er budsjettet med et årlig utbytte på 14,75 mill. kr i perioden 2019-2022. Dette er en økning på 4,5 mill. kr fra tidligere handlingsplan.

Eiendomsskatt

Av kommunene som skal slå seg sammen fra 1. januar 2020 har Meldal og Snillfjord eiendomsskatt, mens Orkdal og Agdenes ikke har det. Både Snillfjord og Meldal har eiendomsskatt på verker og bruk. Meldal innførte i tillegg eiendomsskatt for boliger fra og med 2016, med 1 900 kr for en enebolig på 120m² første år.

I henhold til endringer i eignedomsskattelova fra 1.1.2019 er det åpnet adgang til å skrive ut skatt på enkelte kategorier. Rådmannen foreslår at det innføres eiendomsskatt fra 1.1.2019 i Orkdal kommune iht. § 3c som omfatter kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum.

Ut fra anslag på verdier vi har vil eiendomsskatten for 2019 utgjøre 0,5 mill. kr. Dette er 1/1000 av grunnlaget.

4.2 Utgifter

4.2.1 Lønns- og prisstigning

Ut fra forslag til statsbudsjettet ble følgende satser for omregning til nytt år brukt:

- Lønnsvekst 3,25 %
- Prisstigning mm. 1,9 %
- Kommunal deflator (kostnadsvekst for produksjon av kommunale tjenester) 2,8 %

4.2.2 Reservert lønn og sosiale utgifter

Statsbudsjettet forutsetter en lønnsøkning på 3,25 % for 2019. For Orkdal utgjør det ca. 21,5 mill. kr inkl. sosial kostnad. Av dette er lønnsoverhenget beregnet til 3,5 mill. kr.

Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2018 er lagt inn i budsjettet, overhenget er dermed innlagt. (Overhenget er differansen mellom gjennomsnittslønn året før og helårseffekten av lønnsnivået ved inngangen til nytt år).

Reservert til nytt lønnsoppgjør i budsjettet blir da 17,99 mill. kr, inkludert 2,3 mill. kr til lønnsregulering på selvkostområdene avgiftsbelagte tjenester og interkommunale samarbeid.

4.2.3 Tjenestepensjon

Tjenestepensjonsordningen skal sikre kommunens ansatte en pensjonsytelse som tilsvarer minimum 66 % av lønnsinntekten.

Orkdal kommune har to leverandører av tjenestepensjon, Statens pensjonskasse (SPK) for lærerne og Kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre grupper. Orkdal er medeier i KLP, og får derfor tilbakebetalt andel av overskudd hvert år samtidig som det betales inn et egenkapitaltilskudd.

Kommunens årskostnad er beregnet langsiktig premie som skal være uavhengig av pensjonsleverandør, og kan avvike mye fra innbetalt premie til pensjonsleverandør det enkelte året.

Årlig innbetaling til KLP er sammensatt av en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte, en reguleringspremie, og tilbakebetalt overskudd. Reguleringspremien er økt pensjonskostnad som følge av lønnsoppgjøret der både dagens ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene er med i beregningsgrunnlaget. I SPK betales det bare en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte.

Betalt premie (reguleringspremie og løpende premie(eks. egenandel på 2 %)) er beregnet etter følgende satser:

	Budsjett 2019	Budsjett 2018
Fellesordningen i KLP	18,53 %	18,06 %
Sykepleiere (KLP)	18,25 %	19,71 %
Lærerne (SPK)	11,41 %	10,69 %

Av tjenestepensjonen betales det 14,1 % arbeidsgiveravgift.

4.2.4 Premieavviket

Premieavviket er forskjellen mellom betalt premie til pensjonsleverandør og langsiktig premie som skal være kommunens netto belastning til pensjon.

Utviklingen er slik (i 1 000 kr):

	2016	2017	Opprinnelig budsjett 2018	Prognose 2018	Budsjett 2019
Premieavvik KLP	-5 184	-4 307	-22 932	-12 587	-26 838
Premieavvik SPK	-1 102	82	-293	123	-271
Netto premieavvik	-6 286	-4 225	-23 225	-12 464	-27 109

Orkdal kommune har vedtatt å utligne premieavviket over maks tillatte år. Med maks tillatte år og arbeidsgiveravgift utgjør budsjettert premieavvik i 2019 på 27,1 mill. kr en kostnad (amortisert premieavvik) på 3,8 mill. kr årlig i 7 år.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sum amortisert premieavvik (eks arb.g.avg)	4 938	5 836	6 004	7 757	10 957	10 957	10 957

Amortisert premieavvik er årskostnaden av den delen av pensjonskostnadene som blir betalt til pensjonsselskapet men ikke utgiftsført i det året utgiftene påløper fordelt over 7 år. I perioden 2019 til 2022 er det amortiserte premieavvik finansiert med bruk av fond. For 2019 utgjør dette 1 mill. kr mens der for 2020 til 2022 utgjør ca. 1,5 mill. kr per år.

4.2.5 Renteutvikling

Rentenivået har vært lavt i en lang periode. Norges Bank satte opp styringsrenten med 0,25 % til 0,75 % den 20.9.2018, for første gang siden 18.3.2016. Signaler fra Norges Bank viser at renten skal gradvis økes i de nærmeste årene.

4.2.6 Renteutgift og renteinntekt

Renteutviklingen virker forskjellig på ulike element i kommunens budsjett.

4.2.6.1 Lån

Per 30.9.2018 hadde kommunen 1 229 mill. kr i lån. Av lånegjelden var 43 % rentesikret, mens 56 % er flytende og følger utviklingen i rentemarkedet. En renteendring har altså på kort sikt betydning for 56 % av kommunens lån. Budsjettert rentekostnad på lån i 2019 er 24,5 mill. kr.

For 2019 er noen prosjekter belastet renter i byggeperioden. Dette reduserer kommunens renteutgifter i driften. For 2019 utgjør dette ca. 5,9 mill. kr og for 2020 ca. 4,1 mill. kr. Det er prosjektene folkehelsesenter, Isfjord og ny brannstasjon som belastes byggelånsrenter.

Utviklingen er slik (i 1000 kr):	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Renter på lån	16 748	16 650	21 191	24 594	30 625	33 282	33 355
Avdrag på lån	34 023	36 617	40 339	44 702	50 979	54 781	56 378
Sum renter og avdrag	50 771	53 267	61 530	69 296	81 604	88 063	89 733

4.2.6.2 Renterefusjon fra avgiftsbelagt sektor.

Det er bestemt av sentrale forskrifter at for investeringer i avgiftsbelagt sektor skal kommunene få refundert rentekostnader tilsvarende renten for 5-års swap pluss 0,5 %. For 2019 er det budsjettert at kommunen fra de avgiftsbelagte tjenestene får refundert 11,9 mill. kr av rentekostnaden på 24,5 mill. kr.

4.2.6.3 Kompensasjon av kapitalutgifter fra staten

Staten kompenserer kapitalutgifter knyttet til investeringer i skoleanlegg og omsorgsboliger/sykehjemsplasser. Disse er knyttet til flytende husbankrente og nedbetalingstid på 20 år for skoleanlegg og 30 år for omsorgsboliger/sykehjemsplasser. I 2019 er det budsjettert ca. 2,4 mill. kr i kompensasjon. Rentedelen utgjør ca. 0,7 mill. kr.

Renteinntekter av bankinnskudd

Renteinntektene av bankinnskudd varierer med pengemengde i banken, avtalte rentevilkår, og eventuelle reserver plassert på spesielle vilkår. Renteutviklingen de senere årene skulle tilsi en reduksjon i renteinntektene. Men blant annet på grunn av at store investeringer er forskjøvet i tid har pengemengden vært relativt stor. Budsjettet for 2019 er lagt med stor bruk av fond som vil redusere likvide midler betydelig og dermed renteinntekten.

Utviklingen har vært slik (i 1 000 kr):

	2014	2015	2016	2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Renteinntekt av bankinnskudd	3 606	3 547	3 757	4 021	3 250	3 250

4.2.6.4 Likviditetsanalyse

	2014	2015	2016	2017
Omløpsmidler	275 438	345 409	354 905	480 195
- Kortsiktig gjeld	127 639	137 924	147 783	165 443
Arbeidskapital	147 800	207 485	207 122	314 752

Arbeidskapitalen er 107 mill. kr høyere enn i 2016.

Nøkkeltall for likviditet er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 2

Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 1

Et annet relevant nøkkeltall er Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter.

	2013	2014	2015	2016	2017
Likviditetsgrad 1	1,9	2,2	2,5	2,4	2,9
Likviditetsgrad 2	1,2	1,3	1,8	1,7	2,0
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	14	17	23	22	30

Tabellen viser at verdiene for likviditetsgrad 1 og 2 ligger over nedre grenseverdi.

4.3 Aktuelle problemstillinger og innspill fra andre

4.3.1 Orkdal deltar i en rekke interkommunale samarbeid, og for følgende er Orkdal vertskommune

- Interkommunalt barnevern, sammen med Meldal og Agdenes.
- Interkommunalt kemnerkontor, sammen med Agdenes, Snillfjord, Meldal, Hitra, Frøya, og Rindal.
- Samhandlingsenheten SiO, med legevaktsamarbeid og sengepost på St. Olavs hospital i Orkdal. Deltakende kommuner er Surnadal, Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Rennebu, Meldal og Skaun.
- Interkommunal PP-tjeneste med Agdenes og Meldal.
- IT-samarbeid med Meldal.
- Voksenopplæring for Meldal og Snillfjord.
- Helsesøstertjeneste Snillfjord kommune (Krokstadøra)

4.3.2 Samarbeid med annen kommune som vertskommune

- Interkommunalt landbrukskontor sammen med Meldal. Meldal er vertskommune.
- Interkommunal arbeidsgiverkontroll sammen med Agdenes, Frosta, Hemne, Malvik, Meldal, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Snillfjord, Hitra, Frøya, Rennebu, Selbu, Skaun, Stjørdal og Tydal. Malvik er vertskommune.
- Veterinærvakt Orkdal-Agdenes, med Agdenes som vertskommune.

- Trondheimsregionen, sammen med Trondheim, Stjørdal, Malvik, Klæbu, Melhus, Skaun, Midtre Gauldal, Rissa, Leksvik. Trondheim er vertskommune.
- Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen med Skaun som vertskommune, har følgende struktur:
 - Regionrådet sammen med Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Meldal og Skaun. Assosierte medlemmer med halvt tilskudd er Rennebu, Surnadal, Halså og Ørland.
 - Helseutviklingssamarbeid sammen med Agdenes, Frøya, Hemne, Hitra, Meldal, Rennebu, Rindal, Skaun, Snillfjord, Surnadal.
- Barnevervaksamarbeid med andre kommuner ledet av Trondheim kommune.

4.3.3 Interkommunale selskap

- Interkommunalt arkiv, IKA-Trøndelag
- KonSek, sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i fylkeskommunen og kommuner
- Revisjon Midt-Norge IKS
- HAMOS Forvaltning IKS er et interkommunalt avfallsselskap

4.3.4 Innspill fra andre

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget har oversendt utvalgets forslag til budsjett for 2019. Dette er innlagt i kommunens handlingsplan.

Orkdal kirkelige fellesråd

Orkdal kirkelige fellesråd har oversendt protokoll fra sak 16/18 Handlingsplan 2019-2022. Handlingsplanen har 12 investeringsprosjekt på til sammen 21,5 mill. kr.

Rådmannen har ikke prioritert økte bevilgninger til kirka.

Thamspaviljongen støtteforening

Thamspaviljongens venner har oversendt en søknad hvor det bes om at Orkdal kommune overtar strømutfgifter ved Thamspaviljongen. Strømutfgiftene for 2019 anslås å bli 50 000 kr.

Rådmannen har ikke prioritert dette i handlingsplan.

Lenke til:

- [Budsjettforslag kontrollutvalget](#)
- [Handlingsplan Orkdal kirkelige fellesråd](#)
- [Søknad Thamspaviljongens støtteforening](#)

4.4 Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer

Ved gjennomgang av budsjettet gjøres det en rekke driftstilpasninger i forhold til driftsutvikling som kommunen i liten eller ingen grad styrer selv. Vi vil i dette avsnittet gjennomgå noen større tilpasninger, og liste opp noen mindre. Listen er ikke fullstendig.

4.4.1 Rammetilskudd i forslag til statsbudsjett

I det som kalles økning i frie midler i statsbudsjettet er det også midler som regjeringa forutsetter at skal brukes til bestemte formål. Dersom midlene ikke brukes som forutsatt risikerer kommunen å miste muligheten til å søke på andre øremerkede tilskudd. Rådmannen har viderefordelt andel av rammetilskudd til satsningsområdene som følger:

I 1000 kr	2019
Intensiv opplæring 1.-4. trinn	489

I 1000 kr	2019
Utskrivningsklare pasienter psyk/rus	211
Opptrappingsplan for rehab/hab	463
Opptrappingsplan rus-forebyggende	390
	1 553

4.4.2 Byggelånsrenter

I handlingsplanperioden er noen prosjekter belastet renter i byggeperioden. Dette reduserer kommunens renteutgifter i driften. For 2019 utgjør dette ca. 5,9 mill. kr og for 2020 ca. 2,3 mill. kr. Det er prosjektene folkehelsesenter, Isfjord og ny brannstasjon som belastes byggelånsrenter.

4.4.3 Eiendomsskatt

I rådmannens forslag er det lagt inn eiendomsskatt med 0,5 mill. kr i 2019 som utgjør 1/1000 av grunnlaget.

4.4.4 Utbytte energiverk

Det er foreslått en økning på 4,5 mill. kr fra handlingsplan 2018-2021.

4.4.5 Stillingsreduksjoner rådmannen

Stillingene til nærings sjefen og en lønnsmedarbeider blir vakante i 2019. Rådmannen ser rom for effektivisering og foreslår å ta de vakante stillingene ut av budsjettet. 25 % av stillingen til nærings sjefen er finansiert fra Næringsfondet, og Rådmannen foreslår at disse fortsatt skal brukes for å ivareta oppgavene til nærings sjefen.

Orkdal kommune stiller med ressurser knyttet til kommunikasjon, jus, IT og koordinering til prosjektet Orkland i 2019. Det er budsjettert inntekt fra frikjøp av stillingene i 2019.

Besparelsen blir til sammen på 2,5 mill. kr i 2019 og 1,5 mill. kr i årene fremover.

4.4.6 Tilpasning ramme IT

Behovet for innkjøp av maskinvare for Orkdal kommune reduseres i 2019 med 1 mill. kr på grunn av avvikling av kommunen.

4.4.7 Tilpasninger ramme grunnskole

Den totale ramma for grunnskole reduseres med 500 000 kr i 2019 og 1 000 000 kr i hvert av de påfølgende årene. 126 000 kr tas fra Regionkonsulentstillinga, da det er omlegginger i ordninga med statlige etterutdanningsmidler. Resten av innsparingsbeløpet fordeles på skolene, og tas på stillingsressurser som ikke er direkte knyttet opp mot elever.

4.4.8 Pedagognorm og bemanningsnorm barnehage

Rullerende opptak for våren 2019 og ny pedagognorm og bemanningsnorm i barnehage er utfordrende. Dette gir behov for en styrkning av barnehagene i kommunen med 4,7 mill. kr i handlingsplanperioden. Da kompenseres det for bemanningsnorm først fra høsten 2019.

4.4.9 Ressurskrevende brukere helse og omsorg

Orkdal helsetun og Hjemmetjenesten yter ressurskrevende tjenester til enkeltmottakere. Rådmannen velger å gi finansiering for brukere som er kjent på nåværende tidspunkt, uten å sette av reserve for eventuelle nye brukere i 2019. Ekstra bevilgning tilsvarer 7,8 mill. kr i 2019 og 6,4 mill. kr fra 2020.

4.4.10 Mat helsetun

Innføring av ekstra måltid på Orkdal helsetun medførte en tilleggskostnad på 750 000 kr per år.

4.4.11 Videre finansiering hverdagsrehabilitering

På bakgrunn av evalueringen som er gjort, anbefales det at det 3-årige prosjektet med hverdagsrehabiliteringen og forebyggende hjemmebesøk videreføres. Det skal dekkes lønnskostnader til 3 årsverk. Prosjektet kom ikke i gang før august 2016 og derfor er tiltaket delvis finansiert i 2019. I tillegg til midler fra rammetilskuddet med formål til rehabilitering, foreslår Rådmannen å bevilge 0,7 mill. kr i 2019 og 1,3 mill. kr i de påfølgende årene.

4.4.12 Økt økonomisk sosialhjelp – NAV

Det er behov for å styrke økonomisk sosialhjelp med 804 000 kr.

4.4.13 Tilpasninger ramme kultur og fritid

Den totale rammen for Kultur og fritid reduseres med 585 000 kr i 2019 og 598 000 kr hvert år videre i handlingsplanperioden. Dette gjøres ved at alle faste og søkbare tilskuddssatser er opprettholdt på 2018-nivå og at potten for søkbare tilskudd er noe redusert. Videre avvikles bibliotek ved Svorkmo filial. Det foreslås at frivilligsentralen flyttes inn i kommunalt eid lokale. Det er også foretatt en liten reduksjon av rammen til kino og kulturscene.

4.4.14 Tilpasninger ramme tekniske tjenester

For tekniske tjenester er det foretatt innsparinger innenfor drift som innebærer redusert renhold, noe reduksjon innenfor vedlikehold veier, reduserte utgifter serviceavtaler og noe inntektsøkning på utleie av lokaler. Samlet utgjør dette ca. 2 mill. kr.

4.4.15 Avvikle tilskudd private veger

Tilskudd til vedlikehold av private veger foreslås avviklet. Årlig innsparing på ca. 1 mill. kr.

4.4.16 Bortfall husleieinntekter Orkdal Rådhus

Skatt Midt-Norge har sagt opp sin leieavtale for ligningskontoret på rådhuset fra 1.5.2019. Årlig bortfall av leieinntekter på ca. 1 mill. kr. For 2019 er det lagt inn et inntektsbortfall på 667 000 kr.

4.4.17 Nye investeringsprosjekt (inkl. mva.)

Rådmannen har prioritert følgende nye investeringsprosjekt:

Prosjekt	Nye investeringer inkl. mva., i 1000 kroner	2019
487	Utbyggingsavtale Grønøra Vest- Furumoen	5 000
205	Skjøtskiftet, komm.ledn. vann	2 000

4.5 Økonomisk oversikt drift

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
DRIFTINNTEKTER			
Brukerbetalinger	-45 514	-46 975	-48 829
Andre salgs- og leieinntekter	-83 824	-88 015	-95 521
Overføringer med krav til motytelse	-215 030	-116 917	-116 112
Rammetilskudd	-360 120	-354 676	-368 737

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Andre statlige overføringer	-48 449	-45 538	-37 962
Andre overføringer	-506	-405	-405
Inntekts- og formuesskatt	-278 387	-284 028	-290 815
Eiendomsskatt	0	0	-500
Andre direkte og indirekte skatter	-1 803	-1 960	-1 960
Sum driftsinntekter	-1 033 634	-938 514	-960 841
DRIFTSUTGIFTER			
Lønnsutgifter	534 759	526 349	513 958
Sosiale utgifter	138 620	145 672	142 285
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	152 670	146 513	132 634
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon	50 080	60 341	84 337
Overføringer	56 543	70 463	104 423
Avskrivninger	55 296	56 154	63 876
Fordelte utgifter	-12 161	-34 898	-37 212
Sum driftsutgifter	975 807	970 594	1 004 301
Brutto driftsresultat	-57 827	32 080	43 460
EKSTERNE FINANSINNTEKTER			
Renteinntekter og utbytte	-23 598	-33 228	-28 143
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-177	-91	-79
Sum eksterne finansinntekter	-23 775	-33 319	-28 222
EKSTERNE FINANSUTGIFTER			
Renteutgifter og låneomkostninger	16 660	21 193	24 596
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	36 617	40 339	44 703
Utlån	181	206	44
Sum eksterne finansutgifter	53 458	61 738	69 343
Resultat eksterne finanstransaksjoner	29 683	28 419	41 121
Motpost avskrivninger	-55 296	-56 154	-63 877
Netto driftsresultat	-83 440	4 345	20 704
BRUK AV AVSETNINGER			
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-24 529	-24 285	0
Bruk av disposisjonsfond	-19 708	-13 956	-7 071
Bruk av bundne fond	-4 534	-21 418	-37 010
Sum bruk av avsetninger	-48 771	-59 659	-44 081
AVSETNINGER			
Overført til investeringsregnskapet	4 570	5 584	3 959
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	52 730	48 905	18 615

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Avsatt til bundne fond	50 625	825	804
Sum avsetninger	107 925	55 314	23 378
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-24 286	0	0
Netto driftsresultat i prosent	8,07 %	-0,46 %	-2,15 %

Netto driftsresultat er den viktige størrelsen i et kommunalt budsjett. (Regnskapsmessig mindreforbruk/merforbruk sier bare hvor treffsikker du har vært i budsjetteringen).

Netto resultatgrad er et nøkkeltall som sier noe om sunnheten i økonomien. Dette er forholdstallet mellom netto driftsresultat og kommunens driftsinntekter, og bør over tid ligge på minimum 1,75 %.

Utgifter til prosjektet Orkland belastes regnskapet til Orkdal kommune i 2017-2019, mens tilskuddet til formålet kom i 2017 og ble plassert på fond. Som følge av dette ble netto driftsresultat for Orkdal kommune kunstig høyt i 2017 og for lavt i 2018 og 2019. Hvis Orkland-prosjektet holdes utenfor blir netto driftsresultat 2018 på 1,00 % og 2019 på 1,05 %.

4.6 Økonomisk oversikt investering

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Inntekter			
Salg driftsmidler og fast eiendom	-12 233	-600	0
Andre salgsinntekter	-1 252	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-43 436	-850	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-18 858	-20 117	-24 903
Statlige overføringer	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-8	0	0
Sum inntekter	-75 786	-21 567	-24 903
DRIFTSUTGIFTER			
Lønnsutgifter	697	0	0
Sosiale utgifter	151	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	187 337	361 968	364 759
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon	6	0	0
Overføringer	20 190	35 957	46 063
Avskrivninger	32	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	208 413	397 925	410 822
Finanstransaksjoner			
Avdrag på lån	5 298	2 541	2 773
Utlån	5 222	15 000	15 000
Kjøp av aksjer og andeler	23 033	2 734	2 959
Avsatt til ubundne investeringsfond	9 311	244	244
Avsatt til bundne fond	135	0	0
Sum finanstransaksjoner	43 000	20 519	20 976
Sum finansieringsbehov	175 626	396 877	406 895

Tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Finansiering			
Bruk av lån	-130 915	-377 203	-289 063
Mottatte avdrag på utlån	-4 748	-2 541	-2 773
Salg av aksjer og andeler	-20 622	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-4 570	-5 584	-3 959
Bruk av disposisjonsfond	-7 817	-3 320	-106 100
Bruk av ubundne investeringsfond	-6 403	-8 125	-5 000
Bruk av bundne fond	-551	-104	0
Sum finansiering	-175 627	-396 877	-406 895
Udekket/udisponert	0	0	0

4.7 Fondsavsetninger

Budsjettert avsetning til disposisjonsfond er som følger i handlingsplanen:

Avsetninger, i 1000 kr	2019	2020	2021	2022
Avsetning oppmåling	140	140	140	140
Avsetning fond Evjen skole	152			
Avsetning bilkjøp hjemmetjenesten	72	72	72	72
Avsetning leie industribygg	577	1 113	1 187	1 227
Avsetning trafikkikkerhetstiltak	200	200	200	200
Avsetning bilpark tekniske tjenester	100	100	100	100
Avsetning fond Orkland	2 881	2 881	2 881	2 881
Avsetning ressurskrevende brukere	278	278	278	278
Avsetning folkehelsecenter	6 000			
Avsetning generelt disposisjonsfond	8 215	9 666	5 748	6 338
Sum avsetninger	18 615	14 450	10 606	11 236

4.8 Samlet oversikt over investeringer

Prosjekt	Prosjekt inkl. mva., i 1000 kr	2019	2020	2021	2022
156	Heiser	2 500	0	0	0
198	Smart gatelyst	5 000	5 000	0	0
409	Kjøp av bil	0	600	0	0
430	Skilting gateadresser	313	0	0	0
445	Folkehelsecenter	228 000	6 000	0	0
472	Jøplassen justeringsmva	-297	-297	-297	0
481	Ny brannstasjon	50 000	0	0	0
487	Utbyggingsavtale Grønøra Vest- Furumoen	5 000	0	0	0
497	Isfjord*	42 300	0	0	0
677	E-kommune	1 250	1 250	1 250	0
765	PC'er skolene	1 250	1 250	1 250	1 250
	Sum prosjekt vann*	52 100	8 100	31 200	0
	Sum prosjekt avløp*	23 650	16 700	29 500	0
	Sum investeringer i anleggsmidler	411 066	38 603	62 903	1 250

Prosjekt	Prosjekt inkl. mva., i 1000 kr	2019	2020	2021	2022
603	Egenkapitalinnskudd KLP	2 959	2 959	2 959	2 959
825	Formidlingslån	17 773	17 945	18 122	18 169
	Sum finansieringsbehov	431 798	59 507	83 984	22 378

* beløp er eks mva.

4.9 Kommunale avgifter

Ut fra foreslått drifts- og investeringsnivå er utviklingen i kommunale avgifter og tilhørende driftsfond beregnet til:

	2018	2019
Vannforsyning		
Årsavgift	3 669	3 669
Avgiftsendring	10,00 %	0,00 %
Fondssaldo 31/12	-3 216 000	0
Avløp		
Årsavgift	4 636	5 192
Avgiftsendring	7,00 %	12,00 %
Fondssaldo 31/12	-794 000	-156 000
Feiing		
Årsavgift, feiing hvert 2. år	574	660
Avgiftsendring	40,00 %	15,00 %
Fondssaldo 31/12	0	0
Slam, kommunens påslag		
Årsavgift	413	413
Avgiftsendring	-4,00 %	0,00 %
Fondssaldo 31/12	-36 000	-27 000

Regelverk rundt kommunesammenslåing gjør at fondssaldoene skal være null per 31.12.2019. Dette gjør at avgiftsutviklingen kan være unormal fra 2019 til 2020.

De store investeringene innen vann og avløp gjør at avgiftsnivået er stigende. Den store andelen kapitalkostnader gjør at avgiftsnivået er svært sårbart i forhold til økninger i rentenivå.

5 Rådmannen – samfunn og næring

5.1 Arbeidsområde

Kommuneloven krever at kommunens øverste ledelse skal legge frem forsvarlig utredete saker for folkevalgte organer, og påse at vedtak blir iverksatt. Videre skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

- Overordnet administrativ ledelse av all kommunal virksomhet
- Initiere og støtte utvikling av organisasjon og tjenesteproduksjon
- Stabs- og støttefunksjoner som økonomi, lønn- og personal, IKT, kunde- og postmottak, arkiv og informasjon
- Forsvarlig utredning av saker til både administrativ og politisk behandling
- Overordnet ansvar for planprosesser
- Plan, byggesak og oppmåling
- Samfunns- og næringsutvikling
- Koordinere arbeidet med kommunereformen

5.2 Status

5.2.1 Medarbeidertilfredshet

I november 2018 vil alle enheter delta i medarbeiderundersøkelsen 10-faktor, og det vil bli arbeidet med resultatene fra denne undersøkelsen de kommende to årene, fram til ny medarbeiderundersøkelse høsten 2020.

5.2.2 Sykefravær – nærværarbeid

Vi har nå gjennomført en 3-årig prosjektperiode der målet har vært å få redusert sykefraværet. Ett av virkemidlene har vært å komme tidlig inn med henhold til tilrettelegging for om mulig å unngå sykefravær. Det har også vært gjennomført ulike tiltak innenfor de ulike kommunalsjefsområdene, og en forestående evaluering vil avgjøre om vi vil fortsette med de tiltakene som nå benyttes.

5.2.3 Miljø

Miljø har lenge vært et av våre satsingsområder og en av måleindikatorene har vært at alle enheter skal være sertifisert etter Miljøfyrtårn sine krav. Resertifisering for kommunale enheter er gjennomført som planlagt i samarbeid med revisjon Midt-Norge. Det er videre en målsetting at arbeidet med miljøfyrtårn kan innarbeides som en del av det ordinære arbeidet med handlingsplan og årsrapport. Fram mot etablering av Orkland, må det avklares om denne sertifiseringsordningen skal videreføres i ny kommune.

5.3 Strategi

5.3.1 Medarbeidertilfredshet

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor gjennomføres for tredje gang i november 2018, og det vil bli arbeidet med resultatene av denne i to år før det gjennomføres en ny undersøkelse.

5.3.2 Sykefravær – nærværarbeid

Tiltaksplanene for å redusere sykefraværet i Orkdal kommune ble revidert i 2017. Det kommunale sykefraværprosjektet vil bli revidert før jul i 2018, og man vil da ta stilling til om prosjektet skal videreføres.

5.3.3 Økonomi

Tilpasse driften til eksisterende ramme.

5.3.4 Digitalisering

Arbeidet med digitalisering foregår i hovedsak i arbeidet med sammenslåing til Orkland kommune.

5.3.5 Informasjonssikkerhet

Sikkerhet er et begrep som er knyttet til hvor sannsynlig det er at uønskede situasjoner kan oppstå. Kommunen har en Håndbok i informasjonssikkerhet. Håndboken må oppdateres og revideres i takt med trusselbildet og skal være en del av kommunens kvalitetssystem.

En sikkerhetspolitikk som er kjent av alle ansatte

Det skal derfor årlig gjennomføres kurs i informasjonssikkerhet for alle ansatte. Kurs i 2018 for ansatte og ledere i kommunen gjennomføres i tilknytning til innføring av ny personvernlovgivning.

5.3.6 Byggesaker

Utviklingen i antall byggesaker må følges nøye da det henger sammen med gebyrinntektene. Ambisjonen vil fortsatt være å behandle flest mulig byggesaker innenfor tidsfristene.

5.3.7 Planarbeid

Prioriteringer i Planstrategien må tilpasses kommunens behov for nye planer og tilgjengelige ressurser. Planer som ikke inngår i planstrategien er under arbeid: Reguleringsplan for ny brannstasjon og reguleringsplan for Laksøra. Arbeid med konseptvalgutredning for ny E39 gjennom Orkdal er i gang. Det vil innebære involvering og oppfølging fra kommunen. Reguleringsplan for ny Ustjårsveg blir klar for sluttbehandling i 2018. Planforslag for boligområde i Øvre Rømmesbakkan vil foreligge i 2018. Revisjon av reguleringsplanen for Nerøra vil starte opp i 2018.

5.3.8 Miljø

Miljøfyrtårnordningen forutsetter at det arbeides systematisk på miljøområdet og som et felles overordna mål vil administrasjonen ha en reduksjon av CO2-utslipp fra kommunal virksomhet på 2 % årlig. De enkelte enhetene må selv velge hvilke tiltak som er mest hensiktsmessig for å få til reduksjon. Det vil alltid være en utfordring å måle reduksjon og dette er særlig krevende når omfanget av tjenestene øker.

5.3.9 Samfunnsutvikling

Godt samarbeid med FOU-miljøene i Trondheim er viktig for utvikling av næringslivet i kommunen og det er viktig å informere studentene om at Orkdal kan være et mulig etableringsområde.

Vi ønsker vekst i Orkdal og så langt har det vært klar sammenheng mellom etablering av arbeidsplasser og vekst i folketall og det er viktig å opprettholde tett kontakt med eksisterende næringsliv og mulig nyetableringer. Industri og handelsnæring er de viktigste områdene i denne sammenheng.

Erfaringene de siste årene viser at det er viktig å følge opp mulige etableringer for å lykkes. Norsk Kylling og Isfjord Norway etablerer seg nå i Orkdal. Dette vil gi mange nye arbeidsplasser, men også grunnlag for nye etableringer. For å oppnå dette er det viktig å ha byggeklart areal for etablering. Vedtatt kommunedelplan for næringsareal gir et godt grunnlag for nye etableringer både innen tradisjonell industri, service og handel.

5.3.10 Innsparing IT-innkjøp

Behovet for innkjøp av maskinvare for Orkdal kommune reduseres i 2019 med 1 mill. kr på grunn av avvikling av kommunen. Anskaffelse av utstyr for nye Orkland kommune skal føres på prosjektet Orkland.

5.3.11 Stillingstilpasninger

Næringssjef

Næringssjefen i Orkdal kommune går av med pensjon fra 1.1.2019, og stillingen hans blir dermed vakant. Stillingen er finansiert på følgende måte: 75 % fra Orkdal kommune og 25 % fra Næringsfondet. Rådmannen foreslår å ta 75 % ut av budsjettet, de resterende 25 % fra Næringsfondet skal brukes for å ivareta oppgavene til næringssjefen. Besparelsen tilsvarer 795 000 kr.

Lønnsmedarbeider

En lønnsmedarbeider har sagt opp sin stilling fra 1.2.2019. Rådmannen ser rom for gevinstrealisering og foreslår å ta ut den vakante stillingen av budsjettet. Besparelsen blir på 626 000 kr i 2019 og på 690 000 kr i årene framover.

Frikjøp Orkland

Prosjektet Orkland frikjøper stillingsressurser i 2019. For Orkdal kommune gjelder dette 50 % av stillingen til kommunikasjonsrådgiver, 40 % av stillingene til jurist og en sekretær, samt 10 % av stillingen til lederen på IT-avdelingen. Budsjettetert inntekt i 2019 er på 1 083 000 kr.

5.3.12 Seniorordning

Dagens seniorordning i Orkdal kommune gjelder for ansatte som går i over 50 % stilling, som har vært ansatt over fem år, og som er mellom 62 og 67 år. Disse medarbeiderne kan velge mellom en bonus på 30 000 kr eller 10 % redusert arbeidstid. Dette gjelder forholdsvis i forhold til stillingsstørrelse.

Fagledere og mellomledere har ikke mulighet for redusert arbeidstid. Rådmannens ledergruppe og enhetsledere er ikke med i ordningen.

For 2019 vil dagens ordning ha en kostnad på ca. 348 000 kr for de som fyller 62 år i løpet av året, dersom alle ønsker å benytte seg av ordningen.

Samlet kostnad for seniorordningen er ca. 1,55 mill. kr i 2018.

I de kommunene vi skal slå oss sammen med gjelder ulike ordninger.

I Agdenes kan man velge mellom to uker ekstra ferie per år eller et kronebeløp som er stigende fra 11 000 kr det året de fyller 62, til 33 000 kr det året de fyller 64 og fram til fylte 67 år. Det er også en mulighet for kombinasjon av disse to ordningene.

For Orkdal ville en ordning med to uker fri ha en kostnad på 294 000 kr for de som fyller 62 år i 2019.

I Meldal har ansatte over 55 år med minimum 75 % stilling mulighet til en time redusert arbeidstid per uke for egen trening. Tilbud om seniorordning fra 62 år er ekstra fridager, som trappes opp med en dag per år. Oppstarten er åtte dager fri, og det økes opp til tolv ekstra fridager.

For Orkdal ville åtte ekstra fridager ha en kostnad på 235 000 kr for de som fyller 62 år i 2019. Snillfjord kommune har ikke tilsvarende ordning for sine seniorer.

5.4 Økonomiske tiltak

5.4.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2019-2022

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Reduksjon 75 % næringsjef	795	795	795	795
Reduksjon lønnsmedarbeider	626	690	690	690
Innsparing stillinger finansiert av Orkland	1 083			
Innsparing IT-investeringer	1 000			

5.4.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2018	2019	2020	2021
Lensa - Næringsfondet	40			
Stilling assisterende rådmann tas ut	-1 306	-1 306		
Scanning av byggesaksarkiv	600			
Finansieringsordning for digitaliseringsprosjekt	240			
Markedsføring	100	100	100	100
Toppidrettsveka	200	200	200	
Markedsføringstiltak – tilflytting innpendlere	200	200		

6 Grunnskole og SFO

6.1 Arbeidsområde

Kommunen har ansvar for at alle innbyggerne i aldersgruppen 6–16 år får grunnskoleopplæring i henhold til opplæringsloven. Kommunen har plikt til å tilpasse opplæringen til evnene og forutsetningene hos elevene. Noen elever vil ha behov for å få sin tilpassete opplæring i form av spesialundervisning.

På 1. til 4. årstrinn skal skolen sørge for at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller rekning, raskt får egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd.

Kommunen har ansvar for at elever får innfridd sin rett til et godt og trygt skolemiljø. Kommunen har plikt til å tilby skolefritidsordning før og etter skoletid for elever på 1.–4. trinn og for elever med nedsatt funksjonsevne på 1.–7. trinn. I tillegg tilbyr Orkdal kommune SFO om sommeren til barn av foreldre som ikke har mulighet til å avvikle ferie i den perioden det ordinære SFO-tilbudet er stengt.

Kommunen har plikt til å tilby leksehjelp til elever. I Orkdal kommune gis leksehjelp til elever fra 3.–7. trinn.

Kommunen har ansvar for skoleskyss. Elever som bor mer enn fire kilometer fra heimen (2 km for 1. trinn), har rett til gratis skoleskyss. Noen elever har rett til skoleskyss på grunn av trafikkmessige og sikkerhetsmessige forhold. Trøndelag fylkeskommune har ansvaret for å organisere skoleskyssen.

Kommunen skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste. Det er felles PP-tjeneste for Orkdal, Agdenes og Meldal. PP-tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa bedre til rette for elever med særlige behov. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering for elever som har behov for spesialundervisning, for barn i barnehage med behov for spesialpedagogisk hjelp og for voksne med rett til spesialundervisning på grunnskolens område i henhold til opplæringslovens § 4A-2. PP-tjenesten i Orkdal, Agdenes og Meldal gir systemrettet bistand overfor barnehager og skoler i form av kompetansetiltak og veiledning.

6.1.1 Nasjonale og lokale overordnede mål

Formålsparagrafen for opplæringa

“Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.”

Nasjonale mål for kvalitet i opplæringa

- *Elevane skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse.*
- *Flere elever skal gjennomføre videregående opplæring.*
- *Elevane skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø.*
- *Det skal være nulltoleranse mot krenkelsar som mobbing, vold, diskriminering og trakassering, både direkte og digitalt.*

Orkdal kommunes kommuneplan

- *Våre barn og unge skal oppleve mestring og utvikling og få et godt grunnlag for voksenlivet.*

6.2 Status

Orkdal kommune har seks grunnskoler. Av disse er tre rene barneskoler, to kombinerte barne- og ungdomsskoler og en ren ungdomsskole.

PP-tjenesten i Orkdal, Agdenes og Meldal har kontor på Orkdal rådhus og betjener 13 barnehager, 9 grunnskoler og Voksenopplæringa.

Orkdal bruker 84 095 kr per elev til grunnskole og 28 760 kr til skolelokaler. Orkdal skiller seg ut fra de fire sammenslåingskommunene og andre sammenlignbare kommuner med å bruke lite på grunnskole.

Læringsmiljø

Opplæringsloven pålegger kommunen å ha nulltoleranse mot krenkelsar som mobbing, vold, diskriminering og trakassering og det skal være nulltoleranse mot digital mobbing.

Elevundersøkelsen gjennomføres hvert år fra 5.-10. trinn i grunnskolen, og skal danne grunnlag for systematisk kvalitetsutvikling i læringsmiljøet for elevane.

Resultatene viser at det er høy trivsel, og det har vært en nedgang i andel elever som opplever å bli mobbet.

Læringsresultater

Resultatene på nasjonale prøver viser at 28 % av elevane på 5. trinnet i Orkdal skårer på det laveste mestringsnivået i lesing. Det er en mindre andel på det laveste mestringsnivået enn året før. Det er store forskjeller mellom skolene i kommunen.

Eksamensresultater fra 2018 er det samme som i fjor med en gjennomsnittskaraktar på 3,2 i norsk hovedfag skriftlig. I matematikk skriftlig er resultatet 3,9, noe som er en betydelig framgang fra tidlige år. I engelsk er gjennomsnittskaraktaren 3,3, noe som er en tilbakegang fra tidlige år.

Andel elever med vedtak om spesialundervisning har gått ned i Orkdal fra 9,5 % i 2012 til 7,8 % per 1.10.2017. Nedgangen har sammenheng med kommunens målrettede arbeid med å bedre den tilpassete opplæringa for alle elever.

Gjennomføring av videregående opplæring

Gjennomføring av og frafall fra videregående opplæring blir registrert fem år etter at elevene har startet i videregående opplæring. De siste tallene viser en frafallsprosent på 25,2 % etter siste telling. Det er en liten forbedring siden i fjor. Frafallsprosenten er høyere i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Frafallsprosenten her var 26,4 %, mens for studiespesialisering er den 23,3 %.

6.2.1 Hovedutfordringer

Høyt frafall fra videregående opplæring

Det høye frafallet fra videregående opplæring har store konsekvenser for den enkelte. Forskning viser at personer som ikke har fullført videregående opplæring, generelt klarer seg mye dårligere på arbeidsmarkedet når de er i tjuetåra enn de som har fullført. Sannsynligheten for å være arbeidsledig, uføretrygdet eller motta sosialhjelp er større for de som ikke har fullført.

Noen elever har høyt skolefravær allerede i grunnskolen.

6.3 Utviklingsområder, strategier og tiltak

6.3.1 Tidlig innsats og tilpasset opplæring

Lærertetthetsnorm

Fra august 2018 er det innført en lærertetthetsnorm for grunnskolen. Lærertetthetsnormen er en norm for forholdstallet mellom antall elever og antall lærere i ordinær undervisning. Ressurser til spesialundervisning, særskilt språkopplæring og ansatte med annen utdanningsbakgrunn regnes ikke med.

Fra høsten 2018 er normen 1 lærer per 16 elever på 1.-4. trinn og 20 elever per lærer på 5.-10. trinn.

Fra høsten 2019 skal normen være maksimalt 15 elever per lærer på 1.-4. trinn og 20 elever per lærer på 5.-10. trinn.

Det er det totale antallet elever på 1.-4., 5.-7. og 8.-10. trinn som er bestemmende for hvor mange lærere som må til for å oppfylle normen.

I 2018 og 2019 kommer det statlige midler til lærertetthetsnormen som ekstra tilskudd.

Tidlig innsats - Intensiv opplæring

Fra 1. august 2018 ble det innført en plikt for kommunen til å sette inn intensiv opplæring for elever på 1.- 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving og regning. Målet er at elevene på et tidlig tidspunkt skal få nødvendig støtte slik at de kan oppleve mestring innenfor fellesskapet i den ordinære opplæringa. Målet er at eleven når de ordinære kompetansemålene knyttet til lesing, skriving og regning innen avslutningen av opplæringen på 4. trinn. Elever som har behov for avvik fra kompetansemålene, vil ha rett til spesialundervisning.

Over statsbudsjettet er grunnskole styrket med 489 000 kroner.

Overgang fra barnehage til skole

Regjeringa har fra august 2018 innført plikt for barnehageeier og skoleeier om å samarbeide om overgangen fra barnehage til skole og skolefritidsordningen.

Det er satt i gang et arbeid i de nye Orklandkommunene med å lage en plan som skal sikre god overgang. Planen skal være på plass innen 1. mars 2019.

6.3.2 Kompetanseutvikling

Videreutdanning for lærere

Stortinget har vedtatt nye og skjerpete kompetansekrav for tilsetting og undervisning i grunnskolen. De nye bestemmelsene har tilbakevirkende kraft og kommunen har tiden fram til 1.8.2025 til å gjennomføre videreutdanning for lærere som ikke tilfredsstillende de nye kravene.

I Orkdal kommune er det fortsatt en del lærere som underviser i fag som de ikke har nok formell kompetanse i. Det gjelder spesielt i faget engelsk på barnetrinnet, der det kreves minst 30 studiepoeng for å undervise.

I Orkdal er 10 lærere i gang med studier i henhold til Lærerløftet. I tillegg deltar 1 inspektør i rektorutdanningen.

Finansiering ved statlig tilskuddsordning.

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

Satsingsområde i Orkdal og i Orkda-Øy – kommunene fra 2018-2021. Dette er et kompetanseutviklingsprogram der hele barnehagen og hele skolen skal delta.

Mål:

- Å skape et mer inkluderende barnehage- og skolemiljø
- Å styrke barnehager, skolers og kommunens kompetanse til å skape og opprettholde gode barnehage- og skolemiljøer og forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser
- Å motvirke utenforskap

Tiltaket finansieres gjennom den desentraliserte ordningen med statlige midler til regionene til etterutdanning. (DEKOM)

FOU – prosjekt: Leaders' learning for development in and across schools (LeaDS)

I samarbeid med NTNU søker Orkdal kommune nå om forskningsmidler til et 3-års FoU – prosjekt fra august 2019. Prosjektet starter på en av skolene som kjerneskolene, skal etter hvert også omhandle de andre skolene.

Hovedmål for prosjektet: Samarbeid mellom forskere/lærerutdannere og skoler og mellom skoler som fokuserer på ledernes læring i skolebasert kompetanseutvikling som skal bidra til ledes, læreres og elevers læring.

Prosjektet finansieres ved midler fra Norsk Forskningsråd.

6.3.3 Digitaliseringsstrategi innenfor grunnskole

Overordnet mål:

Skolens samfunnsoppdrag er å forberede alle barn og unge på å forholde seg til sosial, kulturell og teknologisk utvikling. Framtidens skole skal utdanne elever til en stadig mer digitalisert hverdag.

- Elever i Orkdal kommune utvikler grunnleggende digitale ferdigheter gjennom læringsarbeidet i faget og på tvers av faglige emner.
- Orkdal kommune velger digitale verktøy, medier og ressurser som understøtter mål og prioriteringer.

- Alle skoler skal følge den sentrale læreplanen om digitale ferdigheter, IKT-plan.
- Orkdal kommune skal ha nulltoleranse mot digital mobbing.
- Alle ansatte i barnehage og skole har nødvendig profesjonsfaglig digital kompetanse, og kjenner teknologiens muligheter for tilpasset læring.
- Kompetanseutvikling innenfor digital kompetanse tas inn i rulleringa av kompetanseplan for grunnskole

Standarder:

- 1 elev per enhet på ungdomstrinnet (pc, iPad etc.)
- 2 elever per enhet på barnetrinnet (pc, iPad etc.)
- Digital meldebok i dialog mellom skole og heim

Kostnad: Det er avsatt 1 mill. kr årlig for å nå og vedlikeholde de standarder som er vedtatt. Kostnaden dekkes innenfor eksisterende ramme for grunnskole.

6.3.4 Språkkurs minoritetsspråklige elever

I vedtatt handlingsplan 2018-2021 er det avsatt 700 000 kr til språkkurs for minoritetsspråklige elever. For 2019 reduseres dette til 350 000 kr.

6.3.5 Leirskole - Plikt for kommunen til å tilby leirskole

Departementet foreslår at det lovfestes en plikt for kommuner til å tilby leirskoleopphold eller annen skoletur med overnatting for elever i grunnskolen. I Orkdal ligger det obligatoriske leirskoleoppholdet på 7. trinn.

Tilskudd utbetales til kommunen etter rapportering per 1. oktober. Tilskuddet dekker en liten del av kostnaden til leirskoleoppholdet. Resten dekkes innenfor ramma og ved hjelp av pengegaver og innsamlingsaksjoner i regi av elever og foreldre.

6.3.6 Skolebygg i Orkdal kommune

Fellesnemnda for Orkland har vedtatt at det settes i gang et arbeid med en skoleplan for Orkland.

Målet med en skoleplan er:

- Sikre et godt og likeverdig skoletilbud for elevene og et godt arbeidsmiljø for ansatte
- Gi en statusoversikt over skole, kretsgrenser, elevtall, organisering og ressurser
- Gjøre skoleområdet kjent for politikere og innbyggere
- Være forberedt på problemstillingene som vil komme på sikt

6.3.7 Tilpasninger til ramme

Den totale ramma for grunnskole reduseres med 500 000 kroner i 2019 og 1 000 000 kroner i hvert av de påfølgende årene.

Det er omlegginger i ordninga med statlige etterutdanningsmidler. Tidligere var en stor del av Regionkonsulentstillinga finansiert av skjønnsmidler fra fylkesmannen. I det nye Trøndelag har størsteparten av disse midlene falt bort. Dette medfører en reduksjon på 126 000 kr.

Resten av innsparingsbeløpet fordeles på skolene, og disse stillingene skal tas bort først: Ressurslærere knytte til utviklingsarbeid, fagledere, teamledere og andre stillinger som ikke er undervisningsstillinger.

6.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2017		Mål 2019
	Landet	Orkdal *	Orkdal
Elevundersøkelsen			
Trives du på skolen?	96,9 %	98,1 % (96,1 %)	100 %
Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?	5,1 %	5,4 % (6,9 %)	0 %
Lesing 5. trinn			
Andel elever som skårer på det laveste mestringsnivået	23,8 %	28,1 %	22 %
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	41,8	39,3 (40,3)	41,5
Andel elever som fullfører videregående opplæring på 5 år	75 % **	74,2 % (73,1 %)	78 %
Andel elever som får spesialundervisning	7,90 %	7,8 % (8,3 %)	6,5 %

* Tall i parentes er 2016-tall

** Kullet som startet i vgo 2012

6.5 Økonomiske tiltak

6.5.1 Tiltak i handlingsplanperiode 2019-2022

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Reduksjon fylkesgrepemidler minoritetsspråklige elever	-350	-350	-350	-350
Tilpasninger til ramme	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Intensiv opplæring 1. – 4. trinn	489	489	489	489

6.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2018	2019	2020	2021
Reduksjon tidlig innsats jfr. budsjettforlik 2017	-503	-503	-503	-503
Tidlig innsats grunnskole	244	244	244	244
Reduksjon fylkesgrepemidler minoritetsspråklige elever	-100	-100	-100	-100
Økte utgifter grunnskoleopplæring fosterhjemsplasserte elever i andre kommuner	400	400	400	400
Innsparing skoleskyss i forbindelse med bru over Svorka. Omtalt under kapittel 15.4 – Tekniske tjenester		-200	-200	-200
Økning driftsbudsjett skole	3500	3000	3000	2500

7 Barnehage

7.1 Arbeidsområde

Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen og som oppfyller rett til barnehageplass jfr. § 12a. I tillegg har Orkdal kommune innført rullerende opptak med søknadsfrist 1. oktober for alle ettåringer ved at de får plass én måned etter fylte ett år. Samme ordning gjelder også for eldre barn som har flyttet til kommunen etter forrige opptak.

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og skal godkjenne, føre tilsyn med og gi veiledning til alle barnehagene i kommunen, også private.

Kommunen utbetaler tilskudd til private barnehager som er godkjent av kommunen. Den private barnehagen i Orkdal skal behandles likeverdig med de kommunale barnehagene.

7.2 Nasjonale og lokale mål

Tidlig innsats i barnehagen er viktig for å gi et så godt utgangspunkt som mulig nå og for framtida.

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og være tilgjengelig for alle barn. I barnehagen skal barn oppleve mestring, inkludering og deltagelse, og de skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter slik at de har et godt grunnlag for å trives på skolen og lykkes i utdanningsløpet.

Kompetente voksne er en forutsetning for å gi alle barn et kvalitativt godt pedagogisk tilbud i barnehagen. Kompetansestrategien «Kompetanse for framtidens barnehage» 2014-2020 er statens bidrag til å forsterke arbeidet med kompetanseutvikling i barnehagen og rekruttering av personalet med god kompetanse.

Orkdal kommunes kommuneplan:

Mål: Våre barn og unge skal oppleve mestring og utvikling og få et godt grunnlag for voksenlivet

7.3 Status

I Orkdal var det i 2017 fem kommunale og en privat barnehage. Antall barn i barnehage har gått ned de siste 3 årene. Per 15. desember 2017 var det 651 barn med barnehageplass i alle barnehager mot 661 barn med barnehageplass i 2016.

Antall barn med minoritetsspråklig bakgrunn har økt de siste årene. Per 15.12.2017 var det til sammen 69 barn fra språklige minoriteter mot 48 i 2014.

Orkdal kommune har en effektiv barnehagestruktur. Barnehagene har fra 3 til 10 avdelinger. Antall oppholdstimer per årsverk viser antall ansatte per barn i barnehagen. Oppholdstimer per årsverk har gått noe ned de siste årene, noe som til dels skyldes at barnehagene går med noe ledig kapasitet om høsten etter innføring av rullerende opptak.

I Orkdal har 100 % av alle 3-5-åringar barnehageplass, mens 90,6 % av alle 1-2-åringar har barnehageplass.

I Orkdalsbarnehagen er det per 15.12.2017 i gjennomsnitt 6,0 barn per ansatt.

Resultatene viser at foreldrene er godt fornøyd med barnehagetilbudet i Orkdal. Orkdal skårer over landsgjennomsnittet på alle kategorier. Høyest skåre er på kategoriene: Barnets trivsel, Relasjon mellom barn og voksen og Barnets utvikling.

I Orkdal er 45,3 % av ansatte i grunnbemanningen barnehagelærere mot 46,4 % året før, med andre ord en tilbakegang i pedagogtetthet.

7.4 Utviklingsområder, strategier og tiltak

7.4.1 Tidlig innsats i barnehagen

Alle barn skal ha mulighet til å få et barnehagetilbud med høy kvalitet. Foreldrene skal være trygge på at barna får god omsorg, samtidig som de får leke og lære i et stimulerende miljø med kompetente ansatte.

En ny og tydeligere rammeplan for innholdet i og oppgavene til barnehagen trådte i kraft fra 1.8.2017 og legger et godt grunnlag for lokale planer for det pedagogiske arbeidet.

Barnehagen skal være en trygg arena for læring og mestring. Tiltak i barnehagen skal være en del av satsinga for å forebygge krenkelser og mobbing.

«Trygg før 3»

«Trygg før 3» er et forsknings- og utviklingsprosjekt der ansatte i barnehagen og forskere på NTNU skal jobbe sammen for å fremme barns emosjonelle, sosiale og kognitive utvikling i de daglige samspillsituasjonene i barnehagen.

Forskning fra de siste 10 årene har vist at barns erfaringer, hjemme og i barnehagen, betyr mye mer for hjernens utvikling og videre psykisk og fysisk helse enn tidligere antatt. Barn er spesielt påvirkbare de første leveårene. Samspill med varme og stimulerende voksne er det som er barnehagekvalitet for de yngste barna, og dette vil legge et grunnlag som all senere utvikling og livsmestring bygger på. Et positivt samspill mellom barn og barnehageansatte innebærer også at barna får støtte på sitt samspill med hverandre.

«Trygg før 3» handler om å fremme god barnehagekvalitet for de yngste barnehagebarna. Barnehagekvalitet er viktig for alle barn, men er særlig viktig for å forebygge senere vansker hos barn som lever med ulike former for risiko og belastninger.

Forskningsprosjektet varer fra barnehageåret 2018/2019 til og med barnehageåret 2019/2020.

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

Viser til omtalte under rammeområde grunnskole.

7.4.2 Bemanning i barnehagen og opptaksordning

Kommunestyret vedtok i juni 2012 at Orkdal kommune skulle ha rullerende opptak (sak 51/12). Senere ble det også innført rullerende opptak for de som kommer tilflyttende.

Vedtaket om rullerende opptak forutsetter at barnehagene bemannes i forhold til nye barn per 1. januar hvert år. Når bemanningen fastsettes er det bestemt at barn som fyller tre år i løpet av barnehageåret skal behandles som storbarn.

Høsten 2018 ble det innført en pedagognorm for barnehage. Denne innebærer at det skal være minst en pedagogisk leder per sju barn under tre år og minst en pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Normen sier videre at barn skal regnes som tre år fra 1. august det året de fyller tre år. Ett ekstra barn krever ett helt årsverk til pedagogisk leder. Dette gjør at Orkdal kommune ikke lenger kan benytte seg av vedtaket fra 2012 når det skal foretas kapasitets- og bemanningsvurderinger.

Fra august 2018 innføres det også en bemanningsnorm for barnehage. Sektoren har tiden frem til høsten 2019 på å komme på plass. Bemanningsnormen stiller krav om at barnehagen har en bemanning som tilsvarer minimum en ansatt per tre barn under tre år og en ansatt per seks barn over tre år. Når en regner på bemanningsnorm regner en plasser.

Da rullerende opptak ble vedtatt var det barn som var fylt ett år innen utgangen av august som ble tildelt plass ved hovedopptak.

Barnehageloven sier nå at barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august. Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år.

Prognosene i barnehagesektoren er på tur ned. Det henger sammen med lave fødselstall de siste årene, samt at det ikke ser ut til at det vil være noen endring den nærmeste fremtid. De neste to årene går også de siste større årskullene ut av barnehage. Det er ikke tatt høyde for ekstra tilflytting som følge av næringsetableringer eller strukturendringer som følge av nye Orkland kommune i dagens prognoser.

Rullerende opptak for våren 2019 er utfordrende. Orkdalsbarnehagen har totalt en kapasitet på 673 plasser når en regner med Liavoll barnehage. Det søkes om ca. 30 plasser. 17 av disse omsøkte plassene er utover beregnet kapasitet. I og med at pedagognormen ikke er ivarettatt før rullerende opptak, blir opptaket ekstra krevende.

Dette gir behov for en styrkning av barnehagene i kommunen med 4,7 mill. kr i 2019. Da kompenseres det for bemanningsnorm først fra høsten 2019. Skal barnehagen kompenseres fullt ut vil dette ha en kostnad på ca. 7 mill. kr i 2019.

Våren 2019 har barnehage behov for 5-6 årsverk pedagoger og 7-8 årverk i øvrig grunnbemanning. Høsten 2019 vil barnehagene har overtallighet på bemanning. Og slik vil dette variere mellom vår- og høstsemester i hele handlingsplanperioden. Skal rullerende opptak fortsette er det behov for at man bemanner opp etter toppen man har på våren. Noe som gir relativt god bemanning når barnehagene ikke er fulle.

Det er verdt å merke seg at all barnehagerapportering tar utgangspunkt i barnegruppen per 15. desember. Denne rapporteringen vil ikke gi et riktig bilde over situasjonen i Orkdalsbarnehagen da det tas inn mange barn utover våren.

Private barnehager

Det er vedtatt at det skal legges opp til en kompensasjon av tilskudd til private barnehager for krav om pedagogisk bemanning. Dette kommer som en følge av at ordinært driftstilskudd til private barnehager bruker to år gamle regnskap som grunnlag. Dermed er ikke denne økningen en del av tilskuddet. Satsene per heltidsplass som er foreslått er som følger:

- 1 119 kr per storbarn
- 2 158 kr per småbarn

Disse satsene er ikke regulert for lønns og prisvekst per i dag, så det må tas forbehold om endrede satser. Ordningen skal opphøre innen utgangen av 2019.

7.5 Foreldrebetaling i barnehagen

Maksimalpris

Maksimal foreldrebetaling vil bli 2990 kr per måned fra 1.1.2019. Fra 1. august settes maksimalprisen til 3040 kr per måned. Økningen i maksimalpris vil gi rom for å utvide ordningen med gratis kjernetid.

Foreldremoderasjon

Fra høsten 2015 ble det innført en moderasjonsordning for foreldrebetaling i barnehage. Denne ordningen skulle sikre at ingen skal betale med enn 6 % av husholdningens inntekt i kontingent. I tillegg er det innført gratis kjernetid for 3-, 4- og 5-åringen.

Fra 1. august 2019 innføres gratis kjernetid også for 2-åringer.

Økningen i foreldrebetaling er satt av til å finansiere gratis kjernetid for 2-åringen.

7.6 Tilskudd til barn i private barnehager i annen kommune

I følge § 11 i forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av tilskudd til ikke-kommunale barnehager plikter Orkdal kommune å refundere kostnader til ordinær drift som ikke dekkes av foreldrebetaling og andre offentlige tilskudd for barn som tilhører Orkdal som går i privat barnehage i annen kommune. Refusjonen baseres på nasjonale gjennomsnittssatser for tilskudd.

7.6.1 Likeverdig behandling ikke-kommunale barnehager

Orkdal kommunale har en ikke-kommunal barnehage representert ved Liavoll barnehage.

Fra 1.1.2011 ble det innført nye regler for finansiering av ikke-kommunale barnehager. Det er et krav å behandle ikke-kommunale barnehager 100 % likeverdig med kommunale barnehager.

Satsene for 2019 fremkommer av tabellen nedenfor.

Driftstilskudd per heltidsplass	2019
0-2 år	206 501
3-6 år	99 994
Tilskudd kapital	
0-6 år	9 200
Totalt tilskudd	
0-2 år	215 701
3-6 år	109 194

Den endelige satsen kan bli justert på bakgrunn av endringer i kommunal deflator når Nasjonalbudsjettet er vedtatt. Det foreligger ikke endring for satser for kapitaltilskudd for 2019 pt.

7.6.2 Kompetanseutvikling

	2019	2020	2021	2022
Mestringsorientert ledelse	X			
Trygg før 3. Et forsknings- og utviklingsprosjekt for barn fra 1-3 år. Regi: NTNU og Regionsenter for barn og unges psykiske helse.	X	X		
Inkluderende barnehage- og skolemiljø				
Et kompetanseutviklingsprogram i Orkdal – Øy	X	X	X	

7.7 Resultatmål

	Status 2017	Mål 2019	Mål 2020	Mål 2021
Foreldretilfredshet	4,7	4,9	5,0	5,0

	Status 2017	Mål 2019	Mål 2020	Mål 2021
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning i grunnbemanning	45,3 %	50 %	50 %	50 %
Bemanningsnorm i grunnbemanning	6,0	6	6	6

7.8 Økonomiske tiltak

7.8.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2019-2022

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Økt foreldrekontingent fra høst 2019	-150	-331	-331	-331
Finansiering gratis kjernetid 2-åringen	150	331	331	331
Finansierte pedagog- og bemanningsnorm	4 700	4 700	4 700	4 700

7.8.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2018	2019	2020	2021
Redusert barnehageetterspørsel grunnet kontantstøtte	-423	-423	-423	-423
Inntektsbortfall økt kontingent barnehage	-724	-724	-724	-724
Tidlig innsats barnehage	215	215	215	215
Bemanningsnorm barnehage	935	935	935	935
Økt inntektsgrense gratis kjernetid	35	35	35	35
Styrke kompensasjon vedr. foreldre-moderasjonsordningen	300	300	300	300
Økt tilskudd private barnehager	135	135	135	135
Økte kostnader private barnehager i andre kommuner	100	100	100	100

8 Helse og omsorg

8.1 Arbeidsområde

I følge Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. I henhold til overordnede mål i kommuneplanens samfunnsdel skal Orkdal kommune fremme psykisk og fysisk helse, mestring og livskvalitet for innbyggerne. Vi skal sørge for at innbyggerne får nødvendige tjenester til å mestre egen hverdag og mulighet for samfunnsdeltakelse.

8.1.1 Orkdal Helsetun

Orkdal Helsetun gir tilbud om korttids-, rehabiliterings- og avlastningsopphold. I tillegg gis tilbud om langtidsopphold for beboere som ikke kan klare seg i eget hjem; herunder egen skjermet enhet for personer med demens. Institusjonen har eget kjøkken, egen renholdsavdeling og vaskeri for vask av beboernes private tøy. Orkdal Helsetun organiserer

og administrerer dagsentertilbud til hjemmeboende eldre, samt dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens.

8.1.2 Hjemmetjeneste

Hjemmetjenesten tilbyr helsetjenester i hjemmet og personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring. Enheten administrerer i tillegg omsorgslønn til de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver, omsorgsboliger, matombringing og trygghetsalarm. Enheten organiserer støttekontakt, tilrettelagt fritid, avlastning for barn og unge og bofelleskap for personer med utviklingshemming. Søknadskontor for helse- og omsorgstjenester er organisert under hjemmetjenesten.

8.1.3 Samhandlingsenheten i Orkdalsregionen (SiO)

Det er vedtatt endret styringsform for SiO. Vertskommunenemda legges ned og det innføres administrativt vertskommunesamarbeid. Det er inngått avtale med St Olavs Hospital HF om drift av legevakt og KAD-senger. Dette fører til virksomhetsoverdragelse av ansatte i enheten over til St Olavs Hospital HF. Dette gjelder ikke leger som Orkdal fortsatt har ansvar for. Avtalen medfører en betydelig reduksjon av kostnader, anslått til ca. 6,5 mill. pr år. Kostnadene fordeles etter agdenesmodellen, hvor Orkdal kommunes andel utgjør 20 %. På grunn av forskyvning av tidsplanen for ombygging kan man ikke forvente full uttelling for innsparingen fra første år.

Utviklingsoppgavene legges under regionrådet, med Skaun kommune som kontorkommune.

8.2 Status

8.2.1 Ressurssituasjon

Det har vært økning i kommunens utgifter knyttet til ressurskrevende brukere. For brukere under 67 år har kostnadene økt med 6 mill. kr fra 2014-2018 og 2 mill. kr fra 2017-2018. Dette er brukere som mottar hjemmetjenester. I tillegg har vi hatt beboere på Orkdal helsetun med behov for 1:1-oppfølging hele døgnet. Kostnaden per beboer som har behov for denne tjenesten er ca. 3,5 mill. per år.

Samlet sett får dette så store økonomiske konsekvenser for enhetene at det forslås økning i rammen med 7,8 mill. kr i 2019, 6,4 mill. kr i 2020-2021 og 6,8 mill. kr i 2022. Det forventes en forbedring av tilstanden til en av brukere, derfor reduseres bevilgningen i 2020.

8.2.2 Utredning eldreomsorgen

I budsjett og handlingsplan for 2017-20 ble det vedtatt utredning av framtidens eldreomsorg i Orkdal. Som en oppfølging av dette ble rådmannen bedt om følgende i budsjett og handlingsplan for 2018-21:

“I forbindelse med den vedtatte gjennomgangen av eldreomsorgen ber kommunestyret om at det utredes muligheten for å etablere omsorgssenter med heldøgns omsorg ved Orkanger pensjonistsenter og Helsetunet. Vi ser for oss at et omsorgssenter kan inneholde sykehjems plasser, boliger med heldøgns omsorg og base for hjemmetjenester.”

Status for arbeidet:

Tekstforslaget fra budsjett og handlingsplan for 2018-21 ble tatt med inn i utredningen som ble sluttført i 2018. Utredningen støtter muligheten som skisseres i tekstforslaget. I tillegg bør det gjennomføres en grundig teknisk gjennomgang av Orkdal helsetun med tanke på eventuell framtidig rehabilitering og/eller nybygg.

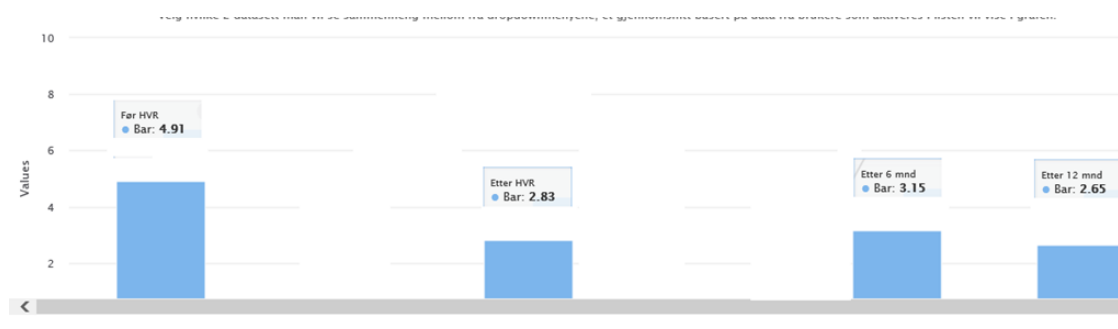
Anbudsgrunnlag for videre utredning og skissering av mulige løsninger, herunder teknisk gjennomgang av Orkdal helsetun blir fremmet som sak i hovedutvalg for oppvekst og omsorg 7. november.

Det ble bevilget 2 mill. kr i forbindelse med bruk av overskudd fra 2017 som finansierer utredningen.

8.2.3 Hverdagsrehabilitering

I budsjettet for 2016 ble det bevilget midler til et 3-årig prosjekt som omhandler hverdagsrehabilitering og forebyggende hjemmebesøk. Prosjektet kom i gang for fullt fra august 2016. Til sammen 120 brukere har mottatt tjenesten så langt. Det er foretatt en evaluering av prosjektet. Evalueringen er gjort over tre dimensjoner: antall vedtakstimer, utvikling i brukerdefinerte mål og fysisk funksjon.

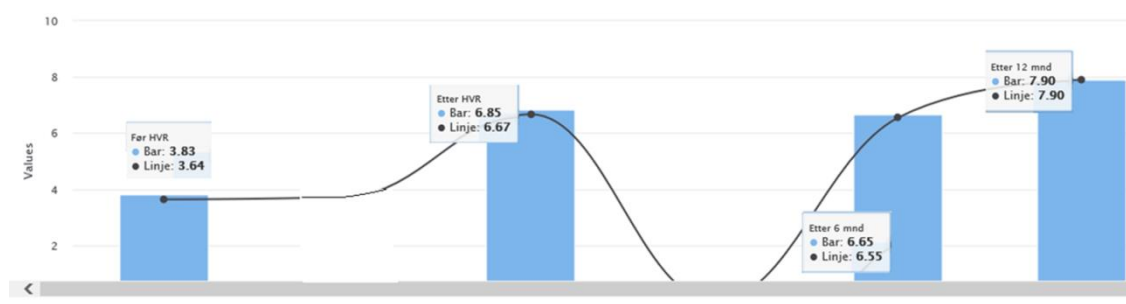
Antall vedtakstimer pr uke i gjennomsnitt:

Med utgangspunkt i diagrammet over ser vi at det er en gjennomsnittlig nedgang i antall vedtakstimer per uke på 2,65 timer. Med 120 brukere blir dette 14 102 timer per år.

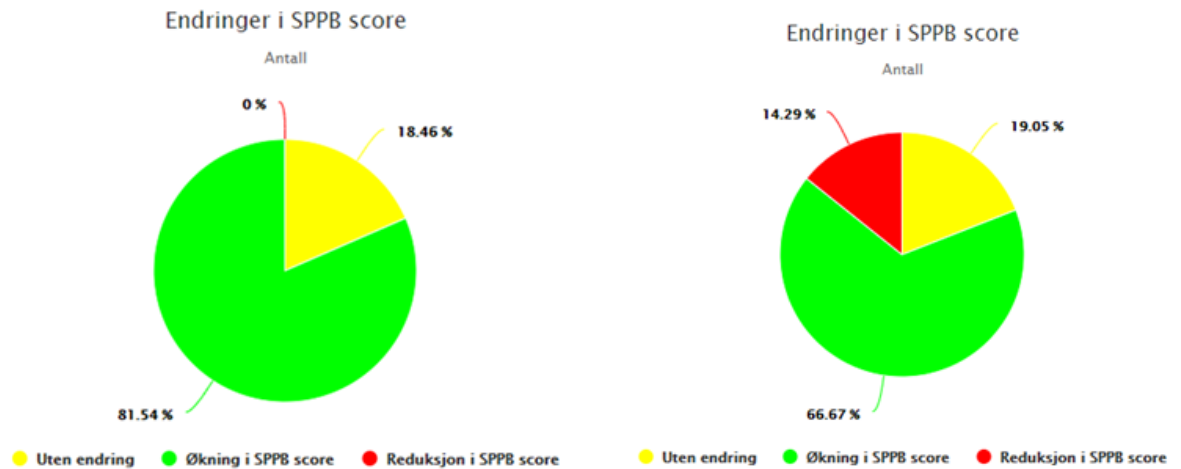
Utvikling i brukerdefinerte mål:

Brukerdefinerte mål er mål som brukerne har satt seg selv ut fra hva som er viktig for dem å mestre. Fysisk funksjon tar utgangspunkt i balanse, beinstyrke og gangfunksjon. De blå søylene representerer utvikling i utførelse av oppgaven, svart linje representerer brukerens tilfredshet.

Utførelse øker fra 3,83 til 7,9

Tilfredshet øker fra 3,64 til 7,9

Utvikling i fysisk funksjon:**Ved avslutning av hverdagsrehabilitering****Etter 12 mnd**

På bakgrunn av evalueringen som er gjort, anbefales det at hverdagsrehabilitering videreføres. Da tiltaket ikke kom i gang før august 2016, er tiltaket delvis finansiert i 2019.

8.2.4 Heltidskultur i helse- og omsorgstjenesten

Kommunestyret vedtok i handlingsplanen for 2018-21 at det skal arbeides med heltidskultur i helse- og omsorgstjenesten. Det er foretatt noen justeringer i opprinnelig framdriftsplan i samråd med hovedutvalget på bakgrunn av hensiktsmessighet av rekkefølgen av de ulike tiltakene.

Status for arbeidet:

For å ivareta 3-parts samarbeidet er det etablert en referansegruppe bestående av hovedtillitsvalgt for fagforbundet, representant fra hovedutvalg for oppvekst og omsorg og kommunalsjef for helse- og omsorgstjenesten. Det er gjennomført samlinger for ansatte, ledelse, tillitsvalgte og folkevalgte for å gi økt kunnskap og skape felles forståelse for alle fordelene med heltidskultur i tråd med kommunestyrets vedtak.

Videre arbeid:

Det planlegges avdelingsvise samlinger for å sikre god medvirkning. Når dette er gjennomført vil det bli utarbeidet en heltidsstrategi med tiltaksplan.

Det gjennomføres karlegging i tråd med kommunestyrets vedtak.

En av utfordringene med størst mulig andel heltidsstillinger er å få dekt opp ledige helgevakter. For å lykkes med heltidskultur må derfor større andel av timetallet en ansatt arbeider i løpet av en uke være på helg. Per i dag arbeider de fleste hver 3. helg med vakter på 7,5 timer. Løsningen ligger derfor i flere helgevakter eller lengre helgevakter. Et insentiv for å gjøre det mer attraktivt å arbeide på helg er en såkalt bonustrapp. Det vil si ekstra betaling for ekstra helger inndelt i intervaller ut i fra hvor mange helgevakter man arbeider.

Et eksempel er Sogndal kommune. Der får de som arbeider fra 18-21 helger i året, 20 kr ekstra i timen i helgene og de som arbeider fra 22-26 helger i året får 30 kr ekstra i timen i helgene. Andre kommuner har faste tillegg for ekstra arbeidshelg.

8.2.5 Livsglede for eldre

Orkdal helsetun ble sertifisert livsgledepsykehjem i 2017, men fikk ikke godkjent resertifiseringen våren 2018. Da Orkdal kommune er den eneste av Orklandskommunene som har arbeidet etter denne metodikken, anses det som hensiktsmessig å utsette avgjørelsen om arbeidet med sertifisering av livsgledehjem skal fortsette i påvente av avklaring i Orkland.

Orkdal kommune inngikk en avtale med Stiftelsen livsglede for eldre om å prosjektere konseptet livsgledekommune. Livsgledestiftelsen trakk seg fra avtalen grunnet andre interne prioriteringer.

8.2.6 Matkostnader Orkdal helsetun

Orkdal helsetun produserer mat både for eget bruk og middagsombringning. De siste årene har matprisene steget noe mer enn den generelle prisstigningen, i tillegg opplever avdelingene at pasientene nå etterspør annen mat enn tidligere. Orkdal helsetun innførte også et ekstra daglig måltid på avdelingene og på dagsenteret. Det er derfor behov for å øke budsjettet på matinnkjøp. Det forutsettes at mat som selges til ansatte og besøkende på Orkdal helsetun selges til minimum selvkost. Det betales også for deltakelse på dagsenteret. Det forventes at deler av betalingen går til å dekke matinnkjøp. Matbudsjettet på Orkdal helsetun økes med 1 150 000 kr, mens salgsinntektene økes med 300 000 kr. Totalt økes rammen til Orkdal Helsetun med 750 000 kr.

8.3 Resultatmål

	2017	Hittil i 2018	Mål 2019
Sykefravær Orkdal helsetun	14,7 %	10,9 %	10 %
Sykefravær hjemmetjeneste	10,2 %	7,7 %	10 %
Antall betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter	6	0	0
Andel klager som får medhold av fylkesmannen	0	0	0
Andel saker behandlet innenfor frist	87 %	100 %	100 %

8.4 Økonomiske tiltak

8.4.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2019-2022

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Hverdagsrehabilitering	726	1 283	1 283	1 283
Matkostnader Orkdal helsetun	750	750	750	750
Ressurskrevende brukere	7 830	6 396	6 396	6 808

8.4.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2018	2019	2020	2021
Fagutviklingssykepleier på Orkdal helsetun	700	700	700	700
Omgjøring av stillinger	300	300	300	300
Rekrutterings/og personalpolitiske	2 200	2 200	2 200	2 200

Tidligere vedtatte tiltak	2018	2019	2020	2021
tiltak, eldreomsorgen				
Heltidskultur	100	100		
Kompetanseutvikling eldreomsorgen	700	700		
Trygghetsalarmer, økt egenbetaling	-75	-75	-75	-75
Bortfall utgifter akuttmottak	-60	-60	-60	-60
Nye trygghetsalarmer (investering)	1 650			
Hverdagsrehabilitering	1 082			

9 Familie og velferd

9.1 Helse og familie

Enhet helse og familie omfatter allmennlegetjeneste, legevakt, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fysio- og ergoterapitjeneste, familiesentret, Litjgårdsveien, psykisk helse og rusarbeid, boligtildeling og husbanktjenester og Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT).

Fra 2020 blir enheten delt i to kommunalsjefområder. Allmennlegetjenesten, legevakt, fysio- og ergoterapitjenesten, psykisk helse og rusarbeid, boligtildeling og husbanktjenester og Litjgårdsveien under kommunalsjef Helse og mestring. Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT). Helsestasjon- og skolehelsetjenesten og Familiesentret under kommunalsjef Oppvekst.

9.1.1 Status

Tidlig innsats

Ett av målene i kommuneplanens samfunnsdel er at barn og unge skal oppleve mestring og utvikling som gir et godt grunnlag for voksenlivet. I tillegg skal Orkdal kommune fremme psykisk og fysisk helse, mestring og livskvalitet for alle våre innbyggere. De fleste innbyggerne i kommunen mestrer egne liv, men for de som trenger bistand for å klare dette, er det viktig å utvikle gode tiltak som kan iverksettes så tidlig som mulig. Tidlig innsats kan for eksempel forebygge skjevutvikling hos barn og unge, frafall i videregående og hjelpe voksne som ikke mestrer foreldrerollen.

Orkdal kommune har som målsetting å bistå barn og foreldre gjennom tidlig og samordna innsats, og ønsker derfor å styrke den tverrfaglige samhandlingen rundt barn og unge i kommunen.

Innenfor psykisk helse- og rusarbeid er det et mål å dreie innsatsen mot tidlig innsats rettet mot unge voksne gjennom å styrke aktivitetstilbud, samt å tilby økt omfang av kognitiv behandling både individuelt og i gruppe for milde og moderate psykiske plager. Kommunen har mange unge uføre, og det er derfor ønskelig å innrette aktivitetstilbudene som et trinn i trappa på vei mot arbeidslivet for disse ungdommene. Det betyr fokus på ferdigheter som fremmer selvstendig mestring av eget liv, meningsfylt aktivitet og forebygging og tidlig behandling for psykiske plager og lidelser. Tverrfaglig samarbeid er nøkkelen for å lykkes med dette arbeidet.

9.1.2 Strategi

9.1.2.1 Ansatt psykolog

Orkdal kommune fikk tilskudd fra Helsedirektoratet på 510 000 kr i 2015 til ansettelse av ny psykolog i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Tilskuddsordningen ble videreført i tre nye år. Tiltaket er fra 2019 lagt inn i ordinær drift.

Kommunepsykologen har sammen med ansatte i Familiesenteret ansvar for tidlig innsats, og for oppbygging av det tverrfaglige tilbudet i Familiesenteret. Kommunepsykologen har også et ansvar for å tilby veiledning og kurs til samarbeidspartnere i kommunen, som skoler, barnehager og helsestasjon.

9.1.2.2 Familiesentret

Orkdal kommune ønsker å styrke tjenestene til barn, unge og deres familier gjennom tilbudene i Familiesenteret. Det er stor etterspørsel etter tjenestene, og det er behov både for å omprioritere ressurser og styrke tjenesten ytterligere. I 2018 har Familiesenteret hatt fokus på å få økt kompetansen til ansatte innenfor ulike foreldreveiledningsprogram, og fått god kompetanse på å ta imot foreldre og barn med ulike utfordringer. I 2017 har det vært registrert 111 brukere av familiesenteret og 65 familier. I løpet av første halvår i 2018 har det vært 66 brukere og 49 familier. Tiltaket er ytterligere styrket gjennom interne overføringer av ansatte fra andre fagavdelinger.

9.1.2.3 Hverdagsrehabilitering

En av målsettingene i Kommuneplanen er å legge til rette for at den enkelte lengst mulig kan mestre eget liv. Ved å utarbeide en modell for hverdagsrehabilitering som er tilpasset kommunens behov, kan man forebygge og /eller utsette behov for økte tjenester fra kommunen. Etablering av tverrfaglig team som jobber med forebyggende hjemmebesøk kan være et slikt tiltak. Dette går ut på å styrke evnen til å mestre dagliglivets utfordringer, og ergoterapeuter og fysioterapeuter er viktige bidragsyttere i dette arbeidet. Det er etablert et tverrfaglig team med fokus på hverdagsrehabilitering og utvikling av forebyggende hjemmebesøk. Teamet består av ansatte fra hjemmetjenesten, fysio-/ergoterapitjenesten og psykisk helse. I handlingsplan 2016-2019 ble det avsatt 400 000 kr til ansettelse av en fysioterapeut i 100 % prosjektstilling i tre år. Funnene i følgeevalueringen viser at hverdagsrehabiliteringen har bedre effekt enn ordinære tjenester på utførelse og tilfredshet med daglige aktiviteter. Hverdagsrehabilitering er fra 2019 lagt inn som tiltak i ordinær drift.

9.1.2.4 Opptrappingsplanen for rusfeltet

Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020) innebærer en styrking av tjenesten i perioden. Orkdal har i første del av perioden vektlagt styrking av tidlig innsats mot de yngste, videreutvikling av målet om at alle skal ha en aktiv og meningsfylt tilværelse, bidra til utvikling av alternative straffereaksjoner og straffegjennomføringsformer. Dette videreføres, i tillegg til at vil en i neste periode styrker arbeidet med å sikre reell brukerinnflytelse gjennom fritt behandlingsvalg, flere brukerstyrte løsninger og sterkere medvirkning ved utforming av tjenestetilbudet, sikre at personer (unge voksne) som står i fare for å utvikle et rusproblem skal fanges opp og hjelpes tidlig, mot at alle skal møte et tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat og at alle skal ha en aktiv og meningsfylt tilværelse. For 2019 er det overført 390 000 kr i rammetilskudd til styrking av rusfeltet i Orkdal kommune.

9.1.2.5 Litjgårdsveien

Tiltaket Elvestien Øst flyttet i november 2017 inn i nye lokaler ved Litjgårdsveien. Litjgårdsveien omsorgsbasis er et tiltak for enslige mindreårige flyktninger og unge personer med sammensatte problemer som har behov for heldøgns bemanning. Tiltaket var organisert

under fagavdeling psykisk helse og rusarbeid fram til 1.1.2018, men ble fra det tidspunktet egen fagavdeling i enheten Helse og familie.

I dag er det 11 ungdommer som får tilbud gjennom tiltaket, men ut ifra henvendelser og søknader er det tydelig at det er flere ungdommer som har behov for det omsorgsnivået. Målsettingen for ungdommene er å skape gode rammer for å gi bistand gjennom respektfull behandling, støtte, og gi dem kompetanse til å mestre hverdagen.

Tiltakets faglige plattform ligger i recoveryperspektivet og i kognitive metoder. Tjenester som tilbys er miljøterapeutiske tiltak, boveiledning, praktisk bistand og omsorgstjenester. Disse tjenestene skal være av god faglig kvalitet.

Litjgårdsveien omsorgsbasis er et utvidet tilbud i forhold til Elvestien Øst, og en må derfor bruke 2018 til å finne rett nivå når det gjelder ansatte ressurs og økonomi. Utgiftene rundt enslige mindreårige flyktninger blir finansiert av flyktningemidler.

9.1.2.6 *Opptapping av habilitering og rehabilitering*

Det gjennomføres en nasjonal opptapping av habilitering og rehabilitering, og kommunene har i den forbindelse fått overført midler til styrking av området. I Orkdal har disse midlene i 2018 blitt benyttet til å starte arbeidet med å utarbeide en plan for habilitering og rehabilitering, og midlene sørger for lønn til prosjektleder for dette arbeidet tilsvarende en 40 % stilling. Prosjektet har blitt utvidet til å omhandle Orkland og det er behov for å videreføre satsningen. For 2019 er det overført 463 000 kr i statlig rammetilskudd til Orkdal i forbindelse med opptappingsplanen habilitering og rehabilitering. I 2019 settes det av 235 000 kr til styrking av ergoterapiressursen, resten til hverdagsrehabilitering.

9.1.2.7 *Kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innen rus og psykiatri*

Regjeringen innfører betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innen rus og psykisk helse fra 2019. Det er oppholdskommunen som får plikt til å betale for de utskrivningsklare pasientene. Orkdal har for 2019 fått 211 000 kr i statlig rammetilskudd for og i vareta denne oppgaven.

9.2 Kvalifisering og arbeid

Enhet kvalifisering og arbeid organiserer bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger, voksenopplæring, varig tilrettelagt arbeid, aktivisering og arbeidstrening, beredskapsarbeid og lokalt hjelpemiddellager.

Fra 2020 vil tjenestene til enheten bli oppdelt annerledes. Orkdalstorget og Sampro går inn i enheten Bo og miljø, mens Voksenopplæringa og Flyktningtjenesten blir ny enhet Integrering. Beredskapsarbeid blir lagt til rådmannens fagstab.

9.2.1 Status

Bosetting og integrering av flyktninger

Etter den store økningen av asylsøkere til Norge høsten 2015 og våren 2016 noe som førte til økt bosetting i kommunen, er Orkdal tilbake på en mer normal situasjon i forhold til tidligere år. Orkdal kommune økte bosettingen i 2015 fra 20 til 40 flyktninger. For 2016 ble det vedtatt å bosette 48 flyktninger. I 2017 var anmodning om bosetting 29 personer. For 2018 ble kommunen bedt om å bosette 17, med noe etterslep ble bosettingen i 2018 23 personer. Det er fortsatt uklart hvor mange flyktninger kommunen blir bedt om å bosette i 2019.

Voksenopplæringa ivaretar kommunens plikt til å gi et godt og helhetlig tilbud innenfor norskopplæring for flyktninger/innvandrere, grunnskoleopplæring for voksne og spesialundervisning for voksne. Voksenopplæringa har de siste årene hatt mellom 100 og 150 deltakere i opplæring. Voksenopplæringa har vertskommuneavtale med Meldal og Snillfjord, og selger voksenopplæringstjenester til Agdenes i tillegg. Fra 1. januar 2017 ble det etablert

en voksenopplæringsavdeling i Meldal, ved Meldal videregående skole med to klasser og fra 2018 er det en klasse i Snillfjord. Det har over flere år vært en grunnskoleklasse for voksne med ettårig løp for elevene. Det er nå etablert to grunnskoleklasser, der den ene klassen legger opp til et toårig løp for å gå opp til eksamen.

Aktivering og sysselsetting

Målsettingen er å gi alle som ikke deltar, eller faller ut av ordinært arbeid et tilbud om arbeid/aktivitet. Grunnen til at de ikke deltar i det ordinære arbeidsmarkedet kan være fysiske, psykiske eller etniske årsaker. Mange får tilbud gjennom NAV sine arbeidsmarkeds kurs og tilbud i godkjente vekstbedrifter. For de som ikke har andre tilbud, benyttes kommunens to bedrifter til dette formålet, Orkdalstorget og Sampro. Både Orkdalstorget og Sampro har rammer som forutsetter inntekt for fortsatt drift, dette er det mest krevende i forhold til driften. Det er kontinuerlig fokus på nye arbeidsoppgaver for å sikre tilstrekkelig inntektsnivå.

Fra 2017 startet et dagsentertilbud i lokalene ved Sampro, dette er et samarbeidsprosjekt mellom Hjemmetjenesten og Sampro og finansieres over ordinær drift. Tiltaket omfatter de som ikke er i stand til å nyttiggjøre seg arbeidsaktivitet. Det viser seg at dette er et tilbud det blir stor etterspørsel etter og det må kontinuerlig vurderes hvilket volum dette tilbudet skal ha.

Lokalt hjelpemiddellager

Lageret er plassert sammen med Orkdalstorget, og driftes av torget. Mange av de slitte og dårlige hjelpemidlene er byttet ut med nye. Det har vært en tverrfaglig gjennomgang av behovene og innkjøpene har vært prioritert i forhold til dette.

9.2.2 Strategi

Aktivering og sysselsetting

Det vil framover bli sett på muligheten for økning av kvaliteten på tjenestetilbudet og synergieffekter mellom Sampro og Orkdalstorget.

Det viser seg at det er mange som etterspør aktivisering som ikke er i stand til å nyttiggjøre seg de tilbudene vi har ved Orkdalstorget eller Sampro. Derfor vil det være behov for å se på utbygging av mer dagsenterkapasitet ved Sampro.

Det er fortsatt stort fokus blant brukergruppen på at motivasjonslønnen på 11 kr per time oppfattes som lavt. Den er ikke økt siden 2004 og er lav i forhold til satser i ordinære vekstbedrifter. Det er ikke lagt inn forslag til økning i budsjettet.

Bosetting- og integrering av flyktninger

Konkret anmodning om bosetting av flyktninger i 2019 er ikke mottatt enda. Kan forvente en ytterligere nedgang, men Orkdal tar utgangspunkt i fortsatt å være prioritert i forhold til bosetting av flyktninger. Nedgangen vil påvirke inntektene fra staten vesentlig, sannsynligvis vil det slå inn for fullt fra 2020. I løpet av 2019 må kommunen ta en gjennomgang av den totale bruken av integreringsmidler, for å sikre at bruken er bærekraftig framover. Midlene bør brukes i tråd med intensjonen i tildelingen.

Voksenopplæringa har per i dag et deltakerantall på ca. 140. Fokuset framover blir å tilpasse driften ut fra endrede bosettingstall. Sannsynligheten er stor for en betydelig nedgang i antallet som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Ser ut som den kraftigste nedgangen starter i 2020. Det som kan utsette nedgangen, er mulig familiegjenforening for de som allerede er bosatt i Orkdal, Meldal, Agdenes og Snillfjord. Kommunen har ingen innflytelse på hvem som får familiegjenforening, men har plikt til å tilby opplæring. To grunnskoleklasser og desentralisert opplæring i Meldal og Snillfjord, vil fortsette så lenge det er behov.

Kommunen har over flere år støttet nybosatte flyktningfamilier med tilskudd til barnehage og SFO. Kravet har vært at foreldrene går på introduksjonsprogram. Tilskuddsordningen ble innført før den nye moderasjonsordningen for inntektssvake familier trådte i kraft. I tillegg er det innført gratis kjernetid. Tilskuddet til flyktninggruppa må også samordnes i nye Orkland kommune, dette er et tilskudd som ikke er gjengs i alle orklandskommunene. Ordningen fases ut etter hvert som introduksjonsvedtakene går ut, eller endres, senest ved oppstart av nytt barnehageår høsten 2019.

Slik er forbruket på flyktningmidler i handlingsplanperioden:

Tall i 1000 kr	2019	2020	2021	2022
Økonomiavdeling	261	261	261	261
Samfunn og næring	0	1 000	1 000	1 000
Lønn og personal	548	548	548	548
Avsetn. lønnsoppgjør	392	392	392	392
Fellesutg. utdanning	1 805	1 005	590	590
Orkanger barneskole	353	353	207	0
Orkanger ungdomsskole	353	353	207	0
Fellesutgifter barnehage	534	0	0	0
Evjen barnehage	273	273	159	0
Boligkontor	706	706	706	706
Helsestasjonen	612	612	612	612
Kommunelegen	445	445	445	445
Litjgårdsveien omsorgsbasis	5 421	5 421	5 421	5 421
Kvalifisering og arbeid felles	519	519	519	519
Voksenopplæring	504	504	504	504
Orkdalstorget	554	554	554	554
Orkdalstorget, rent og ryddig	554	554	554	554
Flyktningetjenesten	11 117	11 117	11 117	11 117
NAV Orkdal - drift	2 010	2 010	910	910
NAV - økonomisk sosialhjelp	6 862	6 862	6 862	6 862
Barnevern Orkdal	1 781	1 781	1 781	1 781
Integr.tilskudd flyktninger	0	0	0	0
	35 604	35 270	33 349	32 776

Lokalt hjelpemiddellager

Samhandlingsreformen forutsetter flere hjelpemidler i lokalt lager på grunn av at pasientene skrives tidligere ut fra sykehus. Det er en målsetting at flest mulig skal bo lengst mulig hjemme med hjelp på riktig nivå i omsorgstrappa. Med plasseringen av hjelpemiddellageret i lokalene til Orkdalstorget ser en at avstanden til hjelpeapparatet kan være stor. Det er behov for at plasseringen vurderes opp mot hvordan tjenesten skal være organisert i Orkland kommune.

Kvalifiserings- og arbeidstreningscenter

Det er stilt spørsmål ved om K-bygget (tidligere F-bygget) skal defineres som et permanent bygg for de tjenestene som er i bygget. Innvendig framstår det meste som fullverdig renovert, men fortsatt står mye igjen utvendig. Det er igangsatt et arbeid med skisser og kostnader for

utvendig renovering og oppgradering av den tidligere gymsalen. Når dette foreligger vil det bli fremmet en politisk sak angående

Beredskapsarbeid

Sektorovergripende ROS analyse ble ferdig ved årsskifte 2013/2014 og ble behandlet sammen med revisjon av kommuneplanens arealdel. Det tas sikte på ny revisjon av ROS analysen i forbindelse med kommunesammenslåingen med Meldal, Agdenes og Snillfjord fra 1.1.2020. Overordnet beredskapsplan med de ulike tilleggene blir revidert hvert år. Førrende for arbeidet innenfor feltet beredskap i kommende handlingsplanperiode blir prioritering og gjennomføring av forslag til tiltak i ROS analysen. Kostnaden er ikke beregnet. I tillegg vil det bli lagt vekt på å tilpasse beredskapsplaner og ny ROS analyse for nye Orkland kommune.

Det ble høsten 2018 avholdt en fullskala beredskapsøvelse i forbindelse med Nasjonal helseøvelse.

Finansiering Voksenopplæringa

Årlig innsparing i grunnfinansieringa ved Voksenopplæringa med 400 000 kr. Dette bortfallet kompenseres med bruk av integreringsmidler (såkalt prosjekt 800 midler) med 400 000 kr.

9.2.3 Resultatmål

	Anslag 2018	Mål 2019	Mål 2022
Frammøte SAMPRO	98 %	98 %	98 %
Frammøte Voksenopplæringa, intro-programmet	90 %	93 %	95 %
Frammøte Orkdalstorget	95 %	95 %	95 %
Tatt norskprøve introduksjonsdeltakerne, % av målgruppe	100 %	100 %	100 %
Tatt norskprøve rett og plikt til norsk, % av målgruppe	75 %	80%	85 %
Bosetting i forhold til vedtak	100 %	100 %	100 %

9.3 Arbeidsområdet NAV

NAV – sosialtjenesten

I samsvar med gjeldende samarbeidsavtale mellom Orkdal kommune og NAV organiserer og administrerer NAV Orkdal kommunens ansvar for inntektssikring gjennom økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønning, ungdomskontakt, økonomisk rådgivning, gjeldsrådgivning og statlig bostøtte.

Arbeid og aktivitet er viktig for menneskers livsgrunnlag og helse. Dette vises også i regjeringens handlingsplan mot fattigdom;

- Å gi alle muligheter til å komme i arbeid
- Å gi alle barn og unge mulighet til å delta og utvikle seg
- Å gi bedre levekår for de vanskeligst stilte

Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

9.3.1 Status

NAV Orkdal har 25 ansatte, fordelt på 11 kommunale årsverk, (inklusive to prosjektstillinger), og 13,9 statlige. Enheten er organisert i en mottaks- og en oppfølgingsavdeling.

Arbeidsmarkedet i Orkdal er variert med industribedrifter, utstrakt handelsnæring og landbruk. Det har vært en positiv utvikling med nedgang i arbeidsledigheten i 2018. Men når arbeidsgivere må nedbemanne, ser vi at ungdom uten formell kompetanse og mindre arbeidserfaring faller først ut. Arbeidsgivere etterspør arbeidskraft med fagbrev. Det er et styrket krav til aktivitet for mottakere av sosialhjelp, og en aktivitetsplikt for ungdom under 30 år.

Bosetting av flyktninger fordrer oppfølgingsarbeid for veilederne i NAV over tid. Vi ser nå at den økningen av flyktninger som kom i 2015 og 2016, som nå er ferdig med introduksjonsprogrammet, bidrar til en økning av flyktninger som har behov for bistand fra NAV.

Høyere boligpriser på kommunale boliger fører til at flere har behov for økonomisk sosialhjelp, og det bidrar til høyere utbetalinger på sosialhjelpsbudsjettet. Dette har medført stor bruk av fondsmidler for å dekke opp underskudd i 2018.

Kommunesammenslåing og sammenslåing av NAV-kontor krever tid til fagsamarbeid og kulturbygging, samtidig som man skal opprettholde gode tjenester til innbyggerne.

9.3.2 Strategi

Strategier og tiltak for å redusere antall sosialhjelpsmottakere og personer med helserelaterte utfordringer som er utenfor aktivitet og arbeid i Orkdal kommune

Styrke personalressursen til tett oppfølging og bistand av mennesker som har vært utenfor aktivitet og arbeidsliv over kortere eller lengre tid. Dette kan eksempelvis dreie seg om støtte og oppfølging i arbeidstrening og på praksisplass, samarbeid med arbeidsgivere om tilrettelegging på arbeidsplassen, eller om direkte bistand til å stå opp om morgenen og transport for å komme seg til jobb/aktivitet. Tett samarbeid med helsetjenesten er også vesentlig for å bistå til at personer raskere kan komme tilbake til arbeid. NAV har mottatt prosjektmidler til to stillinger som jobber i prosjektet "Sammen for jobb", for å bistå langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp til å komme i aktivitet og arbeid.

Strategier og tiltak for å ivareta bosatte flyktninger

NAV har behov for å styrke innsatsen overfor innvandrere og flyktninger med en ekstra stillingsressurs til tettere arbeidsrettet oppfølging av denne gruppa. Mange av flyktningene som ikke har kommet i jobb eller utdanning etter to år i introduksjonsprogrammet, blir NAV-brukere. En del kan ha lang avstand til arbeid og muligheten for å bli selvhjulpne. De kan ha behov for NAV sin bistand og ytelser over mange år. Flere bosettinger de siste årene medfører flere brukere av NAV.

Strategier og tiltak for å styrke kvaliteten i den arbeidsrettede brukeroppfølgingen og bidra til økt inkludering

Styrking av markedskunnskap, kjennskap til lokalt næringsliv og samarbeid med og bistand til arbeidsgivere er viktig for at flere av NAV sine brukere skal komme i/eller beholde arbeid. Sikre riktig type kurs, opplæring og tiltak som brukere mangler og som bidrar til kompetanse som det lokale næringslivet etterspør.

Sikre digitalisering og modernisering av tjenestene slik at de som kan har oversikt over sine saker, og kontakt med sin veileder gjennom www.nav.no

Bruke personell og ressurser på brukere som har sammensatte utfordringer og behov for tett oppfølging for å kunne komme i arbeid og aktivitet.

Tettere oppfølging av flyktninger for å få de ut i arbeid

Vi ser et behov for en styrking av ressursen i NAV-kontoret, som skal jobbe med arbeidsrettet oppfølging av brukere med flyktningbakgrunn. Tiltaket er tenkt som et toårig prosjekt, evalueringen etter to år vil si noe om prosjektet bør videreføres.

Det er behov for at den enkelte flyktning får tett og individuelt tilrettelagt arbeidsrettet opplæringsløp. Prosjektet skal bidra til økt språkkunnskap og kompetanseheving som er

nødvendig for deltakelse i arbeidslivet. Et godt samarbeid mellom flyktningetjenesten, voksenopplæringa og NAV er nødvendig. Det er behov for oppfølging av den gruppen som så langt ikke har kommet ut i ordinær fast jobb det går an å leve av, slik at en forhindrer at familier med forsørgeransvar blir mottakere av sosialhjelp over lang tid. Ressursen skal bidra til å forhindre at flere barn vokser opp i fattigdom.

Det er viktig at prosjektet har handlingsrom til å kjøpe og iverksette tilrettelagte aktiviteter og utdanningstilbud. Tilbudet må være praktisk, yrkesrettet og målrettet for den enkelte. Tiltaket finansieres av integreringstilskudd fra staten.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser for 2019:
En veilederstilling: 700 000 kr
Midler til tilrettelagte kurs og utdanningsløp 400 000 kr
Total: 1 100 000 kr

Økonomisk sosialhjelp

Det er behov for å styrke økonomiske sosialhjelp med 804 000 kr.

9.4 Barneverntjenesten

Barneverntjenestens oppgave er først og fremst å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Videre skal tjenesten bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barn som har særlige behov skal primært få hjelp i sitt eget hjem. Dersom slike hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig, kan barneverntjenesten plassere barn i fosterhjem eller barneverninstitusjon.

Orkdal kommune er vertskommune for den interkommunale barneverntjenesten for Orkdal, Meldal og Agdenes. Tjenesten har 13,2 årsverk fordelt på enhetsleder, 0,9 merkantil stilling, 2 fagledere og 9,3 barnevernskonsulenter.

Regnskapet for tjenesten føres som en del av Orkdal kommunes regnskap, men tiltakene føres adskilt for hver kommune.

9.4.1 Status

Barneverntjenesten skilte ut Skaun kommune fra den interkommunale barneverntjenesten fra 1.1.2018. Samtidig startet arbeidet med å etablere en ny organisasjon tilpasset færre ansatte.

Denne organiseringa er evaluert, justert og befestet.

Tjenesten overholder i all hovedsak alle lovkrav. Videre har tjenesten over tid investert mye i kompetanseutvikling i form av spesielle foreldreveiledningsprogram og det er lagt vekt på å utvikle og drive barnevernstiltakene selv. På denne måten får tjenesten utnyttet tildelte midler på en bedre måte. Fosterhjemsarbeidet er styrka og det har vært drevet opplæring i nettverksmetodikk for hele tjenesten. Blant annet er det en uttalt målsetting at familieråd skal vurderes i alle saker hvor det er fare for at barnet må flyttes ut av hjemmet.

Brukermedvirkning i alle deler av arbeidet står sentralt i tjenesten og det er inngått et samarbeid med barnevernsproffene gjennom «Mitt – Liv»-prosjektet.

Tjenesten har fremdeles et godt arbeidsmiljø og det jobbes målretta med nærværsfaktorer.

9.4.2 Strategi

Tilpasse tjenesten til å bli en del av en Barne- og familietjeneste i Orkland fra 1.1.2020

Ny organisering som er etablert fra 1.1.2018 tar hensyn til etableringa av Orkland kommune fra 2020. Da skal tjenesten betjene deler av Snillfjord i tillegg til de tre andre kommunene. Det

er av stor betydning at barneverntjenesten blir organisert på en slik måte at tverrfaglig hjelp og innsats overfor barn og unge lettere kan iverksettes. Likeledes at en tar høyde for en annen oppgavefordeling mellom stat og kommune

Styrking av den nettverksmetodiske satsinga og brukermedvirkningsperspektivet

Tjenesten ønsker å fremstå som samhandlende med brukernes nettverk. På denne måten blir de involvert i sterkere grad i barnas problemløsning. Det skal fortsatt satses på ulike former for nettverksmetodikk, blant annet Familieråd.

Videreutvikle satsinga på forskjellige kunnskapsbaserte metoder

I tillegg til nettverksmetodiske tilnærminger skal det fortsatt satses på å utdanne ansatte i forskjellige kunnskapsbaserte foreldreveiledningsprogram, så som PMTO, PCIT og COS-P. Tjenestens ansatte er sterkt delaktig i det nasjonale kompetanseløftet for barnevernet. Fem ansatte går på prioriterte videreutdanninger med statlig støtte.

Utnytte velfersteknologien på best mulig måte

Mobil saksbehandling ble innført våren 2018. Det forventes at tjenestens forvaltningsarbeid vil effektiviseres som en følge av dette og at tid blir frigjort til dirkete arbeid med brukerne.

Oppgavefordelingen mellom stat og kommune

Det er bestemt at kommunene overtar mer av de statlige oppgavene for barnevernet. Kvalitets- og strukturreformen i barnevernet ble presentert i mars 2016 og ble inkludert i ny barnevernlov våren 2018.

Lovgiver har besluttet at kommunene vil få økt faglig og økonomisk ansvar for alle typer hjelpetiltak. Spesielt vil kommunene få ansvar for finansiering av fosterhjemmene.

Kommunenes nærhet til innbyggerne skal gi et bedre og mer tilpasset tjenestetilbud på barnevernsområdet. Kommunen må derfor ha en langsiktig strategi på hvordan løse disse oppgavene uten bistand fra det statlige barnevernet. Dette må ses i lys av etableringa Orkland kommune.

Psykiatri/Barnevern

Barn/ungdom er mer lovlydige, det er mindre rusbruk og kriminalitet, men en stadig større andel får psykiske vansker. (Jf. siste ungdomsundersøkelse)

Det er en gråsoner hva som er psykiatri og hva som er barnevern. Ofte er det begge deler. Uansett vil nok tjenestetilbudet til disse barna/ungdommene i større grad bli et kommunalt ansvar (jf. samhandlingsreformen). Kommunens psykiatrikompetanse for barn må i sterkere grad kanaliseres mot barnevernets klienter og i et samarbeid med barnevernet. Dette gir et godt utgangspunkt for et mer helhetlig tilbud enn hva som er i dag hvor oppgavefordelinga er delt mellom stat (spesialisthelsetjenesten) og kommune.

Forebygging og tidlig innsats

Kommunen må bli enda tydeligere på andre enheter og instansers forebyggende oppgaver. Barneverntjenesten må investere mye i å komme disse enhetene i møte ved tettere samarbeid.

Barneverntjenesten må være en bidragsyter sammen med andre kommunale enheter i å yte tidlig innsats på et lavest mulig nivå. Konkret i form av satsing på å utvikle kommunens familiesenter og deltagelse i tverrfaglige team. Orkland kommunes etablering av en Barne- og familietjeneste hvor også barneverntjenesten skal inngå er et godt organisatorisk virkemiddel i dette arbeidet

Barnevern og etnisitet (økt antall innvandrere)

I og med at vi kan forvente økt innvandring av etniske minoriteter (flyktninger, arbeidsinnvandring), må barneverntjenesten styrke sin kompetanse i området barnevern og etnisitet.

Et mer gjennomiktig barnevern

Barnevernet må generelt bli mer gjennomiktig. For tjenesten handler det om å la politikerne, media og lokalsamfunnet få kjennskap til hva vi driver med. Vi vil legge vekt på utadretta virksomhet og invitere sentrale samfunnsaktører inn til tjenesten vår. Vi vil videre legge vekt på arbeidsmetodikk som er preget av åpenhet og samhandling med brukernes nettverk.

Personellmessige utfordringer og tiltak

Den kommunale barneverntjenesten vil hele tiden stå overfor utfordringen med å rekruttere gode barnevernskonsulenter. En like stor utfordring er å holde på disse over tid.

9.4.3 Økt kostnad til barnevernvaktsamarbeidet

Interkommunal barneverntjeneste for Orkdal, Meldal og Agdenes er tilslutta barnevernsvaktsamarbeidet som blir driftet av barnevernvakta i Trondheim. Dette i likhet med om lag 25 andre kommuner. Barneverntjenesten har vært tilsluttet dette samarbeidet siden 2011. Det betyr at barnevernvakta i Trondheim har ansvar for det akutte barnevernsarbeidet etter kontortid.

Grunnlaget for kommunenes betaling til vertskommunen (Trondheim) er de faktiske kostnadene for driften av vakta. Dagens fordeling av utgiftene bygger på et omforent driftsbudsjett mellom kommunene som ble utarbeidet i 2011, og er siden justert årlig for lønns- og prisvekst. Siden da har det skjedd flere ting som påvirker utgiftene. De viktigste årsakene er:

- Flytting av lokaler har medført økte husleieutgifter (vakta hadde tidligere gratis leie på politihuset)
- Endret turnus med våken nattevakt også på hverdager

Prisen for vaktsamarbeidet blir derfor hevet fra 30 kr til 47 kr fra 1.1.2019, som betyr at den interkommunale barneverntjenesten får en kostnadsøkning på 346.000 kr. I 2019 blir dette beløpet fordelt etter fordelingsnøkkel mellom Orkdal, Meldal og Agdenes.

9.5 Økonomiske tiltak

9.5.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2019-2022

Nye tiltak Familie og velferd	2019	2020	2021	2022
Helse og familie				
Utskrivningsklare pa. Psyk/rus	211	211	211	211
Opptrappingsplan for hab/reh	463	463	463	463
Opptrappingsplan rus	390	390	390	390
NAV				
Veilederprosjekt (finansieres av flyktningefond)	1 100	1 100		
Økt økonomisk sosialhjelp	804	804	804	804
Barnevern				
Økning kostnad barnevernsvakt	346	346	346	346

9.5.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2018	2019	2020	2021
Familie og velferd				
Tidlig innsats barn og unge	400	400	400	400
Opptrapping rusomsorgen (statlig)	550	550	550	550
Styrking helsestasjon/skolehelsetjenesten	154 +52	154+52	154+52	154+52
Boveileder – finansiert av flyktningmidler	690	690	690	690
Samhandling i kommunehelsetjenesten	46	46	46	46
Psykisk helse (politisk vedtatt-styrking lavterskel)	300	300	300	300
NAV				
Styrking tiltak NAV	1 500	1 500	1 500	1 500
Barnevern				
Styrking tiltak barnevern	1 450	1 450	1 450	1 450
Kvalifisering og arbeid				
Rom for kriseledelse (overført fra 2018)	150			

10 Kultur og fritid

10.1 Arbeidsområde

Kultur og fritid består av følgende arbeidsområder:

- Bibliotek (hovedbibliotek på Orkanger og filial på Svorkmo)
- Kulturskole
- Kulturforvaltning
- Ungdomsarbeid
- Frivilligsentral
- Idrett
- Kino/Kulturhus

10.2 Status

Orkdal kommune er en idretts- og frivillighetskommune, og KOSTRA tallene viser at kommunens rammevilkår for idrett og frivillighet er gode. Kulturskole og kulturformidling er også områder kommunen prioriterer. Bibliotek og ungdomsarbeid er lavt prioritert økonomisk, men begge disse områdene har en effektiv driftsorganisasjon som produserer tjenester med høy kvalitet.

Enheten består av mange fagområder, og de fleste områdene krever spesialkompetanse innenfor et begrenset fagfelt. De fleste ansatte i enheten jobber i deltidsstillinger, og en betydelig andel ansatte har flere enn to arbeidsgivere. Enheten har de siste årene hatt mange arbeidskrevende prosjekter, noe som har utfordret enheten både på kompetanse og tid. Profesjonaliseringsprosessene som skjer i frivillig sektor gjør at frivillig sektor etterspør mer tjenester og stiller høyere krav til kvaliteten på tjenestene fra kommunen.

Prosjekt digital kultursti på Nerøra har blitt gjennomført i 2018 og prosjektet vil bli avsluttet i løpet av våren 2019. Det er besluttet at arbeidet med kulturminneplan skal skje for alle deler av Orklandkommunen og at planen skal vedtas som en del av Orkland sine plandokument. Dette gjør at prosjektet er noe forsinket og at det vil bli betydelig mer omfattende enn planlagt. Strategisamlingen for Orkland på Oppdal gav tydelige signal om at kulturvernområdet ønskes prioritert i Orkland kommune.

Kommunestyret bestilte i mai måned en utredning om bibliotek, kino med flerbruksareal der omfang og nivå avklares i saken. I tillegg skal utredningen blant annet inneholde et fremtidig byggetrinn to med kulturhusfasiliteter (stor sal, livssynsøytralt rom etc.). Vedtaket ber om at både delt løsning og samlet løsning vurderes og at tomtealternativer innenfor rød strek kartlegges og vurderes. Total ramme for arbeidet er 774 000 kr. Konkurransen ble utlyst i juli og WSP vant anbudskonkurransen. Utredningen ferdigstilles i slutten av november. On arkitekter utredet og gav kostnadsestimat på 134 mill. kr for et kulturhus sine basisfunksjoner i 2017. Det er et betydelig mer omfattende utredningsarbeid som nå pågår.

10.3 Strategi

10.3.1 Orkland kommune

Det ble utarbeidet 7 fag-grupperapporter som beslutningsgrunnlag om fremtidig organisering og innhold i Kultur og idrettsområdet i Orkland i 2018. Den videre prosessen frem mot Orkland kommune vil være hovedfokus for hoveddelen av enhetens planmessige arbeid kommende år. Enheten har i vedtatt budsjett satt av 100 000 kr til utviklingsarbeid i 2019.

10.3.2 Kino, bibliotek med flerbruksarealer – veien mot nytt Kulturbygg

Enheten vil legge frem utredning av oppdraget kommunestyret gav i mai måned i løpet av november 2018. Rapporten vil gi føringer for eventuelt videre arbeide med nytt kulturbygg i Orkland.

Rådmannen har ikke funnet rom til å prioritere midler til en fremtidig realisering av et nytt kulturbygg i Orkland, men det er avsatt drøyt 5,7 mill. kr på fond kulturhus i Orkdal kommune. Disse midlene kan eventuelt brukes til videre utredningsarbeid.

10.3.3 Fond nærmiljø og idrettsanlegg

Fond nærmiljø og idrettsanlegg er disponert. Rådmannen har ikke funnet rom for å styrke fondet i sitt budsjettforslag.

I 2019 vil Orkdal kommune måtte ta stilling til deltakelse i realiseringen av Skaun Motorsenter. Melhus har trukket seg fra eventuelt samarbeid om dette. Det pågår kvalitetssikring av investeringen og driftsbudsjettet i organisasjonen Skaun Motorsenter. Tidligere beregninger har vist følgende kostnad for interkommunale partnere (i 1000 kroner):

Total investeringskost.	Årlig driftskostnad	Komm. anleggstilsk.	Årlig komm. driftstilsk. (5 %)
43 000	1 600	2 865	80

10.3.4 Søknader fra andre

Det foreligger følgende søknader om tilskudd:

- Søknad om tilskudd til 3'er baner – Orkdal idrettslag
Orkdal idrettslag har søkt om tilskudd til 5 stykk 3'er baner for fotball. Tilskudd til slike baner har tidligere vært finansiert fra fond nærmiljø og idrettsanlegg og

tilskuddssatsen har vært 7 000 kr per bane. Dette betyr en samlet søknadssum på 35 000 kr. Formannskapet behandlet søknaden i sak 53/18 i august og vedtok at dette skulle vurderes og avklares inn mot budsjett/handlingsplan 2019-2022. Rådmannen har ikke funnet rom for å innvilge søknaden.

- Søknad tilskudd Oktober-Rock 2019
Oktober-Rock søker om et tilskudd på 200 000 kr, samt gratis husleie i Orklahallen for sitt arrangement i 2019. Total søknadssum er 243 000 kr. For å kunne starte arbeidet med å booke artister er Oktober-Rock avhengig av et tidlig svar på sin søknad. Søknaden legges derfor til vurdering i budsjett/handlingsplanarbeidet.

Lenke til:

- [Søknad fra Orkdal idrettslag – tilskudd 3'er baner](#)
- [Søknad tilskudd Oktober Rock med budsjett](#)

10.3.5 Tilpasninger til ramme

Den totale rammen for Kultur og fritid reduseres med 585 000 kr i 2019 og 598 000 kr hvert år videre i handlingsplanperioden.

Reduserte tilskuddssatser og søkbare tilskudd

Reduserte tilskuddssatser – prisvekst

Alle faste og søkbare tilskuddsposter er opprettholdt på 2018-nivå. Budsjettert økning knyttet til prisvekst er tatt ut som innsparing og gir en innsparing på 104 000 kr.

Reduserte tilskuddssatser – søkbare tilskudd

- Avsetningen til fond store kulturarrangement er foreslått fjernet. Gir 112 000 kr i innsparing. Ingen andre Orklandkommuner har slike avsetninger i sine budsjett.
- Tilskuddsmidler til arkitektfaglig bistand på 17 000 kr er foreslått fjernet. Ingen andre Orklandkommuner har slike avsetninger i sine budsjett.
- Fast tilskudd til Orkdal pensjonistforening for leie av lokaler på Fannrem er redusert med 27 000 kr per år. Dette gir et tilskudd på 50 000 kr i handlingsplanperioden. Ingen andre Orklandkommuner har slike øremerkede tilskudd i sine budsjett.

Budsjettert avvik spillemidler

Budsjettert utbetaling av spillemidler høyere enn mottatte spillemidler fra fylkeskommunen. Korrigerer av dette medfører en innsparing på 54 000 kr.

I sum gir dette en innsparing på 314 000 kr.

Bibliotek

Svorkmo filial anbefales avvirket i fagrapporten for bibliotekområdet i Orkland. Midler fra biblioteket ønskes benyttet til å styrke øvrig bibliotekstruktur. Svorkmo filial avvirkles fra 1.1.2019. Avviklingen medfører en innsparing på 239 000 kr, men 106 000 kr settes av til å styrke hovedbiblioteket inn mot endringer i Orklandsprosessen.

Frivilligsentral

Dagens leieforhold for Frivilligsentralen avvirkles og tjenesten flyttes inn i kommunalt eid lokale i løpet av våren 2019. Dette medfører en innsparing på 96 000 kr i 2019, og 192 000 kr videre i handlingsplanperioden.

Dette har en motpost i tapte inntekter på 83 000 kr i fra 2020 og videre i handlingsplanperioden.

Kino og kulturscene

Orkdal kino og kulturscene planlegges driftet innenfor en ramme på til sammen 400 000 kr. Dette medfører en innsparing på 42 000 kr.

10.4 Økonomiske tiltak

10.4.1 Tiltak i handlingsplanperioden 2019-2022

Nye tiltak	2019	2020	2021	2022
Reduserte tilskuddssatser	-314	-314	-314	-314
Redusert ramme kino og kulturscene	-42	-42	-42	-42
Avvikle Svorkmo filial	-239	-239	-239	-239
Styrke hovedbibliotek	106	106	106	106
Avvikle husleie frivilligsentral	-96	-192	-192	-192
Redusert inntekt frivilligsentral		83	83	83

10.4.2 Vedtatte tiltak i tidligere handlingsplan

Tidligere vedtatte tiltak	2018	2019	2020	2021
Kommunesammenslåing – bruk av enhetens overskuddsfond		100		
Styrking frivilligsentral	27	27	27	27
Traktor OIF	175			
Byfest	80			
Flombelysning Bårdshaug Herregård	50			
Kjørmoen nærmiljøanlegg	198			
Fond Nærmiljø- og idrettsanlegg	302			

11 Avgiftsbelagte tjenester

11.1 Arbeidsområde

Området omfatter avgiftsbelagte tjenester som vann, avløp og feiing (renovasjon og slamtømming) er overlatt til det interkommunale renovasjonsselskapet HAMOS).

11.2 Status

11.2.1 Avgiftsnivå

Investeringene i vann- og avløpsanlegg har vært store i Orkdal, og en stor del av kommunen er dekt med kommunale anlegg. På grunn av svært lavt rentenivå er effekten på avgiftsnivået begrenset, men avgiftsnivået er sårbart for renteøkning.

I forbindelse med kommunesammenslåing skal fondssaldoen på selvkostfondene i prinsippet være lik null og vil derfor bli trappet ned i 2019. Dette medfører at enkelte avgifter ikke får økning i 2019, men vil ha økning igjen fra 2020 og fremover.

11.2.2 Vannforsyning

Mål

Hovedmål innenfor vannsektoren er å forsyne sine abonnenter og bidra til at alle innbyggerne får tilgang på nok og godt vann i henhold til Drikkevannsforskriften. Vannforsyningssystem skal være pålitelig.

I Orkdal er 83 % av innbyggerne tilknyttet kommunal vannforsyning. Resten av innbyggerne har felles private vannanlegg eller små enkeltanlegg.

Hovedprosjektet for vannverket i perioden er å få tilfredsstillende produksjonskapasitet. Nytt grunnvannsanlegg på Dorøya ble satt i drift i høsten 2013. Grunnvann fra Dorøya dekker 60-70 % av vannbehovet i kommunen og resten dekkes per i dag med vann fra Våvatnet. Det er vedtatt utbygging av nytt grunnvannsanlegg ved Steinshaugen, som forutsettes igangsatt og i drift i 2020. Det er gitt konsesjon fra NVE om grunnvannsuttak inntil 90l per sek. Tilsammen vil produksjon ved Dorøya og Steinshaugen overstige dagens behov i Orkdal kommune.

Investeringsnivået medfører økte avgifter, men siden fondssaldoen skal brukes opp innen sammenslåingen vil det ikke bli økningen for 2019.

Beregna utvikling er slik:

	2017	2018	2019
Årsavgift	3 335	3 669	3 669
Avgiftsendring	5,00 %	10,00 %	0,00 %
Fondssaldo 31/12	-4 268 000	-3 216 000	0

11.2.3 Avløp

Mål

Hovedmål innenfor avløpssektoren er å ha overvanns og avløpsnett av en kvalitet som oppfyller forurensningslovens krav, samt forhindre skader overfor miljø, innbyggere og ivareta et sikkert arbeidsmiljø. Vassdrag og fjorder skal ha en vannkvalitet som er tilfredsstillende for å ivareta deres funksjoner som rekreasjonsområder, som ressurs/råstoff til næringsvirksomhet og til drikkevann der dette er aktuelt. Vannkvaliteten i vannforekomstene (ferskvann, grunnvann og kystvann) skal vise minst mulig avvik fra naturtilstanden.

I Orkdal er 80 % av befolkningen tilknyttet kommunens fire avløpsanlegg med kapasitet over 50 personekvivalenter. Det største renseanlegget på Grønøra har utslipp til fjorden. Pålagt miljøundersøkelse som gjennomføres hvert fjerde år bekrefter at utslipp er innenfor utslippskrav og ikke forverrer situasjonen i Orkdalsfjorden.

Avgiftsutviklinga er beregnet slik:

Avløp	2017	2018	2019
Årsavgift	4 333	4 636	5 192
Avgiftsendring	3,00 %	7,00 %	12 %
Fondssaldo 31/12	-2 264 000	-794 000	-156 000

Slamtømming av septiktanker og private renseanlegg blir utført av Hamos, som også står for avgiftsinnkrevningen. Orkdal har et påslag på avgiftene til Hamos for tilsyn og kontroll av anleggene. Utviklingen for det kommunale påslaget er beregnet slik:

Slam, kommunens påslag	2017	2018	2019
Årsavgift	430	413	413
Avgiftsendring	29,13 %	-4,00 %	0,00 %
Fondssaldo 31/12	-38 845	-36 000	-27 000

11.2.4 Feiing

Kommunen skal etter forskrift om brannforebygging § 17 sørge for at alle røykkanaler i fyringsanlegg for oppvarming av byggverk blir feid etter behov. Kommunen skal i tillegg sørge for at det føres tilsyn med at fyringsanlegg for oppvarming av rom og bygninger er intakte minst en gang hvert fjerde år.

Fra og med 2014 har feiervesenet også hatt ansvaret for feiing og tilsyn i Snillfjord kommune, som selv krever inn gebyr. Orkdal kommune fakturerer Snillfjord kommune for utført feiing og tilsyn.

Bemanningen i dag er 2,5 årsverk fordelt på to årsverk som feiersvenn og et halvt årsverk som feierformann (i kombinasjon med et halvt årsverk brannforebyggende som finansieres over brannbudsjettet). Lærling kommer i tillegg.

Totalt antall skorsteiner som skal feies er 5 366, fordelt på 4 805 i Orkdal og 561 i Snillfjord. Antall boenheter som skal ha tilsyn er totalt 3 871, fordelt på 3 451 i Orkdal og 420 i Snillfjord. I tillegg skal også 2 605 fritidsboliger i de to kommunene nå også ha både feiing og tilsyn. I praksis betyr dette at med ulike behovsprøvde feieintervaller og tilsynshyppighet antar vi at vi må gjennomføre mellom 4000-5000 oppmøter på eiendommer i løpet av året. I forbindelse med ny feie- og tilsynsordning grunnet ny brannforebyggende forskrift etablerer vi nå nye rutiner, blant annet med feiehyppighet på inntil 8 år, vurdert etter risiko. Planleggingen av fremtidige feie- og tilsynsrutiner skjer i samarbeid med de andre kommunene i Orkland-prosessen og vil være igangsatt fra og med 2020.

Feieavgifta er for lita til å dekke kostnadene og feiefondet er oppbrukt. Feieavgifta må derfor økes vesentlig for at tjenesten skal bli selvfinansierende.

Avgiftsutviklingen er beregnet slik:

	2017	2018	2019
Årsavgift, feiing hvert 2. år	410	574	660
Avgiftsendring	14,53 %	40,00 %	15,00 %
Fondssaldo 31/12	0	0	0

11.3 Strategi/investeringer

For å nå de ønskede mål, er det utarbeidet og politisk vedtatt Vannbruksplan (Vedtatt i HT i oktober 2017) som omfatter vann, avløp, overvann og spredt avløp gjeldende for perioden 2018-2020. Her er beskrevet status, utfordringer, mål og strategier. Planen inneholder forslag til en rekke investeringer. Gjennomføring av tiltakene kan først skje når de er finansiert i handlingsplanen.

Lenke til: [Vannbruksplan](#)

11.3.1 Vannforsyning

- Tilkobling av tre nye grunnvannsbrønner ved Steinshaugen til hovednettet.
- Utskifting av minimum 2 000 m med vannledningsnett årlig dersom standarden skal opprettholdes.
- Tiltak for å minke lekkasjevannmengde ytterligere.
- Sikkerhet på ledningsnettet.
- Etablere høydebasseng for å sikre vannforsyning minst 24 timer ved brudd på hovedledning.
- Utbygging av ledningsanlegg til nye områder. Blant annet mottatt henvendelse fra Skjøberg Vassverk i 2015 om de kunne tilkobles kommunalt vann i forbindelse med nærhet til Monsetjåren prosjektet. De er tretten abonnenter knyttet til det private anlegget, tilknytning/overtakelse ble kostnadsberegnet til 2,2 mill. kr. Tatt inn som tiltak i Vannbruksplanen 2020.

Nye tiltak vann i handlingsplanperioden:

Skjøtskifte, kommunal vannledning:

Felles ledning Meldal og Orkdal kommune. Forlengelse av Meldal kommune sin ledning inn til beboerne ved Skjøtskift(Orkdal kommune). Disse har per i dag private brønner med dårlig vann, Mattilsynet er meget opptatt av dette forholdet da forsyning blant annet gjelder vann til driftsbygninger/fjøs. Dette er en henvendelse som er kommet i 2018, og ligger således ikke inn i Vannbruksplanen.

11.3.2 Avløp

- Oppgradere kommunens avløpsrenseanlegg. Normal levetid på slike renseanlegg er 20 år.
- Utvide kommunalt avløpsnett til områder med spredt/privat avløp.
- Utskiftninger av gammelt og dårlig ledningsnett. For å opprettholde forsvarlig alder på ledningsnettet, bør ca. 2 000 m med ledningsnett skiftes ut eller rehabiliteres hvert år.
- Sikkerhet på ledningsnettet.
- Renovering/utskifting av en pumpestasjon annethvert år.

11.4 Økonomiske tiltak

11.4.1 Tiltak vannforsyning i handlingsplanperioden 2019-2022

Prosjekt	Nye tiltak vannforsyning, i 1000 kr	2019
205	Skjøtskifte, kommunal vannledning	2 000

11.4.2 Tidligere vedtatte tiltak vannforsyning

Prosjekt	Tidligere vedtatte tiltak, i 1000 kr	2019	2020	2021
200	Tekniske installasjoner	600	600	600
210	Grunnvannsanlegg Steinshaugen	29 000		
224	Høydebasseng Ustjåren/Råbygda	15 000		
250	Driftsbiler	750	600	

Prosjekt	Tidligere vedtatte tiltak, i 1000 kr	2019	2020	2021
251	ROS- analyse	250		
206	Ombygging høydebasseng Askardet			2 000
258	Tilkobling Skjølberg vannverk (13 nye abonnenter, tilknytn. ifbm Monsetjårprosjektet)		2 200	
259	Høydebasseng og ledningsnett Knyken/ Fossjåren			13 800
270	Vannled.nett, div. problemstrekn.	1 000	1 000	1 000
285	Kvålsjåren			10 300
291	Godkjenning Orkdal vannverk		200	
299	Diverse ledningsanlegg utskifting	3 500	3 500	3 500
	Totalt	50 100	8 100	31 200

11.4.3 Tidligere vedtatte investeringstiltak avløp

Prosjekt	Tidligere vedtatte tiltak, i 1000 kr	2019	2020	2021
300	Tekniske installasjoner	700	700	700
304	Dammen RA			500
306	Nødoverløp fra PSP	400	400	400
323	Bakkmoen pumpestasjon		2000	
341	Kamerabil	750		
344	Tiltak mot flomutsatte områder	300		
346	Driftsbil	300	600	
347	Overtakelse Bjørkøybekk RA	300		
371	Oppgradering Årlivoll RA	9 000	9 000	
373	Hoston RA – utvidelse			21 500
374	Pumpeledning Solhuskjela	2500		
381	Gammelosen renseanlegg oppgradering	3 000		
398	Pumpestasjoner avløp	2400		2 400
399	Diverse ledningsanlegg avløp	4 000	4 000	4 000
	Totalt	23 650	16 700	29 500

11.4.4 Tiltak drift for avløp i handlingsplanperioden 2019-2022

	Nye tiltak drift, i 1000 kr	2019	2020	2021	2022
505	Miljøundersøkelse Orkdalsfjorden	300			
503	Problemstrekk	500	500	500	500

11.4.5 Tidligere vedtatte tiltak feiing

	I 1000 kr	2019	2020	2021	2022
409	Feierbil		600		

12 Tekniske tjenester

12.1 Arbeidsområde

Området omfatter:

- Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunal eiendomsmasse og innleide lokaler
- Administrasjon av investeringsprosjekter
- Kommunale veger, parker og beplantninger, samt tilskudd til private veger
- Brann- og redningsvesen med forebyggende brannvern og beredskap

12.2 Status

12.2.1 Samferdsel(Veg/park/plasser)

Mål

- En optimal servicegrad på vedlikehold av veier/park/plasser ut fra disponibelt budsjett
- Verdien som ligger i vegnettet skal tas vare på og videreutvikles. Gateopprusting i henhold til stadfestede reguleringsplaner og prinsippene om universell utforming fullføres i sentrumsområdene. Trafikanter skal kunne ferdes trygt og sikkert på vegnettet i kommunen.

Status

- Drift og vedlikeholdsutgifter for Orklaparken har økt i takt med utbyggingen.
- Utbyggingen av nye boligområder som blant annet Joplassen, Kleivan og Gjølme Park har medført og vil også medføre økt vedlikehold og drift av veganlegg med videre. Det følger per i dag ikke med økte driftsmidler.

Lenker til:

- [Hovedplan veg](#)
- [Hovedinspeksjon bruer](#)
- [Trafikksikkerhetsplan](#)

12.2.2 Brann- og redningstjenesten

Mål

- Et funksjonelt og godt utrustet brann- og redningsvesen som kan ivareta normale hendelser og ulykker døgnet rundt.
- Brann og redningstjenesten skal gjennom planmessig innsats arbeide for å forhindre brann og relaterte hendelser. Beredskapsnivået må fastsettes i forhold til samfunnsutviklingen, og ROS-analyser vil danne grunnlaget for dette.

Status

Brann- og redningstjenesten i Orkdal driver også denne tjenesten i Skaun som en vertskommuneavtale, og har avtale med Snillfjord kommune om salg av tjenester (ledelse, forebyggende og feiing).

Ny brannstasjon er under planlegging, og tomt er kjøpt ved Løypstrengen på Orkanger. Planlagt ferdigstilt 2020.

12.2.3 Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

Mål

- Opprettholde en bygningsmasse tilpasset kommunens behov
- Kommunale bygg skal opprettholde opprinnelig standard og utvikles i tråd med brukerbehov og nye forskriftskrav. Bygningene skal være basert på en bærekraftig utvikling.

Tilgang nye boenheter, samt sanering av eldre bygningsmasse, gjør at den totale standarden på kommunale boenheter har fått et solid løft. Innleide boenheter søkes avskaffet etter tilgangen vi har fått i 2018. Det er i 2018 vedtatt rivning av ytterligere 14 boenheter som er med og tar bort vår dårligste bygningsmasse.

Det har vært mange tilsyn i forbindelse miljørettet helsevern ved skolene, og oppfølging etter dette vil ha fokus i 2019.

Lenke til:

- [Vedlikeholdsplan bygg - offentlige bygg](#)
- [Vedlikeholdsplan bygg - kommunale boliger](#)

12.3 Strategi

12.3.1 Samferdsel(Veg/park/plasser)

- Dekkevedlikehold skal som hovedprinsipp gjennomføres som forebyggende vedlikehold.
- Vedlikehold, utbedring og nyanlegg på veg må koordineres med andre infrastrukturtiltak. Planhorisonten for alle tiltak bør være 4-5 år.
- For graving i veg skal gravemelding benyttes. De kommunale regler for graving i kommunale veger skal etterleves. Ressurser til kontroll og oppfølging må prioriteres.

12.3.2 Brann- og redningstjenesten

- Forholdet til øvrige kommuner i dagens samarbeid og fremtidig storkommune må avklares for å dimensjonere bemanningen.
- Dimensjonering av beredskapen må gjøres uavhengig av øvrige kommuner, det er tettstedsstørrelsen som er avgjørende for dimensjoneringsnivå.

12.3.3 Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

- Øke husleie boliger til gjengs leie, slik at merinntekt kan benyttes
- Sanering/salg av eldre boligmasse som følge av oppføring av ny boligmasse

12.4 Prioriterte tiltak i handlingsplanperioden

Drift:

Opparbeiding av p-plass Klomstein

Miljødirektoratet har innvilget 150 000 kr til prosjektet under forutsetning av kommunal fullfinansiering (50 000 kr). Total kostnadsramme er 200 000 kr.

Kostnad 50 000 kr.

Lenke til: [Miljødirektoratets støtte](#)

Evjen skole, tak gymsal/ inngangsparti(eldre bygningsmasse)

Det er avdekket taklekkasjer over gymsal og inngangsparti ved eldre del av skolen. Strakstiltak er igangsatt, men dette er ikke noen varig løsning da skadeomfanget er omfattende. Tak må skiftes/tekkes på nytt. Kostnad 375 000 kr inkl. mva.

Investeringer:

Prosjekt 156 Heiser

I budsjett for 2018 ble det bevilget 3 750 000 kr til 3 heiser over en 3 års periode. Det skulle etter planen skiftes ut en heis per år. Prioritet rekkefølge for utskifting ble satt opp, men denne planen lot seg ikke følge da vi i år fikk driftsforbud av heis tenkt byttet ut i 2020. Begge de gjenværende heisene er i så dårlig forfatning, at vi nå risikerer driftstans/-forbud, eller store vedlikeholdskostnader på disse heisene. Begge heisene anbefales derfor byttet ut i 2019, det vil si at bevilgning for 2020 flyttes 2019. Heisene er ved Orkdal Helsetun og Orkanger barneskole.

Utvidet ramme Isfjord Norway prosjektet

Prosjektet har frem til og med 31.12.18 ei vedtatt ramme på 102 mill. kr, samt vedtak om 10 mill. kr i 2019. Byggets arealer er etter dette blitt utvidet, og kjøøl/frys anlegg er tatt inn i prosjektet. I tillegg er det store utfordringer og kostnader i forbindelse med store masseutskiftninger som ikke kunne stadfestes før prosjektstart. Dette medfører at alle reserver og vel så det er "spist opp". Behov for tilleggsbevilgning utover de 10 mill. kr som er bevilget for 2019, er 30 mill. kr eks. mva.

Kostnad 30 mill. kr eks. mva.

Kommunal andel utbyggingsavtale Grønøra vest-Furumoen.

I kommuneplanen og flere reguleringsplaner er det tatt inn rekkefølgebestemmelser knyttet til blant annet kryss E39/Havneveien, fotgjengerkryssninger Havneveien og Grønørbrua. Dette gjelder også for kommunens industriarealer på Grønøra vest og det vil være nødvendig å finansiere en kommunal andel. Samla kostnad er fortsatt ikke endelig avklart, men en kommunal andel på 5 mill. kr bør være tilstrekkelig. Foreslås finansiert ved bruk av fond eiendomssalg.

12.4.1 Tilpasninger til ramme

Den totale rammen for tekniske tjenester reduseres med ca. 3 mill. kr. Følgende tiltak foreslås:

- Redusere servicenivå på renhold, innsparing 1 stilling (for eksempel ved rådhuset) 560 000 kr
- Lære opp interne arbeidstakere til for eksempel å stå for service av ledelys, brannvarsling med mer 200 000 kr
- Høyne priser på utleie av lokaler (Rådhus, samfunnshus med flere) 50 000 kr
- Ikke sette inn vikar ved sykefravær (renhold) 1 mill. kr
- Spare på strøing/brøyting, senke standard plasser og etablere eget stort strøsandlager 100 000 kr
- Tilskudd private veger avvikes/fjernes 1 025 000 kr
- Senke standard sommervedlikehold 100 000 kr

12.5 Økonomiske tiltak

12.5.1 Nye tiltak i handlingsplanperioden 2019-2022

Nye tiltak drift	2019	2020	2021	2022
Opparbeiding P-plass Klomstein	50			
Evjen skole – utbedring tak	375			

Nye tiltak investering	2019	2020	2021	2022
Utbyggingsavtale Grønøra vest-Furumoen	5 000			
Heiser	1 250	-1 250		
Isfjord utleiebygg	30 000			

12.5.2 Tidligere vedtatte tiltak investeringer

Prosjekt	Vedtatte investeringer i hele 1000 (med mva.)	2019	2020	2021
481	Ny brannstasjon	50 000		
198	Smarte gatelys	5 000	5 000	
156	Heiser	1 250	1 250	
430	Gatenavnskilting fritidsbebyggelse	313		
497	Isfjord utleiebygg	10 000		
445	Folkehelsesenter	228 000	6 000	
	Totalt	294 563	12 250	

12.5.3 Tidligere vedtatte tiltak drift

Nye driftstiltak	2018	2019	2020	2021
Økt avsetning biler brann/teknikk	100	100	100	100
Økt kostnad folkehelsesenteret finansiert med flyktningefond			1 000	1 000

13 Forslag til budsjettvedtak

13.1 Skattøre

Ved utskriving av forskuddsskatt til kommunen for 2019 settes skattøre til øverste sats.

13.2 Eiendomsskatt

Orkdal kommune vedtar eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum med 1/1000 for 2019. Formelt vedtak om utskriving av eiendomsskatt fremmes i egen sak.

13.3 Betalingssatser

13.3.1 Brukerbetaling i barnehage

Helklasser koster 2 990 kr per måned fra 1. januar 2019 og 3 040 kr per måned fra 1. august 2019. Betalingssatser for redusert plass justeres tilsvarende.

Moderasjon for søsken nr. 2 er 30 % og søsken nr. 3 eller flere er på 50 %.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,8 %.

Det er innført moderasjonsordninger i barnehage. Husholdninger med lav inntekt skal ikke betale mer enn 6 % av inntekten for en barnehageplass begrenset oppad til makspris. Husholdninger med inntekt under 548 167 kr vil ha rett på redusert foreldrebetaling fra 1. januar 2019. Fra 1. august er inntektsgrensen 557 333 kr.

Gratis kjernetid i 20 timer er innført for tre-, fire- og femåringer samt barn med utsatt skolestart for husholdninger med lav inntekt. Ordningen med gratis kjernetid utvides fra 1. august 2019 og skal inkludere toåringer i husholdninger med lav inntekt. Inntektsgrensen er satt til 553 500 kr fra 1. januar 2019. Fra 1. august er inntektsgrensen 548 500 kr.

13.3.2 Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage for 2019 er:

Driftstilskudd per heltidsplass	2019
0-2 år	206 501
3-6 år	99 994
Tilskudd kapital	
0-6 år	9 200
Totalt tilskudd	
0-2 år	215 701
3-6 år	109 194

Den endelige satsen kan bli justert på bakgrunn av endringer i kommunal deflator når Nasjonalbudsjettet er vedtatt. Det forventes også en justering av nasjonal sats for tilskudd til kapital.

13.3.3 Brukerbetaling skolefritidsordning

Satsene øker med 2,8 %. Betalingssatsene blir da fra 1.1.2019:

Foreldrebetaling	2019	2018
Inntil 11 t per uke	1 305 kr/mnd.	1 269 kr/mnd.
12 t eller mer per uke	2 085 kr/mnd.	2 028 kr/mnd.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 2,8 %.

13.3.4 Kulturskolen

Satsene økes med 2,8 %. Betalingssetene blir da som følger:

Foreldrebetaling	2019	2018
Barn over 6 år	1 468 kr/semester	1 428 kr/semester
Barn inntil 6 år	766 kr/semester	746 kr/semester

Moderasjon for andre plass (søsken el. samme bruker) er 30 %. Moderasjon for tredje plass er 50 %.

13.3.5 Priser norskkurs (Voksenopplæringen)

Prislister for de som tar norskkurs uten rett eller plikt:

2019		
Norskkurs: ordinært kurs 24 t/uke	3 500 kr per mnd.	10 000 kr pr semester
Norskprøve muntlig	600 kr	
Norskprøve skriftlig	600 kr	
Delprøve kr	200 kr	
Samfunnskunnsksprøve	500 kr	
Statsborgerprøve	500 kr	

13.3.6 Praktisk bistand (Hjemmehjelp)

Satsen endres til statens maksimumssats for brukere med inntekt under 2G, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. De øvrige satsene økes med 2,8 %. Betalingssetene blir da som følger:

Inntekt (1G = 96 883 per 1.5.18)	2019	2018
Under 2G	Statens maksimumssats	205 kr/mnd.
2G – 3G	571 kr/mnd.	555 kr/mnd.
3G – 4G	1 081 kr/mnd.	1 052 kr/mnd.
Over 4G	1 919 kr/mnd.	1 867 kr/mnd.

13.3.7 Opphold i institusjon

Satsene er lik statens anbefalte maksimumssatser, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

	2019	2018
Natt- eller dagopphold	Statens maksimumssats	80 kr per natt eller dag
Døgnopphold	Statens maksimumssats	160 kr/døgn

13.3.8 Leie av trygghetsalarmer

Prisene økes med 2,8 % og blir da som følger:

Foreldrebetaling	2019	2018
Under 2G	86 kr/mnd.	84 kr/mnd.
Over 2G	173 kr/mnd.	168 kr/mnd.

13.3.9 Middagsmat levert fra institusjon

Prisene økes med 2,8 % fra 79 kr/porsjon i 2018 til 81 kr/porsjon i 2019.

13.3.10 Utkjøring av tekniske hjelpemidler

Leie av tekniske hjelpemidler fra det kommunale lageret er gratis. Satsen for å kjøre ut hjelpemidler økes med 2,8 % fra 298 kr i 2018 til 306 kr i 2019.

13.3.11 Dagsenter Orkdal helsetun

Prisen endres med 2,8 % fra 189 kr/dag for 2018 til 195 kr/dag for 2019.

13.3.12 Årsavgift vann (eks. mva.)

Betalingsattsene holdes uforandret med 3 669 kr/år eks mva.

	2019	2018
Vannforsyning	3 669 kr/år	3 669 kr/år

13.3.13 Årsavgift avløp (eks. mva.)

Betalingsattsene økes med 12 % til 5 192 kr/år eks mva.

	2019	2018
Avløp	5 192 kr/år	4 636 kr/år

13.3.14 Årsavgift renovasjon (eks. mva.)

Årsavgiften holdes lik avgiften kommunen betaler til Hamos. Satsene for 2019 økes med 12 %. Sats per år er eks. mva.

	2019	2018
Renovasjon	2 750 kr/år	2 450 kr/år

13.3.15 Årsavgift slamtømming (eks. mva.)

Vedtatte satser i Hamos er:

	2019	2018
Oppmøtepris, per anlegg	715 kr	680 kr
Tømming og behandling fra slamavskiller	450 kr/m ³	430 kr/m ³
Tømming og behandling fra tett tank	385 kr/m ³	365 kr/m ³

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune holdes uforandret til 413 kr Satser er eks. mva.

13.3.16 Årsavgift feiing (eks. mva.)

Betalingssetene økes med 15 %.

	2019	2018
Feiing hvert 2. år	660 kr/år	574 kr/år
1 feiing pr. år	837 kr /år	728 kr /år

13.3.17 Betalingsregulativ for byggesaker

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

Med unntak av følgende tilleggsgbyrsatser:

			2019
A7	5a	Tiltak som krever ansvarsrett, bygd/igangsatt uten at søknad er innsendt, inntil	10 517 kr
A7	5b	Tiltak som ikke krever ansvarsrett, bygd/igangsatt uten at søknad er innsendt, inntil	5 000 kr
A7	5c	Tiltak er ikke i tråd med bestemmelsene om søknadsfritak, men kommunen finner at overtredelsen er av mindre betydning og avstår fra å forfølge ulovligheten	2 500 kr

Merarbeid i forbindelse med ferdigattest/midlertidig brukstillatelse der tiltaket allerede er tatt i bruk:

			2019
A7	5d	Garasjer og uthus som ikke brukes til beboelse	3 000 kr
A7	5e	Bygninger som benyttes til beboelse	6 000 kr

			2019
A8	1	Ansvarsrett byggesak	3 115 kr
A8	2	Ansvarsrett byggesak som selvbygger SAK §11.4	3 115 kr

Deling i eierseksjoner:

			2019	
			1-4 seksjoner	5 eller flere seksjoner
A9	1	Seksjonering nybygg	10 000 kr	10 000 kr + 500 kr pr seksjon
A9	2	Eksisterende bygg og reseksjonering	14 000 kr	14 000 kr + 500 kr pr seksjon
A9	3	Sletting/oppheving	4 000 kr	4 000 kr

Tinglysningsgebyr og evt. oppmålingsgebyr kommer i tillegg.

13.3.18 Betalingsregulativ for oppmålingsaker

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

13.3.19 Gebyr for behandling av private planforslag

Betalingsregulativet økes med 2,8 %.

13.3.20 Gebyr for graving i vei

Gebyret for 2019 økes med 2,8 %.

	2019	2018
Gebyret for graving i kommunale veger	3 784 kr	3 681 kr
Foringelsesgebyr, fast del	0 kr	821 kr
Foringelsesgebyr, variabel del, gjelder ikke veier med grusdekke	0 kr/m ²	70 kr/m ²
Graving i kommunal veg uten godkjent gravemelding	7 569 kr	7 363 kr

Foringelsesgebyr er tatt ut for 2019, da det er bestemt nasjonalt gjennom ny graveinstruks at det ikke er anledning til å ta disse gebyrene.

13.3.21 Husleie i kommunale leiligheter/boligbygg og lokaler som ikke reguleres ut fra kontrakt

Leieprisen for kommunale leiligheter øker i henhold til Husleielovens bestemmelser; generell økning tilsvarende økning i konsumprisindeksen. Regulering skjer fortløpende.

Ved inngåelse av nye kontrakter tilpasses leien til "gjengs leie" for tilsvarende boforhold i Orkdal, forsiktig vurdert. Husleien i pensjonist- og omsorgsboliger endres kun i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Leie for lokaler som ikke reguleres i samsvar med inngått kontrakt økes med 2,8 % fra 1.1.19.

Leieprisen i kulturhuset og rådhuset økes med 2,8 %.

13.3.22 Billettpriser på bad/svømmehaller

Satsene for enkeltbillett endres ikke i 2019. Prisene for sesongkort økes med 2,8 %.

	2019		2018	
	Voksne	Barn	Voksne	Barn
Enkeltbillett	80 kr	40 kr	80 kr	40 kr
Sesongkort	612 kr	236 kr	595 kr	229 kr

13.3.23 Utleiepriser Orklahallen

Satsene økes med 2,8 %.

13.3.24 Avgifter til kirken

Prisene holdes uendret fra 2018.

Avgiftstype	2019	
	Innenbygds	Utenbygds
Meditasjonsspill	700 kr	700 kr
Seremoni inkl. kistegravlegging/urnenedsetting	0 kr	3 000 kr

Avgiftstype	2019	
Kun kistegravlegging	0 kr	1 500 kr
Kun nedsetting av urne	0 kr	750 kr
Festeavgift reservert/allerede festa kiste-/urnegrav per 5 år	875 kr	875 kr

13.3.25 Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgiften følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser fastsatt av Landbruk- og matdepartementet.

	2019	2017/2018
Elg		
• Voksente dyr	562 kr	537 kr
• Kalv	331 kr	316 kr
Hjort		
• Voksente dyr	430 kr	411 kr
• Kalv	261 kr	249 kr

13.3.26 Tomtepriser

Tomtepriser på næringsareal fastsettes individuelt for den enkelte tomt etter vurdering i formannskapet.

13.3.27 Økonomisk støtte til livsopphold

Ungdoms- og korttidssatsene økes med 2,8 %.

For øvrig settes økonomisk støtte til livsopphold lik gjeldende statlige veiledende satser.

13.4 Øvrige budsjettvedtak

13.4.1 Avsetting til fond

Renter på bundne drifts- og investeringsfond avsettes. Renter på øvrige fond disponeres til saldering av driftsbudsjettet. Regulerings- og konsesjonsavgift for kraftutbygging tilføres kraftfondet.

13.4.2 Godtgjøring til ordfører og varaordfører

Ordførerens godtgjørelse settes lik satsen som en stortingsrepresentant får.

Varaordførerens godtgjørelse er 33 % av ordførerens godtgjørelse.

13.4.3 Låneopptak

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øvre rammer for prosjektene. Kommunestyret delegerer til rådmannen å godkjenne oppstart av tiltakene innenfor rammene. Det delegeres til rådmannen å foreta nye låneopptak og godkjenne lånevilkår, herunder binde rente og velge långiver for inntil 289 063 000 kr i henhold til oversikten under.

Prosjekt		2019, i 1000 kroner
156	Heiser	-2 000
198	Smart gatelys	-4 000
430	Skilting gateadresser	-250
445	Folkehelsesenter	-108 060
481	Ny brannstasjon	-41 000
497	Isfjord	-42 300
677	E-kommune	-1 000
825	Formidlingslån	-15 000
	Sum prosjekt vann samlet	-51 922
	Sum prosjekt avløp samlet	-23 531
	Sum låneopptak	-289 063

13.4.4 Refinansiering av eldre gjeld

Rådmannen delegeres myndighet til å ta opp lån til finansiering av eldre gjeld og til å slå sammen løpende lån. Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endrede lånebetingelser, herunder å binde renten på alle eksisterende lån.

13.4.5 Lønnsreguleringer

Til lønnsregulering i 2019 er det avsatt 17,99 mill. kr.

Rådmannen gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer når forhandlingene er ferdige.

13.5 Obligatoriske budsjettskjema

Vedlagte budsjettskjema vedtas:

13.5.1 Budsjettskjema 1 A – Driftsbudsjettet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	-278 387	-284 028	-290 815
Ordinært rammetilskudd	-360 120	-354 676	-368 737
Eiendomsskatt	0	0	-500
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 186	-1 500	-1 500
Andre generelle statstilskudd	-21 208	-9 757	-2 461
Sum frie disponible inntekter	-660 901	-649 961	-664 013
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	-23 598	-33 228	-28 143
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	16 807	21 391	24 794
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Avdrag på lån	36 617	40 339	44 703
Netto finansinntekter/-utgifter	29 827	28 502	41 354
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0
Til ubundne avsetninger	36 728	48 393	17 374
Til bundne avsetninger	5 197	471	275
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-24 529	-24 285	0
Bruk av ubundne avsetninger	-7 162	-1 480	-3 067
Bruk av bundne avsetninger	-2 453	0	0
Netto avsetninger	7 781	23 099	14 582
FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	4 570	5 584	3 959
Til fordeling drift	-618 724	-592 776	-604 119
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	594 438	592 776	604 119
Regnskapsmessig merforbruk (+) / mindreforbruk (-)	-24 286	0	0

13.5.2 Budsjettskjema 1B – Til fordeling drift

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
1 Rådmannen	60 249	46 002	52 539
2 Grunnskole	128 473	132 121	133 985
3 Barnehage	81 475	83 576	88 399
4 Pleie og omsorg	185 826	193 766	198 173
5 Familie og velferd	79 788	85 110	87 350
6 Kultur og fritid	17 016	16 344	15 242
7 Tekniske tjenester (avg.bel)	245	81	0
8 Tekniske tjenester	61 450	60 133	57 091
9 Motpost avg.b.tj	-20 083	-24 357	-28 661
	594 438	592 776	604 119

13.5.3 Budsjettskjema 2 A – Investeringsbudsjettet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
INVESTERINGSBEHOV			
Investeringer i anleggsmidler	208 413	397 925	410 822
Kjøp av aksjer og andeler	23 033	2 734	2 959
Utlån og forskutteringer	5 222	15 000	15 000
Avdrag på lån	5 298	2 541	2 773

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Rev. bud 2018	Budsjett 2019
Avsetninger	9 446	244	244
Årets finansieringsbehov	251 413	418 444	431 798
FINANSIERING			
Bruk av lånemidler	-130 915	-377 203	-289 063
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-32 855	-600	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-18 858	-20 117	-24 903
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-48 184	-3 391	-2 773
Andre inntekter	-1 260	0	0
Sum eksternt finansiering	-232 072	-401 311	-316 739
Overføring fra driftsbudsjettet	-4 570	-5 584	-3 959
Bruk av avsetninger	-14 771	-11 549	-111 100
Sum finansiering	-251 413	-418 444	-431 798
Udekket / Udisponert	0	0	0

13.5.4 Budsjettskjema 2B – Investeringer i anleggsmidler

Tjeneste	Budsjett
Tall i 1000 kroner	2019
1200 Administrasjon	1 250
2020 Grunnskole	1 250
2220 Skolelokaler	1 250
2610 Institusjonslokaler	1 250
3250 Tilrettelegging og bistand for næringslivet	47 300
3320 Kommunale veier, miljø, trafiksikkerhetstiltak, parkering sommer	5 069
3380 Forebygging av branner og andre ulykker	
3390 Beredskap mot branner og andre ulykker	50 000
3400/3450 Produksjon og distribusjon av vann	51 922
3500/3530 Avløpsrensing, avløpsnett og innsamling av avløpsvann	23 531
3810 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	228 000
Sum investering i anleggsmidler	410 822

Meldal kommune

Handlingsprogram 2019 – 2022

Rådmannens forslag 7. november 2018

Innhold

Rådmannens innledning.....	3
Samfunn, næring.....	4
Samfunn, bo og leve.....	7
Kommunale tjenester.....	10
Organisasjon og personal, Best i lag.....	20
Økonomi.....	23

Rådmannens innledning

Lages senere.

Samfunn, næring

Det skal oppleves attraktivt å etablere og drive næringsvirksomhet i Meldal		
Vi skal (strategi) - ha et godt samarbeid mellom næringsaktører og offentlige myndigheter ved å:	Handling / hvordan	År
legge til rette for dialog med næringsaktører, næringsforening, næringshage og andre nærings- /fagsammenslutninger	Skape gode møteplasser: Bedriftsbesøk kommune og næringshage	2019 –
	Årlig kontaktmøte med Orkladal Næringsforening (ONF), samt mer løpende kontakt i relevant plan- og utviklingsarbeid. Det bør samarbeides om to frokostmøter e.l. (vår og høst) på aktuelle tema. Næringsforeninga organiserer bedriftsbesøk for formannskapet	2019 -
	Arrangere landbruksrelaterte fag- og inspirasjonssamlinger	2019 -
	Andre tiltak: Næringshagen skal forsterkes som «førstelinj» og ressurs for både nyetablerere og etablerte virksomheter	2019 -
arbeide systematisk for å gi alle barn og unge gode entreprenørholdninger	Bruke regional strategisk næringsplan som verktøy for næringsutvikling i Meldal	2019 -
	Vedtatt progresjonsplan for entreprenørskap er innarbeidet på alle trinn i grunnskolen Videreutvikle samspillet mellom grunnskole, videregående skole og Team Næring	2019 – 2019 -

Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
arbeide for å sikre tilgang på fagutdannet arbeidskraft og god tilknytning til kompetanse- og forskningsmiljøene	Dialog om behov med næringsaktører, videregående skole og utdanningsinstitusjoner	2019-
	Samarbeide med NAV i forhold til rekruttering, og i forhold til kurs/opplæring som er spisset inn mot næringslivets og kommunens behov og tjenester	2019-
arbeide for en god nok infrastruktur, - med særlig fokus på samferdsel og framtidsrettet, elektronisk kommunikasjon	Bredbåndsutbygging – telefoni i samarbeid med fylkeskommune og operatører	2019 -
	Dialog med regionale og statlige myndigheter for å forbedre veistandarden.	2019 -
legge til rette for å videreutvikle landbruket og landbruksbasert næringsutvikling	Gjennomføre tiltak i landbruksstrategien	2019 -
videreutvikle de etablerte «næringsklyngene»: Tre-miljøet på Storås, handel- og industriedet Løkken Verk og landbrukstjenestene i Meldal sentrum	Bidra aktivt i EU-prosjektet SMICE i samarbeid med næringsaktører innen treklyngen i Meldal, STFK, Næringshagen m.fl.	2019 -
	Følge opp utviklingsplanene for Heggøya og Jordhus industriområder i samarbeid med industribedriftene	2019
	Styrke samarbeidet med handels- og reiselivsaktørene i Meldal	2019 -
	Bidra aktivt for å styrke Landbrukssenteret MIDT som et kompetansesenter for grønne næringer, i samarbeid bl.a med øvrige Orkland-kommuner.	2019 -
profilere ledige næringslokaler og næringsarealer overfor potensielle etablerermiljøer	Evaluere omdømmeprosjektet og «Rom for næring», herunder bruk av ny «bildebank» med ferske bilder fra nærings- og samfunnsliv i Meldal.	2019
utnytte potensialet som ligger i kulturbasert næring og reiseliv, med basis i gruve- og industrihistorien, kulturminner, lakseturisme og	Utvikle samarbeid rundt Pilgrimsleia	2019 -
	Forprosjekt – bygninger og konstruksjoner etter gruve drifta og	2019 -

Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
bygdenæringer	mulighetene for en industriminnepark i samarbeid med MiST/Orkla Industrimuseum samt Direktoratet for mineralforvaltning	
	Bidra aktivt i planlegginga av nytt museumsanlegg for Orkla Industrimuseum	2019
	Understøtte arbeidet med «Opplevelser i Thams-riket» som merkenavn for reiselivsaktører i Orkdal og Meldal	2019
	Arbeide i tråd med avtale mellom MiST og Meldal kommune om bygdemuseum og historisk arbeid	2019
	Utarbeide interkommunal kulturminneplan sammen med Orkdal og Skaun kommuner, MiST og STFK	2019
	Restaurere oppgangssaga på Meldal bygdemuseum	2019 -
	Kartlegge verdien av lakseturismen	2019
Arbeide aktivt for å profilere tettstedet Å og utfartsområdet Resdalen som innfallsport til Trollheimen	2019 -	
Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
legge til rette for flere attraktive fritidsboliger og utvikle servicenæringer knyttet til fritidsmarkedet	Tilrettelegge for nye reguleringsplaner. Samarbeid med grunneiere.	2019 -
ta hensyn til reindrifts- og øvrige utmarksinteresser i utvikling av fritidsbebyggelsen	Følges opp aktuelle reguleringsplaner	2019 -

Samfunn, bo og leve

Det skal oppleves attraktivt og trygt å bo og leve i hele Meldal		
Vi skal (strategi) - utvikle lokalsamfunnenes og tettstedenes særpreg og fortrinn i samarbeid med inn- byggere, næringsliv og frivilligheten ved å:	Handling / hvordan	År
bidra til å gjøre det enkelt å ta valg som er gode for miljøet	Legge til rette for gode, klimanøytrale energibærere i meldalssamfunnet, for eksempel bruk av bioenergi	2019-
	Rullere klima- og energiplanen - Orkland	2020-21
bidra til markedsføring og framsnakking av Meldals kvaliteter og attraksjoner	Målbevisst arbeid i Team Næring	2019-22
	Medvirkning: næringsliv, grendalag, innbyggere	2019-22
	Stimulere til stedsutvikling i samarbeid med grendalagene	2019-22
	Aktiv bruk av hjemmesida og sosiale medier	2019-22
	Kulturkalender sammen med meldal.no	2019-
legge til rette for attraktive boligtomter og varierte boformer i tettstedene	Videreføring av boligtomtprosjektet	2019
	Salg og sanering av kommunale bygg i tråd med kommunestyrevedtak	2019
	Oppgradering/ombygging av kommunale leiligheter	2019
	Fokus på reell livsløpsstandard i boliger i Meldal	2019
	Utvikle boligkontorets rolle som kunnskapsbase for behov for boliger til vanskeligstilte	2019
	Trygge eksisterende og nye boligområder mht forventet klimaendringer	2019-
arbeide for en sikker og god nok standard på veger, samt flere gang- og sykkelveger	Søke på tilskuddsordninger for flere gang- / sykkelveger og bedre trafikksikkerhet	2019
	Gjennomføre trafikksikkerhetstiltak	2019-
bidra til utvikling av et bedre kollektivt transporttilbud	Sette dagsorden sammen med regionrådet, næringsforening og andre aktører	2019-
	Utvikle samarbeid med AtB og andre relevante aktører om et godt nok	2019-

	rutetilbud internt og eksternt	
legge til rette for et mangfoldig kultur- og fritidstilbud i samarbeid med frivilligheten	Videreutvikle Vinterlarm i Meldal	2019 –
	Bidra til øvrige «signaturarrangement» som Hembre-konserten i Gammelgruva og Storås Dansefestival	2019 -
	Gjennomføre lokal frivillighetspolitikk iht KS-vedtak 015/17	2019 -
	Tilrettelegge for bedre lokaliteter for kulturaktører, bygdekino m.fl, bl.a gjennom etablering av kulturscene i Idrettsbygget	2019 -
	Videreutvikle BUA Meldal – Utstyrssentral sammen med Meldal Frivilligsentral	2019 –
	Bidra aktivt til breddeidretten i tråd med Plan for Idrett og fysisk aktivitet	2019 -
motivere og legge til rette for fysisk aktivitet i hverdagen uansett alder, gjennom å ta vare på og utvikle turmulighetene i nærmiljøene og i utfartsområdene	Videreutvikle kartprogrammene med flere temakart (bl.a. mer oppdaterte løypekart)	2019-
	Legge til rette for merking av turløyper i regi av lag og foreninger.	2019-
	Folkehelsegruppe som rådgivende organ for kommune og frivillig sektor	2019-
utvikle et inkluderende lokalsamfunn ved å integrere nye innbyggere, og ivareta og ta i bruk de ressursene de representerer	Jobbe aktivt mot næringsliv for å skaffe praksisplasser for flyktninger	2019
	Bruke kommuneorganisasjonen som arena for arbeids- og språkpraksis for flyktninger og andre	2019 -
	Utvikle biblioteket med fokus på aktiv formidling av litteratur og kultur, samt å ivareta biblioteket som møteplass	2019 -
jobbe for å hindre frafall i skole/utdanning og i arbeidsliv	Videreutvikle samhandlingen mellom Fylkeskommunen og NAV gjennom inngått samarbeidsavtale på fylkesnivå.	2019 -
	God samhandling og dialog mellom arbeidsgiver og NAV for at flest mulig skal komme i arbeid/beholde arbeid	2019 -
	Gjennom helhetlig løp gjennom	2019 -

	barnehage og grunnskole gi gode holdninger til videre skolegang/utdanning	
	Benytte kunnskap fra Ungdata-undersøkelsene til å målrette tiltak	2019 -
	Fullføre prosjektet «På kanten av arbeidslivet»	2019
ivareta trygghet og sikkerhet gjennom systematisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap	Sørge for oppdaterte beredskapsplaner, og risiko- og sårbarhetsanalyser	2019-

Kommunale tjenester

Fokusområde brukere / innbyggere

Meldal skal ha det beste oppvekstmiljø der barn og unge opplever mestring og utvikling som et fundament for voksenlivet.		
Vi skal (strategi) - etablere gode samarbeidsmodeller og helhetlig innsats fra alle faggrupper som arbeider med barn og unge ved å:	Handling / hvordan	År
støtte de voksne i foreldrerollen gjennom tett samarbeid og veiledning	Utnytte arenaer for samarbeid og veiledning Gjennomføre felles foreldremøte for barnehage og skole	2019 - 2019 -
utvikle og styrke barn og unges sosiale kompetanse	Implementere ny Rammeplan i barnehagen Fortsette arbeid med elevenes skolemiljø PPT bistår barnehage og skole med kompetanse- og organisasjonsutvikling.	2019 2019 2019 - 22
skape mestringsarenaer for alle, både i barnehage, grunnskole, videregående skole og på fritida	Oppfylle pedagognormen for alle barnehagene Øke kompetansen i bruk av digitale verktøy i barnehagen Kompetanseheving innen «Vurdering for læring» Implementere ny overordna del av læreplan for skolen Videreutvikle tilbud om intensiv opplæring i lesing, skriving og regning for elever på 1.-4. trinn som har behov for dette i tråd med lovendring	2019- 2019 - 2019 2019 - 2019-

	<p>Delta i prosjekt «Inkludering på alvor» sammen med Fylkesmannen og Statped</p> <p>Legge til rette for videreutdanning for ansatte og ledere i barnehage</p> <p>Bruke folkebiblioteket til aktiv formidling av litteratur, samt bibliotekets «Sommerles-aksjon» i samarbeid med skolene</p>	<p>2019 -</p> <p>2019 -</p>
--	---	-----------------------------

Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
satse på helsefremmende og fysisk aktivitet for barn, unge og deres familier	Bruke uteområde og nærmiljø til allsidig fysisk aktivitet	2019 -
	Bli sertifisert som Trafikksikker kommune innen 2020	2019
	Videreutvikle Frilsjøen som rekreasjonsområde i samarbeid med Ungdomsrådet og private aktører	2019
skape ei mangfoldig fritid med trivsel og likeverd	Implementere ny rammeplan for kulturskolen	2019
	Bidra til at alle barn får like muligheter til å delta i fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske status	2019 -
ha fokus på tidlig og samordna innsats	Bygge spesialpedagogisk kompetanse i barnehage og skole gjennom samarbeid med interne og eksterne miljø, f.eks. PPT, Statped, Trondsletten	2019
	Finne modeller for tverrfaglig samarbeid gjennom «Trygge barn»	2019
	Delta i læringsnettverk: Bedre samhandling rundt barn og unge	2019
	Rekruttere ansatte med ulik fagbakgrunn inn i skolen	2019 - 22
skape opplevelser hos barn og unge som gjør dem til ambassadører for kommunen	Videreutvikle de mange, positive arrangement som er etablert i lokalmiljøene rundt i kommunen gjennom f.eks. Vinterlarm, Skolefri og MOT	2019 -
	Samarbeide tett med næringsliv, lag og foreninger i lokalmiljøene i kommunen	2019 -
gjennom et aktivt ungdomsråd inspirere og motivere barn og unge til aktivt å medvirke i demokrati og samfunnsdebatt	Legge til rette for barn og unges medvirkning og demokratiforståelse	2019 -
jobbe med rus- og kriminalitetsforebygging overfor barn og unge	Opprettholde etablerte, forebyggende elev- og foreldreprogrammer	2019 -
	Videreføring av Skolefri i Meldal.	2019 -
	Videreføre MOT-programmet	2019 -
	Utvikle arbeidet i Samarbeidsform for kriminalitetsforebyggende arbeid	2019

sørge for god integrering av nye innbyggere	Gi god språkopplæring for flyktninger og flerspråklige	2019 -
	Legge til rette for deltakelse i fritidsaktiviteter i samarbeid med lag og organisasjoner	2019 -
	Utvikle samarbeidet med Frivilligsentralen/ frivillige lag og organisasjoner med fokus på god integrering av nye innbyggere	2019 -

Kommunale tjenester

Fokusområde brukere / innbyggere

Meldal kommune skal ha helse- og velferdstjenester som stimulerer til sunne levevaner, tilhørighet, trygghet, mestring og deltakelse.		
Vi skal (strategi) - utvikle et godt tverrfaglig samarbeid og samspill med brukere og frivillig sektor ved å:	Handling / hvordan	År
jobbe kunnskapsbasert, utvikle tverrfaglig kompetanse om helsetilstand, og om hvilke virkemidler og tiltak som har effekt	Økt kompetanse gjennom deltakelse i regionale prosjekter, der også forskningsmiljøet er en samarbeidspartner.	2019 -
	Være oppdatert på kunnskapsbasert forskning innen helsefaget.	2019 -
	Formalisere tverrfaglige samarbeidsavtaler (krav i fastlegeforskriften).	2019
	Dele kunnskap på tvers og drive informasjonsarbeid.	2019 -
	Revidere sektorens egen opplæringsplan.	2019
	Gjennomføre tiltak for å utvikle, rekruttere og beholde riktig og nødvendig kompetanse.	2019
	Gjennomgang av oversiktsdokument folkehelse	2019
prioritere helsefremmende og forebyggende arbeid med fokus på mestring og ansvarliggjøring av egen helse	Styrke og utvikle lavterskeltilbudet opp i mot enkeltindivid og gruppe: - Friskliv - Rus - Rehabilitering/Hverdagsrehabilitering	2019 -
	Ferdigstille rus- politisk handlingsplan og følge opp tiltak - Orkland	2020-
	Integrere folkehelse i alle sektorer Jobbe tverrfaglig og utadrettet mot og sammen med innbyggere/ frivillig sektor.	2019 -
	Brukermedvirkning – sikre involvering av brukere/pårørende med fokus på mestring og ansvar for egen helse.	2019 -

Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
gi riktige tjenester på riktig nivå til riktig tid	Nærhet til helsetjenester som er likeverdige og koordinerte.	2019 -
	Et godt organisert tildelingskontor med kompetente saksbehandlere – skille forvaltning fra tjenesteyting.	2019
	Gi tjenester på lavest mulig effektive omsorgsnivå.	2019 -
	Bedre tjenestekvalitet gjennom økt andel større stillinger.	2019 -
	Godt samarbeid med IT-avd for å sikre trygg og god digital kommunikasjon.	2019
	Sikre nødvendig kompetanse på riktig nivå.	2019
	Evaluere boligsosial handlingsplan. Kartlegge /synliggjøre behov for kommunale boliger	2019
	Sikre gode samarbeidsrutiner internt i sektoren og med 2.linjetjenesten, for å sikre et helhetlig pasientforløp	2019-
	Oppfylle fastlegeforskriften ved å redusere ventelister og innfri responstiden på henvendelser	2019
	Vurdere kommunal fysioterapi ressurs	2019
Vurdere stillingsressursen innen rus og psykisk helsearbeid.	2019	
legge til rette for at folk med sykdom og funksjonstap kan oppleve god livskvalitet	Starte implementering av arbeidet som er skissert i Stortingsmelding 15: «Leve hele livet». Leve hele livet er en eldrereform der eldre skal gis mulighet til å mestre eget liv der de bor, hele livet. Innsatsområdene er: -Et aldersvennlig Norge	2019 -

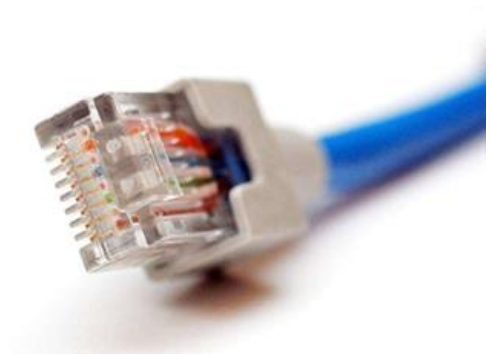
	<ul style="list-style-type: none"> -Aktivitet og fellesskap -Mat og måltider -Helsehjelp -Sammenheng i tjenestene 	
	<p>Brukermedvirkning gjennom å:</p> <ul style="list-style-type: none"> - styrke bruker- og pårørendemedvirkning - sørge for involvering av Eldreråd og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i saker som angår disse. 	2019
	<p>Legge til rette for bruk av velferdsteknologi.</p>	2019
	<p>Utvikle det tverrfaglige/tverrsektorielle samarbeidet.</p>	Løpende
	<p>Synliggjøre Koordinerende enhets rolle, som en del av tildelingskontoret.</p>	2019
	<p>Videreføre prosjektet «På kanten av arbeidslivet». I samarbeid med NAV, psykisk helse og hjemmetjenesten tilrettelegge aktivitetstilbud/arbeidsplasser for ungdommer.</p>	2019

Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
bidra til å etablere felles sosiale møteplasser på tvers av aldersgrupper	Utvikle det etablerte samarbeidet med barnehager og skoler vedrørende besøk på sykehjem og omsorgsboliger, samarbeid om sosiale aktiviteter og utplassering av elever gjennom valgfag på ungdomsskole og videregående skole.	2019
	Sikre drift og utvikle «Bua-utstyrssentralen» og øke omfanget av utlån	2019
legge til rette for bruk av velferdsteknologi, slik at den enkelte kan føle egenmestring og trygghet	Kompetanseheving/videreutdanning.	2019
	Bruker og pårørendemedvirkning for å avklare behov for tilrettelegging.	2019-
	Implementere velferdsteknologi i samarbeid med interne og eksterne aktører.	2019-
bruke kultur og idrett målretta for å bidra til samskaping og dialog	Legge til rette for innovasjon gjennom å skape innovasjonskultur og bygge gode team med kompetanse på velferdsteknologi.	2019-
	I et folkehelseperspektiv er folkehelsekoordinatoren og folkehelsegruppa pådriverne for å skape et godt samarbeid om tilrettelegging av helsefremmende tiltak for innbyggerne, på tvers av kommunale sektorer og frivilligheten.	2019-
Et nytt/rehabiliteret sykehjem i planperioden	Deltakelse i prosjektsamarbeid / Tilskuddsportalen	2019
	Videreføre arbeidet i henhold til framdriftsplan og politiske vedtak, Arbeide for innovative og fremtidsrettede løsninger basert på velferdsteknologi	2019 -

Kommunale tjenester

Meldal kommune skal levere effektive tekniske tjenester og framtidsrettet infrastruktur		
Vi skal (strategi) - utvikle gode tjenester i samspill med våre omgivelser og interne brukere ved å:	Handling/hvordan	År
velge klima- og energivennlige løsninger	Vurdere bruk av bioenergi i større bygg ENØK-tiltak ved vedlikehold av bygninger	2019-
ivareta jordvernet, biologisk mangfold og verdifulle kulturlandskap	Gjennomføre tiltak i vannområde Orkla Gjennomføre tiltak i kulturlandskapet (sikt, uønska arter, informasjonstiltak, ferdsel, o.l.) Gjennomføre tiltak for å ta vare på utvalgte naturtyper og prioriterte arter Gjennomføre tiltak i verneområdene i tråd med forvaltningsplan	2019- 2019- 2019- 2019-
ha oppdatert og lett tilgjengelig informasjon for alle	Videreutvikle karttjenesten med flere tema-kart og gjennomføre kartlegging i samarbeid med kartverket Ajourføre kartdata etter fotografering i 2018	2019- 2019
fokusere på en effektiv og utviklingsorientert forvaltning	Ta i bruk nye digitale søknads- og kommunikasjonsmoduler i Orkland Digitalisere eiendomsarkiv	2019- 2019
sørge for god kvalitet og standard på kommunal bygningsmasse	Gjennomføre tiltak i plan for sanering og salg av bygninger Utnytte eventuelle finansieringsordninger for rehabilitering av boliger Om-/nybygging av Helsetunet/Heimtun	2019 2019 2019-
sørge for god kvalitet, sikkerhet og tilstrekkelig kapasitet på vannforsyning, avløpsanlegg, brann- og redningstjeneste, og annen infrastruktur	Gjennomføre vedlikeholds- og investeringstiltak på vei, vann og avløp i tråd med vedtatte fagplaner/prioriteringer og for bedre klimatilpasning, og etter pålegg fra tilsynsmyndigheter Gjennomføre opplæring og tiltak i brann- og redningstjenesten, herunder vurdere ny løsning for brannstasjon Etablere skogbrannreserve, jfr. også klimatilpasning Innføre feiing av fritidsboliger i samarbeid med Orklandskommunene	2019- 2019- 2019 2019-

Organisasjon og personal, Best i lag

MÅL: Meldal kommune er vi «best i lag», og skal ha kompetente medarbeidere og ledere som bidrar til utvikling, trygghet og trivsel for våre innbyggere og egen arbeidsplass		
Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
forberedelser til kommunesammenslåing/ utviklingsoppgaver i ny kommune	Arbeide etter vedtatt prosjektplan og framdriftsplan for Orkland kommune Involvering i hoved – og faggrupper og i linjen.	2019
	Ha fokus på endringsledelse i rådmannens ledergruppe og lederforum	2019
samarbeide, dele kunnskap og prøve ut ny praksis for å videreutvikle og tilpasse våre kommunale tjenester	Følge opp lederutviklingsprogrammet og de enkelte utviklingsplaner gjennom nettverksgruppene og i lederteamene.	2019-
bidra til utvikling og samarbeid med lokalt næringsliv, samt lag og foreninger	Avslutte «Omdømmeprojektet», herunder delprosjektet «Rom for næring» og oppfølging av dette.	2019
	Følge opp strategisk næringsplan for Orkdalsregionen	2019-
tilpasse kommuneorganisasjonen i takt med endringer i både rammebetingelser og innbyggerne behov	Tverrfaglig næringsteam	2019
	Vektlegge prinsippet om helhetlig styring i planstrukturen for kommunen, herunder vurdere behov for komunedelplaner og fagplaner for hele eller deler av kommuneorganisasjonen	2019
	Digitalisere kommunens tjenester og kommunikasjon med tanke på effektivisering, selvbetjening og døgnåpen forvaltning.	2019
	Digitalisering av arkiv	2019
	Øke bestillerkompetansen i organisasjonen, alene eller sammen med «Orkland-kommunene»	2019

Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
hindre frafall og fremme integrering gjennom å være en del av et inkluderende arbeidsliv	Arbeide forebyggende med utgangspunkt i kommunens arbeidsgiverpolitikk og lederplattform.	2019
	Øke den generelle kunnskapen og bevisstheten til aktivitet under sykmelding	2019
	Personalavdeling og bedriftshelsetjeneste følger spesielt opp langtidsfravær, enheter med stort sykefravær og enheter med dårlig score på medarbeiderundersøkelser.	2019
	NAVs arbeidslivssenter sitt opplæringstilbud skal benyttes aktivt, for eksempel gjennom å etablere et utviklingsprosjekt	2019
	Være tidlig ute med å undersøke alternative jobbmuligheter internt og eksternt i samarbeid med NAV.	2019
	Tilby arbeidspraksis gjennom NAV for personer som står utenfor arbeidslivet med prioritet av yngre personer og personer som oppgir redusert funksjonsevne, jfr. sentrale føringer.	2019
	Signalisere sterkere utad at kommunen er en IA-bedrift og kan tilrettelegge for personer med redusert funksjonsevne	2019
	Målrettet og bevist bruk av alle virkemidler inne IA-arbeidet	2019
ha ledere som utøver sin rolle i tråd med kommunens lederplattform: tydelig, inkluderende, målrettet og utviklende	Føre en aktiv seniorpolitikk som skal bidra til at personer står lengre i jobb og som forhindrer uførepensjonering.	2019
	Gjennomføre og følge opp medarbeidersamtaler	2019
	Tydeliggjøre krav og forventninger til de kommunale tjenestene ovenfor medarbeidere	2019
	Følge opp lederutviklingsprogrammet og de enkelte utviklingsplaner gjennom nettverksgruppene og i lederteamene	2019

sikre og utvikle nødvendig kompetanse for å ivareta våre kommunale tjenester og som fremmer trivsel og aktivitet i meldalssamfunnet	Tilby muligheter for etterutdanning gjennom en sentralt avsatt kompetansepott.	2019
	Omdømmebygging	2019
	Helhetlige kurs innen lover og forskrifter innen forvaltningsretten for ledere og saksbehandlere	2019
Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
ha omstillingsdyktige medarbeidere som stiller krav til seg selv, tar ansvar for arbeidsplassen og viser omtanke for kolleger og brukere	Gjennomføre og følge opp medarbeidersamtaler med alle faste ansatte	2019
	Gjennomføre vedtatt arbeidsgiverpolitikk	2019
ha attraktive og helsefremmende arbeidsplasser der folk trives	Oppfølging av medarbeiderundersøkelser og vernerunder	2019-
	Benytte bedriftshelsetjenesten iht årlige tiltaksplaner	2019
legge til rette for egne lærlinger	Videreføre antallet på 6 lærlinger med vekt på områder med spesielle kompetanseutfordringer	2019

Økonomi

Fokusområde:
(Med utgangspunkt i samfunnsdelens føringer)

Meldal kommune skal ha en solid økonomi med handlingsrom til de omstillinger samfunnsutviklingen krever		
Vi skal (strategi)	Handling / hvordan	År
avpasse ressursbruk etter ressurstilgang, slik at tjenestenivået er tilpasset inntektene	Tett budsjett- og regnskapsoppfølging i enhetene	2019-
	Ansvarliggjøre ledere med budsjettansvar i forhold til budsjett og budsjettavvik	2019-
	Aktiv bruk av fagnettverk med fokus på effektivisering av tjenester	2019-
sikre effektiv ressursutnyttelse Ivareta langsiktighet i økonomi og ressursforvaltningen – politisk langtidsplanlegging og administrativ lojalitet	Etablere ny budsjett- og rapporteringsmodell i Orkland	2019
ivareta langsiktighet i økonomi og ressursforvaltningen – politisk langtidsplanlegging og administrativ lojalitet	Kompetanseheving innen økonomi for ledere	2019-
bidra til utvikling av arbeids- og næringsliv slik at innbyggerne er selvstendige og folkehelse fremmes, og herigjennom å redusere behovet for ulike kommunale støttetjenester	Arbeide for gode rammebetingelser for lokalt næringsliv	2019-
	Oppfølging av IA-avtaler både i egen org. og i lokalt næringsliv	2019-
	Ha tilgjengelige økonomiske ressurser for å følge opp lokal næringsutvikling (fond) Legge til rette for at innbyggerne bor i egen eid eller leid bolig så lenge som mulig	2019-
Økonomiplanlegging styrt av handlingsregler: - 1,75 % netto driftsresultat over tid - Minimum 20 % egenkapital i fremtidige investeringer - Ved fondsfinansiering av investeringer, bør det minimum tilbakeføres til fond et beløp tilsvarende «renter og avdrag»	Økonomiplan i balanse med fondsavsetninger	2019-
	Vurdere nedslag i TE Samordne økonomiplanleggingen i Orkland-kommunene	2019
	Felles handlingsregler for Orkland Avklare handlingsreglens bindende virkning	2019-

Meldal kommune

Økonomiplan 2019 - 2022

Rådmannens forslag 7/11-18

Økonomiplan 2019 - 2022

Om økonomiplanen

Denne økonomiplanen er den siste som vedtas av kommunestyret i Meldal, og den er satt sammen av to deler. Grunnet kommunesammenslåingen til Orkland, fatter kommunestyret i Meldal vedtak om egen plan og budsjett for 2019. Årene 2020 -22 er en felles, aggregert plan for Orkland. Denne har vært gjennom felles behandling i fellesnemnda, før endelig bekreftende vedtak i de fire sammenslåingskommunene.

I arbeidet med felles økonomiplan for årene 2020-22, er det utarbeidet selvstendige økonomiplaner for de fire kommunene, som så er sammenstilt til en felles plan. I det etterfølgende, «Meldals-delen» av økonomiplanen, er våre tall inntatt i svakere skrift i *kursiv* som illustrasjon. Kommentarer og analyser i denne delen av økonomiplanen er knyttet til «Meldalstallene». Fellesdelen for Orkland omhandler endringer i forutsetninger m.v. som angår hele den nye kommunen.

Kommunestyret skal selv en gang i året vedta økonomiplan for de kommende 4 år. Planen skal være fullstendig og omhandle hele kommunens virksomhet. Videre skal planen inneholde en oversikt over forventede inntekter og utgifter i perioden, både hva angår drift og investeringer. Planen skal også inneholde avsetninger som er tilstrekkelige til å dekke kapitalutgifter (renter og avdrag på lån), samt avsetning til å møte framtidige utfordringer.

Økonomiplanen er en del av kommunens handlingsprogram, og inngår i den helhetlige styringsdialogen i kommunen. Økonomiplanens første år utgjør budsjettet for 2019.

I hht delegeringsreglementet for Meldal kommune, skal kommunestyrets vedtak angi rammer for de enkelte programområdene. Administrasjonen er gitt fullmakt til å justere budsjettet mellom tjenester innen samme programområde, med påfølgende melding til hhv hovedutvalg eller formannskap. Budsjettjusteringer mellom programområder krever behandling i kommunestyret, da ressursfordeling programområdene mellom er en følge av kommunestyrets budsjettvedtak. Rådmannen kan få fullmakt til tekniske justeringer, eks. justere avskrivninger og fordele pensjonskostnader på tvers av programområdene.

Lovfestede budsjettskjema og vedlegg er innarbeidet sist i dokumentet.

Om ikke annet er spesifisert, er alle beløp i økonomiplanen oppgitt i hele kr 1.000,-.

Usikkerhetsmomenter i økonomiplanperioden

Meldal kommune har vedtatt sammenslåing med Agdenes, Orkdal og (deler av) Snillfjord kommuner. Økonomiplanens år 2020 til 2022, vil være de første årene i sammenslått kommune.

Det er budsjettert med et fortsatt lavt rentenivå, basert på Norges banks rentebaner. I samråd med de øvrige Orklandskommunene, er det tatt høyde for en renteheving ved at renteutgiftene er økt 1,5 millioner pr år i planperioden. Dette tilsvarer ca 0,5 % renteøkning. For investeringer er det lagt en budsjettforutsetning på 2,5% rente. Skulle rentenivået stige ytterligere, vil dette medføre en større risiko. Basert på gjeldssituasjonen og faktisk rentenivå pr utgangen av august 2018, vil en renteøkning på 1 % gi en økt rentekostnad på ca 3millioner.

Meldal kommune har refinansiert gjeld 2015-2016, med tanke på å forlenge avdragstid på lånene. Dette fjerner en betydelig buffer mot framtidige svingninger. I økonomiplanen endrer en også betalingsprinsipp, slik at en nå forholder seg til budsjettert nivå på avdrag. Budsjetterte avdrag må

derfor være større enn regelfestet minimumsavdrag. Når det gjelder investering i nytt helse og omsorgssenter, er det lagt til grunn en avdragstid på 40 år, noe som er 80 % av avskrivningstiden. Dette vil være med på å etablere en ny «buffer» framover, samtidig som det gir en merkostnad i økte avdrag pr år.

En krevende verdenssituasjon har medført økt tilstrømming av mennesker som har vært nødt til å forlate sine hjem/hjemland. Dette stiller oss både overfor et etisk/menneskelig ansvar, som Meldal kommune tar sin del av. Samtidig som nye innbyggere fra hele verden er en berikelse for lokalmiljøene våre, kan et stort omfang gi praktiske/økonomiske utfordringer framover. Tjenester er over tid bygget opp for å møte dette, og det er nå varslet at flyktningestrømmen til Norge avtar. Redusert bosetting av nye flyktninger vil påvirke tjenesteomfanget kommunen kan yte. Tilsvarende vil dødsfall i gruppen psykisk utviklingshemmede kommunen har et vertskommuneansvar for, måtte medføre en reduksjon av tjenestenivået.

Det vises for øvrig til fellesdelen av denne økonomiplanen, når det gjelder folketallsutvikling og øvrige forhold som vesentlig ventes å påvirke kommuneøkonomien framover.

Budsjettforutsetninger

Økonomiplanens driftsdel er basert på gjeldende økonomiplan/årsbudsjett pr september 2018. Budsjettet for 2018 er i det vesentligste framskrevet/videreført i tråd med deflator (2,8%). Lønnsbudsjettene er basert på faktisk lønn pr oktober 2018, med påslag for forventet lønnsvekst 3,2 %, med halvårsvirkning i 2019. Pensjon er basert på prognoser fra pensjonsleverandørene KLP og Statens pensjonskasse. Arbeidsgiveravgift er beregnet med 6,4 %. Avskrivninger innarbeides i planen, men har ikke resultatmessig effekt i kommunebudsjettet.

I økonomiplanens investeringsdel, er det lagt til grunn en rente på 2,5 % for hele perioden, og avdragstid i tråd med gjeldende avskrivningsregler. Når det gjelder helse og omsorgssenteret, er det lagt inn kortere avdragstid. Dette lave rentenivået er i det vesentligste på nivå med renteforutsetningene de øvrige «Orkland-kommunene» legger til grunn.

Det er ikke lagt inn nye investeringer i 2022. Dette fordi disse vil gi rente og avdragseffekt først etter gjeldende økonomiplan. Inndekning av disse investeringene vil fullt og helt skje i Orkland, og det er derfor opp til det nye kommunestyret å gjøre disse prioriteringene.

Alle vesentlige endringer fra tidligere års drift, samt alle nye investeringer er angitt som tiltak. Enkelte tiltak kan ha egenfinansiering i form av fond eller fremmedkapital, slik at disse i handlingsprogrammet framstår med en netto utgift på kr 0,-.

Hovedprioriteringer

I økonomiplanen er det lagt opp til følgende større tiltak:

- Planprosess og investeringsramme for Meldal Helsetun
- Større investeringer i tråd med fagplaner for vann og avløp

Økonomiplan drift

Driftsrammene for 2019-22 er basert på økonomiplanen for 2018-21 og kommunestyrets vedtak i sakene 28/18 (investeringsramme helse og omsorgssenter) og 41/18 (justering av driftsbudsjettet)

I forhold til disse rammene, er det gjort enkelte tilpassinger i arbeidet fram mot vedtatt plan. I hovedsak gjelder dette endrede rammetilskudd m.v. som følge av regjeringens forslag til statsbudsjett. Dette er spesifisert i tabellen under. Effekten av renter og avdrag på vedtatte investeringer er summert i fotnote til tabellen. Alle beløp i hele kr 1.000,-. Kolonnen B2018 viser budsjett pr september 2018.

	R 2017	B2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022
90 Felles inntekter og utgifter, rammetilskudd, finans						
Videreført drift	-260 746	-275 309	-275 309	-275 309	-275 309	-275 309
Endrede forutsetninger statsbudsj. og pensjon			-7 999	-7 999	-7 999	-7 999
Ramme som grunnlag for budsjettet	-260 746	-275 309	-283 308	-283 308	-283 308	-283 308
19-190-10 Økt rente			1 500	1 500	1 500	1 500
19-190-11 Opphør bunnfradrag				-1 000	-1 000	-1 000
19-190-12 opphør regionsentertilskudd				949	949	949
19-190-13 Endr ramme folketallsprog				1 100	2 400	3 700
					-3 000	-3 000
19-190-15 redusert fondsavsetning						
19-190-16 saldering			-217	956	925	-177
			0	4 333	7 812	8 566
sum renter og avdrag						
SUM drift programområde	-260 746	-275 309	-282 025	-275 470	-273 722	-272 770
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-1 400	-1 400	-1 400	-1 400

Renter og avdrag på investeringstiltakene:

Tabellen viser alle investeringstiltak med låneopptak, og tilhørende rente og avdragsbelastning. Det er lagt til grunn en rente på 2,5 %. For helse og omsorgssenteret er det lagt inn avdragstid på 40 år (80% av avskrivningstiden), for øvrige investeringer er det lagt inn avdragstid i tråd med avskrivningstiden for hvert investeringsobjekt. Startlån er ikke medtatt i tabellen.

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022
<u>Rente og avdragseffekt investeringer</u>				
19-042-1 Nytt høydebas 4 mill 20 år 2,5%		300	295	290
19-042-2 Alternativ vannforsyning 11 mill, 2,5% 20 år				825
19-042-3 Rikstadgrenda 1,8 mill 20 år, 2,5%			135	132
19-042-4 Bytte kummer		18	35	51
19-042-5 Sammenkobling Skjøtskift/Skulmoen		150	148	146
19-042-7 Nøddagregat 3,2 mill 20 år 2,5%		240	236	232
19-043-1 Separering kummer		18	35	51
19-043-3 Renseanlegg Bjørnli, 4,8 mill 20 år 2,5%		240	236	232
19-047-2 Nytt helsetun, 340 mill, 40 år, 2,5% 50/50 2019+2020		3367	6692	6607
Sum rente og avdrag investeringer	0	4 333	7 812	8 566

Fordeling av driftsramme og driftstiltak

	R 2017	B2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022
<u>10 Politisk styring</u>						
Videreført drift	3 401	4 637	4 696	4 696	4 696	4 696
19-110-1 Ramme Orkland			0	-949	-949	-949
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-139	-139	-139	-139
SUM drift programområde	3 401	4 637	4 557	3 608	3 608	3 608
<u>11 Rådmannens ledergruppe</u>						
Videreført drift	11 332	11 202	11 349	11 349	11 349	11 349
19-111-1 økn fellestråd			250	250	250	250
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-37	-37	-37	-37
SUM drift programområde	11 332	11 202	11 562	11 562	11 562	11 562
<u>12 Økonomiavdeling</u>						
Videreført drift	2 915	3 280	3 531	3 531	3 531	3 531
19-012-1 Startlån						
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-18	-18	-18	-18
SUM drift programområde	2 915	3 280	3 513	3 513	3 513	3 513
<u>13 Servicekontor</u>						
Videreført drift	3 326	4 369	3 207	3 207	3 207	3 207
19-113-1 digitalisering			650	0	0	0
19-113-2 avlevering IKA			590	0	0	0
19-113-3 økte utg. IKA				0	0	0
19-113-4 Ref. Olav			-311	0	0	0
19-113-5 avtale meldal.no				0	0	0
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-18	-18	-18	-18
SUM drift programområde	3 326	4 369	4 118	3 189	3 189	3 189
<u>14 Personalavdeling</u>						
Videreført drift	3 218	3 803	3 482	3 482	3 482	3 482
19-114- 3 lærlinger			619	835	871	818
19-114-1 Sentral kom.pott			420	0	0	0
19-114-2 desentral sykepl.utd			30	30		
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-32	-32	-32	-32
SUM drift programområde	3 218	3 803	4 519	4 315	4 321	4 268
<u>15 IT avdeling</u>						
Videreført drift	4 773	4 317	4 386	4 386	4 386	4 386
19-115-1 økte lisenser			200	200	200	200
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-3	-3	-3	-3
SUM drift programområde	4 773	4 317	4 583	4 583	4 583	4 583

16 NAV						
Videreført drift	5 341	5 983	6 137	6 137	6 137	6 137
16-119-4 Opphør prosjekt				0	0	0
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-48	-48	-48	-48
SUM drift programområde	5 341	5 983	6 089	6 089	6 089	6 089
SUM 10-16	34 306	37 591	38 941	36 859	36 865	36 812
20 PPT og Barnevern						
Videreført drift	11 194	12 658	12 862	12 862	12 862	12 862
19-120-1 Økte utgifter barnevern			288	288	288	288
SUM drift programområde	11 194	12 658	13 150	13 150	13 150	13 150
21 Barnehager						
Videreført drift	26 042	27 502	27 881	27 881	27 881	27 881
19-121-1 Gratis kjernetid 2 åringer			40	80	80	80
19-121-2 Red.behov spesped andre komm			-288	-288	-288	-288
19-121-3 Red spesped egen kom			0	-400	-400	-400
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-129	-129	-129	-129
SUM drift programområde	26 042	27 502	27 504	27 144	27 144	27 144
22 Grunnskole						
Videreført drift	36 721	38 809	40 286	40 286	40 286	40 286
19-122-1 økt kostn spesped			1 200	755	755	755
19-122-2 red kostnad spesped				-300	-400	-400
19-122-3 endr. Reg.ordn					0	0
19-122-4 redusert voksentetthet			-360	-864	-864	-864
19-122-5 red. utg. skyss			-566	-566	-566	-566
19-122-6 Opphør prosjekt trygge barn						
19-122-7 Endring red. elevtall			-250	-600	-600	-600
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-203	-203	-203	-203
SUM drift programområde	36 721	38 809	40 107	38 508	38 408	38 408
23 Flyktningetjeneste						
Videreført drift	0	0	0	0	0	0
SUM drift programområde	0	0	0	0	0	0
25 Kultur						
Videreført drift	7 238	7 381	7 325	7 325	7 325	7 325
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-65	-65	-65	-65
SUM drift programområde	7 238	7 381	7 260	7 260	7 260	7 260
SUM 20-25	81 195	86 350	88 021	86 062	85 962	85 962

<u>30 Folkehelse</u>						
Videreført drift	390	349	359	359	359	359
19-130-1 Videreføring BUA husleie			100	100	100	100
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-7	-7	-7	-7
SUM drift programområde	390	349	452	452	452	452
<u>31 Legekontor</u>						
Videreført drift	6 154	6 894	6 988	6 988	6 988	6 988
SUM drift programområde			-24	-24	-24	-24
-	6 154	6 894	6 964	6 964	6 964	6 964
-						
<u>32 Hjelpetjeneste</u>						
Videreført drift	9 114	10 462	10 719	10 719	10 719	10 719
19-132-3 Prosjektstillinger rus						
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-96	-96	-96	-96
SUM drift programområde	9 114	10 462	10 623	10 623	10 623	10 623
-						
<u>33 Meldal helsetun</u>						
Videreført drift	33 294	32 760	34 202	34 202	34 202	34 202
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-162	-162	-162	-162
SUM drift programområde	33 294	32 760	34 040	34 040	34 040	34 040
-						
<u>34 Hjemmetjenesten</u>						
Videreført drift	66 673	70 306	72 110	72 110	72 110	72 110
19-134-1 oppgradering Løvbytunet hdo					1 000	2 000
19-134-3 Brukerbetaling trygghetsalarm			-270	-270	-270	-270
19-134-4 Reduksjon BPA			-700	-700	-700	-700
19-134-5 Økning sentrumskafeen 40%			148	148	148	148
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-166	-166	-166	-166
SUM drift programområde	66 673	70 306	71 122	71 122	72 122	73 122
SUM 30-34	115 625	120 771	123 201	123 201	124 201	125 201
					0	
<u>41 Brannvern</u>						
Videreført drift	3 925	4 253	4 431	4 431	4 431	4 431
19-141-1 Hyttefeieing						
19-141-2 Ny bekledning			50			
SUM drift programområde	3 925	4 253	4 481	4 431	4 431	4 431
<u>42 Vann</u>						
Videreført drift	9	222	249	249	249	249
19-142-2 Økte gebyrer investeringer				-708	-849	-1 676
SUM drift programområde	9	222	249	-459	-600	-1 427

<u>Rente og avdragseffekt investeringer</u>						
19-042-1 Nytt høydebås 4 mill 20 år 2,5%				300	295	290
19-042-2 Alternativ vannforsyning 11 mill, 2,5% 20 år						825
19-042-3 Rikstadgrenda 1,8 mill 20 år, 2,5%					135	132
19-042-4 Bytte kummer				18	35	51
19-042-5 Sammenkobling Skjøtskift/Skulmoen				150	148	146
19-042-7 Nøddaggregat 3,2 mill 20 år 2,5%				240	236	232
Sum rente og avdrag investeringer prog.omr				708	849	1 676
43 Avløp						
Videreført drift	-269	-972	-963	-963	-963	-963
19-143-1 Økte gebyrer investeringer				-258	-271	-283
SUM drift programområde	-269	-972	-963	-1 221	-1 234	-1 246
<u>Rente og avdragseffekt investeringer</u>						
19-043-1 Separering kummer				18	35	51
19-043-3 Renseanlegg Bjørnli, 4,8 mill 20 år 2,5%				240	236	232
Sum rente og avdrag investeringer prog.omr			0	258	271	283
45 Gruveforurensning						
Videreført drift	0	0	0	0	0	0
SUM drift programområde	0	0	0	0	0	0
46 Veier, badeplasser og parker						
Videreført drift	4 372	7 532	4 620	4 620	4 620	4 620
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-72	-72	-72	-72
	4 372	4 532	4 548	4 548	4 548	4 548
47 Eiendomsforvaltning						
Videreført drift	18 669	18 914	19 308	19 308	19 308	19 308
19-147-2 E.O vedl.hold museum 300' fond 2019						
19-147-3 Redusert leieinntekt MuLb			120	120	120	120
19-147-4 Redusert leieinntekt rådhus			83	83	83	83
19-147-5 Feilretting refusjon fra staten			425	425	425	425
19-147-6 Vakant stilling gj.boliger			-286	-286	-286	-286
19-147-7 Riving Krattet, tapt husleie			100	100	100	100
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-124	-124	-124	-124
19-047-2 nytt helsetun økt husleie				-1 500	-4 000	-5 000
SUM drift programområde	18 669	18 914	19 626	18 126	15 626	14 626
<u>Rente og avdragseffekt investeringer</u>						
19-047-2 Nytt helsetun, 340 mill, 40 år, 2,5% 50/50 2019+2020				3 367	6 692	6 607
Sum rente og avdrag investeringer prog.omr			0	3 367	6 692	6 607

48 Gis, byggesak, kart og oppmåling						
Videreført drift	1 014	1 209	1 328	1 328	1 328	1 328
19-148-1 Nytt kart, dekket innen buds+fond						
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-38	-38	-38	-38
SUM drift programområde	1 014	1 209	1 290	1 290	1 290	1 290
49						
Videreført drift	1 622	2 139	2 311	2 311	2 311	2 311
19-149-1 Granmo opprydding						
19-149-2 Granmo opphør festekontrakt			-19	-19	-19	-19
19-149-3 Unders. Bet. Av laksefiske fond 30'						
19-149-4 Vannområde Orkla 150' 3 år			60	60	60	60
19-149-5 Lensa Viderføring 30' kr.fond						
19-190-14 Gen.innsparing samlok			-19	-19	-19	-19
SUM drift programområde	1 622	2 139	2 333	2 333	2 333	2 273
50						
Videreført drift	305	300	300	300	300	300
SUM drift programområde	305	300	300	300	300	300
SUM 41-50 (drift)	29 647	30 597	31 864	29 498	26 842	24 941
Sum 41-50 renter og avdrag			0	4 183	7 664	8 420
90 Felles inntekter og utgifter, remmetilskudd, finans						
Videreført drift	-260 746	-275 309	-283 308	-283 308	-283 308	-283 308
19-190-10 Økt rente			1 500	1 500	1 500	1 500
19-190-11 Opphør bunnfradrag				-1 000	-1 000	-1 000
19-190-12 opphør regionsentertilskudd				949	949	949
19-190-13 Endr ramme folketallsprog				1 100	2 400	3 700
19-190-15 redusert fondsavsetning					-3 000	-3 000
19-190-16 saldering			-217	956	925	-177
sum renter og avdrag			0	4 333	7 812	8 566
SUM drift programområde	-260 746	-275 309	-282 025	-275 470	-273 722	-272 770
19-190-14 Gen.innsparing samlok fordelt på tjenestene i prg 10-50			-1 400	-1 400	-1 400	-1 400

Analyse drift - Meldal

Vedlagte økonomiplan viser isolert grunnlaget for Meldal inn i Orkland. «Meldalstallene» for 2020-22 er illustrasjoner tatt inn i kursiv. Kommentarene i denne delen av handlingsprogrammet baserer seg på disse illustrasjonene.

Økonomisk sett møter ikke planen behovet for/kravet om avsetninger i tråd med kommuneplanens strategier. Det avsettes midler til fond gjennom hele perioden, til sammen ca 16 millioner i netto fondsavsetning i driften. Dette korresponderer grovt med bruk av fond i investering, som utgjør 15 millioner til helsetunet.

Hovedoversikt for drift(vedlagt), viser positive netto driftsresultat i hele perioden. Resultatet er under anbefalt nivå på 1,75% av driftsinntektene gjennom hele perioden. Det svake netto driftsresultatet, indikerer også at en ikke kan øke driftsnivået ytterligere, snarere bør driftsutgiftene vurderes nøye. Brutto driftsresultat er negativt i 2019, men positivt de påfølgende år utover.

Avdragstid er forlenget, og dette handlingsrommet er betydelig redusert. Eiendomsskatt er innført, og det legges opp til 4 promille for boliger/fritidsboliger i planperioden, samtidig som det tas høyde for 1 million til bunnfradrag i 2019. Næring/verker og bruk er på maksimal sats 7 promille.

Økonomiplan investering

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022
Økonomiavdeling:				
19-012-1 Startlån	2 000	2 000	2 000	0
Vann:				
19-042-1 Nytt høydebas 4 mill 20 år 2,5%	4 000	0	0	0
19-042-2 Alternativ vannforsyning 11 mill, 2,5% 20 år	0	0	11 000	0
19-042-3 Rikstadgrenda 1,8 mill 20 år, 2,5%	0	1 800	0	0
19-042-4 Bytte kummer	250	250	250	0
19-042-5 Sammenkobling Skjøtskift/Skulmoen	2 000			
19-042-7 Nødaggregat 3,2 mill 20 år 2,5%	3 200	0	0	0
Avløp:				
19-043-1 Separering kummer	250	250	250	0
19-043-3 Renseanlegg Bjørnli, 4,8 mill 20 år 2,5%	4 800	0	0	0
Eiendom				
19-047-2 Nytt helsetun, 340 mill, 40 år, 2,5% 50/50 2019+2020	170 098	170 098	0	0
SUM investering	186 598	174 398	13 500	0
Finansiering				
Tilskudd	-61 244	-61 244		
Mva-komp	-34 019	-34 019		
Bruk av fond	-7 500	-7 500		
Bruka av lån	-83 835	-71 635	-13 500	
SUM Finansiering	-186 598	-174 398	-13 500	0

Om investeringene

1 Startlån:

Lån tas opp i husbanken for videreutlån. Skal være selvfinansierende ved at lånetakere betaler rente og avdrag tilsvarende låneopptaket

2 Investeringer vann:

5 prosjekter i økonomiplanperioden. Disse er i hht fagplan for vann. Lånefinansieres. Selvkost-tjenester uten mva-komp. Rente og avdragsutgifter korresponderer med økte brukerbetalinger/gebyrer.

3 Investeringer avløp:

2 prosjekter i økonomiplanperioden. Disse er i hht fagplan for avløp. Lånefinansieres. Selvkost-tjenester uten mva-komp. Rente og avdragsutgifter korresponderer med økte brukerbetalinger/gebyrer.

4 Bygg og eiendom:

Ombygging/oppgradering Meldal helsetun. Detaljprosjektering igangsatt 2018. Investeringsiltaket basert på ramme satt av kommunestyret i juni 2018.

Bygningmessig detaljprosjektering vil pågå i 2018 og inn i 2019. Finansieres ved låneopptak, forventet tilskudd fra Husbanken og mva-kompensasjon.

5 Finansiering:

Den vesentligste finansieringen av investeringer er låneopptak. I tillegg tilskudd fra husbanken og mva-kompensasjon.

Analyse Investering

Det er lagt opp til større investeringer i 2019 og 20, knyttet til oppgradering av helsetunet. Rente og avdragsbelastningen av disse kommer med full tyngde i økonomiplanens siste år, etter sammenslåing til ny kommune. Det foreslåtte beløp er kun en foreslått ramme, som må avklares framover i prosessen. Forprosjektene vil avklare økonomisk bæreevne og behov. For helsetunet forventes tilskudd fra Husbanken, utover dette er finansiering i hovedsak låneopptak. Dette prosjektet benytter også fondsmidler/egenkapital til finansiering. Alternativ finansiering kan være å frigi langsiktig kapital («Trønderenergipengene») til investeringsformål.

Kommunen har tidligere forlenget avdragstid på opptatte lån, men korter dette ned i inneværende økonomiplan. Dette vil på sikt bygge opp en reserve for framtidige investeringer.

Budsjettvedlegg/hovedoversikter/noter

Budsjettskjema 1A - DRIFT 2018

	Regnsk. -17	B 2018	Ø2019	Ø2020	Ø2021	Ø2022
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER						
Skatt på inntekt og formue	-89 846	-88 922	-91 350	-91 350	-91 350	-91 350
Ordinært rammetilskudd	-138 268	-143 327	-148 215	-146 166	-144 866	-143 566
Skatt på eiendom	-13 422	-11 200	-12	-12 700	-12 700	-12 700
Andre dir. el. indir. skatter (inkl. kons..avg.)	-1 024	-1 024	-1 024	-1 024	-1 024	-1 024
Andre generelle statstilskudd	-40 785	-35 736	-31 383	-31 293	-31 293	-31 293
Sum frie disponible inntekter	-283 345	-280 209	-271 984	-282 533	-281 233	-279 933
FINANSINNEKTER / -UTGIFTER						
Renteinntekter og utbytte	-7 206	-11 170	-11 170	-11 179	-11 179	-11 179
Gevinst finans	-1 476	-1 260	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Renteutgifter, provisjoner o.a. finansutgifter	6 003	6 791	8 296	10 299	11 981	12 159
Tap finans	368	640	400	400	400	400
Avdrag på lån	12 345	13 400	13 400	15 729	17 527	18 103
Netto finansinntekter/-utgifter	10 033	8 401	9 426	13 749	17 229	17 983
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER						
Til dekn. av tidl. års regnsk.messige merforbruk						
Til ubundne avsetninger	16 702	11 999	6 800	7 759	4 727	4 123
Til bundne avsetninger	6 910	3 403	2 719	2 719	2 719	2 719
Bruk av tidl. års regnsk.messige mindreforbruk	-9 409	-9 409				
Bruk av ubundne avsetninger	-2 085	-1 526	-1 024	-4	-4	-4
Bruk av bundne avsetninger	-6 079	-3 937	-4 963	-3 934	-3 934	-3 934
Netto avsetninger	6 039	530	3 532	6 540	3 508	2 904
FORDELING						
Overført til investeringsbudsjettet	297					
Til fordeling drift	-266 977	-271 278	-259 026	-262 244	-260 496	-259 046
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	262 028	271 278	259 026	262 244	260 496	259 046
Regnsk. mer-/mindreforbruk	-4 949					

Budsjettskjema 1B - DRIFT 2019

Programområde	R 2017	B 2018	Ø 2019	Ø 2020	Ø 2021	Ø 2022
10 Politisk styring	3 626	4 637	4 557	3 608	3 608	3 608
11 Ledergruppen, revisjon, kirken mm.	11 652	11 202	11 562	11 562	11 562	11 562
12 Økonomiavdeling	2 934	3 583	3 815	3 824	3 824	3 824
13 Servicekontor	3 326	4 369	4 118	3 189	3 189	3 189
14 Personalforvaltning	3 218	4 751	4 969	4 315	4 321	4 269
15 IT-avdeling	5 024	4 317	4 583	4 583	4 583	4 583
16 Sosialtjeneste	5 498	6 633	8 113	7 843	7 843	7 843
20 Felles oppvekst og BV	11 683	12 658	13 600	13 600	13 600	13 600
21 Barnehager	26 329	27 578	27 540	27 180	27 180	27 180
22 Grunnskole	42 201	43 276	43 470	41 412	41 312	41 312
23 Flyktninger	8 515	6 211	5 108	5 108	5 108	5 108
25 Idrett og kultur	7 222	7 508	7 416	7 416	7 416	7 416
30 Folkehelse mm	501	350	452	452	452	452
31 Legetjeneste	6 154	6 831	6 964	6 964	6 964	6 964
32 Hjelptjeneste	9 578	11 736	11 563	10 903	10 903	10 903
33 Helsetunet	33 661	32 915	34 135	34 135	34 135	34 135
34 Hjemmetjenesten	67 131	70 825	71 372	71 372	72 372	73 372
41 Brannvern	4 127	4 278	4 506	4 456	4 456	4 456
42 Vannforsyning	1 990	651	685	-23	-164	-845
43 Avløp	-1 108	-1 051	-963	-1 221	-1 234	-1 246
44 Renovasjon						
45 Gruvefor.		119	121	121	121	121
46 Veier, samferdsel og parker	4 583	4 632	4 548	4 548	4 548	4 548
47 Bygg og eiendom	18 668	18 914	19 926	18 126	15 626	14 626
48 Plan, byggesak, oppmåling og kart	1 248	1 209	1 290	1 290	1 290	1 290
49 Landbruk og naturforvaltning	2 996	3 737	3 214	3 214	3 214	3 155
50 Næringsutvikling	1 317	1 010	1 210	1 210	1 210	1 210
90 Felles	-20 046	-21 601	-38 848	-26 943	-26 943	-27 589
Sum overføres 1A	262 028	271 278	259 026	262 244	260 496	259 046

Budsjettskjema 2A - INVESTERING 2019

	R 2017	B 2018	Ø 2019	Ø 2020	Ø 2021	Ø 2022
FINANSIERINGSBEHOV						
Investeringer i anleggsmidler	17 306	20 161	184 598	174 198	11 500	
Utlån og forskutteringer	1 481	2 000	2 000	2 000	2 000	
Kjøp aksjer og andeler	2 388					
Avdrag på lån	1 780	2 000	2 000	2 000	2 000	
Avsetninger	1 894					
Årets finansieringsbehov	24 850	24 161	188 598	178 198	15 500	

FINANSIERING

Bruk av lånemidler	-9 632	-20 732	-83 835	-73 435	-13 500	
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 400					
Tilskudd til investeringer	-4 708	-580	-61 244	-61 244		
Kompensasjon mva	-2 136	-549	-34 019	-34 019		
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-1 929	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	
Andre inntekter	-20					
Sum ekstern finansiering	-20 825	-23 861	-181 098	-170 698	-15 500	
Overført fra driftsregnskapet	-297					
Bruk av avsetninger	-3 728	-300	-7 500	-7 500		
Sum finansiering	-4 025	-300	-7 500	-7 500		
Udekket/udisponert						

Budsjettskjema 2B - INVESTERING 2019

Til investering i anleggsmidler Fordelt slik:

Programområde	R 2017	B 2018	Ø 2019	Ø 2020	Ø 2021	Ø 2022
11 Ledergruppem	123					
12 Økonomiavd.	178					0
14 Personalavdeling	176					
15 IT-avd.	21		0	0	0	0
21 Barnehager	300					
41 Brannvern	3 318	716	0	0	0	0
42 Vannforsyning	3 224	8 550	9 450	3 850	11 250	0
43 Avløp	862	3 490	5 050	250	250	0
46 Veier, samferdsel og parker	4 804	625	0	0	0	0
47 Bygg og eiendom	4 303	6 500	170 098	170 098	0	0
48 Plan, byggesak, oppmåling og kart		280	0	0	0	0
Sum, overføres 2 A	17 306	20 161	184 598	174 198	11 500	0

Hovedoversikt drift 2019

	Regnskap 17	Budsjett 18	Budsjett 19	Budsjett 20	Budsjett 21	Budsjett 22
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	13 779	14 668	15 056	15 016	15 016	15 016
Andre salgs- og leieinntekter	28 023	32 065	31 542	34 698	37 352	39 191
Overføringer med krav til motytelse	31 415	26 609	18 955	18 430	18 383	18 255
Rammetilskudd	138 268	143 327	148 215	146 166	144 866	143 566
Andre statlige overføringer	40 785	35 787	31 383	31 293	31 293	31 293
Andre overføringer	1 315	514	403	403	403	403
Skatt på inntekt og formue	89 846	88 922	91 350	91 350	91 350	91 350
Eiendomsskatt	13 422	11 200	11 700	12 700	12 700	12 700
Andre direkte og indirekte skatter	1 024	1 024	1 024	1 024	1 024	1 024
Sum driftsinntekter	357 876	354 116	349 628	351 080	352 387	352 798
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	201 579	200 750	198 986	196 254	197 044	197 884
Sosiale utgifter	39 896	38 272	37 296	37 102	37 301	37 551
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	49 979	53 721	48 735	47 840	47 840	47 840
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	27 016	30 878	33 072	31 737	31 637	31 578
Overføringer	19 895	19 030	20 280	19 548	19 518	19 018
Avskrivninger	16 927	16 966	17 231	17 231	17 231	17 231
Fordelte utgifter	-1 911	-1 959	-1 989	-1 989	-1 989	-1 989
Sum driftsutgifter	353 380	357 658	353 611	347 723	348 582	349 113
Brutto driftsresultat	4 496	-3 542	-3 983	3 357	3 805	3 685
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	7 206	11 170	11 179	11 179	11 179	11 179
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	1 476	1 260	1 500	1 500	1 500	1 500
Mottatte avdrag på utlån	123	58	58	58	58	58
Sum eksterne finansinntekter	8 806	12 488	12 737	12 737	12 737	12 737
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	6 003	6 791	8 296	10 299	11 981	12 159
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	368	640	400	400	400	400
Avdrag på lån	12 345	13 400	13 400	15 729	17 527	18 103
Utlån	228	90	91	91	91	91
Sum eksterne finansutgifter	18 944	20 921	22 187	26 519	29 999	30 753
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-10 138	-8 433	-9 450	-13 782	-17 262	-18 016
Motpost avskrivninger	16 927	16 965	16 965	16 965	16 965	16 965
Netto driftsresultat	11 284	4 990	3 532	6 540	3 508	2 634
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	9 409	4 949	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	2 085	1 526	1 024	4	4	274
Bruk av bundne fond	6 079	3 937	4 963	3 934	3 934	3 934
Sum bruk av avsetninger	17 573	10 412	5 987	3 938	3 938	4 208
Overført til investeringsregnskapet	297	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	16 702	11 999	6 800	7 759	4 727	4 123
Avsatt til bundne fond	6 910	3 403	2 719	2 719	2 719	2 719
Sum avsetninger	23 909	15 402	9 519	10 478	7 446	6 842
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4 949	0	0	0	0	0

Hovedoversikt investering 2019

	Regnskap 17	Budsjett 18	Budsjett 19	Budsjett 20	Budsjett 21	Budsjett 22
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	370	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	20	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	169	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	2 136	549	34 019	34 019	0	0
Statlige overføringer	2 708	180	61 244	61 244	0	0
Andre overføringer	2 000	400	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	7 403	1 129	95 263	95 263	0	0
Utgifter						
Lønnsutgifter	5	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	15 042	19 332	150 579	140 179	11 500	0
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	123	280	0	0	0	0
Overføringer	2 136	549	34 019	34 019	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	17 306	20 161	184 598	174 198	11 500	0
Finansransaksjoner						
Avdrag på lån	1 780	2 000	2 000	2 000	2 000	0
Utlån	1 481	2 000	2 000	2 000	2 000	0
Kjøp av aksjer og andeler	2 388	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	1 844	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	50	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	7 543	4 000	4 000	4 000	4 000	0
Finansieringsbehov	17 447	23 032	93 335	82 935	15 500	0
Dekket slik:						
Bruk av lån	9 632	20 732	83 835	73 435	13 500	0
Salg av aksjer og andeler	2 030	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	1 760	2 000	2 000	2 000	2 000	0
Overført fra driftsregnskapet	297	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	2 161	0	7 500	7 500	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	7	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	1 560	300	0	0	0	0
Sum finansiering	17 447	23 032	93 335	82 935	15 500	0
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Noter til driftsbudsjettet 2019

Note 1 - Skatt og inntektsutjevning

Skatteinntekter og inntektsutjevning er ført i tråd med framlegg til statsbudsjett.

		ø 19	ø 20	ø 21	ø 22
18700	Skatt på inntekt og formue	-91 350	-91 350	-91 350	-91 350
18001	Inntektsutjevning (rammeoverf.)	-22 482	-22 482	-22 482	-22 482
		-113 832	-113 832	-113 832	-113 832

I tillegg er det inntektsført eiendomsskatt som følger:

		ø 19	ø 20	ø 21	ø 22
18740	Eiendomsskatt næring/ verker og bruk	-1 650	-1 650	-1 650	-1 650
18750	Eiendomsskatt boliger og fritidsboliger	-10 050	-11 050	-11 050	-11 050
		-11 700	-12 700	-12 700	-12 700

Note 2 - Andre forventede inntekter

Kommunen forventer å motta konsesjonsavgift med kr 1.024.000.-. Konsesjonsavgiften avsettes i fond, og innarbeides teknisk i budsjettet.

Note 3 - Forventede generelle statstilskudd

Rammetilskudd er budsjettert ført i tråd med framlegg til statsbudsjett

		ø 19	ø 20	ø 21	ø 22
18000	Innbyggertilskudd (rammeoverf.)	-118 009	-116 909	-115 609	-114 309
18001	Inntektsutjevning (rammeoverf.)	-22 482	-22 482	-22 482	-22 482
18003	Skjønnsmidler (rammeoverf.)	-1 150	-1 150	-1 150	-1 150
18004	Distriktstilskudd (rammeoverf.)	-5 625	-5 625	-5 625	-5 625
18005	Regionsentertilskudd (rammeoverf.)	-949	0	0	0

Note 4 - Forventet utbytte kommunale selskaper:

Det er budsjettert med utbytte fra Trønderenergi og Meldal Miljøanlegg. Dette utgjør

		ø 19	ø 20	ø 21	ø 22
19050	Utbytte og eieruttak	-6 840	-6 840	-6 840	-6 840

Note 5 – Bundne avsetninger og bruk av slike avsetninger:

Det er lagt inn følgende fondsavsetninger og fondsbruk i bundne fond i driftsbudsjettet:

		ø 19	ø 20	ø 21	ø 22
15500 -3	Avsetninger til bundne fond	2 719	2719	2719	2719
19500-3	Bruk av bundne driftsfond	-4 963	-3934	-3934	-3934

HANDLINGSPROGRAM

MED

Budsjett 2019

**RÅDMANNENS FORSLAG
07.11.2018**

Agdenes kommune

Innhold

Oppbygging av plandokumentet	5
1.1 Lovhjemmel	5
1.2 Organisatorisk inndeling av dokumentet.....	5
1.3 Handlingsprogrammet	5
1.4 Økonomiske oversikter	6
2. Statusbeskrivelse	6
2.1 Økonomi.....	6
2.11 Inntektsutvikling.....	6
2.12 Driftsutgiftene	7
2.13 Finansiell stilling og utvikling.....	8
2.14 Langsiktig gjeld.....	9
2.2 Befolkningsutvikling	10
3. Forutsetninger i budsjettarbeidet	11
3.1 Sentrale føringer	11
3.3 Endringer i kommunens drifts- og investeringsbudsjett for 2019.....	11
4. Hovedoversikter	14
4.1 Budsjettskjema 1 A - drift	16
4.2 Budsjettskjema 2 A- investering	17
4.3 Hovedoversikt drift	18
4.4 Hovedoversikt investering.....	20
5. Investeringsbudsjett.....	22
6. Handlingsprogram 2019	30
Personal og arbeidsmiljø – felles	32
100 Politisk styring.....	34
105 Ledergruppen	35
110 Rådmannens stab.....	36
200 Grunnskole	37
205 Barnehager	39
210 Kultur, idrett og ungdomsarbeid	41
215 Barnevern, voksenopplæring, flyktningetjeneste	42
300 Sykehjemmet	43
305 Åpen omsorg	44
310 Sosiale tjenester.....	45
315 Helsetjenester	46
400 Næring og drift.....	47
405 Brannvern	48
410 Bygg og eiendom	49
415 Vannforsyning, avløp og renovasjon	51
420 Samferdsel.....	52

Oppbygging av plandokumentet

1.1 Lovhjemmel

Plan og bygningsloven § 11 – 1 legger føringer for kommunens planverk. Her heter det blant annet:

§ 20-1. Kommunalplanlegging

Kommunene skal utføre en løpende kommuneplanlegging med sikte på å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale, estetiske og kulturelle utvikling innenfor sine områder. I hver kommune skal det utarbeides en kommuneplan. Planen skal inneholde en langsiktig og en kortsiktig del.

Den langsiktige del omfatter:

mål for utviklingen i kommunen, retningslinjer for sektorenes planlegging og en arealdel for forvaltningen av arealer og andre naturressurser.

Den kortsiktige del omfatter:

samordnet handlingsprogram for sektorenes virksomhet de nærmeste år

Videre legges det i Kommunelovens §§ 44 – 47 føringer for utarbeidelse av økonomiplaner og budsjett.

Dette dokumentet er kommunens kortsiktige del av kommuneplanen, med investerings- og driftsbudsjett for 2019 (hovedoversikter med framskriving for drift) og detaljert investeringsbudsjett for 2019. For perioden 2020-2022 vises til Orkland sitt plandokument.

1.2 Organisatorisk inndeling av dokumentet

Kommunens samlede virksomhet er delt inn i områder på 2 nivå. Begrepene som er benyttet er rammeområder og resultatområder. Rammeområdene er identisk med ansvarsområdene for formannskapet og hovedutvalgene. Resultatområder er en videre oppdeling av det enkelte rammeområde. Resultatområdene er nummerert med 3 siffer, slik at alle som begynner med 1 tilhører formannskapets ansvarsområde, mens de som begynner med 2 og 3 tilhører Hovedutvalg OL sitt ansvarsområde og de som begynner med 4 er Hovedutvalg ND sitt ansvarsområde.

Resultatområde 600 tilligger Kommunestyrets ansvar, og omfatter blant annet skatteinntekter, rammetilskudd, renter/avdrag og avsetninger/bruk av fond.

1.3 Handlingsprogrammet

For hvert av resultatområdene er det utarbeidet en tekstdel som utgjør den delen av dokumentet som er Handlingsprogrammet. Tekstdelen er utarbeidet skjematisk og i stikkords form for å lette lesbarheten.

Handlingsprogrammet for det enkelte resultatområde er delt inn i 5 hovedavsnitt som har følgende innhold:

1. Beskrivelse av området slik det er i dag.
2. Utfordringer – de mest aktuelle.
3. Målsettinger innenfor områdene tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling.
4. Ikke-økonomiske tiltak som beskriver aktiviteter som skal gjennomføres innenfor dagens økonomiske rammer
5. Økonomiske driftstiltak som er en liste over nye tiltak som medfører endring i de økonomiske rammer for resultatområdet (både vekst og reduksjon)
6. Investeringsiltak som er en liste over forlag til investeringer i perioden

Tiltak under punkt 4,5 og 6 (økonomiske drift og investering) som er skrevet med uthevet skrift, er nye tiltak vedtatt og innarbeidet i budsjettet/økonomiplanen. De andre (som er skrevet med normal skrift) er det ikke funnet rom for eller ikke ønskelig å gjennomføre, og blir satt på vent.

1.4 Økonomiske oversikter

Dokumentet har følgende økonomiske oversikter:

- a) Hovedoversikter som fastsatt i forskrift
- b) Detaljert investeringsbudsjett
- c) Oversikt over økonomien i tiltak innlagt i budsjettet (Aktive tiltak)
- d) Oversikt over tiltak som er satt på vent. (Passive tiltak)

2. Statusbeskrivelse

2.1 Økonomi

Stabilitet og balanse har preget kommunens økonomiske utvikling de siste årene. Gjennom å holde utgiftene på et nivå som samsvarer med kommunens inntekter, har det vært mulig å bygge opp fondsreserver som kan benyttes både til investeringer, samt utjevne temporære svingninger i inntekter og utgifter.

2.11 Inntektsutvikling

TYPE INNTEKT	1 000 Kr				% Fordelt			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Skatt	32 101	32 919	34 554	37 227	20,8 %	21,4 %	21,0 %	21,9 %
Rammetilskudd	82 715	83 227	88 253	87 747	53,7 %	54,0 %	53,7 %	51,6 %
Overføringer	22 228	21 096	23 159	25 443	14,5 %	13,7 %	14,1 %	15,0 %
Brukerbetaling	6 546	6 008	6 991	7 402	4,2 %	3,9 %	4,3 %	4,4 %
Andre salgs-/leieinntekter	10 474	10 862	11 296	12 136	6,8 %	7,0 %	6,9 %	7,1 %
Sum	154 064	154 112	164 253	169 955	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabellen viser fordeling av kommunens inntekter etter art i perioden 2014 – 2017.

Skatteinntektene økte med kr. 2.673.000 fra 2016 (7,7 % nominell). Gjennomsnittlig vekst for landet var 4,5 %. Pr. innbygger var veksten 9,1 % for kommunen og 3,6 % for landet. Sterk skattevekst i forhold til landsgjennomsnittet, medfører redusert inntektsutjevning (del av rammetilskuddet). Fra 2016 har det inntektsutjevningstilskuddet ned fra 12,1 mill.kr. til 10,6 mill. kr. (12,4 % nedgang). Agdenes er en ”skattesvak” kommune, og skatteinntektene ligger på 73,1 % av landsgjennomsnittet.

Rammetilskudd (eks. inntektsutjevning) har økt med 1,1 mill. kr. fra 2016 til -17. På grunn av nedgang i skjønnsmidler og redusert inntektsutjevning ble de totale statlige overføringene mindre i 2017 målt mot 2016. (Fra 88,3 til 87,7 mill.kr.)

2.12 Driftsutgiftene

TYPE UTGIFT	1 000 Kr				% Fordelt			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Lønnsutgifter	85 593	88 638	94 656	100 623	55,5 %	56,6 %	57,8 %	55,7 %
Sosiale utgifter	21 668	22 952	23 123	25 677	14,1 %	14,7 %	14,1 %	14,3 %
Kjøp av varer/tjenester	29 026	27 949	29 976	36 026	18,8 %	17,9 %	18,3 %	19,9 %
Overføringer	11 483	10 332	8 036	10 145	7,5 %	6,6 %	4,9 %	5,6 %
Avskrivninger	7 765	8 133	9 520	9 955	5,0 %	5,2 %	5,8 %	5,5 %
Fordelt utgifter	-1 444	-1 460	-1 616	-1 729	-0,9 %	-0,9 %	-1,0 %	-1,0 %
Sum	154 091	156 544	163 695	180 697	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabellen viser hvordan driftsutgiftene er fordelt på de ulike utgiftsartene i perioden 2014-17.

Driftsutgiftene økte i 2017 med ca. 17 mill. kr, mens inntektsveksten var på 5,7 mill. kr. Utgiftsveksten er dermed 11,3 mill. kr. høyere enn veksten i inntektene. Brutto driftsresultat i 2017 er på -10,7 mill. kr. (-6,3%), som er en betydelig svekkelse etter et positivt resultat i 2016 (0,6 mill. kr.). I hovedsak kan resultatet i 2017 tilskrives budsjettert prioritering for å opprettholde tjenestetilbudet.

Utgiftsgruppen *Kjøp til egenproduksjon* økte med 5 mill. kr i 2017, - som hovedsakelig skyldes innleie av sykepleiere i omsorgstjenesten med vel 2,3 mill. kr og legevikarer med ca. 0,9 mill. kr. I tillegg viser drift av kommunens bygg og anlegg en økning på 1,2 mill. kr (økte energi- og vedlikeholdsutgifter).

Nettoutgiftene ved nevnte innleie av personell er under halvparten av brutto, fordi gitte permisjoner og vakanse i stillinger gir reduksjon i lønnsrelaterte kostnader samt refusjonsinntekter fra staten for fødselspenger.

Lønnsutgiftene viser en økning på nesten 6 mill. kr. i 2017. Virkningen av tariffoppgjøret utgjør størstedelen. Utgiftene til BPA økte med kr 750.000 og brann/oljevern med kr 540.000. Videre økte lønnsutgiftene med kr 960.000 etter endret budsjettering vedr. flyktninger.

2.13 Finansiell stilling og utvikling

Balansen gir en god oversikt over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital pr. 31.12 hvert år. Aktivsiden framstiller ressursene som kommunen har til rådighet, mens passivasiden gir uttrykk for finansieringen av ressursene.

De bokførte beløpene for omløpsmidler, kortsiktig og langsiktig lån, gir et brukbart grunnlag for å vurdere arbeidskapitalen og den likvide stillingen til kommunen.

Nøkkeltallene er ment å gi et bilde av sentrale trekk ved utviklingen i den kommunale økonomien.

BALANSE PR. 31.12(Tall i 1 000 kr)

EIENDELER	Aktiva			EK OG GJELD	Passiva		
	2015	2016	2017		2015	2016	2017
ANLEGGSMIDLER				EGENKAPITAL			
Aksjer og andeler	5 556	5 991	6 485	Fond	73 749	70 861	51 267
Pensjonsmidler	179 105	186 689	202 179	Underskudd/overskudd	5 192	8 788	2 316
Utlån	30 379	31 937	32 593	Udekket inv.regnsk.	0	0	0
Utstyr/fast eiendom	224 196	227 333	261 793	Annen egenkapital	149 938	151 260	190 997
SUM ANLEGGSMIDLER	439 236	451 950	503 050	SUM EGENKAPITAL	228 879	230 909	244 580
OMLØPSMIDLER				GJELD			
Kasse, bankinnskudd	14 322	12 726	30 963	Lån i bank/kr.foretak	72 002	73 019	75 308
Aksjer og andeler	73 723	76 083	43 370	Pensjonsforpliktelse	218 027	229 180	237 481
Kortsiktige fordringer	10 670	11 670	14 294	(inkl. arbg.avgift)			
Premieavvik pensjon	2 077	3 516	2 874				
SUM OMLØPSM.	100 792	103 995	91 501	SUM LANGS.GJELD	290 029	302 199	312 789
				SUM KORTS. GJELD	21 120	22 837	37 182
				SUMGJELD	311 149	325 036	349 971
SUM EIENDELER	540 028	555 945	594 552	SUM EK OG GJELD	540 028	555 945	594 552

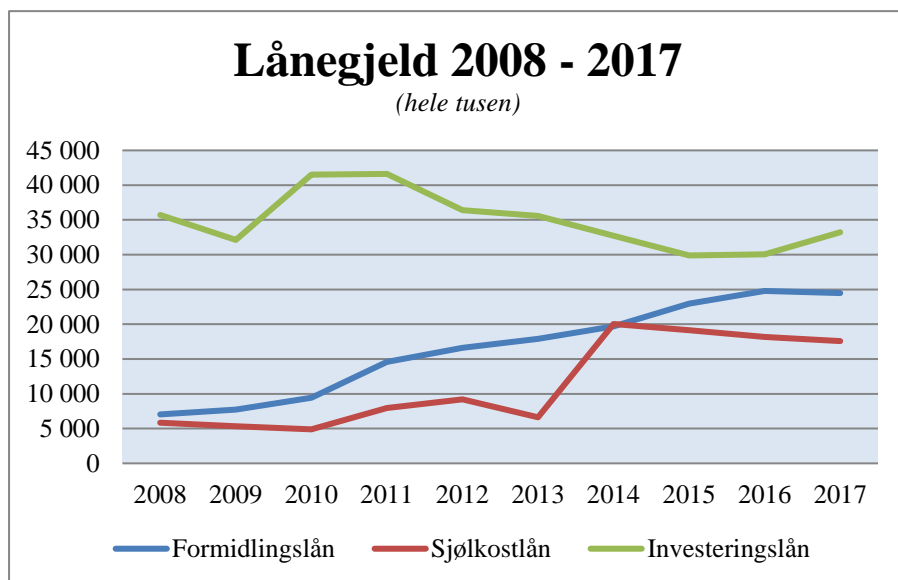
Verdien på anleggsmidler har økt, noe som har sammenheng med gjennomførte investeringer i året. I tillegg er det en vekst i kommunens oppsparte pensjonsmidler med 15,5 mill. kr - tilsvarende 8,3 %. Pensjons-forpliktelse har økt med 8,3 mill. kr.

Forskjellen mellom pensjonsmidler (eiendel under anleggsmidler) og pensjons-forpliktelse (under gjeld) er følgende: Pensjonsmidler er det kommunen har oppspart gjennom årene for å dekke framtidige pensjoner. Pensjonsforpliktelsen er det beløpet kommunen måtte ha betalt om alle ansatte hadde gått av med pensjon den 31.12.

Kommunens fondsmidler er redusert med 19,6 mill. kr. i løpet av året. I finansieringen av investeringer er det brukt 27,2 mill. kr, mens det i drift er gått med om lag 8,7 mill. kr. Avsetning til fond i 2017 er 16,3 mill. kr.

Status i balansen må sies å være meget tilfredsstillende.

2.14 Langsiktig gjeld

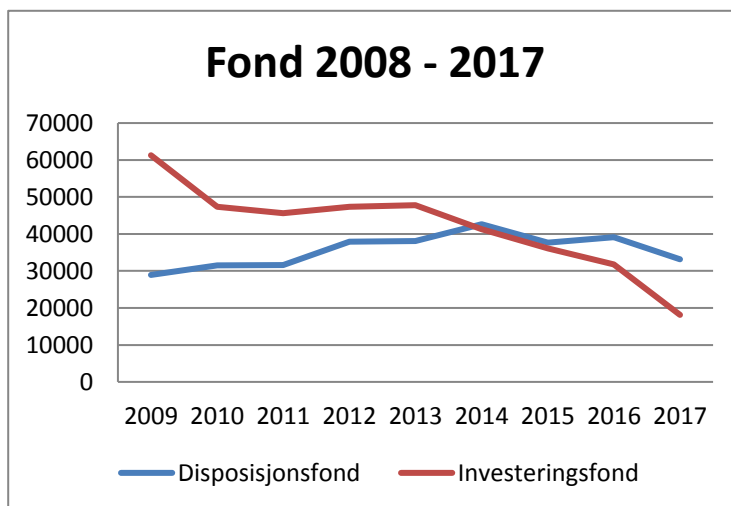
Ved utgangen av 2017 hadde kommunen en lånegjeld på 75,3 mill. kr. Utvikling i lån tatt opp til investeringsformål (uten lån til selvkostområdet og formidlingslån) er den mest interessante for rente- og avdragsbelastning i regnskapet. Netto investeringsgjeld er økt med 2,6 mill. kr i løpet av 2017.

Ved utgangen av 2017 utgjør investeringslån pr. innbygger kr. 30.173, som er vesentlig lavere enn gjennomsnitt for fylket. Kommunens driftsbalanse er imidlertid presset - noe som begrenser nye låneopptak.

2.15 Reserver i balansen

Det ble brukt 19,6 mill. kr av kommunens fondsbeholdning i 2017, hovedsakelig som egenkapitalandel i finansiering av investeringstiltak.

En viss fondsbeholdning er nødvendig som en buffer mot økonomiske svingninger og ikke minst for å sikre egenkapital til nødvendige investeringer.

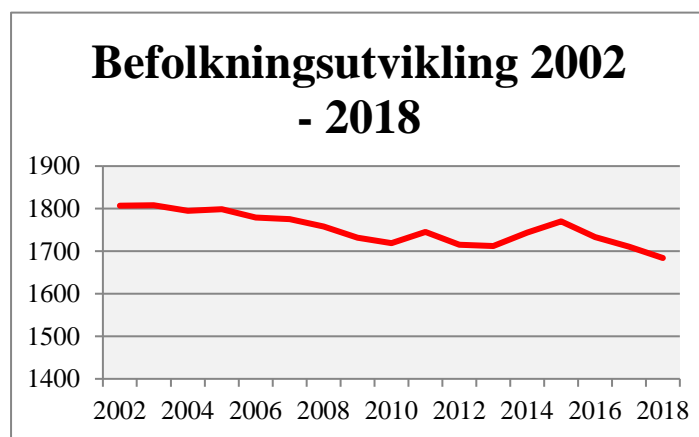

2.2 Befolkningsutvikling

Rammetilskuddet er basert på et innbyggertilskudd som blant annet beregnes ut fra befolkningens alderssammensetning. Unge i skolepliktig alder og eldre over 80 år utløser større tilskudd pr. innbygger enn andre aldersgrupper. Dette skjer ut fra en tankegang om at det er disse gruppene som er de største forbrukerne av kommunal tjenesteproduksjon. Stabile inntekter er derfor avhengig av stabilt innbyggertall med en god fordeling mellom gammel og ung befolkning.

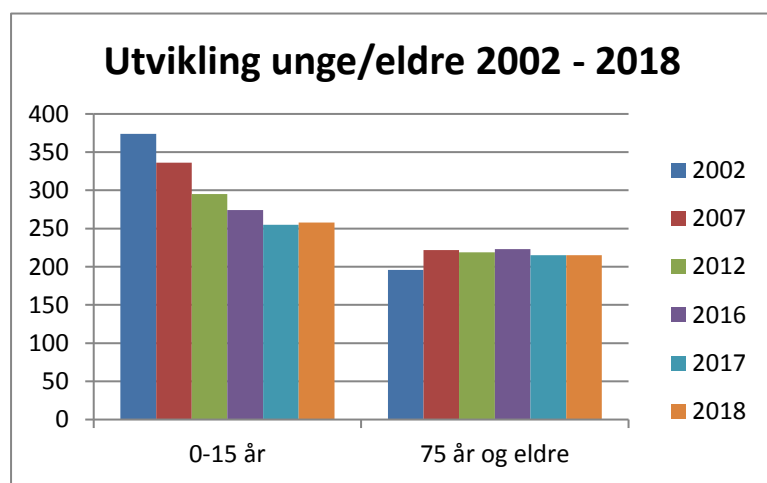
Grunnlag for beregning av rammetilskuddet (utgiftsutjevning), er folketallet pr. 30.06 året før budsjettåret. Skatt og inntektsutjevning legger folketallet pr. 31.12 i året før budsjettåret til grunn.

Kurven nedenfor viser befolkningsutviklingen i kommunen i en periode på 16 år.

Kommunen hadde i årene 2013 og 2014 en god befolkningstilvekst, og folketallet nådde 1.770 innbyggere, - det høyeste på 10 år. Utviklingen i 2015, 16 og 17 viste igjen en reduksjon, og ved årsskiftet 2017/18 var antall innbyggere sunket til 1.684. Antall innbyggere i skolepliktig alder har over mange år vært synkende, noe som er bekymringsfullt i forhold til utvikling i rammetilskuddet.

I følgende diagram synliggjøres utvikling i antall unge i skolepliktig alder og antall eldre over 75 år i en periode på 16 år.

Diagrammet viser en svak økning i antall innbyggere over 75 år. Prosentandelen i forhold til totalt antall innbyggere øker fra 10,8 % til 12,8 %. Utviklingen i barnetallene er bekymringsfull, - antall barn mellom 0 og 15 år er redusert fra 374 i 2002 til 258 i 2018 (reduksjon på 116 barn). Prosentvis i forhold til samlet befolkning er gruppen redusert fra 20,7 % til 16 %.

Antall gamle eldre har vært stigende i perioden, med en liten nedgang siste år. Antall yngre eldre har gått ned, og dette er en indikasjon på at antall over 80 år vil gå ned på sikt. SSB's prognoser for utvikling i folketallet videre framover indikerer en svak nedgang i innbyggertallet.

3. Forutsetninger i budsjettarbeidet

3.1 Sentrale føringer

Regjeringens viktigste prioriteringer for kommunesektoren i forslag til Statsbudsjett for 2019:

- Kommuneøkonomien,
 - reell vekst i de frie inntektene på 2,6 mrd kr (0,7%) til kommunene sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2018. Av realveksten er 200 mill. kr begrunnet med opptrappingsplanen på rusfeltet, 100 mill. kr med opptrappingsplanen for habilitering/rehabilitering og 200 mill. kr med tidlig innsats i skolen.
- Deflator (samlet lønns-/prisvekst for kommunesektoren) 2,8 %, herav lønnsvekst 3,25 %.
- Omlegginger, korreksjoner som er innarbeidet i rammetilskuddet for 2019 (tillegg til realveksten):
 - 185 mill. kr til finansiering av betalingsplikt utskrivningsklare pasienter
 - 100 mill. kr som en del av takstoppgjøret for allmennlegene
 - 44 mill. kr på barnehageområdet, gratis kjernetid for 2 åringer (for familier med lav inntekt) fra 1/8-19, og for at maksimalprisene for foreldrebetaling øker ut over lønns- og prisvekst (maksimalprisen økte med 110 kr fra 1/8-18 og øker med kr 50 fra 1/8-19). Som følge av økt maksimalpris reduseres rammeoverføringene med 21,9 mill. kr i 2019.

3.3 Endringer i kommunens drifts- og investeringsbudsjett for 2019.

Brutto driftsinntekter for 2019 er budsjettert med kr. 166.071.000, som er en vekst på kr. 3.157.000 fra 2018 (1,9 %) Driftsutgiftene er holdt på samme nivå som i 2017. Dette gir et negativt brutto driftsresultat på ca. 3 mill. kr. Netto driftsresultat for 2018 (brutto driftsresultat – renter og avdrag + motpost avskrivninger) er på kr. 3.446.000 eller 2,1 %, som er tilfredsstillende.

Videreføringer:

- Kr 30.000 til velferd ansatte.
- Kr 100.000 i tilskudd til Kibneb-festivalen.
- Kr 5.000 til kulturstipend barn/ungdom.
- Kr 80.000 til investeringstiltak i landbruket. (+ 20.000 i tiltak)
- Kr 93.000 til ferievikarer FDV-tjenesten (sommerjobb for skoleungdom).
- Kr. 9.000 overgrepsmottak (interkommunalt samarbeid – St.Olav)
- Kr. 85.000 medlemsavgift Orkladal Næringshage (100% næringsfond)

Driftstiltak:

(Beløp i kr)

	2019	2020	2021	2022
Bemanningsreduksjon skolene med 65,69% stilling	-425 000			
Bemanningsøkning assistenter skolene 10,83% stilling	52 000			
Barneverntjeneste, økning	80 000			
PP-tjenesten, økning	200 000			
Bemanningsøkning SFO med 41,87% stilling	219 000			
Bemanningsøkning Lensvik barnehage 119,3% stilling	610 000			
Bemanningsøkning Mølnbukt b.hage 100% stilling	577 000			
Midlert. bemanningsøkn. sykehjem videreført i 3mnd	265 000			
Nytt tak Lensvik kirke (overføring til Menighetsrådet)	1 000 000			
Økning foreldrebetaling i barnehagene	-559 000			
Økning betalingssatser SFO	-225 000			
Økning betalingssatser musikkskolen	-8 000			
Økning betalingssatser omsorgstjenester	-172 000			
Økning gebyrer oppmåling, byggesak m.m.	-555 000			
SUM	1 059 000			

Rød skrift er helårsvirkning av vedtak gjort i 2018, samt prisøkninger vertskommuner.

Investeringsiltak (inkl. mva):

(Beløp i kr)

		2019	2020	2021	2022
19-410-1	Nytt helse- og omsorgsenter	64 000 000			
19-500-2	Mølnbukt barnehage – nybygg	15 000 000			
19-500-4	Ny bru Nordbygdveien	750 000			
19-500-5	Opprydding vann/avløp og etablering av gangsti i Lensvikbukta	4 000 000			
19-500-6	Salg av Steindal kommuneskog. <i>Salgssummen fondsavsettes.</i>	-4 000 000			
	SUM	79 750 000			
	<i>Bruk av fond</i>	<i>4 200 000</i>			

Nye lån:

(Beløp i kr)

	2019	2020	2021	2022
Låneopptak	59 000 000			

Kommunens investeringsgjeld øker fra om lag 48 millioner kr ved utgangen av 2018 til om lag 103 millioner kr ved utgangen av 2019. Investeringsgjeld pr. innbygger øker dermed fra ca. kr 29.000 til ca. kr 62.000 (økning på 115 %).

Betalingssatser kommunale tjenester i 2019:

I forbindelse med kommunesammenslåingen er det i utgangspunktet forutsatt harmonisering av gebyr og betalingssatsene fra 2019, dvs. at prosjektledelsen legger til grunn at høyeste sats foreslås vedtatt fra kommende år. Med høyeste betalingssats menes maksimalsats eller lik satsen i den av de 4 kommunene som har høyest sats (hovedsakelig Orkdal):

Generelt:

- Økning i betalingssatsene med 2,8 % (gen. prisstigning - kommunal deflator).

Spesielt:

- Barnehage.
Satsene for opphold i barnehage økes med ca. 15,2% (kr. 394,-/mnd) til maksimalsats:
 - kr 2.990,-/mnd fra 01.01.2019
 - kr 3.040,-/mnd fra 01.08.2019Anslått årlig merinntekt på kr. 559.000,-.
- Skole- fritidsordning.
Satsene for opphold i SFO økes med 9,5 % (kr. 200,-/mnd) til kr. 2.300,- for hel plass.
Anslått årlig merinntekt på kr. 225.000,-.
- Kulturskolen.
Betalingssatsene i musikkskolen økes fra kr. 2.390/år til kr. 2.519/år (økning med 5,4%).
Anslått årlig merinntekt på kr. 8.000,-.
- Omsorgstjenester.
 - Matombringning, pris pr. porsjon økes med kr 20,- (32,2%) til kr 82,- (årlig merinntekt ca kr 80.000).
 - Trygghetsalarm, egenbetalingssatsen økes med kr 67,- (65%) til kr 170,- pr. mnd (årlig merinntekt ca. kr 30.000).
 - Praktisk bistand
 - › Bistand under 2G økes med kr 5,- (2,5%) til kr 205,- pr. mnd (årlig merinntekt ca kr 2.000).
 - › Bistand under 2G-3G økes med kr 566,- (153,4%) til kr 935,- pr. mnd (årlig merinntekt ca kr 50.000).
 - › Bistand under 3G-4G økes med kr 329,- (38,2%) til kr 1.190,- pr. mnd (årlig merinntekt ca kr 10.000).
 - › Bistand over 4G økes med kr 1.006,- (116,8%) til kr 1.867,- pr. mnd (anslag årlig merinntekt kr 0,-).
- Plan- og byggesak m.m.
 - Gebyrer jordlovs- og konsesjonssaker økes henholdsvis med kr 1.000,- (100%) til kr 2.000,- og med kr 3.000,- (150%) til kr 5.000,- (årlig merinntekt ca. kr 10.000,-)
 - Gebyrregulativet etter matrikkelloven økes med 40% (merinntekt ca. kr 140.000,-).
 - Plangebyr økes med 26,1% til kr 32.500,- (årlig merinntekt ca. kr 13.000,-).
 - Gebyrregulativ for byggesaker økes med 200% (årlig merinntekt ca. kr 392.000,-).
- **VAR-sektor:**
 - **Vanngebyrene**
 - **Avløpssatsene**
 - **Feiing**

4. Hovedoversikter

Rådmannens forslag (2019)

Agdenes

4.1 Budsjettskjema 1 A - drift

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Skatt på inntekt og formue	37 227	36 197	37 900	37 900	37 900	37 900
Ordinært rammetilskudd	87 747	89 885	93 100	93 100	93 100	93 100
Skatt på eiendom	0	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	3 384	3 871	3 008	2 991	2 975	2 957
Sum frie disponible inntekter	128 358	129 953	134 008	133 991	133 975	133 957
Renteinntekter og utbytte	1 875	2 739	1 649	1 649	1 649	1 649
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	2 755	600	300	300	300	300
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	1 291	1 980	1 968	3 513	3 385	3 283
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	137	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	2 418	3 200	3 257	4 532	4 132	4 132
Netto finansinnt./utg.	785	-1 841	-3 276	-6 096	-5 568	-5 466
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	12 830	9 744	7 778	7 778	7 778	7 778
Til bundne avsetninger	2 284	582	582	582	582	582
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	8 788	2 316	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	6 844	5 769	4 699	3 699	3 699	3 699
Bruk av bundne avsetninger	1 836	365	215	215	215	215
Netto avsetninger	2 354	-1 877	-3 446	-4 446	-4 446	-4 446
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	131 496	126 235	127 286	123 449	123 961	124 045
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	129 180	126 235	127 286	123 449	123 961	124 045
Mer/mindreforbruk	2 316	0	0	0	0	0
Sum fordelt til drift (skjema 1B)						
Sentrale styringsorganer	22 051	16 133	16 049	15 849	16 049	16 049
Oppvekst og kultur	36 888	37 700	38 057	37 488	37 938	37 488
Helse og omsorg	52 610	52 243	51 597	52 876	53 024	53 024
Næring og drift	27 813	24 386	24 980	20 195	20 195	20 195
Skatt, rammetilskudd, lån og fond	-10 181	-4 226	-3 397	-2 959	-3 245	-2 711
129 180	126 235	127 286	123 449	123 961	124 045	
Mer/mindreforbruk	2 316	0	0	0	0	0

4.2 Budsjettskjema 2 A- investering

	Regnska			Budsjet	Budsjet	Budsjet
	p	Budsjett	Budsjett	t	t	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investeringer i anleggsmidler	46 006	107 601	83 750	0	0	0
Utlån og forskutteringer	4 774	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	499	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	4 294	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 200	5 000	4 000	0	0	0
Årets finansierungsbehov	56 774	112 601	87 750	0	0	0
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	9 774	16 460	57 000	0	0	0
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 971	5 000	4 000	0	0	0
Tilskudd til investeringer	5 639	52 706	4 200	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	7 970	19 250	16 350	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	4 192	0	0	0	0	0
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	29 546	93 416	81 550	0	0	0
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	27 227	19 185	6 200	0	0	0
Sum finansiering	56 774	112 601	87 750	0	0	0
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

4.3 Hovedoversikt drift

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	7 402	6 369	7 585	5 025	4 427	4 877
Andre salgs- og leieinntekter	12 136	10 669	11 960	14 660	14 660	14 660
Overføringer med krav til motytelse	21 862	15 873	12 468	12 468	12 468	12 468
Rammetilskudd	87 747	89 885	93 100	93 100	93 100	93 100
Andre statlige overføringer	3 384	3 871	3 008	2 991	2 975	2 957
Andre overføringer	197	50	50	50	50	50
Skatt på inntekt og formue	37 227	36 197	37 900	37 900	37 900	37 900
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	169 955	162 914	166 071	166 194	165 580	166 012
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	100 623	96 800	96 027	94 572	94 572	94 572
Sosiale utgifter	25 677	25 143	24 250	23 655	23 855	23 855
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	27 879	20 366	20 038	18 953	18 953	18 953
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	8 147	6 230	6 783	6 783	6 783	6 783
Overføringer	10 145	12 229	13 913	13 351	13 065	13 599
Avskrivninger	9 955	9 834	9 699	9 699	9 699	9 699
Fordelte utgifter	-1 729	-1 572	-1 665	-1 665	-1 665	-1 665
Sum driftsutgifter	180 698	169 030	169 045	165 348	165 262	165 796
Brutto driftsresultat	-10 743	-6 116	-2 974	846	318	216
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	1 875	2 739	1 649	1 649	1 649	1 649
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	2 755	600	300	300	300	300
Mottatte avdrag på utlån	14	105	105	105	105	105
Sum eksterne finansinntekter	4 644	3 444	2 054	2 054	2 054	2 054
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	1 291	1 980	1 968	3 513	3 385	3 283
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	137	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	2 418	3 200	3 257	4 532	4 132	4 132
Utlån	48	105	105	105	105	105
Sum eksterne finansutgifter	3 894	5 285	5 330	8 150	7 622	7 520
Resultat eksterne finanstransaksjoner	750	-1 841	-3 276	-6 096	-5 568	-5 466

Motpost avskrivninger	9 955	9 833	9 696	9 696	9 696	9 696
Netto driftsresultat	-38	1 877	3 446	4 446	4 446	4 446
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	8 788	2 316	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	6 844	5 769	4 699	3 699	3 699	3 699
Bruk av bundne fond	1 836	365	215	215	215	215
Sum bruk av avsetninger	17 468	8 449	4 914	3 914	3 914	3 914
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	12 830	9 744	7 778	7 778	7 778	7 778
Avsatt til bundne fond	2 284	582	582	582	582	582
Sum avsetninger	15 114	10 326	8 360	8 360	8 360	8 360
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	2 316	0	0	0	0	0

4.4 Hovedoversikt investering

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	1 965	5 000	4 000	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	60	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	7 970	19 250	16 350	0	0	0
Statlige overføringer	5 639	52 270	4 200	0	0	0
Andre overføringer	0	436	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	15 634	76 956	24 550	0	0	0
Utgifter						
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksj.	38 036	87 551	67 400	0	0	0
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksj.	0	0	0	0	0	0
Overføringer	7 970	20 050	16 350	0	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	46 006	107 601	83 750	0	0	0
Finansstransaksjoner						
Avdrag på lån	4 294	0	0	0	0	0
Utlån	4 774	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	499	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	1 200	5 000	4 000	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum finansieringsstransaksjoner	10 767	5 000	4 000	0	0	0
Finansieringsbehov	41 140	35 645	63 200	0	0	0
Dekket slik:						
Bruk av lån	9 774	16 460	57 000	0	0	0
Salg av aksjer og andeler	6	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	4 133	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	12 398	2 385	6 200	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	100	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	14 568	16 700	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	261	0	0	0	0	0
Sum finansiering	41 140	35 645	63 200	0	0	0
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

5. Investeringsbudsjett

Rådmannens forslag (2019)

Agdenes

Investeringsbudsjett

	Regnsk.	Budsj.	Budsj.	Budsj.	Budsj.	Budsj.
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Funksjon: 1300 Administrasjonslokaler						
Prosjekt: I535 Rådhuset - tannklinikk						
2308 Prosjektering mv	5	0	0	0	0	0
2309 Byggetjenester nyanlegg	479	0	0	0	0	0
4290 Mva komp - full sats (25%)	109	0	0	0	0	0
Sum prosjekt	592	0	0	0	0	0
Funksjon: 1721 Egenkapitalinnskudd KLP						
5290 Kjøp aksjer/andeler	482	0	0	0	0	0
Sum	482	0	0	0	0	0
Funksjon: 2210 Barnehagelokaler						
Prosjekt: I543 Mølnbukt barnehage						
2309 Byggetjenester nyanlegg	0	8 000	12 000	0	0	0
4290 Mva komp - full sats (25%)	0	2 000	3 000	0	0	0
Sum prosjekt	0	10 000	15 000	0	0	0
Funksjon: 2220 Skolelokaler						
Prosjekt: I537 Lensvik skole						
2000 Inventar og utstyr	18	0	0	0	0	0
2308 Prosjektering mv	0	3 000	0	0	0	0
2309 Byggetjenester nyanlegg	348	0	0	0	0	0
4290 Mva komp - full sats (25%)	91	750	0	0	0	0
Sum prosjekt	457	3 750	0	0	0	0
Funksjon: 2532 Arv etter Olga Caspersen						
2801 Ulempeserstatning	100	0	0	0	0	0
9580 Bruk av bundne investeringsfond	-100	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0	0
Funksjon: 2610 Institusjonslokaler						
Prosjekt: I526 Framtidas omsorg - nytt sykehjem						
2309 Byggetjenester nyanlegg	12 174	37 360	31 200	0	0	0
2700 Konsulenttenester	423	0	0	0	0	0
4290 Mva komp - full sats (25%)	3 115	9 340	7 800	0	0	0
Sum prosjekt	15 713	46 700	39 000	0	0	0
Funksjon: 2651 Utleieboliger						
Prosjekt: I534 Flyktningeboliger						
1950 Avgifter, gebyrer, lisenser	79	0	0	0	0	0

2308	Prosjektering mv	457	300	0	0	0	0
2309	Byggetjenester nyanlegg	4 143	5 830	0	0	0	0
2800	Grunnerverv	771	0	0	0	0	0
	Sum prosjekt	5 450	6 130	0	0	0	0
Prosjekt: Salg av fast eiendom							
6700	Salg av fast eiendom	0	-5 000	0	0	0	0
	Sum	0	-5 000	0	0	0	0
Funksjon: 2655 Utleieboliger (helse- og sosialformål)							
Prosjekt: I527 Omsorgsbase Blekkan							
2000	Inventar og utstyr	155	0	0	0	0	0
2002	Kjøp av datautstyr	571	0	0	0	0	0
2308	Prosjektering mv	967	0	0	0	0	0
2309	Byggetjenester nyanlegg	3 483	0	0	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	1 294	0	0	0	0	0
8100	Andre statlige overføringer	-5 639	0	0	0	0	0
	Sum prosjekt	831	0	0	0	0	0
Prosjekt: I539 Omsorgsfellesskap (2 boliger, 16 leiligheter)							
2309	Byggetjenester nyanlegg	7 713	23 940	20 000	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	1 908	5 980	5 000	0	0	0
	Sum prosjekt	9 621	29 920	25 000	0	0	0
Funksjon: 2830 Startlån							
5100	Avdrag Husbanken	4 294	0	0	0	0	0
5200	Utlån	4 774	0	0	0	0	0
9100	Bruk av lån	-4 774	0	0	0	0	0
9201	Mottatte avdrag	-947	0	0	0	0	0
9202	Ekstraordinære avdrag startlån	-3 185	0	0	0	0	0
9580	Bruk av bundne investeringsfond	-161	0	0	0	0	0
	Sum startlån	0	0	0	0	0	0
Funksjon: 3030 Kart og oppmåling							
Prosjekt: I520 Eiendomsadressering							
2309	Byggetjenester nyanlegg	0	600	0	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	0	150	0	0	0	0
	Sum prosjekt	0	750	0	0	0	0
Funksjon: 3201 Steinsdal kommuneskog							
6700	Salg av fast eiendom	0	0	-4 000	0	0	0
	Sum funksjon	0	0	-4 000	0	0	0

Funksjon: 3150 Boligområder

6700	Salg av fast eiendom	-750	0	0	0	0	0
	Sum boligområder	-750	0	0	0	0	0

Prosjekt: Aksjer/andeler

5290	Kjøp aksjer/andeler	17	0	0	0	0	0
9290	Salg aksjer/andeler	-6	0	0	0	0	0
	Sum prosjekt	11	0	0	0	0	0

Funksjon: 3254 Industriområder

Prosjekt: I509 Industriområde Berganeset

2700	Konsulenttenester	411	0	0	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	103	0	0	0	0	0
	Sum prosjekt	513	0	0	0	0	0

Prosjekt: I510 Industriområde Selva

2309	Byggetjenester nyanlegg	3 609	0	0	0	0	0
2700	Konsulenttenester	352	0	0	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	953	0	0	0	0	0
7300	Refusjon fra fylkeskommuner	-60	0	0	0	0	0
	Sum prosjekt	4 854	0	0	0	0	0

Prosjekt: Salg Selva industrikai

5480	Avsetning til ubundne investeringsfond	1 200	0	0	0	0	0
6700	Salg av fast eiendom	-1 200	0	0	0	0	0
	Sum prosjekt: Uten	0	0	0	0	0	0

Funksjon: 3300 Kaier

Prosjekt: Salg av fast eiendom

6700	Salg av fast eiendom	-15	0	0	0	0	0
	Sum	-15	0	0	0	0	0

Funksjon: 3320 Kommunale veier

Prosjekt: I540 Oppgradering bru

2309	Byggetjenester nyanlegg	371	625	600	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	46	156	150	0	0	0
	Sum prosjekt	417	781	750	0	0	0

Funksjon: 3350 Eiendomsdrift

Prosjekt: I503 Sikring Sandabekken

2309	Byggetjenester nyanlegg	1 009	0	0	0	0	0
2700	Konsulenttenester	400	0	0	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	351	0	0	0	0	0
	Sum prosjekt	1 761	0	0	0	0	0

Prosjekt:	I532 Promenade Hamnabukta						
2309	Byggetjenester nyanlegg	0	3 000	1 600	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	0	750	400	0	0	0
	Sum prosjekt	0	3 750	2 000	0	0	0
	Sum funksjon: 3350 Eiendomsdrift	1 761	3 750	2 000	0	0	0
Funksjon: 3390 Brannvern/oljevern							
Prosjekt:	I515 Ny brannbil						
2100	Kjøp av bil	0	3 200	0	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	0	800	0	0	0	0
	Sum prosjekt	0	4 000	0	0	0	0
Funksjon: 3400 Produksjon av vann							
Prosjekt:	I500 Ny vannkilde Ytre Agdenes						
2700	Konsulenttjenester	0	800	0	0	0	0
	Sum prosjekt: I500 Ny vannkilde Ytre Agdenes	0	800	0	0	0	0
Funksjon: 3450 Distribusjon av vann							
Prosjekt:	I502 Servicebil vann og avløp						
2100	Kjøp av bil	0	300	0	0	0	0
	Sum prosjekt	0	300	0	0	0	0
Prosjekt:	I544 VA - Hamnabukta						
2309	Byggetjenester nyanlegg	0	0	700	0	0	0
	Sum prosjekt	0	0	700	0	0	0
Funksjon: 3530 Kloakknett							
Prosjekt:	I502 Servicebil vann og avløp						
2100	Kjøp av bil	0	100	0	0	0	0
	Sum prosjekt	0	100	0	0	0	0
Prosjekt:	I544 VA - Hamnabukta						
2309	Byggetjenester nyanlegg	0	0	1 300	0	0	0
	Sum prosjekt	0	0	1 300	0	0	0
Funksjon: 3601 Friområder							
Prosjekt:	I536 Sanitærbygg Storvatnet friområde						
2309	Byggetjenester nyanlegg	0	496	0	0	0	0
4290	Mva komp - full sats (25%)	0	124	0	0	0	0
8900	Overføring fra andre	0	-436	0	0	0	0
	Sum prosjekt: I536 Sanitærbygg Storvatnet friområde	0	184	0	0	0	0

Funksjon: 8410 Kompensasjon for mva

7290	Mva komp - full sats (25%)	-7 970	-19 250	-15 550	0	0	0
	Sum funksjon: 8410 Kompensasj. Mva	-7 970	-19 250	-3 550	0	0	0

Funksjon: 8800 Interne finanstransaksjon

5480	Avsetning til ubundne investeringsfond	0	5 000	4 000	0	0	0
8100	Andre statlige overføringer	0	-52 270	-4 200	0	0	0
9100	Bruk av lån	-5 000	-16 460	-57 000	0	0	0
9400	Bruk disposisjonsfond	-12 398	-1 700	-5 600	0	0	0
9402	Bruk vedlikeholds-/utbyggingsfond	0	-685	-600	0	0	0
9480	Bruk ubundne investeringsfond	-14 568	-16 700	0	0	0	0
9500	Bruk av bundne fond	0	-100	0	0	0	0
	Sum funksjon: 8800 Interne finanstr.	-31 966	-82 915	-63 400	0	0	0

TOTALT 0 0 0 0 0 0

6. Handlingsprogram 2019

Rådmannens forslag

Agdenes

Personal og arbeidsmiljø – felles

Området omfatter:

Personalforvaltning og administrasjon av i alt 166 årsverk fordelt på 213 ansatte, med 159 kvinner og 54 menn.

Status:

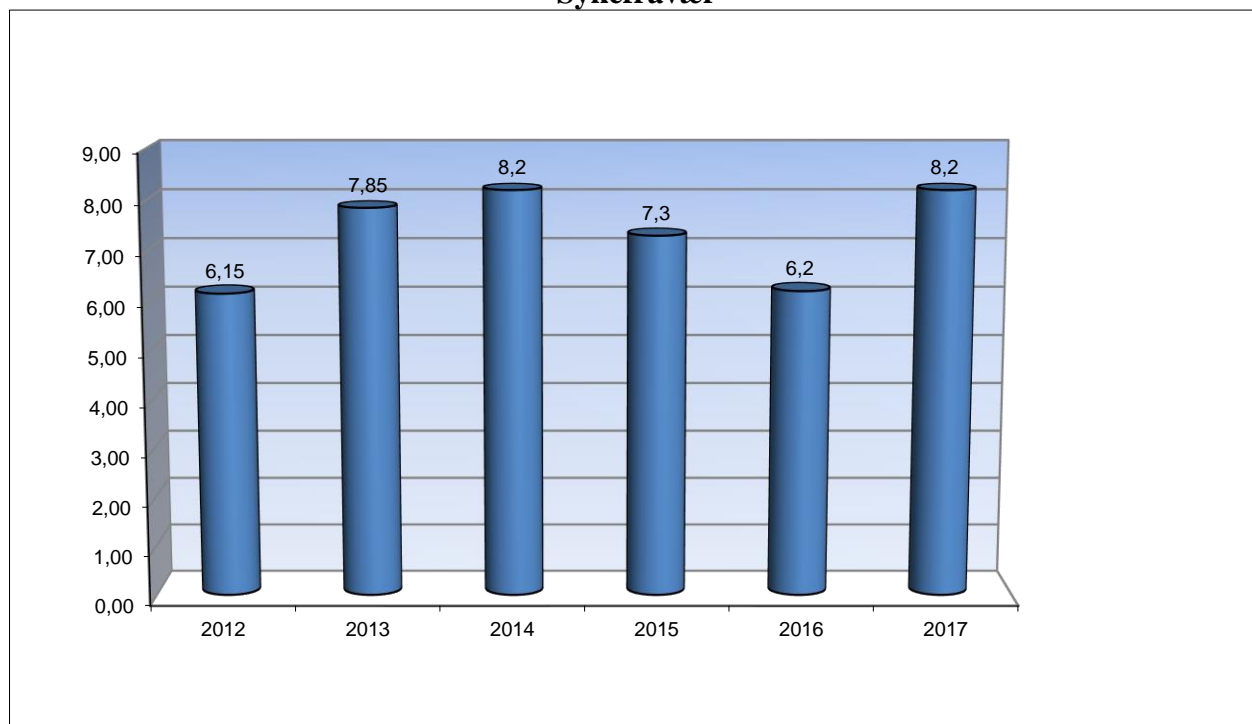
Arbeidstakerne er pr. 01. okt. 2017 fordelt på følgende aldersgrupper:

Alder	16-20 år	21-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år
Antall	3	23	37	44	81	25
Andel%	1,41	10,80	17,37	20,66	38,03	11,74

Andelen ansatte under 40 år er på 29,58 %;
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse er på 78,1 %.

Vi har ved utgangen av september 2018 var sykefraværet på 6,6%.

Sykefravær

En arbeidskultur preget av trivsel, nærvær og fokus på å gjøre en god jobb er viktig for å kunne opprettholde et kvalitativt høgt nivå på tjenesteproduksjon og redusere sykefraværet.

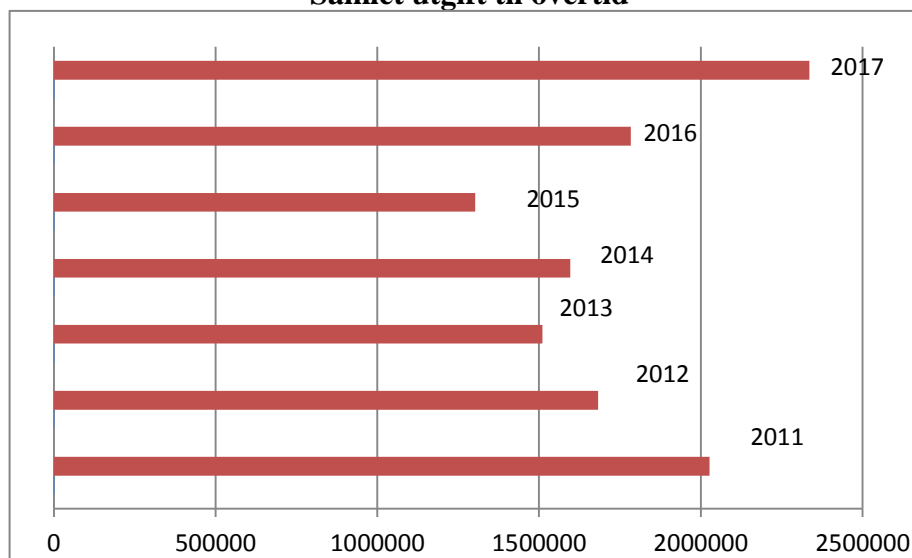
Målsetting med et sykefravær under 6 % er ikke oppnådd, og tiltak for økt nærvær og oppfølging av sykmeldte etter vedtatte retningslinjer må fortsatt prioriteres.

Overtid

Regnskapstall for 2015 og frem til 2017 viser at det har vært en økning på 1 mill. kr., fra 1,3 mill.kr. til 2,3 mill.kr.

Regnskap for 2018 pr. okt. viser et forbruk på overtid på 1,93 mill. kr., som er en økning i på 0,15 mill.kr i forhold til samme tid i 2017. Målet må være å redusere overtidsbruken mest mulig, maksimum på 2015 nivå.

Samlet utgift til overtid

Målsettinger:

- Redusere bruken av overtid.
- Redusere innleie av vikarer i den grad det er mulig.
- Et nærvær på over 94 %

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Gjennomføre medarbeiderundersøkelse	x			
Fokus på arbeidskultur og arbeidsmoral	x			
Aktiv bruk av IA-virkemidler	x			
Oppdatering av kompetansekartleggingen	x			
Øke stillingsandel for delstillinger når dette er mulig	x			

Økonomiske driftstiltak

	2019	2020	2021	2022

100 Politisk styring

Området omfatter:

Området omfatter Kommunestyret, Formannskapet, Hovedutvalgene for Oppvekst og levekår og Næring og drift, Ungdomsrådet, Rådet for funksjonshemmede, Støtte til politiske partier og Kontrollutvalg/revisjon.

Status

Kommunestyret har følgende sammensetning: FFB = Felleslista for bygdeutvikling 5 repr, TVP = Tverrpolitisk liste 4 repr, DNA = Det norske arbeiderparti 3 repr, SP = Senterpartiet 2 repr, KRF = Kristelig Folkeparti 1 rep, H = Høyre 2 repr.

Målsettinger:

Personal:

Økonomi:

Samfunnsutvikling:

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Kommunesammenslåing	x			
Framtidas omsorg	x			
Interkommunalt samarbeid	x			
Strategisk næringsplan for Orkdalsregionen - oppfølging	x			

Økonomiske driftstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Veipakke Orkdalsregionen	100			

Investerings tiltak (Tall i hele tusen)

	2018	2019	2020	2021

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

105 Ledergruppen

Området omfatter

Rådmann, assisterende rådmann/kommunalsjef oppvekst og kultur, kommunalsjef helse og beredskap, kommunalsjef næring og drift.
Årsverk: 3,25

Utfordringer

- God kontroll på økonomistyring
- Mangler kapasitet på beredskap
- System for dokumentasjon og kvalitetskontroll under utvikling
- Få gjennomført vedtatte investeringsprosjekt
- Kommunesammenslåingen – oppfølging/prosess

Målsettinger

Økonomi: (Målsettingene gjelder for hele organisasjonen)

- Ha et netto driftsresultat på min. 2 %
- Ha stabilitet, forutsigbarhet og trygghet ved å sikre økonomisk handlefrihet gjennom avsetning til fond

Tjenesteproduksjon:

- Administrativ saksbehandlingstid à jour ved hver møteinnkalling
- Etablert planverk i henhold til lovkrav
- Slutføre innføring av dokumentasjons- og kvalitetssystem

Samfunnsutvikling:

- Bidra til positivt omdømme av Agdenessamfunnet, gjennom å framstå som en moderne og serviceorientert organisasjon
- Være aktiv i relasjonsbygging med samarbeidspartnere

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Kommunesammenslåingen	x			
Bosetting/integrering flyktninger - oppfølging	x			
Framtidas omsorg – implementering drift/utbygging	x			
Reguleringsplanene for industriområdene, revisjon	x			
Operasjonalisere kvalitets- og avvikssystem	x			

Økonomiske driftstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Etableringstilskudd ny bolig	300			

Investeringsstiltak (Tall i hele tusen)

	2018	2019	2020	2021

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

110 Rådmannens stab

Området omfatter

Personalavdeling, IT-avdeling, økonomiavdeling, fellestjenesten og rådhuskantina.
Årsverk: 10,7

Utfordringer

- Gode dataløsninger sikrer effektiv lønn- og regnskapsføring
- Gode saksbehandlingsrutiner og godt arkiv

Målsettinger

Tjenesteproduksjon

- Administrativ saksbehandlingstid à jour ved hver møteinnkalling
- Være aktiv i veiledning og opplæring i avdelingene
- Videreutvikle hjemmesiden som informasjons- og kommunikasjonskanal

Samfunnsutvikling

- Bidra til positivt omdømme av Agdenessamfunnet, gjennom å framstå som en moderne og serviceorientert organisasjon

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Utvikle gode regnskapsrapporter	x			
Aktiv bruk av IA-virkemidler	x			
Gjennomføre medarbeiderundersøkelse	x			
Utarbeide oversikt over kompetansebehov *)	x			
Delta i forberedelse til Orkland kommune	x			

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022

Investerings tiltak (tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

200 Grunnskole

Området omfatter:

Lysheim skole	Barnetrinn	25 elever	SFO 9 elever	0,38 årsverk
Lensvik skole	Barnetrinn	91 elever	SFO 23 elever	1,10 årsverk
	Ungdomstrinn	59 elever		
Årsverk	Lysheim skole	5,0 lærere	0,64 assistenter	
	Lensvik skole	23,0 lærere	2,12 assistenter	

Utfordringer:

- Bedre elevens psykososiale skolemiljø (Opplæringsloven §9a), holde mobbetallet lavt og ha høy trivsel hos elevene. Jfr. Skolenes visjon: TRIVSEL-TRYGGHET-MESTRING-LÆRING
- Nødvendig oppgradering av bygningsmassen ved skolene, jfr. vedtak om prosjektering av ny Lensvik skole.
- Beholde og rekruttere kompetanse
- IKT utstyr til elever. En til en pc og kl. sett Ipad.

Målsettinger:

Tjenesteproduksjon:

-Målsetningene er i tråd med *Kvalitetsutviklingsplanen for grunnskolen i Agdenes*.

-Skolens målsetning er å ligge på landsgjennomsnittet (50 %) eller bedre!

- **Elevundersøkelsen:** (Gjennomsnitt siste 5 år)
Måling av mobbing skal ikke overstige 1,3
Måling av elevenes trivsel skal skal overstige 4,2
- **Nasjonale prøver:** (Gjennomsnitt siste 5 år)
5.trinn; oppnå resultat på lesing, regning, engelsk – 50 eller bedre
8.trinn; oppnå resultat på lesing – 50 eller bedre
9.trinn; oppnå resultat på lesing – 50 eller bedre

Samfunnsutvikling

- Implementere målsetningene i *Kvalitetsplanen for skolene*, da fokus på hovedområdene Det hele mennesket, Lokalsamfunnet og Skrivning
- Samfunnsoppdraget i ny *Overordnet del av læreplanen; Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet(...)* Et viktig virkemiddel for å forhindre frafall i videregående skole
- Skolene skal legge til rette for god integrering av minoritetsspråklige elever og deres familier
- Arbeidet for en god overgang barnehage – skole

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Implementere <i>Kvalitetsplanen for skolene i Agdenes</i>	X			
Delta i prosesser rundt kommunesammenslåingen	X			
Prioritere Psykososialt skolemiljø (NY OPL§9a), bla. gjennom handlingsprogrammet <i>Mitt valg</i>	X			
Videreutvikle plan overgang barnehage-skole	X			
Prosjektet Skolebasert Vurdering for Læring(VFL), Høyskolen i Lillehammer	X			
Forberede og implementere ny Overordnet del og Fagfornyelsen av læreplanene.	X			

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
IKT, en til en elevpc/Ipad	200			
Økte transportutgifter/ekskursjonskostnader jfr. lokale læreplaner(<i>Lokalsamfunnet</i>)og <i>det at skolene er blitt en enhet.</i>	30			
Studiepermisjoner skolene	160			
Leirskole. Betydelig økte kostnader på tilbudet.	35			
Ta inn lærlinger, barne -og ungdomsarbeider	150			
*Oppgradering skolekjøkkenet, Lensvik skole	500			
*Oppgradering pulter, stoler og skap...	300			

*Faller bort ved vedtak om bygging

Investerings tiltak (tall i hele tusen inkl. mva)

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

Prognose elevtall

Skole	Trinn	18-19	19-20		
Lysheim skole	B-trinn	25	29		
Lensvik skole	B-trinn	91	88		
	U-trinn	59	55		
	SUM	175	172		

205 Barnehager

Området omfatter

Mølnbukt barnehage:

Antall barn: under 3 år: 6, over 3 år: 11, flerspråklige barn 3

Antall årsverk: 3,8

Styrer: 0,4

Lensvik barnehage:

Antall barn: under 3 år 26, over 3 år 35, flerspråklige barn 6

Antall årsverk 13,57

Styrer 1,0

Prioriterte oppgaver

- Fokus på målsettinger i kvalitetsplanen for barnehager, språk, lek, sosial kompetanse, tidlig og tilpasset innsats.
- Være aktiv bidragsyter i sammenslåingsprosessen mot Orkland kommune.
- Barnehagen som sosialisering- og læringsarena for alle barn. Spesielt fokus på tilrettelegging av barnehagetilbud Jf. barnehageloven § 19.

Målsettinger

Tjenesteproduksjon

- Opprettholde og utvikle fagkompetansen hos ansatte i tråd med gjeldende statlige føringer og lokale satsningsområder (strategiplan for framtidens barnehage og kvalitetsplan for barnehagene i Agdenes kommune).
- Beholde og rekruttere ansatte med relevant utdanning.
- Tilrettelegge for et godt barnehagetilbud for alle barn ut fra barnehagens samfunnsmandat.

Samfunnsutvikling

- Sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet. Brukerundersøkelsene skal ligge på landsgjennomsnitt eller høyere.
- Utvikle barnehagens pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling.
- Sam organisering av barnehagene i Agdenes (økonomi, bemanning, planer, utviklingsarbeid).
- Målrettet og riktig tilrettelegging for barn med særskilte behov, Jf. Kunnskapsdepartementets kompetanse- og rekrutteringsstrategi.
- Videreutvikle samarbeidsrutiner og planer for god overgang mellom barnehage – skole.

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Brukerundersøkelse	X			
Aktiv bidragsyter inn mot Orkland kommune	X			
Kompetanseheving – tilrettelegging av barnehagetilbud	X			
Videreutvikle plan overgang barnehage- skole	X			

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Øke barnehagesatsene fra 2019	-559 000			
Økt personalressurs - Lensvik barnehage	610 000			
Økt personalressurs – Mølnebukt barnehage	577 000			
Ferievikar	300			
Kurs	50			
Transportutgifter	10			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

Investeringsiltak (tall i hele tusen ink. mva)

	2019	2020	2021	2022
Mølnebukt barnehage – nybygg (se bygg/eiendom)	15 000			
Smarttelefon 5 avdelinger	10			
Ipad tilgjengelig for alle skolestartere 20 stk	60			
Bærbar pc til alle barnehagelærere 12 stk.	60			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

210 Kultur, idrett og ungdomsarbeid

Området omfatter:

Musikk og kulturskole, bibliotek, den kulturelle skolesekken, den kulturelle spaserstokken, friluftsområder, UKM, kulturminnevern, tilskudd til lag og organisasjoner. Antall årsverk: 2,5.

Utfordringer

- For få tilbud i kulturskolen.
- Mangler instrumenter og utstyr.
- Generell mangel på planverk.

Målsettinger «Kulturløftet».

Tjenesteproduksjon:

- Gi kommunens barn og unge gode kulturskoletilbud.
- Forbedre kulturskolens utstyrspark.
- Oppnå minst 50 elevplasser i kulturskolen.
- Opprettholde god deltakelse på UKM, sammenliknet med 2017.
- Etablere et permanent skolekorps i kommunen.

Samfunnsutvikling

- God forvaltning av kulturadministrasjonen.
- Iverksette arbeid med kulturminneplan og plan for idrett og fysisk aktivitet.
- Skape et tettere samarbeid mellom kultur og helse/omsorg, og mellom kultur og skole.

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Konserter høst og vår.	X			
Musikktilbud til barnehagene og sykehjemmet.	X			
Musikalsk bistand ved skoleforestillinger.	X			
Etablere et samarbeid mellom kulturskolen og SFO.	X			
Implementering av «Rammeplanen for kulturskolen».	X			

Økonomiske driftstiltak

	2019	2020	2021	2022
Økning innkjøp av bøker til biblioteket	5			
Økning forbruksmateriell/arrangement, biblioteket	10			
Kurs/ seminarer	25			
Investering av utstyr til AMOK	10			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

Investeringstiltak

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

215 Barnevern, voksenopplæring, flyktningetjeneste

Området omfatter:

Tjenesten består av Orkdal, Meldal og Agdenes. Tjenesten vil ha 13,2 ansatte fordelt på enhetsleder, 0,9 merkantil stilling, 2 fagledere og 9,3 barnevernskonsulenter

Målsettinger/Utfordringer:

Barneverntjenestens oppgave er først og fremst å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Videre skal tjenesten bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Barn som har særlige behov skal primært få hjelp i sitt eget hjem. Dersom slike hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig, kan barneverntjenesten plassere barn i fosterhjem eller barneverninstitusjon.

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Styrke nettverksperspektivet i tjenesten metode- og holdningsmessig	x			
Styrking av fosterhjems- og tilsynsførerarbeidet	x			
Fortsatt fokus på tjenestens hjelpetiltak med tanke på nytte – kost.	x			
Tiltaksutvikling gjennom konkrete kompetanseprogram	x			
Enhetens arkiv skal digitaliseres og oppstart av mobilt saksbehandlersystem.	x			
Kartlegging og tiltak retta mot risikosituasjoner i tjenesten	x			
Skape en tjeneste som er preget av gjennomsiktighet	x			

Økonomiske driftstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

Investeringsstiltak (Tall i hele tusen inkl. mva)

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

300 Sykehjemmet

Området omfatter:

Sykehjem: Totalt 27 sengeplasser, 7 på avdeling for demente. Plassene benyttes til langtids-, korttids-, rehabilitering- og avlastningsplasser. Også tilbud om dagopphold for hjemmeboende. Årsverk: 8 sykepleiere (inkl. avd.lider), 1,0 vernepleier, 14,5 hjelpepleiere/helsefagarbeider. Kjøkken med 3,9 årsverk fordelt på kjøkkensjef, kokker og assistenter. 1 lærling, fordelt på hele PLO

Utfordringer:

- Klare å unngå overbelegg på sykehjemmet
- Klare å holde de økonomiske rammene på bemanning/ redusere overtidsbruk
- Få en felles kulturforståelse mellom sykehjem og hjemmetjenesten
- Mangel på sykepleiere går ut over kvalitet, utviklingsarbeid -og lederoppgaver
- Mange små stillingshjemler
- Drift av sykehjemmet og omsorgsboliger under byggeperioden.
- Rekruttering av fagkompetanse
- Mangel på blærescanner utsetter pas. for ubehag og fare for påføring av urinveisinfeksjoner under utredning og behandling av vannlatningsproblematikk

Målsettinger:

Tjenesteproduksjon:

- Drive felles utviklingsarbeid ut fra egen plan
- Ansette sykepleiere/gi støtte til sykepleierutdanning for fast ansatte, for å besette ledige sykepleierstillinger
- Feilfri medikamenthåndtering - multidose
- Få større stillingshjemler
- Ha minst 2 lærlinger til enhver tid
- Pas. med vannlatningsproblematikk skal utredes og behandles med minst mulig risiko for påføring av unødvendig ubehag og infeksjoner

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Felles turnus sykepleiere sykehjem/hjemmesykepleie	x			
Lage kompetanseplan for PLO	x			
Revidere ROS- analysen med tanke på drift i byggeperioden etter behov.	x			
Delta i arbeidet med kommunesammenslåing	x			
Lage plan, å gjennomføre utviklingsarbeid	x			
Endre tidspunkt for måltider fra kjøkken	x			

Økonomiske driftstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Midlertidig bemanningsøkning, videreført 1.kvartal	265 000			
Multidose	50			
Blærescanner	40			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

Investerings tiltak (Tall i hele tusen, inkl. mva.)

	2019	2020	2021	2022
Nytt helse- og omsorgssenter (se også bygg og eiendom)	64 000			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

305 Åpen omsorg

Området omfatter

Avdeling	Tjenestemottakere	Årsverk/stillinger
Hjemmesykepleie	74	3,7 årsverk sykepleiere (inkl. avd.leder) 4,5 årsverk hjelpepleiere/assistenter
Hjemmehjelp	49	3,3 årsverk
Omsorgslønn	1	1,3 årsverk omsorgslønn
Tjenesten for funksjonshemmede	19	22,2 årsverk (inkl. avd.leder)
Brukerstyrt personlig assistent	3	3,5 årsverk

Utfordringer

<ul style="list-style-type: none"> • Forebygge innleggelse og overbelegg på sykehjemmet • Mangel på sykepleiere og vernepleiere går ut over utviklings- og lederoppgaver • Mange små stillingshjemler • Etablere felles kulturforståelse sykehjem-hjemmetjeneste • Tilpasning inn mot kommunesammenslåing
--

Målsettinger

<p>Tjenesteproduksjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beholde og øke kompetansen vi har i dag • Ansette sykepleiere/gi støtte til sykepleierutdanning for faste ansatte for å besette ledige sykepleierstillinger • Feilfri medikamenthåndtering, innføre multidose. • Fortsette kartleggingen av 12 timers vakter på helg og satse på større stillingshjemler • Ha minst 2 lærlinger til enhver tid • Drive felles utviklingsarbeid i kulturforståelse ut fra egen plan • Utnytte velferdsteknologi

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Felles turnus sykepleiere sykehjem/hjemmesykepleie	x			
Utarbeide en kompetanseplan	x			
Operasjonalisere kvalitets- og avvikssystemet	x			
Lage ROS-analyse med tanke på drift i byggeperioden	x			
Delta i faggrupper etablering av Orkland	x			

Økonomiske driftstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

Investeringsstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Bygg - Framtidas omsorg (beløp på Bygg og eiendom)	64 000			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

310 Sosiale tjenester

Området omfatter

Sosiale tjenester. Avtale med NAV Sør-Trøndelag om drift av sosiale tjenester. 0,6 årsverk sosial, 1,2 statlig. I tillegg felles ledelse med NAV Orkdal.

Utfordringer

- Sikre gode tiltak for elever som har frafall i videregående skole
- Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år
- Mangelfull transporttilbud vanskeliggjør deltakelse i arbeidsliv og arbeidsrettede tiltak
- Kommunesammenslåing og sammenslåing til NAV Orkland fordrer ressurser til fagutvikling
- Digitalisering av NAV's tjenester

Målsettinger

Tjenesteproduksjon:

- Under 1,6 % mottar økonomisk sosialhjelp
- Under 0,9 % er langtidsmottakere med økonomisk sosialhjelp
- Under 3,6 % ungdom mottar økonomisk sosialhjelp
- Under 30 % med forsørgerplikt mottar økonomisk sosialhjelp

Samfunnsutvikling

- Over 25 % av virksomhetene får arbeidsmarkedsbistand fra NAV
- Hjelp enkeltpersoner for raskest mulig komme i annen jobb
- Ingen ungdom skal gå uten aktiviserende tiltak

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Systematisk kvalitetsutvikling til det beste for brukere og ansatte	x			
System for å forebygge sykefravær	x			
Utarbeide retningslinjer for tettere regionalt samarbeid	x			
Fagutvikling og kompetanseheving iht. styringssignaler	x			

Økonomiske driftstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Økt sosialhjelp budsjett	150			

Investerings tiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

315 Helsetjenester

Området omfatter

Fysio-/ergoterapitjeneste 1,65, psykisk helsevern 2,0, legetjeneste 2,0, helsesekretær 2,0, helsetasjon 1,0, jordmortjeneste 0,2 og forebyggende helsearbeid.

Utfordringer

- Økt møtevirksomhet gjennom Orkland – mindre tid til brukerne
- Lite variert tjenestetilbud Psykisk helse og rus
- Knapp legeressurs og mangel på vikar helsesekretær

Målsettinger

Tjenesteproduksjon:

- Videreutvikle kvalitetssystemet og avviksmelding (individnivå)
- Felles kvalitetssystem og avviksmelding Orkland
- Gjennomføre brukerundersøkelse for helsetjenester
- Modellprosjektet «Sammen om Barn» medtas i Orklandprosjekt Bedre Tverrfaglig innsats
- Overføre Hverdagsrehabilitering Agdenes til Orkland

Samfunnsutvikling:

- Lokal faglig retningslinjer for demens
- Lokal pasientforløp i tjenesten
- Forebyggende arbeid – se ikke økonomiske tiltak

Ikke-økonomiske tiltak

	2019	2020	2021	2022
Deltakelse i fag- og hovedgrupper, forberedelse til Orkland	x			
Systematiske hjemmebesøk (fall, medikamenthåndtering, følge opp brukere brann osv.)				

Økonomiske driftstiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Hverdagsrehabilitering	50			

Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

Investeringsiltak (Tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets vedtak)

400 Næring og drift

Området omfatter:

Landbruks- og skogbruksforvaltning, næringsfond, direkte næringsstøtte, motorferdsel utmark og viltforvaltning.

Behandling av arealplaner, reguleringsplaner, planforvaltning- dispensasjoner, bygge- og delingssaker, kart og oppmåling. Ajourføring av kart, bygg og DEK

Årsverk: 4,75

Utfordringer:

- Arealplaner må utarbeides/revideres
- Tid må frigjøres fra forvaltnings- til utviklingsarbeid
- Antall dispensasjoner fra vedtatte arealplaner må reduseres
- Øke kompetansen og forståelsen i alle ledd for plan-, prosjekterings- og byggeprosesser
- Manglende registrering av ulike naturtyper
- Omlegging av rutinene omkring søknad om produksjonstillegg
- For lite bruk av veiledningsapparat og tilskuddsordningene for næringsutvikling

Målsettinger:

Tjenesteproduksjon:

- Endre lokal dispensasjonspraksis, halvere antall politiske behandlinger

Samfunnsutvikling:

- Øke forbruket av NMSK/SMIL-midler tildelt kommunen opp mot 100 %
- Bidra til at minst ett nyanlegg i landbruket finansieres av Innovasjon Norge

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Reguleringsplan for Selva Industriområde - revisjon				
Reguleringsplan for Lensvik Industriområde - revisjon				
Revidere klima- og energiplan				

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen)

	2019	2020	2021	2022
Stillingsreduksjon 50 % landbruk *)	-350			
Harmonisering av gebyrregulativ ift. Orkland **)	-50			

Investerings tiltak (tall i hele tusen inkl. mva)

	2019	2020	2021	2022
Salg av Steinsdalseiendommen ***)	-4 000			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets budsjettvedtak)

*) KTB slutter i mars 2019. Vi må sannsynligvis kjøpe tjenester for behandling av produksjonstillegg høst/vinter 2019. Totalt mindreforbruk anslås til 0,5 stilling.

***) Generell økning av gebyrsatsene, bortsett fra VA-området og muligvis feiing (der det er «tydelig» selvkost). Eks. jord- og konsesjonsgebyr, oppmåling, plangebyr og byggesaksgebyr. Agdenes må løfte seg opp nærmere/lik det nivået der de andre kommunene ligger.

****) Tida er moden for å selge denne eiendommen, ettersom den ikke vil få noen funksjon i Orkland. Løst anslått salgssum. Må påregne en del omkostninger ifbm tilrettelegging for salg og selve salgprosessen.

405 Brannvern

Området omfatter:

Forebyggende brannvern, feiertjeneste og brannvesen med beredskap, sivil beredskap
Årsverk: 1,4 samt 0,25 årsverk brannmannskaper i deltidsbrannvesenet

Utfordringer

- Krevende kompetansekrav til deltidsbrannmannskapene
- Bare 14 av 23 mannskap har gjennomført grunnkurset for deltidsmannskap
- Kvalitetssystemet/prosedyrer er ikke digitalisert
- Stadig mindre del av driftsressursene går til anskaffelse av utstyr og materiell

Målsettinger:

Tjenesteproduksjon:

- Iverksette tiltak i samsvar med ROS og brannordning.
- Ta i bruk KF Kvalitetssystem for brann/redningsprosedyrer
- Påmelding av mannskap til grunnkurs deltid og røykdykking
- Holde mannskap, biler og utstyr i utrykningsklar stand

Samfunnsutvikling:

- Å ha tilstrekkelig ressurser i forhold til oppgavene til brannvesenet

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Rekruttering av nye brannmannskap	X			
Økt fokus forebyggende, tilsyn, registrering, samhandling	X			
Opprette digitalt internkontrollsystem	X			

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen ekskl. mva)

	2019	2020	2021	2022
Kurs deltidsreform, røykdykking, mv.	200			

Investeringstiltak (tall i hele tusen inkl. mva)

	2019	2020	2021	2022
Ny brannbil	3 520			
Utskifting av kommandobil	50			
Salg av Dodge brannbil 1979-modell	-25			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets budsjettvedtak)

Bevilgning til brannbil i 2018 – 4 mill inkl mva som disponeres slik:

Kontrakt med Egenes Brannteknikk	3 520 750,-	
Locus – PAD navigasjonssystem	195 000,-	2018
Materiell/utrustning	274 200,-	2018
Sum inkl mva	3 990 000,-	

Utskifting av 5 år gammel brannbil

Antas i utgangspunktet selvfinansierende. Uklart om statens avgiftsregime for øyeblikket. Dersom det ikke gis avgiftsfritak for kommandobil er tiltaket uaktuelt. Å kjøpe en varebil uten avgiftsfritak kan også være et alternativ (rigges uten røykdykkerutstyr).

410 Bygg og eiendom

Området omfatter:

Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av 2 skoler, 2 barnehager, dagsenter, helsesenter, rådhus, utleieboliger, Boform I-III, industriområder, grønntanlegg og parker, parkeringsplasser, 3 badeplasser / friområder samt idrettsanlegg/uteområder kommunale bygg
Årsverk: 10,7. Videre tilbys skoleungdom 3 ukers sommerjobb med plenklipping, maling etc.

Utfordringer

- Deler av bygningsmassen har dårlig og utilfredsstillende kvalitet og funksjonalitet
- Framtidas omsorg (jfr. egen plan) krever store/kapitalkrevende bygningsmessige tiltak
- Flere store nyanlegg øker behovet for og etterspørselen etter FDV-tjenester
- Fortsatt behov for å utvikle og fortette kommunesenteret.

Målsettinger

Tjenesteproduksjon:

- Lage internkontrollsystem for kommunale bygg.
- Opprettholde tilbudet om sommerjobb i FDV for ungdom

Samfunnsutvikling:

- Infrastrukturtiltak

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Driftsplaner/prosedyrer for kommunale bygg	X			

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen inkl. mva)

	2019	2020	2021	2022
Økte driftskostnader nytt sykehjem		250		
Nye vindu 78-boliger, oppussing av en leilighet	200			
Ny plenklipper FDV	60			

Investeringstiltak (tall i hele tusen inkl. mva)

	2019	2020	2021	2022
Bygging av nytt sykehjem	39 000			
Bygging av 2 omsorgsfellesskap (16 leiligheter)	25 000			
Ny Lensvik skole		151 700		
Ny Mølnbukt barnehage	15 000			
Prosjektet sentrumsutvikling/promenade	4 000			
Ventilasjon/ren sone brannstasjoner	750			

(Tiltak med *uthevet skrift* er inntatt i Kommunestyrets budsjettvedtak)

Nytt sykehjem:

Kostnadsoverslaget for tiltaket er 165 mill. kr inkl. mva. Fordelte byggekostnader ca. 60/40.

Poster	År 2019
Betalingsplan RUTA AS inkl. mva	51,5
Fordeling av andre kostnader	12,5
Summer	64
Institusjonslokaler	39,0
Utleie-/omsorgsboliger	25,0

Fordelingen mellom institusjonslokaler og utleie/omsorgsboliger er neppe riktig pr dato.

Ny Lensvik skole:

Kostnadsoverslag etter bidrag fra fra IKON/Sørli:

Poster	Normal std	Høy standard
Huskostnader, utendørsanlegg, riving	98 600 000,-	113 400 000,-
Generelle kostnader	9 600 000,-	11 500 000,-
Mva	27 000 000,-	30 500 000,-
Tillegg i byggeperioden, sikkerhetsmargin, mv.	11 500 000,-	14 000 000,-
Møblering, pukkelkostnader	5 000 000,-	5 000 000,-
Sum inkl mva	151 700 000,-	174 400 000,-

Normal standard ligger erfaringsmessig noe lavt. Ved nøyaktig anbudsbeskrivelse, stor bevissthet i beslutningene om arealbruk og standard, samt streng styring av videre prosesser, skal det være mulig å spare penger og å få godt sluttresultat.

Ny Mølnbukt barnehage:

Sannsynligvis ikke igangsatt bygging før i 2019. Brukt ca. 1 mill på prosjektering og anbudsprosess.

Tilbud fra Rædergård Entreprenør	13 750 000,-
Møblering	350 000,-
Tillegg i byggeperioden, risiko, usikkerhet, mv.	900 000,-
Sum inkl mva	15 000 000,-

Prosjektet sentrumsutvikling/promenade:

Avløp, vannforsyning Storvask, overvann, høyspent i samarbeid med TE, kulvert, evt. el. nye boliger, gatelys og evt. fiber, i tilknytning til promenade langs sjøen i kommunesenteret.

Ca. 0,5 mill. på grunnundersøkelser, prosjektering, mv. i 2018.

Graving, fylling	1 000 000,-
Ledningsanlegg	1 500 000,-
Pumpehus, kummer	1 500 000,-
Sum inkl mva	4 000 000,-

Ventilasjon/ren sone brannstasjoner:

Pålegg etter tilsyn fra Arbeidstilsynet om å ha **en plan** for å lukke avvik innen januar 2019.

2 nye ventilasjonsaggregat à kr 250'	500 000,-
Oppsetting av skillevegg ren/uren Lensvik brannstasjon	250 000,-
Sum inkl mva	750 000,-

Økte driftskostnader nytt sykehjem:

Ekstrautgifter i forbindelse med anskaffelse av ny velferdsteknologi på sykehjemmet. Må ses i sammenheng med redusert strømforbruk.

Nye vindu 78-boliger, oppussing av en leilighet:

Vindusrekka til de øverste leilighetene mot sjøen er i dårlig forfatning/lekkasjer. Store vindu med stort energitap. Leilighet etter Anna Bonvik har behov for ekstra vedlikehold før noen flytter inn der.

Nye vindu	100 000,-
Opprusting leilighet	100 000,-
Sum inkl mva	200 000,-

415 Vannforsyning, avløp og renovasjon

Området omfatter:

Drift, vedlikehold og utvikling av kommunale vassverk, det off. avløpsnett, renseanlegg og pumpestasjoner samt overvannssystemer utenom veg. Omfatter også slamtømming hos private. Innsamling og behandling av forbruksavfall tas hånd om av HAMOS/RETURA.

- Ytre Agdenes Vassverk; overflatevannanlegg med forsyningsområde i ytre del av kommunen. Hovedledninger og 1 høydebasseng. Forsyner ca. 540 abonnenter.
- Lensvik Vassverk; overflatevannanlegg med forsyningsområde Lensvik. Hovedledninger og 2 høydebasseng. Forsyner ca. 500 abonnenter.

Stillinger: 2,8 årsverk

Utfordringer

- Vurdere forsyningsområdet for vannverkene
- Vurdere vannverkens kapasitet, stabilitet og forsyningsikkerhet
- Overvåkingen av forbruket bør videreutvikles/forbedres
- Fortsatt eldre ledningsanlegg som må vurderes sanert og utskiftet

Målsettinger:

Innbyggerne/brukerne av kommunal VA-anlegg skal sikres et tilfredsstillende tilbud med tilnærmet 100 % driftssikkerhet.

Tjenesteproduksjon:

- Hygienisk og bruksmessig tilfredsstillende vannforsyning, samt fokus på praktisk bruk av vannverkens IK-system.
- Tilnærmet 100 % leveringssikkerhet vannforsyning oppnås med overvåking, lekkasjesøk og utbedring, samt sanering av ledningsstrek med gjentatte lekkasjer.
- Tjenestene skal drives kostnadseffektivt.
- Søknader/henvendelser om VA-gebyrer skal være behandlet innen 3 uker

Samfunnsutvikling:

- Kvalitetssikre utførelsen av private vannledningsnett og nye avløpsnett

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Systematisere lekkasjesøk	X			

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen ekskl. mva)

	2019	2020	2021	2022

Investeringsiltak (tall i hele tusen ekskl. mva)

	2019	2020	2021	2022
Ny vannkilde Ytre Agdenes vassverk *)	250			

(Tiltak med uthevet skrift er inntatt i Kommunestyrets budsjettvedtak)

*) Uansett hva man velger vil utbygging av en ny vannkilde ta 2-4 år. For å redusere problemene med dagens vannkilde inntil vannverket får bygd ut en ny, foreslår Asplan Viak at det blir installert en varmekabel i inntaksledningen i Skreatjøna. Som energikilde anbefales en autonom strømforsyningsenhet basert på solcellepanel, dieselaggregat, batteripakke og evt. en liten vindturbin.

420 Samferdsel

Området omfatter:

Drift, vedlikehold og utvikling av kommunale veger (ca. 8 km asfalt, 46 km grus), 2 km gang- og sykkelveier samt gatelyspunkt. Drift kaianlegg. Trafikksikkerhet.
Drift/vedlikehold veier er konkurranseutsatt. Daglig forvaltning av kaianlegget på Berganeset utføres av Lensvik Havnelager mot gratis bruk.
Stillinger: 0,4

Utfordringer

- For liten andel av vegene har fast dekke, og bruer/kulverter kan være en flaskehals, skilting og annet vegutstyr er i dårlig stand
- Uavklart overføring av drift vegbelysning langs fylkesveg
- Mangler plangrunnlag og registreringer for en langsiktig forvaltning av veg

Målsettinger:

Tjenesteproduksjon:

- Det kommunale grusveinettet skal årlig oppgraderes etter prioriteringsliste i perioden
- Realisere prioriterte mål i henhold til trafikksikkerhetsplan, rev. hvert 4.år
- Utarbeide hovedplan for kommunale veier
- Tilfredsstille lokalsamfunnets krav til kommunal infrastruktur

Ikke-økonomiske tiltak:

	2019	2020	2021	2022
Utarbeide skiltplan for kommunale veger	X			

Økonomiske driftstiltak (tall i hele tusen ekskl. mva)

	2019	2020	2021	2022
6,8 % økning i kostnadsindeks veivedlikehold	125			

Investeringsstiltak (tall i hele tusen inkl. mva)

	2019	2020	2021	2022
Ny bru Nordbygdveien	750			

(Tiltak med *uthevet skrift* er inntatt i Kommunestyrets budsjettvedtak)

Ny bru Nordbygdveien:

Vedlikeholdsetterslep, brukonstruksjoner med utgått levetid og bruer med redusert bæreevne utgjør kritiske punkt og flaskehals for hele veistrekninger.

Tilbud fra Spenncon på 5 PLA-elementer ekskl. rekkverk	350 000,-
Antatt kostnad landkar	300 000,-
Div uforutsett	100 000,-
Sum inkl mva	750 000,-

Snillfjord kommune

Årsbudsjett 2019 og Økonomiplan 2019 - 2022

Innholdsfortegnelse:	Side
1. Rådmannens kommentar	3
2. Økonomisk statusbeskrivelse	6
2.1 Driftsinntekter	6
2.2 Driftsutgifter	7
2.3 Brutto driftsresultat	7
2.4 Finanskostnader	8
2.5 Netto driftsresultat	8
2.6 Fondsutvikling	9
3. Konsekvensjustert budsjett / økonomiplan	10
3.1 Generelt	10
3.2 Framskrivning løpende drift	11
3.2.1 Kommunereform	11
3.2.2 Pris og lønnsvekst	11
3.2.3 Renteutvikling / utbytte	11
3.2.4 Pensjonskostnader	11
3.3 Driftsinntekter	12
3.3.1 Rammetilskudd og skatt	12
3.3.2 Eiendomsskatt	13
3.3.3 Havbruk	13
3.3.4 Andre inntekter	14
3.4 Driftsutgifter	14
3.5 Brutto driftsresultat	15
3.6 Finanskostnader	15
3.7 Netto driftsresultat	15
4. Økonomiske oversikter	16
5. Overordnet mål budsjett 2019	18
6. Konsekvensjusteringer per rammeområde	19
6.1 Politikk og Sentraladministrasjon	20
6.2 Oppvekst og Kultur	23
6.3 Helse og Mestring	28
6.4 Teknisk, Landbruk og Miljø	32
6.4.1 Drift	34
6.4.2 Investeringsprosjekter	40
7. Investeringer	48
7.1 Oppsummering investeringer 2019-2022	48
7.2 Økonomiske oppsett investeringer 2019-2022	49

1. RÅDMANNENS KOMMENTAR

Snillfjord kommune går nå inn i sitt siste driftsår som egen kommune, og det framlagte årsbudsjett 2019 er det siste som kun omhandler Snillfjord. I økonomiplanprosessen har det vært et nært samarbeid med Orkland. Det er fortsatt slik at det er særlig tre hovedoppgaver som må ivaretas i det siste driftsåret. Vi må aktivt delta i sammenslåingsprosessen i de tre nye kommunene, vi må fortsatt opprettholde og utvikle gode tjenester til innbyggerne og vi må legge til rette for at Snillfjord sine lokalsamfunn får gode utviklingsmuligheter i de nye kommunene.

Vi er i utgangspunktet en relativt liten kommune, og vi er den eneste kommune i landet som skal slås sammen med kommuner i tre ulike konstellasjoner. Det er åpenbart at dette uansett ville ha vært utfordrende, og det forsterkes ved at rammene i budsjett 2019 i likhet med mange foregående år er særdeles knappe. I en «normalsituasjon», det vil si uten kommunesammenslåing, måtte vi ha gjort relativt omfattende budsjettreduksjoner. Sannsynligvis i en størrelsesorden hvor «ostehøvel» ville vært utilstrekkelig, og hvor tiltak som allmenn eiendomsskatt og vurdering av tjenestestruktur ville ha blitt aktuelt. Kommunereformen og intensjonene som ligger i sammenslåingsvedtakene gjør dette uaktuelt, og for å få balanse foreslår rådmannen å bruke relativt mye fondsmidler. I hovedsak videreføres drifta vi har i 2018, men gode fødselstall gjør at det er behov for personaløkning i barnehagene og da særlig på Ven og Hemnskjela.

Snillfjord er den klart minste kommunen i sammenslåingsprosessene, og når vi skal delta i tre retninger er det en stor kapasitetsutfordring å delta slik det er nødvendig og ønskelig. Kommunereformen sammen med ordinær drift sprenger den kapasitet vi har i egen organisasjon. Det er statlig forståelse for dette og utover de ordinære bevilgningene til engangskostnader knyttet til reformen er det bevilget ekstra skjønnsmidler til sammenslåinger hvor kommuner blir delt. Deling av kommuner innebærer en del ekstra kostnader, og departementet sier at de «ønsker derfor å gi ekstra skjønnsmidler for bedre å kunne legge til rette for dekning av administrative kostnader ved en delingsprosess, og for å kunne bidra til gode og praktiske overgangsordninger for den nye kommunen.» Til sammen er det til de tre kommunene bevilget 20,5 millioner kroner som skal disponeres av fellesnemndene. Da begrunnelsen for midlene er delingen av Snillfjord mener rådmannen at dette er midler som må bidra til å lette omstillingsprosessen i Snillfjord. På flere fagområder er nyttilsettinger uaktuelt, og der hvor ansatte helt eller delvis må arbeide med sammenslåingsprosessen er det naturlig at dette dekkes av de ekstra skjønnsmidlene.

Det er viktig at de nye kommunene etableres slik at innbyggere, brukere og ansatte ikke opplever overgangsproblemer. For noen tjenester kan det da være aktuelt å framskynde omorganiseringa slik at den gjennomføres tidligere enn i 2020. Noen eksempler på dette er helsesøstertjenesten hvor det er inngått vertskommuneavtaler med nabokommunene, Ven oppvekstsenter drives nå av Hemne, byggesaksstilling er besatt sammen med Orkdal, bolig Sunde vurderes i 2019 drevet av Hitra m.v. Tilsvarende avtaler kan også være aktuelle på

andre tjenesteområder. I den grad slike avtaler krever økte ressurser vil det bli brukt av omstillingsmidlene.

Snillfjord omsorgssenter (SOS) har i dag for mange plasser i forhold til lokale behov, og dette vil forsterke seg ytterligere når kommunen blir tre-delt. Kommunestyret har tidligere vedtatt å styrke den hjemmebaserte omsorgen. Dette er generelt viktig som en omlegging av omsorgstilbudet, men er spesielt viktig når vi nå slås sammen med kommuner som har bygd opp en sterkere hjemmebasert omsorg. Selve omleggingen gir en «pukkeeffekt» da pasienter som allerede bor på SOS selvsagt får fortsette å bo der samtidig som det må tilføres stillinger til hjemmetjenestene.

I det framtidige Orkland anslås at SOS trenger fra 7 – 9 plasser for å dekke de lokale behov. I overgangen vil det sannsynligvis bo flere der da det antas at brukere som kommer fra de områdene som nå blir en del av Heim og Hitra fortsatt vil bli boende. Det forutsettes ei gradvis nedtrapping i brukerantallet og i 2019 søkes dette ivarettatt ved at ledige plasser selges til andre kommuner. Uten tilføring av oppgaver fra andre deler av Orkland vil senteret bli for stort. Fellesnemnda i Orkland har vedtatt en «Strategi for helse – og omsorgstjenesten i Orkland kommune», og hvor SOS er tiltenkt en rolle med avlastningstjenester for Orkland. Omfang og organisering må utredes nærmere og er ikke innarbeidet i økonomiplanen. Dagens omsorgsboliger på SOS er bygningsmessig uegnet og preget av manglende vedlikehold. I økonomiplanen foreslås at disse rives og erstattes av nye omsorgsboliger tilknyttet fellesareal. Den generelle oppussingen på SOS som er påbegynt i 2017 og 2018 fortsetter i 2019. Bl.a. opprusting av lokaler til rehabilitering og kjøkkenet.

Andre viktige investeringer er opprusting av Ven oppvekstsenter. Ifølge intensjonsavtalen for Heim skal dette tiltaket prioriteres og det foreslås planmidler i 2019 og gjennomføring i 2020. Andre tiltak i 2019 er bl.a. ny reguleringsplan for Sunde, VA i samme område, oppussing av barnehagen på Krokstadøra og slutføring av utbedringer på skolen på Krokstadøra. Det foreslås også at tidligere vedtak om minnesmerke for Martin Stokken nå gjennomføres.

Snillfjord kommune har gjennom mange år slitt med svak økonomi, og det er da et lite paradoks at de økonomiske rammene isolert for Snillfjord nå er i ferd med å bedre seg. Vindkraftutbygginga på Geitfjellet er i gang og vil bety betydelige inntekter fra eiendomsskatt. Det er også flere som nå er interessert i utbygging av de to andre vindparkene, og det er her et betydelig potensiale for framtidige store inntekter. Likeså fikk Snillfjord i 2018 22,6 mill. fra Havbruksfondet. Kommunestyret har disponert 4 mill. som lag og organisasjoner kan søke om til tiltak i lokalsamfunnene, men ellers er ikke noe av disse midlene foreslått disponert i rådmannens budsjettforslag.

Vi er nå i en periode hvor det brukes mye tid på å gjennomføre sammenslåingen og i tillegg skal tjenestene fungere slik at ikke brukere og innbyggere opplever redusert kvalitet. Det blir likevel viktig at vi ikke har all oppmerksomhet på interne forhold og ikke klarer å ivareta den viktige rollen vi har som samfunnsutvikler. Lokalsamfunnene i Snillfjord skal fortsatt bestå og utvikles, og vi må også i sammenslåingsperioden bidra til dette. Det er en fare for at Krokstadøra som sentrum kan bli svekket både gjennom at kommunehusets virksomheter blir mindre og ved at vegen legges om. Spørsmål om Krokstadøra sentrum, bruken av

serviceområdet og kommunehusets funksjoner er ubesvart, men det bør gjennomføres prosesser hvor dette vurderes. Vegutbygging og vindkraft gir nye muligheter i flere lokalsamfunn, og vi må bidra til at dette både i anleggsperioden og i fortsettelsen kan gi ringvirkninger for lokalt næringsliv.

2. ØKONOMISK STATUSBESKRIVELSE

2.1 Driftsinntekter

(tall i 1000 kr)	BUD 2018		REGNSKAP 2017		REGNSKAP 2016		REGNSKAP 2015	
Skatt inntekt og formue	23,30 %	23 803	23,07 %	24 233	22,74 %	22 694	21,30 %	20 716
Rammetilskudd	51,31 %	52 432	48,92 %	51 389	52,60 %	52 498	52,30 %	50 870
Brukerbetaling, husleier, avgifter, salg etc.	11,70 %	11 952	11,00 %	11 555	10,46 %	10 441	11,73 %	11 411
Div. overføringer fra stat, fylke, kommuner	12,08 %	12 342	15,72 %	16 513	12,70 %	12 673	13,23 %	12 868
Eiendomsskatt/Andre skatter	1,61 %	1 650	1,30 %	1 362	1,50 %	1 492	1,45 %	1 408
Brutto driftsinntekter	100,00 %	102 179	100,00 %	105 052	100,00 %	99 798	100,00 %	97 273

Tabellen over viser at i regnskapsperioden 2015 – 2017 økte kommunens hovedinntektskilder netto med 7,8 mill kroner tilsvarende 8,0%. I samme periode har den gjennomsnittlige konsumprisindeksen økt med 7,6% i henhold til SSB, og gjennomsnittlig lønnsvekst på 5,1% (deflator 5,9%). I og med at det i tildelingen av rammetilskudd har vært en del endringer fra år til år i hva som finansieres gjennom rammetilskudd vil sammenligningen ikke gi full rettferdighet. Ekstra tilskudd knyttet til kommunesammenslåing kommer også inn her.

Statlige overføringer og skatteinntekter er kommunens viktigste inntekter, og utgjorde i 2017 nesten ¾-deler av brutto inntekter. I tillegg mottar mottok kommunen overføringer fra andre offentlige organer tilsvarende 15,7%, og til sammen tilsvarer disse tre postene 87,7% av kommunens totale inntekter. Dette er inntekter kommunen kun indirekte kan påvirke selv. Brukerbetaling, husleie, avgifter mv. er inntekter kommunen til en viss grad kan påvirke, men de fleste av kommunens betalingssetter er regulert av lover.

Eiendomsskatt er den eneste inntekten kommunen i full utstrekning kan påvirke selv og eventuelt øke inntektene med, men selv med full beskatning på dette området vil den ikke utgjøre en stor del av de totale inntektene. Kommunen er derfor avhengig av at staten øker sine overføringer i takt med kommunens økte utgifter.

Skatteinntektene har i perioden vært sterkt økende. Fra 2015 til 2017 var den totale økningen på hele 17%, og er den viktigste bidragsyteren til at det totale inntektsnivået har vist så vidt stor økning i perioden. I 2018 viser tallene per oktober en økning på hele 11,3 %.

I tillegg til egen inntekt gjennomføres det en skatteutjevning mellom kommunene for å jevne ut forskjellene i inntekter. For Snillfjords del innebærer dette at kommunen får tilført en inntektsutjevning som medfører at skatteinntektene heves til ca 94% av landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningen inngår i linjen for rammetilskudd. I og med at skatteinngangen for Snillfjord i snitt har vært høyere enn landsgjennomsnittet, har skatteutjevningen blitt noe redusert i perioden.

Størrelsen på rammetilskuddet, sett bort fra inntektsutjevningen, er beregnet utfra flere kriterier hvor folketall og alderssammensetning har direkte virkning på størrelsen av rammetilskuddet. I tillegg er det flere andre faktorer som spiller inn, men disse vil som oftest

ikke variere like mye år for år. I budsjett og økonomiplan tas det utgangspunkt i KS sine beregninger av rammetilskudd og skatteinntekter.

	2014	2015	2016	2017	2018
0-1 år	19	20	18	19	24
2-5 år	28	34	29	36	40
6-15 år	109	100	101	96	90
16-22 år	110	103	96	93	79
23-66 år	534	531	517	530	550
67 - 79 år	127	123	133	134	133
80 - 89 år	59	62	58	62	60
90 år og over	9	11	14	12	10
Totalt antall innbyggere	995	984	966	982	986

2.2 Driftsutgifter

Kommunens driftsutgifter har de siste årene vært som følger:

(tall i 1000 kr)	BUD 2018		REGNSKAP 2017		REGNSKAP 2016		REGNSKAP 2015	
Lønn og sosiale utgifter	68,12 %	71 353	67,89 %	72 820	66,82 %	67 306	65,65 %	64 058
Kjøp av varer og tjenester	15,63 %	16 377	16,51 %	17 711	16,98 %	17 101	16,57 %	16 171
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm.egenprod.	8,73 %	9 146	7,64 %	8 193	8,56 %	8 618	8,40 %	8 195
Overføringer	2,69 %	2 821	4,47 %	4 793	3,38 %	3 403	5,12 %	4 993
Avskrivning	4,82 %	5 054	3,49 %	3 747	4,27 %	4 300	4,26 %	4 153
Brutto driftsutgifter		104 751		107 265		100 729		97 569
Syke/fødselspenger		0		3 992		2 741		3 414
Netto lønn og sosiale utg.	68,12 %	71 353	64,17 %	68 828	64,10 %	64 565	62,15 %	60 644

Kommunens største utgiftspost er lønn og sosiale utgifter. Totalt tilsvarer denne posten over 2/3-deler av kommunens totale kostnader. Brutto driftsutgifter har i perioden 2015 til 2017 økt med 9,7 mill kroner, tilsvarende 9,9%. Brutto driftsinntekter har i samme periode økt med 7,8 mill kroner, hvilket tilsvarer en svekkelse av brutto driftsresultat med 2,1 mill kroner i perioden.

Avskrivningskostnadene blir i kommunal sammenheng nullstilt i driftsregnskapet. For å synliggjøre kapitalkostnaden utgiftsføres avdrag på lån i driftsregnskapet.

2.3 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser hvor mye kommunen har disponibelt til å dekke finanskostnader (renter og avdrag).

BRUTTO DRIFTSRESULTAT I KR OG PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Snitt
Kroner	-1 385	10	-297	-296	-931	-2 213	-852
Prosent	-1,55 %	0,01 %	-0,31 %	-0,30 %	-0,93 %	-2,11 %	-0,87 %

Som det fremgår i tabellen over viser regnskapet at det har vært en markant svekkelse av brutto driftsresultat i perioden fra 2012 til 2017 og viser en trend som sier at kommunen øker

sine utgifter betraktelig raskere enn pengene kommer inn. I budsjett 2018 lå det inne et forventet negativt brutto driftsresultat på 2,57 mill kroner tilsvarende -2,51% av brutto driftsinntekter.

2.4 Finanstransaksjoner

Finanstransaksjonene består på inntektssiden av renteinntekter, avdrag på utlån og utbytte. På utgiftssiden kommer renteutgifter og avdrag på innlån. I den siste femårsperioden har det vært lav rente i hele perioden, og per i dag ligger styringsrenten på 0,75% som fortsatt er svært lav selv om den ble justert opp tidligere i år. Den lave renten har bidratt til at kommunen med sitt netto innlån har spart betydelige summer sammenlignet med årene i forkant. Lånegjelden har i perioden vært lav, men har på bakgrunn av økende investeringer økt de siste årene. Kommunen valgte i 2015 å gå over til minimumsavdrag på lån, dette medførte fra og med dette året at kommunen sparte om lag 1 mill i forhold til tidligere år. Utbyttet fra TrønderEnergi har vært varierende i perioden med 2,23 mill kroner i 2013, ned til 0,5 mill kroner i 2017 og opp til 1,7 mill kroner i 2018.

Det har vært store investeringer i 2017 og tilsvarende er lagt inn i budsjett for 2018 som medfører at både finanskostnadene og låneporteføljen øker.

FINANSKOSTNADER I KRONER							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Snitt
Kroner	-2 923	-1 238	-2 609	-1 877	-2 943	-2 874	-2 411

Kommunens brutto lånegjeld viser følgende utvikling i perioden:

LÅNEPORTEFØLJE - BRUTTO INNLÅN							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Snitt
Kroner	50 949	48 882	50 799	59 444	62 407	72 371	57 475

2.5 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et av de viktigste resultatbegrepene i kommuneøkonomien. Det forteller hva en kommune har igjen av sine løpende driftsinntekter når driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Et negativt netto driftsresultat betyr at kommunen tærer på sin kapital og må bruke fonds for å dekke sine utgifter. Anbefalingen fra teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi er at resultatet i prosent av brutto driftsinntekter bør ligge på 1,5 til 2% for at formuesbevaringsprinsippet skal ivaretas og kommunen skal ha midler til å ta uforutsette utgifter.

NETTO DRIFTSRESULTAT I KR OG PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Snitt
Kroner	-2 839	2 269	994	1 979	426	-294	422
Prosent	-3,18 %	2,46 %	1,05 %	2,03 %	0,43 %	-0,28 %	0,42 %

Som det fremgår av tabellen over har netto driftsresultat i perioden i snitt vært vesentlig under anbefalingene, unntaket er 2013 og 2015. Dette indikerer at kommunen ikke tilfredsstiller formuesbevaringsprinsippet. Kommunen har likevel netto økt sin fondsreserve med 2.535.000 kroner i perioden.

Budsjettet som ble fremlagt for 2018 viser et netto driftsresultat på -589.000 kroner som medfører at vi dette året vil tære på tidligere oppspart egenkapital.

2.6 Fondsutvikling

Det totale volumet av fondsmidler har for drift i perioden 2012 – 2017 økt med 4,22 mill kroner, mens fondsmidler knyttet til investeringer har økt med 611.000 kroner, totalt 4,83 mill kroner som viser en positiv utvikling.

Fondsmidler							
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	Bør være:
Disposisjonsfond	4 715	5 175	4 305	4 643	3 103	2 867	
Bundne driftsfond	8 899	8 836	8 687	7 071	7 617	6 528	
Ubundne investeringsfond	3 303	3 302	5 950	3 303	2 619	2 603	
Bundne investeringsfond	2 085	2 085	2 085	2 085	2 085	2 174	
Sum fondsmidler	19 001	19 398	21 027	17 102	15 424	14 172	
Soliditet							
Disp.fond i prosent av driftsinntekter	4,49 %	5,19 %	4,43 %	4,90 %	3,36 %	3,21 %	> 5%

Det har i perioden vært fokusert på å øke andelen av fondsmidler på disposisjonsfondet og heller benytte midler fra andre fond for dermed å komme opp på anbefalt nivå for dette fondet på 5% eller mer.

3. KONSEKVENSJUSTERT BUDSJETT 2019 OG ØKONOMIPLAN 2019-2022

3.1 Generelt

Den konsekvensjusterte budsjettoversikten skal angi utviklingen i den økonomiske handlefriheten dersom en viderefører innværende års drifts- og tjenestenivå samt konsekvenser av politisk fattede vedtak.

Kommunelovens krav er at det lages en realistisk oppstilling over *sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i budsjett- og planperioden*. Hva som er sannsynlige inntekter og forventede utgifter må i stor utstrekning baseres på skjønn, og munner ut i det vi kaller konsekvensjustert budsjettoversikt.

Prioriterte oppgaver handler derimot om politiske prioriteringer og bevilgninger til ulike formål, innenfor de forventede økonomiske rammene i perioden. En sentral problemstilling i forbindelse med framskrivning av utgiftssiden er imidlertid å skille mellom hvilke tiltak/utgiftsøkninger som etter stor sannsynlighet må gjennomføres uansett, og hvilke tiltak/utgiftsøkninger som en i realiteten kan si ja eller nei til (politisk prioritering).

Det kan også foreligge planer om tiltak som må gjennomføres uansett, men hvor omfanget av tiltakene vil være gjenstand for politisk prioritering. Igjen må det brukes beste skjønn.

Hovedutfordringene med å lage en oppstilling over sannsynlige inntekter og forventede utgifter er uforutsigbare rammebetingelser. Fra år til år er det til dels store endringer i bl.a:

- Merutgifter pga lønnsoppgjør (lønn utgjør 2/3-deler av totale driftsutgifter)
- Innbyggernes behov for tjenester (helse/sosial, undervisning, barnehage)
- Statlige tilskuddsordninger til ulike formål
- Statlige lover og forskrifter som påvirker kommunens utgifter/inntekter
- Omfordeling av oppgaver mellom forvaltningsnivåer
- Innbyggertall og alderssammensetning
- Skatteinntekter og øvrige rammetilskudd
- Rentenivå
- Prisnivå på ulike varer og tjenester
- Pensjonskostnader

Dette er i stor grad forhold som er vanskelig å påvirke, men som langt på vei bestemmer både de økonomiske rammene og hvilke tjenester vi må levere. I budsjett- og planperioden vil de fremskrevne økonomiske rammene bli mer usikre jo lenger ut i perioden vi kommer.

3.2 Framskrivning løpende drift, generelle forutsetninger og retningslinjer budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022

3.2.1 Kommunereform

Snillfjord kommune er i henhold til kommunestyrevedtak vedtatt delt i 3 med virkning fra 1. januar 2020. Prosessen med deling er startet opp, og det vil fortløpende bli vurdert overføring av ansvar for tjenester og annet til de nye kommunene. Dette vil fram til 2020 bli gjennomført ved interkommunale avtaler/kjøp av tjenester, mens det etter 2020 vil inngå som en del av de nye kommunene.

Hvilke konsekvenser dette vil ha for økonomien i kommunen er i en viss grad hensyntatt i budsjett og økonomiplan, men det er i utgangspunktet lagt opp til at kommunen drives på tilnærmet samme vis som i dag i presentasjonene som fremlegges.

Det vises for øvrig til rådmannens kommentar

3.2.2 Pris og lønnsvekst

Statsbudsjettet for 2019 ble fremlagt 8. oktober 2018. Pris og lønnsvekst i kommunesektoren (deflator) anslås til 2,6 %. Deflatoren er en vektning av pris- og lønnsvekst hvor lønnsveksten utgjør 2/3-deler av resultatet.

I budsjettforutsetningene for 2019 er det lagt inn en lønnsvekst på 2,7%. Prisveksten er lagt inn med et snitt tilsvarende 2,0%.

For perioden 2020 – 2022 er det lagt inn en nominelle tall, hvilket vil si at vi viderefører samme beløp som i 2018 og justerer kun for endringer i inntekter og utgifter.

3.2.3 Renteutvikling/utbytte

Styringsrenten er redusert de siste år fra et nivå på 1,5% i 2012 til 0,5% i 2016. I oktober 2018 ble rentesatsen endret for første gang på 2,5 år opp til 0,75%. Norges bank forventer i sine anslag en gradvis økning opp til om lag 2% ved utgangen av 2021.

Utbyttet fra Trønder-Energi er lagt inn med et forventet utbytte på kroner 1.250.000,-. Dette er basert på et snitt av 2017 hvor vi fikk utbytte på 519.000 kroner og 2018 hvor utbyttet var økt til 1.735.000 kroner.

Renteinntekten på ansvarlig lån på 9 mnok til Trønder-Energi er lagt inn med 7,1 % og gir en inntekt på kr 639.000.

3.2.4 Pensjonskostnader

Anslag på pensjonspremier og prognose for premieavvik mottatt fra KLP og SPK viser følgende anslag for 2019 er mottatt og følgende satser er lagt inn for dekning av arbeidsgivers andel av brutto lønnskostnader

KLP:	19,00 %
SPK:	12,00 %

Satsene som er benyttet er konservative for å kunne dekke inn endringer. Samme premiesats er benyttet i hele økonomiplanperioden

Anslag premieavvik 2019:

Positivt premieavvik inntektsføres med kr 3.405.000,- inkl arbeidsgiveravgift i 2019. Premieavviket for 2019 utgiftsføres fra 2020 med 1/7 hvert år.

For 2019 vil amortiseringskostnaden (avskrivningen) av tidligere års premieavvik tilsvare kr 1.064.000 inklusiv arbeidsgiveravgift.

I forbindelse med kommunereformen bør det vurderes om eventuell eldre premieavvik bør utgiftsføres før sammenslåing for å forenkle prosessen. Dette er ikke lagt inn i budsjettet, men vil bli vurdert. Den resultatmessige kostnaden for dette vil bli om lag 4 mill kroner.

3.3 Driftsinntekter

3.3.1 Rammetilskudd og skatt

Beregninger er foretatt i henhold til fremlagt statsbudsjett.

	Regn 2017	Bud 2018	Statsbud 2019	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
Ord rammetilskudd inkl skjønnsmidler	48.144	47.967	50.770	50.770	50.770	50.770	50.770
Inntektsutjevning	3.255	4.465	3.992	3.992	3.992	3.992	3.992
Skatteinngang	24.232	23.803	24.548	25.048	25.048	25.048	25.048
SUM	75.631	76.235	79.310	79.810	79.810	79.810	79.810

Tab. 1

Sett i forhold til det kommunen fikk samlet fikk inn på rammetilskudd og skatt i 2017 er økningen henhold til Statsbudsjettet kr 3.679.000,- på to år. Inne i dette beløpet ligger det i tillegg et øremerket tilskudd til Frivilligsentralen på kr 392.000,- som ble lagt inn i rammetilskuddet fra og med 2018 slik at det reelle tilskuddet viser en økning på kr 3.287.000,- samlet for 2017 og 2018. Dette tilsvarer en økning på 4,3% totalt fra 2016 til 2018.

I budsjettet er det lagt inn en skatteinngang tilsvarende kr 25.048.000,-, dvs kr 500.000,- høyere enn angitt i statsbudsjettet. Dette er basert på at virkelig skatteinngang for 2018 per oktober viser en økning fra 2017 på 11,3%. Dette er imidlertid vesentlig bedre enn landsgjennomsnittet slik at det må forventes redusert inntekt på inntektsutjevningen.

I økonomiplanperioden 2020-2022 er det lagt inn flat utvikling.

3.3.2 Eiendomsskatt:

Eiendomsskatt på verk og bruk ble vedtatt innført fra 2009 i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2, 3 og 4. Det gjøres ikke endring i eiendomsskatten, 7 promille videreføres i 2019 og foreslås på samme nivå i 2020-2022.

Beregningene som er gjort for 2019 er identiske med forutsetningene som ble lagt i budsjett 2018. Her ble det gjort et fratrekk tilsvarende 1/7-del av verker og bruk basert på nye regler i eiendomsskatteloven vedtatt i 2018.

For perioden 2020-2022 er det også videreført det som ble lagt inn i budsjett for 2018. I og med at Snillfjord blir delt fra 2020 vil denne reelle eiendomsskatten i økonomiplanperioden avhengig av de vedtak som gjøres i de nye kommunestyrene.

Eiendomsskatt 2018 - 2022					
	bud 2018	bud 2019	bud 2020	bud 2021	bud 2022
Nye kraftlinger					
Ny trafo		200			
Vindkraft		300	2 000	5 000	0
Nye eiendomsskatteregler		-130	-130	-130	
Utskrevet eiendomsskatt	1 650	2 020	3 890	8 760	8 760

Beregningene som er lagt til grunn for de enkelte nye eiendomsskatteelementene er forsiktig vurdert. For vindkraft er det estimert at kostnadene vil ligge på 1,6 mrd kroner basert på totalkostnad for hele vindkraftutbyggingen. Eiendomsskattegrunnlaget som er lagt til grunn for utskrivning av eiendomsskatt tilsvarende 7,3 mill kroner i 2021 tilsvarer 1,05 mrd kroner eller 65% av estimerte utbyggingskostnader.

Denne vurderingen er gjort basert på usikkerhet rundt de estimerte kostnadene samt at tidligere erfaringer viser at den industrielle taksten på vindkraftanlegg kan variere, men at en tommelfingerregel er at den vil være på 70-100% av parkens totale investeringskostnad.

Potensialet for eiendomsskatt fra vindkraftutbyggingen vil om den industrielle taksten legges på 100% av 1,6 mrd være 11,2 mnok i 2021.

3.3.3 Havbruk

Stortinget besluttet i 2015 at det skal opprettes et havbruksfond. Fra og med 2016 skal 80 prosent av inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom Havbruksfondet til kommunal sektor. Alle kommuner med oppdrett av edelfisk får en respektiv andel av inntektene som fordeles årlig. Midlene fordeles i henhold til den enkelte kommunes andel av lokalkapasitetene i hele landet. Utbetalingene skjer i oktober hvert år.

Første utbetaling fra fondet skjedde i 2017 med et mindre beløp. I 2018 ble det lagt ut nye konsesjoner som totalt medførte en utbetaling til norske kommuner på 2.362 mrd kroner. Snillfjords andel av totalkapasiteten tilsvarer 0,96%, og Snillfjord mottok i oktober 2018 en utbetaling på kr 22.672.296. Budsjettet for 2018 var på kr 2.130.000,-

Det er lagt opp til at det blir lagt ut nye konsesjoner annet hvert år i perioden framover, det vil si at det i 2020 blir lagt ut nye konsesjoner for salg. I mellomårene (2019) vil det bli gjennomført en utbetaling til de kommuner som har klarert nye lokaliteter for oppdrett de siste to årene.

Det er ikke lagt inn inntekter fra havbruksfond i budsjett 2019, og heller ikke i perioden 2020-2022. Det er sannsynlig at kapasiteten i oppdrettsnæringen øker, men usikkerheten med hensyn på både konjunkturer og miljøfaktorer tilsier at en så vidt usikker inntekt ikke bør tas inn i budsjett og økonomiplan.

Det er per i dag ikke avklart hvor stor andel av Snillfjords havbruksnæring som går til de enkelte nye kommuner.

3.3.4 Andre inntekter

Gebyrene for de fleste områder er økt i henhold til deflator med 2%.

Unntaket er vannforsyning hvor kommunen per utgangen av 2017 hadde totalt kr 654.586,54 på ordinære fonds og i tillegg gjenstår kr 765.000,- på midler mottatt fra Statens vegvesen i forbindelse med FV714, totalt kr 1.419.586,54. Dette er midler som tilhører de eiendommer som er tilknyttet kommunale vannverk og som ikke skal gå inn i de nye kommunene etter 2020. For å få redusert fondene ble det i 2018 gjort en reduksjon i satsene for vannavgiften med 20% og dette videreføres i 2019.

I og med at det er planlagt flere større investeringer på vannanlegg samt at det vil komme flere abonnenter som følge av riggområder i forbindelse med veiutbygging samt egne nybygg vil kostnader og inntekter bli fulgt nøye opp utover 2018 og 2019 for å sikre at det endelige resultatet sikrer at fondene nulles ut. Eventuelle forslag til endringer av satsene for vannavgift kan derfor komme i løpet av budsjettåret.

3.4 Driftsutgifter

Driftsutgiftene i budsjett 2019 viser en betydelig økning i forhold til året før. Det er spesielt på disse områdene det er lagt inn økte kostnader i forhold til budsjett 2018:

- Fødselstallene de siste år har vært høye og innebærer behov for økte ressurser til barnehagene.
- Omsorgsdreining fra institusjon til hjemmebaserte tjenester, som ble gjennomført i 2018, gir «pukkeeffekt» og økonomiske ringvirkninger også i 2019.
- Tre-delning av kommunen gir utfordringer i form av høy grad av involvering i tre retninger som utfordrer driften. I tillegg vil overføring av oppgaver til nye kommuner både gi oppfølgingsutfordringer og økte kostnader i startfasen.
- Tilpasninger til færre pasienter på Snillfjord Omsorgssenter starter i 2019 og tilpasninger til redusert elevtall starter i 2020.

3.5 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat (brutto driftsinntekter – brutto driftsutgifter) viser hvor mye kommunen har disponibelt til å dekke netto finanskostnader (renter og avdrag).

BRUTTO DRIFTSRESULTAT I KR OG PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER						
	2017	Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
Kroner	-2 213	-2 574	-6 241	-4 371	499	499
Prosent	-2,11 %	-2,52 %	-5,81 %	-4,00 %	0,44 %	0,44 %

Brutto driftsresultat vil i planperioden 2019 – 2020 være negative basert på det driftsnivået som er lagt inn i planperioden. I 2021 kommer inntektene fra eiendomsskatt fra vindkraft inn for fullt og bidrar til at resultatet snur i positiv retning.

3.6 Finanskostnader

Netto lånegjeld vil basert på investeringene som er lagt inn i budsjettet økes i perioden. Selv om store deler av investeringene er knyttet opp mot selvkost i form av vannavgift og husleie påvirker det finanskostnadene i form av økte avdrag og renter.

Det er lagt inn estimerte minimumsavdrag i budsjett og økonomiplan.

Obligasjonslånet kommunen har gitt til TrønderEnergi er sikret en fast årlig rente på 7,1%.

Utbyttet på aksjene kommunen har i Trønderenergi har som nevnt over variert de senere år. I 2018 er det budsjettert med 1.250.000,- kr i utbytte.

3.7 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser at Snillfjord kommune for å få et resultat i balanse må bruke fond i perioden fram til eiendomsskatten fra vindkraft kommer inn i 2021.

NETTO DRIFTSRESULTAT I KR OG PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER						
	2017	Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
Kroner	-294	-589	-5 195	-4 245	275	635
Prosent	-0,28 %	-0,58 %	-4,84 %	-3,88 %	0,24 %	0,56 %

Tallene viser at Snillfjord i planperioden 2019-2020 vil få et akkumulert negativt netto driftsresultat på 9.440.000,- kr. Dette innebærer at kommunen vil bruke tilsvarende av fondsmidler i denne perioden. I 2021 og 2022 er det budsjettert med et positivt netto driftsresultat.

4 Økonomiske oversikter

Konsekvensjustert Budsjett 2019 og Økonomiplan 2019-2022

ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	4 610 610	4 430 120	4 827 000	4 827 000	4 827 000	4 827 000
Andre salgs- og leieinntekter	6 944 808	7 521 500	7 016 000	7 016 000	7 016 000	7 016 000
Overføringer med krav til motytelse	15 118 686	8 636 000	13 482 000	13 482 000	13 482 000	13 482 000
Rammetilskudd	51 388 599	52 432 000	54 762 000	54 762 000	54 762 000	54 762 000
Andre statlige overføringer	421 022	546 352	250 000	250 000	250 000	250 000
Andre overføringer	501 947	10 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Skatt på inntekt og formue	24 232 674	23 803 000	25 048 000	25 048 000	25 048 000	25 048 000
Eiendomsskatt	1 362 102	1 650 000	2 020 000	3 890 000	8 760 000	8 760 000
Andre direkte og indirekte skatter	471 223	3 150 000	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	105 051 671	102 178 972	107 445 000	109 315 000	114 185 000	114 185 000
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	61 937 235	58 619 801	63 282 772	63 282 772	63 282 772	63 282 772
Sosiale utgifter	10 882 756	12 734 945	13 538 485	13 538 485	13 538 485	13 538 485
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	17 710 988	16 376 948	18 798 016	18 798 016	18 798 016	18 798 016
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	8 193 231	9 145 750	10 162 533	10 162 533	10 162 533	10 162 533
Overføringer	5 368 128	4 399 425	4 428 500	4 428 500	4 428 500	4 428 500
Avskrivninger	4 793 342	5 054 000	4 935 200	4 935 200	4 935 200	4 935 200
Fordelte utgifter	-1 620 758	-1 578 256	-1 460 000	-1 460 000	-1 460 000	-1 460 000
Sum driftsutgifter	107 264 922	104 752 613	113 685 506	113 685 506	113 685 506	113 685 506
Brutto driftsresultat	-2 213 251	-2 573 641	-6 240 506	-4 370 506	499 494	499 494
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	1 396 266	1 429 000	2 720 000	2 520 000	2 470 000	2 620 000
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	1 396 266	1 429 000	2 720 000	2 520 000	2 470 000	2 620 000
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	1 233 997	1 348 000	2 350 000	2 350 000	2 350 000	2 350 000
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	3 036 174	3 150 000	4 260 000	4 980 000	5 280 000	5 070 000
Utlån	0	0	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	4 270 171	4 498 000	6 610 000	7 330 000	7 630 000	7 420 000
Resultat eksterne finansransaksjoner	-2 873 906	-3 069 000	-3 890 000	-4 810 000	-5 160 000	-4 800 000
Motpost avskrivninger	4 793 341	5 054 000	4 935 200	4 935 200	4 935 200	4 935 200
Netto driftsresultat	-293 815	-588 641	-5 195 306	-4 245 306	274 694	634 694
Interne finansransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	63 713	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	523 858	904 399	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	2 012 912	2 834 242	5 722 663	4 245 306	0	0
Sum bruk av avsetninger	2 600 483	3 738 641	5 722 663	4 245 306	0	0
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	63 713	3 150 000	0	0	274 694	634 694
Avsatt til bundne fond	2 169 070	0	527 357	0	0	0
Sum avsetninger	2 232 783	3 150 000	527 357	0	274 694	634 694
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	73 885	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 1A - DRIFT	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Skatt på inntekt og formue	24 232 674	23 803 000	25 048 000	25 048 000	25 048 000	25 048 000
Ordinært rammetilskudd	51 388 599	52 432 000	54 762 000	54 762 000	54 762 000	54 762 000
Skatt på eiendom	1 362 102	1 650 000	2 020 000	3 890 000	8 760 000	8 760 000
Andre direkte eller indirekte skatter	471 223	3 150 000	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	421 022	546 352	250 000	250 000	250 000	250 000
Sum frie disponible inntekter	77 875 621	81 581 352	82 080 000	83 950 000	88 820 000	88 820 000
Renteinntekter og utbytte	1 396 266	1 429 000	2 720 000	2 520 000	2 470 000	2 620 000
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	1 233 997	1 348 000	2 350 000	2 350 000	2 350 000	2 350 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	3 036 174	3 150 000	4 260 000	4 980 000	5 280 000	5 070 000
Netto finansinnt./utg.	-2 873 906	-3 069 000	-3 890 000	-4 810 000	-5 160 000	-4 800 000
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	63 713	3 150 000	0	0	274 694	634 694
Til bundne avsetninger	2 169 070	0	527 357	0	0	0
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	63 713	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	523 858	904 399	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	2 012 912	2 834 242	5 722 663	4 245 306	0	0
Netto avsetninger	367 700	588 641	5 195 306	4 245 306	-274 694	-634 694
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	75 369 415	79 100 993	83 385 306	83 385 306	83 385 306	83 385 306
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	-75 295 530	-79 100 993	-83 385 306	-83 385 306	-83 385 306	-83 385 306
Mer/mindreforbruk	73 885	0	0	0	0	0
Til fordeling fra skjema 1A	75 369 415	79 100 993	83 385 306	83 385 306	83 385 306	83 385 306
HK 1.1 Politikk og Sentraladministrasjon						
Netto driftsramme	11 666 009	10 130 307	10 855 507	10 855 507	10 855 507	10 855 507
HK 1.2 Oppvekst						
Netto driftsramme	21 516 837	24 882 314	27 660 904	27 660 904	27 660 904	27 660 904
HK 1.3 Helse og Omsorg						
Netto driftsramme	31 857 079	33 387 326	33 652 760	33 652 760	33 652 760	33 652 760
HK 1.4-1.6 Teknisk, Næring og Miljø						
Netto driftsramme	10 255 605	10 701 046	11 216 135	11 216 135	11 216 135	11 216 135
Sum netto driftsrammer	75 295 530	79 100 993	83 385 306	83 385 306	83 385 306	83 385 306
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-73 885	0	0	0	0	0

5 Overordnede mål planperioden 2019-2022

Styringskort for Rådmannen Snillfjord kommune 2019 - 2022

VISJON: Sammen i Snillfjord for et levende samfunn
Overordnet målsetting: Snillfjord kommune skal legge til rette for at innbyggerne skal ta valg i eget liv for å kunne utnytte sine ressurser til å leve et selvstendig og godt liv.
Satsingsområder: Livskvalitet, Attraktiv og Bo og Leve

	SAMFUNN	TJENESTE	MEDARBEIDERE	ØKONOMI
Mål	S1. Snillfjord kommune skal være et foretrukket samfunn å bo og leve i. S2. Folkehelsearbeidet skal forsterkes og frivilligheten skal vies positiv oppmerksomhet. S3. Oppvekstvilkår i Snillfjord kommune skal preges av mangfold og kvalitet med fokus på fysisk aktivitet og styrking av foreldrerollen	T1. Krav til normal god kvalitet og brukertilpassning i tjenesteproduksjonen. T2. Kommunen skal yte en moderne, kompetent og effektiv tjenesteproduksjon i samsvar med verdiplattformen og gjeldende tjenestestandarder. T3. Finne gode samarbeidsløsninger med nabokommunene der dette gavner innbyggerne.	M1. Ledere og medarbeidere som handler i samsvar med kommunens verdiplattform. M2. Ledere og medarbeidere skal ha HMS fokus i sin arbeidsutøvelse. M3. Tilstedeværelse (nærvær) i samsvar med kravene i IA-avtalen.	Ø1. Årlig krav til netto driftsresultat. Ø2. Netto finansutgifter(konsern) skal ikke overstige 5 % av frie inntekter.
Suksesskriterier	S1. Snillfjordssamfunnet skal være preget av god livskvalitet og et positivt omdømme. S2. Tiltak som fremmer folkehelsen prioriteres, og politisk og administrativ ledelse drøfter dette i all saksbehandling. S3. Gode fagfolk som kan observere, fortolke, forstå og handle, herunder Utbygging av lekeområder Bruk av «Arbeidsløypa»	T1. Aktiv bruk av internkontroll- og HMS-systemene. T2. Digitale tjenester og velferdsteknologiske løsninger utvikles på alle tjenesteområder for å fremme kvalitet, innovasjon og effektivitet i tjenesteproduksjonen. T3. Samarbeidsløsningene må sikre bedre kvalitet og mer effektivt ressursutnyttelse enn egenproduksjon.	M1. Klar og tydelig ledelse og myndiggjorte medarbeidere M2. Planmessig lederopplæring og medarbeideropplæring med sikte på å utvikle en helhetlig arbeidsgiverpolitikk. M3. Trepertssamarbeidet videreutvikles.	Ø1. Aldri svakere enn 1 % Ø2. Balansert styring av gjeldsbyrden og gode sammenhenger mellom 1. og 4. året
Kvalitetskriterier	S1. Vekst i folketallet og økt næringsetablering. S2. Innbyggerne i Snillfjord bidrar til og opplever et inkluderende samfunn preget av raushet og kreativitet. S3. Gode oppvekst- og læringsmiljø skaper gode resultater.	T1. Strukturert rapportering som i tillegg til økonomi også omfatter sykefravær, restanser og avvik. T2. Nye, moderne løsninger tilbys. Disse kan erstatte tradisjonelle løsninger. T3. Interkommunale og/eller regionale løsninger i rammen av eksisterende samarbeidsavtaler. T4. Brukerundersøkelser gjennomføres	M1. Verdiplattformen er kjent og blir etterlevd av alle M2. Motiverte medarbeidere som trives og føler seg verdsatt. M3. Arbeidsnærvær ikke lavere enn foreskrevet i IA*avtalen. M4. Medarbeiderundersøkelse gjennomføres	Ø1. Tertialrapporter til formannskapet og kommunestyret Ø2. Forholdet mellom driftsinntekter og lånegjeld skal ivaretas på dagens nivå og driften skal preges av forutsigbarhet og kontinuitet. Ø3. Månedlig økonomirapport i enhetene

IA - Inkluderende arbeidsliv
HMS - Helse, miljø og sikkerhet

6 Konsekvensjusteringer per rammeområde

Hovedoversikt drift:

Til fordeling på rammeområder	Regnskap 2 017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
1 Politikk og sentraladministrasjon						
101 Ordfører (politisk virksomhet)	3 581 140	3 013 852	3 219 561	3 219 561	3 219 561	3 219 561
110 Rådmann	3 377 611	2 808 000	2 909 896	2 909 896	2 909 896	2 909 896
121 Leder felles tjenester	4 707 258	4 308 455	4 726 050	4 726 050	4 726 050	4 726 050
Sum rammeområde 1 - Politikk og sentraladm	11 666 009	10 130 307	10 855 507	10 855 507	10 855 507	10 855 507
2 Oppvekst						
200 K-sjef oppvekst - administrasjon	2 132 482	2 643 887	2 967 000	2 967 000	2 967 000	2 967 000
211 Leder Krokstadøra oppvekstsenter	10 854 128	13 071 684	13 626 648	13 626 648	13 626 648	13 626 648
221 Leder Hemniskjela oppvekstsenter	3 715 095	3 750 433	4 814 368	4 814 368	4 814 368	4 814 368
231 Leder Ven oppvekstsenter	4 154 729	4 533 340	5 432 055	5 432 055	5 432 055	5 432 055
240 K-sjef oppvekst - kultur, idrett og ungdomsarbeid	660 403	882 970	820 833	820 833	820 833	820 833
Sum rammeområde 2 - Oppvekst	21 516 837	24 882 314	27 660 904	27 660 904	27 660 904	27 660 904
3 Helse og omsorg						
300 K-sjef H/O - administrasjon	1 261 906	1 615 289	1 623 580	1 623 580	1 623 580	1 623 580
310 K-sjef H/O - Snillfjord omsorgsenter	20 428 736	17 071 574	16 085 998	16 085 998	16 085 998	16 085 998
320 K-sjef H/O - åpen omsorg	2 247 328	6 848 823	8 066 801	8 066 801	8 066 801	8 066 801
330 K-sjef H/O - barnevern / NAV	3 351 884	3 870 000	3 620 000	3 620 000	3 620 000	3 620 000
340 K-sjef H/O - helsetjenester	4 567 224	3 981 640	4 256 381	4 256 381	4 256 381	4 256 381
Sum rammeområde 3 - Helse og omsorg	31 857 079	33 387 326	33 652 760	33 652 760	33 652 760	33 652 760
4 Teknisk, landbruk og miljø						
400 K-sjef TLM - næring, naturforvaltning, administrasjon	613 760	1 646 622	1 518 246	1 518 246	1 518 246	1 518 246
410 K-sjef TLM - oppmåling og kartverk, areal og byggesaker	661 604	1 474 712	1 735 637	1 735 637	1 735 637	1 735 637
421 Brannsjef - brannvern og brannberedskap	1 913 209	1 701 502	1 629 252	1 629 252	1 629 252	1 629 252
431 Avd.leder FDV - bygg og eiendomsforvaltning	6 576 793	6 071 810	6 168 120	6 168 120	6 168 120	6 168 120
441 Avd.leder FDV - vannforsyning	-647 507	-805 500	-512 420	-512 420	-512 420	-512 420
451 Avd.leder FDV - avløp og renovasjon	-142 342	-450 100	-440 500	-440 500	-440 500	-440 500
461 Avd.leder FDV - samferdsel	1 280 088	1 062 000	1 117 800	1 117 800	1 117 800	1 117 800
Sum rammeområde 4 - Teknisk, landbruk og miljø	10 255 605	10 701 046	11 216 135	11 216 135	11 216 135	11 216 135
Sum alle rammeområder	75 295 530	79 100 993	83 385 306	83 385 306	83 385 306	83 385 306
Disponible inntekter til dekning av kost rammeområder	75 369 415	79 100 993	83 385 306	83 385 306	83 385 306	83 385 306
Beløp som må dekkes inn (skal være lik 0)	-73 885	0	0	0	0	0

6.1 Politikk og Sentraladministrasjon

Status:

Ledergruppen har i hele 2018 vært stabil og dette gjelder også i all hovedsak den øvrige administrasjonen.

Kommunereformen skrider fram og det har i perioder vært utfordrende å delta i alle retninger og samtidig ivareta kommunens egne oppgaver. Det meste er avklart med hensyn til hvor hver enkelt ansatt skal etter sammenslåingen, men det gjenstår fortsatt en del arbeid for å avklare arbeidssted, arbeidsoppgaver mv.

For å få en bedre samhandling og større miljø er post, arkiv og politisk sekretær samlokalisert i eget servicesenter. Dette tror vi vil være positivt både for de ansatte selv, besøkende og oss andre som har kontakt med dem. En av våre ansatte valgte å gå over i stilling i Hemne allerede i 2018, vikar fram til 2020 er ansatt i hennes sted.

Utfordringer 2018 og i planperioden:

Rådmann:

Kommunereformen skrider fram og det er nedsatt faggrupper i flere retninger som krever mye tid og ressurser. Administrasjonen vurderer fortløpende hvilke grupper kommunen skal delta i og hva som er viktig for oss. Med den bemanning vi har tilgjengelig er det ikke mulig å delta i alle grupper og noe må derfor velges bort for å unngå at dette arbeidet går for mye utover det daglige arbeidet i stab. Det vil fortløpende bli vurdert eventuelle behov for hjelp / bistand, men dette er ikke tatt inn i budsjettet siden det forutsettes dekket av omstillingsmidler.

Mye arbeid er gjort i løpet av 2018 og mange ting har falt på plass, men det gjenstår fortsatt mye før vi er i mål.

Post/Arkiv:

I forbindelse med kommunesammenslåingen skal alt arkiv avsluttes og leveres IKA – Trøndelag. Dette gjelder byggesaksarkiv, landbruksarkiv, teknisk arkiv, helsearkiv, skolearkiv og saksbehandlingsarkiv som alle skal avsluttes og avleveres. En god del av dette må digitaliseres først.

Bare saksbehandlingsarkivet har 370 hyllemeter som skal avsluttes og avleveres.

Bevaring og kassasjonsplaner må utarbeides før vi kan starte arbeidet med å kassere arkiv. Dette er et omfattende arbeid og det er behov for økt bemanning i perioden frem mot 2020.

Totalt er det estimert at dette arbeidet vil kreve totalt 3 årsverk fram til 2020, og i tillegg må det påregnes kostnader på opp mot 2 mill kroner for avlevering av arkiv til IKA-Trøndelag. Den siste kostnaden vil bli redusert betydelig ved at vi gjør mer av arbeidet selv.

I 2018 utvidet vi bemanningen på post/arkiv med en 100 % stilling. Dette viser seg ikke å være nok. Arbeidet med digitalisering av arkivet er et omfattende arbeid, vi ser derfor behov for å øke bemanningen med en 100 % stilling til trolig frem til august i 2019.

Kostnadene dette innebærer er tatt inn i planperioden, men forutsettes knyttet opp mot tildelte midler til kommunereformen og gir derfor ikke direkte effekt i budsjettet.

IKT:

Det vil være behov for økt bruk av konsulenttjenester i forhold til kommunereformen.

Dette er tatt inn i budsjettet.

Eventuelle nye investeringer vil skje i samråd med de kommunene vi skal slå oss sammen med.

Bosetting av flyktninger:

I alt har vi mottatt 13 flyktninger fra Syria i 2016 og 2017, i tillegg har en av familiene fått et barn til. Eget undervisningstilbud er tilrettelagt på Krokstadøra slik at de nå ikke lenger trenger å dra inn til Follo for undervisning, særlig for barnefamiliene har dette vært positivt. Alt i alt ser det ut til at våre nye landsmenn har funnet seg godt til rette. En av familiene har også kjøpt seg hus i Snillfjord.

Kostnads økning/reduksjon:

Lønn og godtgjørelse til formannskap, kommunestyre, utvalg, komiteer mv er lagt inn som følger i budsjett 2019. Alle tall er eksklusiv sosiale kostnader.

• Ordfører	kr	582.916,-
• Varaordfører	kr	155.444,-
• Opposisjonsleder	kr	97.153,-
• Formannskap	kr	75.000,-
• Kommunestyre	kr	160.000,-
• Valgnemnder	kr	40.000,-
• Skattetakstnemnder	kr	4.000,-
• Administrasjonsutvalg	kr	5.000,-
• Kontrollutvalg / revisjon	kr	26.500,-
• Eldreråd	kr	14.000,-
• Råd for funksjonshemmede	kr	6.500,-
• Trafikksikkerhetsutvalget	kr	14.000,-
<u>Sum lønn og godtgjørelse</u>	kr	<u>1.185.513,-</u>

Støtte til lag og foreninger, revisjon og kontrollutvalg er lagt inn med:

• Reservert beløp for tilleggsbevilgninger	kr	30.000,-
• Godtgjørelse KonSek IKS	kr	138.233,-
• Godtgjørelse Revisjon Midt-Norge	kr	383.000,-
• Godtgjørelse Snillfjord fellesråd	kr	901.000,-
• Videreføring rammetilskudd Frivilligsentralen	kr	392.000,-
• Tilskudd Frivilligsentralen	kr	55.612,-
• Tilskudd andre religiøse formål	kr	12.000,-
• Tilskudd til Krigsminnemuseet på Hemnskjela	kr	20.000,-
• Tilskudd til kultur, idrett og friluftsliv	kr	60.000,-

Oversikt over endringer kost budsjett 2018 til budsjett 2019

Tiltaksbeskrivelse:	2019	Kommentar
Ordfører	-206	Økt kost på ansvarsområdet
- lønnsøkning	-64	
- valgkostnader	-88	Valg i 2019
- menighetsråd	-22	
- gen. kostnadsøkning	-32	
Rådmann	-128	Økt kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-57	
- pensjonspremieavvik	57	
- integreringstilskudd	-168	«lønn» til flyktninger
- refusjon integr.tilskudd	145	
- AFP-kostnader	-40	
- gen. kostnadsøkning	-63	
Fellestjenester	-418	Redusert kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-1562	inkl 2 nye stillinger knyttet til arkiv
-IT-kostnader	-61	Økning knyttet til komm.reform
- deponering arkiv	-1711	Særskilte kostnader knyttet til deponering
- refusjon fra kommuner	2769	Refusjon for kostnader kommunereform
- gen. øvrige innsparinger	147	
Sum rammeområde	-725	Redusert kost på rammeområdet

6.2 Oppvekst og kultur

Styringskort for oppvekst

Snillfjord kommune 2019

Visjon:

Sammen i Snillfjord om et levende samfunn

Overordnet målsetting:

Trygge og gode oppvekstsvilkår for barn og unge

Satsingsområder:

Individuell omsorg. Trygghet, trivsel og mestring.

	SAMFUNN	TJENESTE	MEDARBEIDERE	ØKONOMI
Mål	<p>S1: Barn og unge i Snillfjord skal oppleve trygghet, trivsel og mestring i skole og barnehage.</p> <p>S.2: Fysisk aktivitet som grunnlag for god helse skal være en sentral del i utviklingen av barn og unge i Snillfjord.</p> <p>S.3: Foreldre i Snillfjord skal få god informasjon om barnas utvikling og veiledning i hvordan de kan støtte deres utvikling.</p>	<p>T1: Gi barn og unge meningsfull tilbakemelding på utvikling i forhold til oppsatte mål gjennom bruk av verktøy som sikrer systematisk oppfølging.</p> <p>T2: Barnehagen og skolen i Snillfjord skal bruke utemiljøet i kommunen for å stimulere fysisk og faglig læring og utvikling.</p> <p>T 3: Tolkningsfellesskap gjennom lærende nettverk, innad i kommunen og sammen med nabokommuner, skal bidra til å sikre kvaliteten på opplæringen i barnehage og skole.</p>	<p>M1: Medarbeidere som er tydelige og bevisste i arbeidet med barn og unge og som legger kommunens verdiplattform til grunn for arbeidet.</p> <p>M2: Ledere og medarbeidere skal ha sikkerhet for barna, seg selv og medarbeiderne i fokus gjennom planverket som er utviklet.</p> <p>M3: Inkluderende arbeidsmiljø krever bevissthet om dette, i samhandling med sine medarbeidere.</p>	<p>Ø1: Ha oversikt over status budsjett og kunne se og begrunne endringer.</p> <p>Ø2: Utnytte handlingsrommet.</p>
Suksess-kriterier	<p>S1: Barn og unge skal sikres innflytelse på de tilbud som tilbys.</p> <p>S2: Brukerne blir delaktige i gjennomføringen av oppveksttilbudet gjennom medbestemmelsesorganene.</p> <p>S3: Bruk av evidensbaserte foreldreveiledningsprogram.</p>	<p>T1: Tilbakemelding skjer planmessig.</p> <p>T2: Felles systemer som forplikter alle.</p> <p>T3: Godt og gjensidig samarbeid.</p>	<p>M1: God dialog med barn og unge.</p> <p>M2: Opplæring av ansatte i HMS. Jevnlige drøfting av status på HMS.</p> <p>M3: Tilrettelegging for å skape økt nærvær.</p>	<p>Ø1: Utarbeidelse av realistiske mål og tiltak i forhold til økonomiske rammer.</p> <p>Ø2: En bevissthet i personalet om at utnytting av handlingsrommet kan bidra til å løse mange oppgaver.</p>
Kvalitets-kriterier	<p>S1: Barn og unge som viser trivsel innenfor kommunens tilbud.</p> <p>S2: Fokus på forebygging på alle nivå.</p> <p>S3: Engasjerte og samarbeidende foreldregrupper.</p>	<p>T1: Det brukes kjente kriterier for måloppnåelse ved tilbakemeldinger.</p> <p>T2: Oppvekstmiljøet i Snillfjord er dyktig og bevisst i forhold til bruk av IKT.</p> <p>T3: Nettverk som blir selvgående, og deltakelse oppleves meningsfylt.</p>	<p>M1: Barn og unge blir opptatt av sin egen læring og utvikling.</p> <p>M2: Opplevelse av trygghet og trivsel. Ingen ulykker.</p> <p>M3: Medarbeidere med relevant kompetanse på alle områder.</p>	<p>Ø1: Målene for tjenesten er oppnådd med et budsjett i balanse.</p> <p>Ø2: God oversikt over status budsjett. Ser alternative løsninger.</p>

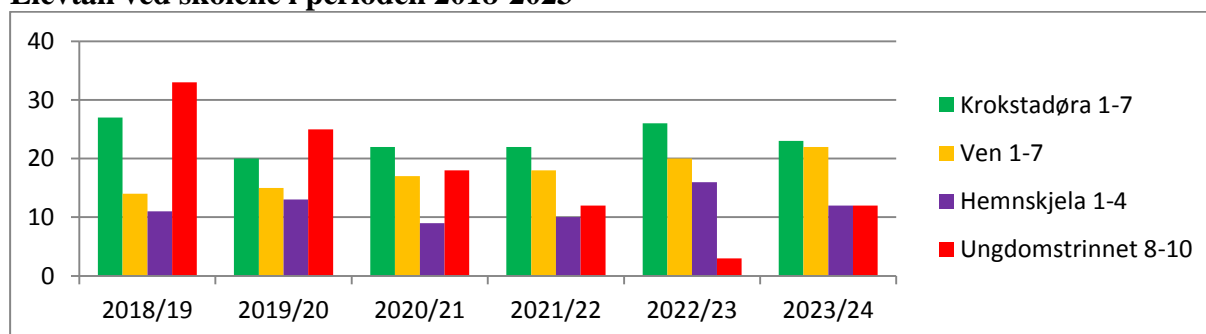
Fødselstall 2011-2017

Fødselsår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aa	2	3	4	2	4	3	2
Hemnskjela	0	5	1	4	6	1	3
Ven	2	4	4	2	4	4	4*)
Skolestarter i	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024

Barn i barnehagen – utvikling over 3 år

	Barn under 3 år		Barn over 3 år		Sum barn	
	Høst 2016	Høst 2018	Høst 2016	Høst 2018	Høst 2016	Høst 2018
Krokstadøra	7	9	7	12	14	21
Hemnskjela	4	8	8	10	12	20
Ven	6	10	6	10	12	20

Elevtall ved skolene i perioden 2018-2023

Elevtall ved skolene	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Krokstadøra 1-7	27	20	22	22	26	23
Ven 1-7	14	15	17	18	20	22
Hemnskjela 1-4	11	13	9	10	16	12
Ungdomstrinnet 8-10	33	25	18	12	3	12

Utviklingstrekk

Kommunereformen

Ven oppvekstsenter er overført til Hemne kommune gjennom en vertskommuneavtale. Det budsjetteres likevel som om Ven skulle bli styrt fra Snillfjord. Dette kan imidlertid medføre driftskostnader som vi ikke har oversikt over fordi Ven må tilpasse driften til Hemne sine rutiner og planer.

Vuttudal kommer i en særstilling. I 2020 vil det være 5 elever med bosted i Vuttudal som har ønske om fortsatt skolegang på Ven.

Det skjer tilpasninger også i de andre retningene. I Orkland er det etablert regelmessige møtearenaer både for rektorer og barnehagestyrere.

I retning Hitra er det planlagt at leder på Hemnskjela involveres i ledermøter på Hitra. Det er også planer om hospitering for personalet.

Skolen

Tabellen ovenfor gjenspeiler ikke det reelle elevtallet i kommunen. Elever på 5.-10. trinn med bosted i Vågan krets er elever på Hitra og elever på 8.-10. trinn i Ven krets er elever i Hemne kommune.

Krokstadøra – Aa skole 1-7 har en nedgang i elevtallet neste skoleår for så å få en økning fra 2020.

Ven. Skolen er nå inne i bunn i elevtall, men vil få en økning igjen i fra 2019.

Sfo

På Hemnskjela oppvekstsenter er 75 % av barna i sfo, mens andelen på Krokstadøra og Ven er henholdsvis 33 % og 20 % (regnet av elevene på 1.-4. årstrinn). Ved en endring til 5-dagersuke for 1.-4. trinn må en regne med økt interesse for sfo. Det er ikke tatt høyde for det i budsjettet for 2019.

Barnehage

Ny pedagognorm fra 1.08.18:

I barnehagene skal det være minimum en pedagogisk leder per

- 7 barn når barna er under 3 år
- 14 barn når barna er over 3 år

Ett barn til utover 7/14 barn utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagog.

Ny bemanningsnorm fra 1.08.18

Barnehagen skal ha en grunnbemanning som tilsvarer minimum

- én ansatt per tre barn under tre år og
- én ansatt per seks barn over tre år.

I tillegg kommer ressurser pga. spesielle tiltak, eks. spesialpedagogisk hjelp.

Tendensen de siste årene er at barna søkes inn som ettåringer, og flere ønsker heltidsplass. Alle barnehagene har hatt en økning på 7-8 barn fra 2016 til 2018 slik tabellen viser.

Med den store andelen småbarn i barnehagene må barnehagene ha to pedagoger.

I barnehagen på Krokstadøra er det flere barn med fremmedspråklig bakgrunn. Det er særlig viktig med ressurs til språktrening for disse barna for å gi dem et godt grunnlag for samvirke med andre og for videre opplæring.

Alle barnehagene har delt barnegruppen i småbarns- og storbarnsavdeling.

Ønsker om utvidelsen av åpningstida medfører en lengre periode der tidligvakt og seinvakt er alene med barna. Dette gir barnehagen en sikkerhetsutfordring. Det er ikke lagt inn ressurs for utvidelse av åpningstiden.

Spesielle utfordringer

Krokstadøra oppvekstsenter – Aa skole (Ansvar 211 Funksjon 2020)

Særskilt norskopplæring og morsmålsopplæring. Skolen har flere minoritetsspråklige elever på skolen (6 nasjonaliteter). Det gir en betydelig språklig utfordring i elevens rett til særskilt norskopplæring og morsmålsopplæring (Oppl. loven § 2-8). Ekstra kostnad til tolketjeneste.

Miljøterapeut. Skolen har gode erfaringer med denne stillingen. Tilrettelegger for elever, både grupper og enkeltelever, utenom undervisningen, observasjon og veiledning av øvrig personale, forebyggende arbeid, særlig i forhold til § 9a i opplæringsloven.

Naturfag: Oppgradering av undervisningsfasiliteter.

Renovering av skolen: oppgradering av lærergarderobe og personalrom og dusjrommene i elevgarderobene.

Utstyr og læremidler. Det er et stort behov til fornying av utstyr til naturfag og kunst og håndverk. Dette er avgjørende for å legge til rette for praktisk rettet opplæring.

Krokstadøra oppvekstsenter – barnehagen (Ansvar 211 Funksjon 2010)

Språktrening og spesialpedagogisk hjelp. Mange barn med stort oppfølgingsbehov. En stor andel av barna har fremmedspråklig bakgrunn og trenger god oppfølging på språktrening. Andre har et spesialpedagogisk behov. Denne oppfølgingen kan ikke skje gjennom grunnbemanningen.

Det fysiske innemiljøet. Det er et betydelig behov for renovering av barnehagen etter 30 års drift.

Hemnskjela oppvekstsenter

Det legges til rette for boligbygging både på Sundan og Hemnskjela noe som kan gi et økt trykk på oppvekstsenteret, både barnehage og skole.

Ven oppvekstsenter

Det er et behov for videre utvikling av uteområdet. I 2018 ble det investert i leikeapparat for de minste barna. Det er viktig også å tilrettelegge for de større barna i skolen med lekeapparater som også gir dem utfordringer.

Kjøp av tjenester

Kostnad av 8 elevplasser på Hitra kommer på kr 427 000 i 2019.

Skoleskyss (Ansvar 200, funksjon 2230)

Skoleskyssen er uforutsigbar ettersom vi ennå ikke har fått faktura på skoleskyss for 2018 etter omlegging av takstsystemet. Vi belastes nå etter drosjetakst for elever som er overført til Strand skole. Kostnaden blir kr 81000 pr. elev pr år. Kostnaden til Krokstadøra for samme elev blir på ca. kr 18000. Merkostnaden til Hitra blir for denne transporten ca. kr 63000 pr. elev pr. skoleår. De elevene som blir overført til ungdomstrinnet på Fillan fra Snillfjord anslås kostnaden å bli tilnærmet lik den de ville hatt med skyss til Krokstadøra.

Reiselengden til Kyrksæterøra er kortere enn til Krokstadøra og derfor blir kostnaden noe mindre forutsatt at det ikke opprettes nye ruter. Skysskostnadene for en elev med bosted Ven vil bli ca. kr 3000 mindre pr. år til Sodin enn til Krokstadøra.

Kompetanseutvikling

Etterutdanning

Skolen: Alle skolene deltar i et etterutdanningsløp i «Vurdering for læring» gjennom en MOOC ved Høgskolen i Lillehammer. Slutføres våren 2019.

Barnehagen: Barnehagene deltar i utviklingsprosjektet «Pedagogisk dokumentasjon sammen med andre kommuner i Orkdal/Øy. Slutføres i 2019.

Videreutdanning

To lærere tar videreutdanning gjennom Kompetanse for kvalitet i inneværende skoleår. En rektor tar Rektorskolen. Vi fortsetter også neste skoleår for å kunne få lærere med godkjent kompetanse i norsk, engelsk og matematikk.

Ved å følge stipendordningen må kommunen dekke reise til samlinger, vikarutgifter og litteratur. Dette gir en estimert kostnad på kr 10 000 pr. lærer.

Med erfaring fra inneværende år må vikarordningen vurderes for lærere som starter høsten 2019.

Kulturskole (Ansvar 240 Funksjon 3830)

Det er i dag fire lærere, alle med en stillingsandel på ca. 10 %. Innenfor dette omfanget dekkes etterspørselen. Stillingen som avdelingsleder videreføres.

Kjøp av tjenester fra nabokommuner blir ikke aktuelt i 2018. Det blir i stedet mer fokus på overføring av kulturskolen til de nye kommunene.

Bibliotek (Ansvar 240 Funksjon 3700)

Ordningen ved at biblioteket betjenes fra servicekontoret videreføres i 2018. 30 % av denne stillingen legges til biblioteket. Aktivt arbeid for å treffe nye brukergrupper og gjøre biblioteket til en nyttig og populær møteplass.

Kultur (Ansvar 240 Funksjon 3850 – 3851)

Stimulering til lokalt UKM i samarbeid med skole og kulturskole blir viktig. Arbeidet med tilbud innenfor Den kulturelle spaserstokken fortsetter i samarbeid med frivilligsentralen, omsorgssenteret og elderrådet. Veiledning om spillemidler til lag og organisasjoner.

Trafikksikkerhet

Sikring av skoleveger. Ferdighetstrening av unge trafikanter i samarbeid med eksterne ressurser som politi, transportselskap og bruk av Eberg trafikkgård.

Oversikt over endringer kost budsjett 2018 til budsjett 2019 rammeområde

Oppvekst:

Tiltaksbeskrivelse:	2019	Kommentar
Administrasjon:	-323	Økt kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-40	
- Voksenopplæring	-185	Grunnskoleopplæring flyktninger, dekket ved bruk av fonds
- Økte kostnader datalisenser	-50	
- gen. kostnadsøkning	-48	
Krokstadøra oppv.s.:	-555	Økt kost på ansvarsområdet
- barnehage lønn	-259	Økt 0,4 stilling pga økt antall barn
- skole, lønn	-294	Gen. lønnsvekst, samme bemanning
Hemnskjela oppv.s.:	-1.064	Økt kost på ansvarsområdet
- barnehage, lønn	-849	Økt 1,3 stilling pga økt antall barn
- skole, lønn	-241	Økt 0,27 stilling
- gen. øvrig kostreduksjon	26	
Ven oppv.senter:	-899	Økt kost på ansvarsområdet
- barnehage, lønn	-904	Økt 1,27 stilling pga økt antall barn samt endret lederfunksjon
- skole, lønn	-30	Økt 0,10 stilling
- andre kostn.	35	
Kultur/idrett/ungd.arb	62	Redusert kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-62	Red 0,1 stilling
Sum rammeområde	-2.779	Økt kost på rammeområdet

6.3 Helse og mestring

Styringskort for helse- og mestringstjenestene Snillfjord kommune 2019

Visjon: Sammen i Snillfjord for et levende samfunn
Overordnet målsetting: Mestre eget liv
Satsingsområder: Barns oppvekstmiljø, skolehelsetjeneste, eldreomsorgen, og god psykisk helse for alle

	SAMFUNN	TJENESTE	MEDARBEIDERE	ØKONOMI
Mål	<p>S1: Snillfjord kommune skal gi innbyggerne mulighet til å mestre eget liv.</p> <p>S.2: Snillfjord kommune skal legge til rette for fysisk og sosial aktivitet for alle aldre.</p> <p>S.3: Snillfjord kommune har fokus på foreldrerollen/foreldreveiledning</p>	<p>T1: Krav til normal og god kvalitet og brukertilpassning i tjenesteproduksjonen.</p> <p>T2: Kommunen skal bruke It verktøy/program og faglig kompetanse som sikrer gode tjenester.</p> <p>T 3: Styrke de gode samarbeidsløsninger vi har med nabokommuner.</p>	<p>M1: Ledere og medarbeidere som handler i samsvar med kommunens verdiplattform.</p> <p>M2: Ledere og medarbeidere skal ha HMS fokus sin arbeidsutøvelse.</p> <p>M3: Inkluderende arbeidsmiljø</p>	<p>Ø1: Drift og disponering etter budsjett</p> <p>Ø2: Skape handlingsrom</p>
Suksess-kriterier	<p>S1: Innbyggerne bor i egen bolig lengst mulig</p> <p>S2: Brukermedvirkning på systemnivå</p> <p>S3: Bruk av evidensbasert foreldreveiledningsprogrammer.</p>	<p>T1: Fornøyde bruker av tjenestene.</p> <p>T2: Kompetente medarbeidere og oppdaterte verktøy /systemer.</p> <p>T3: Godt gjensidig samarbeid</p>	<p>M1: Trivsel for ansatte og for tjenestemottakere</p> <p>M2: Opplæring av ansatte i HMS</p> <p>M3: Tilrettelegging for å skape økt nærvær</p>	<p>Ø1: Utarbeidelse av realistiske mål og tiltak i forhold til økonomiske rammer.</p> <p>Ø2: Utnytte faktisk handlingsrom til å redusere uønsket deltid.</p>
Kvalitets-kriterier	<p>S1: Deltakende og fornøyde brukere.</p> <p>S2: Ingen venteliste</p> <p>S3: Fokus på forebygging i alle ledd.</p>	<p>T1: Brukerundersøkelse i samsvar med mål.</p> <p>T2: Oppdatert IT verktøy/program, internett tilgang og kompetanseheving.</p> <p>T3: De som samarbeider føler gjensidig nytte av samarbeidet. Bedre effektivitet i tjenesteytelsen.</p>	<p>M1: Medarbeidere som trives på jobb.</p> <p>M2: Ansatte er opptatt av HMS, og som bruker kunnskapen bevist.</p> <p>M3: Høyt nærvær</p>	<p>Ø1: Mål for tjenesten er oppnådd med et budsjett i balanse.</p> <p>Ø2: Reduksjon av uønsket deltid.</p>

UTVIKLING:

I 2016 ble kommunens helse- og mestringsplan vedtatt. Planen beskriver en utvikling og nytenkning på hvordan tjenesten skal utøves. Fra tung institusjonsomsorg til en mer hjemmebasert tjeneste. Brukerne skal i større grad bli en ressurs i eget liv, lokalsamfunnets innbyggere må mobiliseres på nye måter og bli en ressurs for hverandre. Det er viktig at vi bygger opp en omsorgstjeneste som møter fremtiden på best mulig måte.

Hverdagsrehabilitering og rehabilitering er i så måte noe vi bør videreutvikle.

Velferdsteknologi må tas i bruk i langt større grad enn hva vi gjør i dag.

Hjemmebaserttjeneste ble fra 01.01.18 trukket ut av pleien og ble da en egen enhet. Bolig Sunde ble lagt inn under hjemmetjenesten.

Snillfjord kommune er langstrakt kommune, det er lange avstander å kjøre for hjemmesykepleien. Vi har derfor delt hjemmesykepleien opp i tre soner. En sone for Sunde/Hemnskjela, en sone for ytre Snillfjord og en sone for Krokstadøra. Hjemmesykepleien er en gratis tjeneste, men alle brukere betaler selv for bolig og alt som ligger under dette. De betaler alle medisinerne selv (noe som koster mye penger) og de betaler selv for alle legetjenester. Alt dette vil merkes etterhvert som hjemmesykepleien bli godt etablert og kommunen slipper og betale for dette.

Det er nå fokus på hverdagsrehabilitering. Det gis opptrening og hjelp til å klare mer selv. Dette fører til at innbyggerne blir boende hjemme lengre. Vi får færre innleggelses på institusjon. For å utnytte bemanningen vi har selger vi institusjonsplasser til andre kommuner. Noe som er inntektsbringende.

Kompetanse:

Det er flere ansatte som tar spesialutdanning. Det er to ledere som tar lederutdanning gjennom BI.

Vi har en ansatt som tar sykepleierutdanning og vi har et par ansatte som ønsker å starte helsefagarbeiderutdanning i 2019.

Vi har søkt og fått midler gjennom fylkeskommunen, men må også bruke egne midler.

Bemanning:

- Kommunalsjefstillingen, ansvaret for helse og mestring er lagt under personalsjefstillingen.
- I økonomiplan frem mot 2021 står det at en skal ned med 2 årsverk ved Snillfjord omsorgssenter. Vi har ikke klart å starte denne nedbemanningen. Det var mange ansatte som i 2018 sendte inn krav etter Arbeidsmiljøloven om økt stilling etter 1 og 4 års regelen, flere av disse ble godkjent. Dette er varslet i ADMIN. Bemanningsøkningen er løst ved at vi der vi har kunnet ikke har ansatt nye når ansatte har sluttet. Dette er noe som vi fortsetter med fremover til vi er nede på den planlagte bemanningsnormen. Det er nå færre med små deltidsstillinger, noe som er positivt for både ansatte og driften. Sykefraværet har gått markant ned, og en kan tenke at en årsak kan være økte stillingsprosjenter.

Bygningsmassen:

*Snillfjord omsorgssenter: En teknisk befaring viser at trygdeleilighetene er i dårlig forfatning og bør rives. Det er i budsjettet lagt inn investering i 8 nye omsorgsleiligheter med fellesareal. I prosjektet er det også lagt inn nytt treningsrom for beboere ved Snillfjord omsorgssenter, men også for andre. Vurdert utfra at det er planer om at SOS skal være en

avlastningsenhet for Orkland vil et godt opp treningstilbud være viktig. I Helse- og omsorgsplanen er det uttrykt ønske om å samle alle helsetilbud på SOS. Eksisterende bygg vil kunne benyttes til dette.

*Kjøkkenet: Kjøkkenet har behov for oppgradering. Det er ikke gjort vesentlige endringer der siden det ble bygd. Kjøkkenbenkene og gulvbelegg bør byttes ut og det elektroniske anlegget og røranlegget bør utbedres.

*Bolig Sunde: Boligen ble oppgradert i 2018, og er nå i god stand.

Psykisk helse:

Aktivitetstilbud for barn og unge:

Utdrag fra ungdomsundersøkelse om temaet psykisk helse som ble gjennomført i 2017:

Depresjon: 16 % av ungdommene i Snillfjord er mye plaget med *depresjonssymptomer*. Dette er litt over gjennomsnittet nasjonalt på 12 %. Nært relatert, og inkludert i målet på depressive plager, er *ensomhet*. Snillfjord ligger så vidt over gjennomsnittet nasjonalt med sine 19 %. Det er i hovedsak jentene som har utslag på depressive plager. 18 % jenter mot 14 % gutter.

Lokalmiljøet: 63 % av ungdommene i Snillfjord sier de er fornøyde med lokalmiljøet. Imidlertid er det bare 36 % som sier de er fornøyde med lokaler hvor de kan treffe andre ungdommer på fritiden. Dette kan handle om geografiske utfordringer, samt ha en sammenheng med at kollektivtilbudet ikke ser ut til å være særlig tilfredsstillende for ungdommene. Bare 15 % av ungdommene er fornøyde med dette. Videre er det ganske lav tilfredsstillelse med både kulturtilbud (12 % fornøyde) og idrettsanlegg (24 % fornøyde).

Utfordringer: All problematikk relatert til depressive plager, ensomhet, mobbing, vold og ensomhet må tas alvorlig og jobbes opp mot for å forebygge. Dersom man sliter med flere av disse tingene vil det utgjøre en risiko for at man vil slite også senere i livet.

Ut fra resultatet fra undersøkelsen bør vi bedre aktivitetstilbudet til barn og unge.

I 2018 ble det lagt inn en økning i bevillingen til aktiviteter for barn og unge. Vi ser at dette bør økes ytterligere i 2019.

Vi har derfor posten for aktivitetstilbudet til barn og unge med 20 000,- i budsjettet.

**Oversikt over endringer kost budsjett 2018 til budsjett 2019 rammeområde
Helse og Mestring:**

Tiltaksbeskrivelse:	2019	Kommentar
Administrasjon	-8	Redusert kost i ansvarsområdet
Snilfj. omsorgssenter	986	Redusert kost i ansvarsområdet
- lønnskostnader	-350	Red 0,15 stilling, øvrig lønnsøkning
- brukerbetaling	250	
- salg sykehjemsplasser	1.150	Har ledig kapasitet
- øvrige kostnadsøkninger	-64	
Åpen omsorg	-1.218	Økt kost i ansvarsområdet
- lønnskostnader	-1.222	Økt 0,7 stilling. Skifttillegg for lavt budsjettet i 2018
Barnevern/NAV	250	Red kost i ansvarsområdet
- kostnadsreduksjon	250	Basert på budsjett fra leverandør
Helsetjenester	- 275	Økt kost i ansvarsområdet
- lønnskostnader	- 34	Uendret bemanning
- økte kostnader støttekontakter	- 173	Økt behov for å dekke etterspørsel
- øvrige kostnadsøkninger	-68	
Sum rammeområde	-265	Økt kost på rammeområdet

6.4 Teknisk, Landbruk og Miljø

Styringskort for teknisk, landbruk og miljø – budsjett 2019

Visjon: Sammen i Snillfjord om et levende samfunn
Overordnet målsetting: Effektiv plan-, bygging- og vedlikeholdsavdeling
Satsingsområder: Gjennom tilrettelegging bidra til økt bosetting, livskvalitet og rask saksbehandling fra kommunen.

	SAMFUNN	TJENESTE	MEDARBEIDERE	ØKONOMI
Mål	S1: Ha et overordnet planverk som er vedtatt og gir en forutsigbar forvaltning av arealene. S2: Folkehelse skal vektlegges S3: Tilrettelegging for bolig- og næringsutvikling S4: Miljø- og klima skal vektlegges	T1: TLM skal levere tilfredsstillende kvalitet og tjenester i hht. gjeldende regelverk og egne beskrevne standarder innenfor området. T2: TLM skal gjennom kommunens verdiplattform ta i bruk teknologi for å effektivisere tjenesteproduksjon.	M1: Alle medarbeidere skal ha kjennskap til kommunens visjon og verdiplattform. M2: Ansatte i TLM skal ha HMS-fokus i sin arbeidsutøvelse. M3: TLM skal ha et sykefravær på < 3 %.	Ø1: Budsjett og økonomiske rammer for avdeling skal overholdes.
Suksess-kriterier	S1: Planverk som gir rask saksbehandling og igangsetting. S2: Bedre målinger mht. folkehelseprofil. S3: Økt boligbygging	T1: Fornøye brukere. T1: Få klager på utførte tjenester. T2: Bedret omdømme.	M1: At ansatte trives og blir i jobbene sine over tid. M2: Ansatte er bevist sin arbeidsstilling og oppgaver, samt bruk av tekniske hjelpemidler som er tilgjengelig. M3: Lavt sykefravær	Ø1: Regnskap i balanse.
Kvalitets-kriterier	. S1: Kommuneplanens arealdel skal være vurderes min. hvert 4 år. S1: Hovedtrekk i kommunale reguleringsplaner skal være realisert innen 5 år. S2: Omfang av omdisponering av LNF-områder og strandsone skal vurderes årlig S3: Attraktive boligtomter tilgjengelig i nærheten av oppvekstsentrene	T1: Saksbehandlingsfrister er overholdt. T2: Få klagesaker. T2: Ansatte som etterlever kommunens verdiplattform og tilegner seg ny teknologi.	M1: Det er gjennomført medarbeidersamtale innen 01.09. Event. behov er fulgt opp. M1: Over tid bør det i snitt ikke være mer enn en fast ansatt som slutter hvert 2 år. M2: Lite sykefravær med bakgrunn i manglende/feil bruk av hjelpemidler. M3 Kompetansehevingsplan følges. M4: Sykefravær er under 3 %	Ø1: Fortløpende kontroll på budsjett mot regnskap.

Status:**Teknisk, Landbruk og miljø innbefatter følgende:**

Skog-, vilt, landbruk- og miljøforvaltning, hvorav det er inngått avtale med Hemne kommune om utøvelse av skogforvaltning i kommunen.

Teknisk plankontor, som består av, byggesak, oppmåling, kart og planbehandling.

Forvaltning-, drift- og vedlikeholdsavdeling, som ivaretar; tekniske anlegg som vann- og avløp, kommunale veier, kommunal bygningsmasse og uteanlegg, vedlikehold av kirke og kirkegårder.

Kommunen har inngått samarbeid med Orkdal kommune om ledelse av brann og utøvelse av feietjenesten.

Ansvar 400 og 410 Plan og forvaltning**Bemanning 2019**

Ansvar	Budsjett-ramme	Antall ansatte	Årsverk	Mål for IA (syk fravær)	Merknad
1209 Administrasjon			0,2	2 %	
3290 Landbruk/ næring			0,9	2 %	Avt. Hemne 0,25 skogforv.
3291 Veterinærvakt			1	2 %	
3600 Naturforvaltning			0,25	2 %	
3601 Friområder			0,25	2 %	
3602 Viltforvaltning			0,1	2 %	
3010 Planlegging			0,60	2 %	
3020 Byggesak.			0,5	2 %	Innleie byggesak fra april.
3030 Kart- og oppm.			1,2	2 %	
Vakant			0,75		

Generell betraktning om utvikling på området:

- Kommunereformen vil medføre mange møter og utredningsarbeider som går fram til nye kommuner er etablert. Det vil sannsynligvis bli en del sammenslåing av funksjoner allerede i 2019.
- Uten ekstra bemanning vil kommunereformen medføre redusert kapasitet for gjennomføring av drifts- og investeringsprosjekter.
- Forventes høy aktivitet innenfor plan, byggesak, deling og oppmåling.
- Faggrupper i nye kommuner gir tilgang på et bedre kompetansemiljø.
- Store investerings- og driftsprosjekter som krever bemanning. Pågående utbygging av Fv714 og utbygging av vindpark vil påvirke aktiviteten i området.
- Har de senere årene hatt store utskiftninger i arbeidsstokken, både administrativt og på FDV-avdelingen – endringer i kompetanse og erfaring - gir muligheter og utfordringer.

Utfordringer 2019:

- kommunereformen – samordning av arkiver, planverk og regelverket med 3 kommuner.
- flere tyngre forvaltningssaker som krever juridisk kompetanse må avklares.
- utbygging av Fv714 – tilrettelegging for nye vegservicefunksjoner

- nye utredninger mht. vindkraftutbygging på Krokstadjellet og Remmafjellet gjør at kommunen må påregne aktiv dialog med utbygger og myndigheten.
- komme i mål med skanning av bygg, deling, plan og landbruksarkiver.
- landbruksplan og skogbruksplan
- overtakelse av private vannverk.
- mange større investeringsmål som ønskes gjennomført før nye kommuner er på plass.
- Stilling som prosjektleder som hovedsakelig finansieres gjennom påslag i kommunens investeringstiltak bør vurderes i 2019 for å kunne realisere oppgaver.
- En samordning av fagområde mhp framtidig kommuner kan medføre større grad av overføring av arbeidskraft og/eller kjøp av tjenester fra kommuner i løpet av 2019.

6.4.1 Drift

Driftsendringer og prosjekter 2019

Generelt for ansvarsområde 400 og 410 Teknisk, landbruk og miljø

Lønn:

Lønnsfordeling fra driftsbudsjett 2018 videreføres, men det gjøres oppmerksom på at bemanning i FDV-avdelingen ble redusert i driftsåret.

Ettårs engasjementstilling for etablering av ledningskartverk ble påbegynt uke 6 i 2018. Det foreslås å forlenge engasjementet ut 2019, slik at en får digitalisert og kategorisert ledninger og ledningskomponenter i størst mulig grad før sammenslåing.

Ansvarsområde 400 –Landbruk, Natur og friluftsliv

Viltforvaltning – funksjon 3602

Snillfjord kommune fører regnskapet for samarbeidsprosjektet Hjorteviltregion 2 – og er vertskommune for økonomihåndtering i prosjektet fra 2018.

Vår deltakelse i prosjektet finansieres dels ved egeninnsats, øvrig ved bruk av viltfond.

Større møte arrangeres i Snillfjord med bruk av tilskuddsmidler.

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Hjorteviltregion 2	123,5		
Organisering av storvald	100		
- betaling fra andre	-123,5		
Bruk av viltfond	-100		

Naturforvaltning - funksjon 3600

Vannområdeforvaltning – Søndre Fosen vannområde

Hemne kommune har ansatt prosjektmedarbeider engasjement ut 2019. Snillfjord kommunes andel er kr. 20 000,- pr. år.

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Betaling til andre kommuner – Søndre fosen vannområde, prosj.stilling (D)	20		

Ansvarsområde 410 Plan, byggesak og oppmåling, (funksjon 3010, 3020, 3030)**Digitaliseringsprosjektet:**

Digitalisering av byggesaksarkiv ferdigstilles i 2018, men prosjektet må videreføres slik at en får digitalisert planarkiv og delingsarkiv også. Sammen med landbruksarkivet var det i 2017 forutsatt en 30 % stilling i 2018 som ikke ble besatt. Arkivene må gjennomgås og ryddes før innsending til IKA, og da må det ligge igjen en digital base som er tilgjengelig for de nye kommunene. For innplassering av base i nye saksbehandlingssystemer i kommunene bør digitalisering helst være fullført før sommeren 2019.

Dette arbeidet gjøres i samarbeid med arkiv-avdelingen basert på økt bemanning her.

Ansvarsområde 421 - Brann og feievesen

Ansvar	Budsjettramme	Antall ansatte	Årsverk	Mål for IA	Merknad
421		16	0,17		

Utfordringer i driften 2019:

- Kompetanse mannskaper. En god del av mannskapene mangler utdanning etter forskriftene. Videre er det behov for lovpålagt utrykningskjørekurs.
- Ny forskrift med krav om feiing av fritidsboliger – arbeid med registrering og kartlegging må starte i 2019. Budsjettmessige konsekvenser er ikke avklart.
- Avtale med Orkdal kommune videreføres i 2019.

Ansvarsområde 431 - FDV, bygg- og eiendomsforvaltning

Ansvar	Budsjettramme	Antall ansatte	Årsverk	Mål for IA	Merknad
431 Bygg og Eiendom		2	1,4	2 %	
441 Vannforsyning		1	1,2	2 %	
451 Avløp		1	1,2	2 %	
461 Samferdsel		1	1,2	2 %	

Antall stillinger i driftsavdelingen er 5 inkludert fagleder. 2018 har vist at det er behov for økt vikarinneleie i ferietiden, og en ser at det er en økt grad av overtid i fagstillingene.

Dette også med bakgrunn i at det ikke blir tatt inn vikarer i permisjoner.

Antall faste stillinger i FDV-avd. må minimum opprettholdes i 2019.

Renhold:

Ansvar	Budsjettramme	Antall ansatte	Årsverk	Mål for IA (syk fravær)	Merknad
431		12	6,02	3 %	12 fast ansatte

Utfordring:

I perioder har vi hatt problemer med å skaffe vikarer og det har vært nødvendig flytte renholdere fra skole, barnehage og rådhuset til SOS for å få det til å gå rundt. Dette går ut over renholderne som jobber ved skolen, rådhuset og barnehagen da det her blir færre renholdere på jobb disse dagene.

Vi har fortsatt en del stillingsprosenter i vakanse på renhold.

Ny fylkesavtale mht. innkjøp av renholdsmidler medfører generelt økte kostnader til rengjøringsmateriell på alle kommunale bygg. Denne posten er derfor forhøyet fra forrige år. Det er lagt inn kjøp av ny moppevaskemaskin på Krokstadøra oppvekstsenter og gulvvaskemaskin på rådhuset.

Ansvarsområde 431 - Kommunale bygg og anlegg**Krokstadøra oppvekstsenter:**

Moppevaskemaskinen er utslitt, og krever en del reparasjoner. Det foreslås innkjøpt ny maskin i 2019. Kostnad ca. 50 000,-

Ven oppvekstsenter

Behov for oppgradering av utstyr knyttet til renhold. Kostnad kr. 50 000,-

Utleieboliger:

Kommunen fikk i 2018 ferdigstilt 2 nye 4-manns utleieboliger, samtidig som en eldre bolig med 3 leiligheter ble solgt. Ut i fra en øker boligmassen med 5 boenheter, øker driftskostnadene i forhold til de faste kostnadene (strøm, kommunale avgifter, forsikring). Potensielt kan også flere leiligheter stå tomme over tid dersom en ikke har utleie. Vedlikeholdsetterslep på øvrige boliger gjør at en ikke foreslår å redusere vedlikeholdskostnadene i 2019

Sanering oljetanker:

Det er krav om at nedgravde oljetanker skal være sanert innen 2020. Kommunen har i 2018 fått tatt opp 1 tank, 3 kjente tanker er bestilt sanert, men vil sannsynligvis ikke bli utført før i 2019. Kostnad ca. kr. 130 000,-

Salg av kommunale boliger:

Kommunen solgte i 2018 en utleiebolig på Sundan. Det vil være en politisk avgjørelse om en skal vurdere salg av ytterligere boligbebyggelse i 2019, eksempelvis tatt i betraktning at utleiebolig på Krokstadøra også er ferdigstilt.

Nye boliger på Sundan, Aunlia og Hyllberget er under seksjonering, og leiligheter i disse vil også kunne vurderes solgt.

Ved salg av bolig forutsettes megler engasjert. Antar kostnader for taksering og meglerhonorar på ca. kr. 100 000 pr. bolig.

Idrettbanen Krokstadøra:

Dersom det ikke blir igangsatt arbeid med en generell oppgradering av anlegget, foreslås det avsatt midler for oppsetting av nye stolper og innkjøp av ballfanger-nett bak målene.

Kostnad: Kr. 70 000,-

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Moppemaskin og gulvvaskemaskin	75		
Kostnader 5 nye boenheter	150		
Kostnader, salg av boliger			
Sanering av oljetanker	115		
Idrettsbanen, ballfang	70		

Ansvarsområde 441 Vannforsyning og 451 AvløpOvertakelse av private vannverk, funksjonsområde 3400 og 3450

Snillfjord kommune har mottatt henvendelse fra Vennastranda og Vingvågen vannverk vedrørende mulig overtakelse av vannverket.

I forhold til Vennastranda vannverk har det vært dialog på administrativt nivå med Hemne kommune om overtakelse. Hemne kommune ønsker å inngå en drifts/beredskapsavtale med vannverket, hvor de bidrar i driften gjennom 2019, og at nye Heim kommune overtar vannverket fra 2020.

For Vingvågen vannverk har administrasjonen hatt møte/befaring og kartlagt eksisterende anlegg. Hitra kommune ønsker å holdes informert om videre prosess, men anmoder kommunen om ikke å overta anlegg som ikke tilfredsstillers VA-normens krav da dette vil kunne påføre øvrige abonnenter (i nye Hitra kommune) kostnader.

Det foreslås at det leies inn konsulentfirma for å bistå kommunen i arbeidet med å avklare overtakelse.

Kostnad, konsulentbistand: kr. 300 000,-

Ledningskartverk:

En fikk i 2018 avsatt midler til å etablere digitalt ledningskart over kommunen, og det ble derfor opprettet et 1-årig engasjement for disse arbeidene fra 05.02.18. Pga. permisjon vil engasjementet videreføres til 31.03.18 innenfor de bevilgede midler.

Arbeidene viser seg å ha et større omfang enn forutsatt, med befaringer, avklaringer og kontroll mot arkiv. Det blir derfor prioritert å få klarlagt hovedledningsnett på de kommunale anleggene, men en ønsker å kunne forlenge prosjektet ut 2019, slik at en også får kartlagt flere av de private vann- og avløpsanleggene.

Det foreslås at engasjementet videreføres i 2019 – kostnad kr. 600 000,-

Kompetanseheving vann:

Mattilsynet har hatt tilsyn høsten 2018, som har avdekket at en ikke har tilstrekkelig kompetanse mht. ulike produksjonsprosessen i vannverkene. Det ønskes derfor å avsette midler for opplæring, enten gjennom kurs eller at vi får leverandører ut på anlegget og gjennomgår prosessene med driftsoperatørene. Kostnad kr. 40 000,-

Gebyrinntekter:

Forventes ikke større tilknytninger i 2019, såfremt det ikke vedtas utbygging av nye anlegg. Noe ekstra årsgebyrinntekter som følge av brakkerigger vil vedvare det meste av året.

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Overtakelse privat vannverk, utredningsarbeid	300		
Ledningskartverk, finansieres med fond	600		
Kompetanseheving, vannforsyning	20		

**Oversikt over endringer kost budsjett 2018 til budsjett 2019 rammeområde
Teknisk, landbruk og miljø:**

Tiltaksbeskrivelse:	2019	Kommentar
Administrasjon:	128	Redusert kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	214	Redusert 0,6 stilling, må sees i sammenheng med Plan/forvaltning
- viltforvaltning	-45	Organisering av storvald samt hjorte-viltregistrering. Dekkes av fondet.
- Øvrig kostnadsøkning	-41	
Plan og forvaltning	-261	Økt kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-275	Økning 0,6 stilling, se over
Brann	72	Redusert kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-25	Økt 0,04 stilling
- øvrig kostnadsreduksjon	97	
FDV	-96	Økt kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-233	Samme bemanning. For lave vakttillegg i budsjett 2018
- øvrige kostnadsreduksjoner	137	
Vann	-293	Økt kost på ansvarsområdet
- lønnskostnader	-133	Engasjementstilling til ledningskartlegging vann / avløp. Dekkes av fond
- øvrige kostnadsøkninger	216	Knyttet til generelt behov for opprustning
Avløp	-10	Økt kost på ansvarsområdet
Samferdsel	-56	Økt kost på ansvarsområdet
- andre kostnader	-56	
Sum rammeområde	-515	

6.4.2 Investeringsprosjekter

Investeringsprosjektene er i det etterfølgende delt opp i forhold til om renter og avdrag skal dekkes på ordinære driftsbudsjetter, på selvkostområdet eller finansieres gjennom tilskudd eller fond.

Investeringer, driftsrelatert:

Ansvar 400 og 410

Mulighetsstudie med kommunedelplan, Krokstadøra

Omlegging av Fv714, vindkraftutbygging og kommunereformen gjør at det må gjøres en vurdering mht. framtidig utvikling av Krokstadøra som tjenestesenter for innbyggere i denne delen av Orkland kommune. Dette kan gjøres gjennom en mulighetsstudie, som resulterer i en kommuneplan som legges til grunn for videre planlegging og prosjektering.

En mulighetsstudie beregnes til kr 500.000,-, men er ikke lagt inn i budsjett 2019.

Forprosjekt brannstasjoner:

Både Krokstadøra brannstasjon og Sunde brannstasjon holder ikke tilfredsstillende standard mht. HMS. I de fleste kommuner har Arbeidstilsynet etter tilsyn gitt pålegg om etablering av tilfredsstillende arbeidslokaler. Dette går særlig på eksponering av kreftfremkallende og mutagene kjemikalier, og det stilles strenge krav til inndeling i skitten/ren sone, garderobe/dusjforhold og ventilasjonsanlegg. Øvrige kommuner, både mot Heim, Orkland og Hitra har bygd eller planlegger bygging av nye brannstasjoner. Brannstasjonene i Snillfjord holder sannsynligvis lavere standard enn de brannstasjonene øvrige kommuner er i ferd med å erstatte. Det er derfor sannsynlig at det bør etableres nye lokaler både på Sundan og Krokstadøra i planperioden. For Krokstadøra må dette ses opp i mot framtidige fasiliteter for FDV-avdeling. Foreslås igangsatt i 2020, etter mulighetsstudie.

Reguleringsplanlegging/prosjektering – utvidelse av Sundan boligområde

Kommunen har ervervet ca. 100 da areal på Sundan for utvidelse av boligområdet. For å få på plass noen tomter raskt, foreslås framlegging av vei, vann og avløp til 4 tomter i forlengelse av veg gjort i 2019.

Videre planarbeid for utvidelse av boligområdet foreslås igangsatt i 2019, men pga. kommunereformen og at Sundlandet blir del av Hitra kommune foreslås oppfølging av dette gjort av Hitra kommune, da det ikke kan påregnes at planarbeidet kan ferdigstilles i 2019.

Kostnad: Kr. 250 000,- (prosj. 4 tomter i forlengelse av eks. veg)

Kostnad: kr. 750 000,- (regplan/prosj. utvidelse av boligområdet)

Vegserviceområde Krokstadøra

Utbygging av ny Fv714 forbi Kr.øra er under oppstart. I den forbindelse vil fylkeskommunen bygge ut bussholdeplass og parkeringsplasser. For etablering av bensinstasjon og andre funksjoner som kommunen ønsker lagt innenfor området bør det lages en plan for hvordan området skal tilrettelegges. Videre må området detaljprosjekteres, slik at en får på plass teknisk infrastruktur. Kostnad for forprosjekt og prosjektering anslås til å kost 1.250.000,-. Dette er ikke lagt inn i budsjettet for 2019.

Geovekstprosjekt:

I Geodataplan for Sør-Trøndelag er det forslått gjennomført ny kartlegging i FKB-B områdene i kommunen i 2019. Det avholdes oppstartsmøte i november 2018 og foreløpig kalkyle viser at Snillfjord kommunes andel vil være kr. 350 000,-.

Kostnad kr. 370 000,-

Kjøp/leasing av totalstasjon:

Kommunen kjøpte ny GPS i 2015. I forhold til at det i en del områder kan være vanskelig å foreta målinger, pga. GPS-skygge fra fjell og trær, hushjørner/tak ønskes det en totalstasjon for å forenkle målarbeidet. Pris for GPS/totalstasjon kr. 299 000,-, eks mva, alternativ kan totalstasjon koples til den GPS/målebok kommunen har, til en pris av 199 000 eks. mva. I tillegg kommer supportavtale på kr. 7 500 pr. år (inkl. dagens avtale). GPS/totalstasjon kan leases for kr. 25 382 pr. mnd. eks. mva, men dette blir dyrere enn kjøp. Det vurderes ikke hensiktsmessig å låne totalstasjon fra nabokommuner, men kommunen velger å sondere eventuelt kjøp i samarbeid med en av de øvrige kommunene før innkjøp besluttes og denne er derfor ikke lagt inn i budsjett.

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Orkland			
Kr.øra Mulighetsstudie kommunedelplan			
Kr.øra Forprosjekt brannstasjon,		250	
Kr.øra Detaljprosjektering, serviceområde Fv714			
Hitra			
Sundan forprosjekt brannstasjon		250	
Sundan, prosjekt. 4 boligtomter	250		
Sundan, reg.plan/forprosjekt boligområde	750	3 000	
Alle deler:			
Geovekstprosjekt	370		
Totalstasjon			

Ansvar 421 Brann og redning, feietjenestenKjøretøyer:

Det ble i 2018 bestilt 2 nye biler til bruk i brannvesenet, såkalte fremskutte enheter. En bil vil bli stasjonert på Sundan og en på Krokstadøra. Finansieres med fondsbruk.

Øvrige bilpark er også av eldre dato, og det har i 2018 ikke vært mulig å finne egnet mannskapsbil innenfor den rammen som ble budsjettert. Det foreslås videreføring av både mannskapsbil og vanntankvogn i 2019.

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Kjøretøy, mannskapsbil – Kr.øra	2 000		
Kjøretøy, branttankbil - Sundan	1 500		

Ansvar 431 Kommunale bygg og eiendom

Rådhus

Det er behov for å gjennomføre et forprosjekt for å avklare hva som er behov i forhold til nye Orkland kommune, og hva øvrig bygningsmasse eventuelt kan benyttes til i framtiden. Forprosjekt vil kunne danne grunnlag for videre planlegging og tilpasning i forhold til framtidig bruk av bygningsmassen.

Anslått kostnad for en slik vurdering anslås til kr 500.000,-, men dette er ikke lagt inn i budsjett siden en slik vurdering bør gjøres i samarbeid med de øvrige Orklands kommunene.,

Krokstadøra oppvekstsenter, gymsal - scenepåbygg:

Det var tidligere planlagt etablert scene i forbindelse med gymsal i skolen. Denne var tidligere prosjektert og kostnadsberegnet, men ikke finansiert. En har i 2017/18 fått på plass inngangsparti og toalettforhold i tilknytning til gymsalen, og en scene vil gjøre at en kan få en bredere brukergruppe av salen. Her kan det også være mulighet for å finansiere deler av utbyggingen via eksterne midler.

Kostnad: Kr. 3 000 000,-

Krokstadøra oppvekstsenter, ungdomsskolen – innvendige oppgraderinger:

Det er behov for en ytterligere oppgradering av bygningsmassen. Det kan her nevnes toalettforhold for lærere og elever samt renovering av naturfag- og klasserom, gymsal og støyskjerming. Det er behov for å skifte gulvbelegg i ungdomsskolen. I tillegg er det behov for fornying av inventar, eksempelvis i forhold til benker, oppvaskmaskiner, tørkeskap, avtrekk fra kjemikalierom, bord/stoler i gymsal.

Ventilasjonsanlegg må ungdomsskolen må utbedres, herunder få på plass varmegjenvinning. Totalkostnad i 2019 og 2020 kr 2.500.000,-.

Kostnad: kr 1.750.000,-

Krokstadøra oppvekstsenter, ENØK

Generelt er de elektriske systemene av eldre dato, eksempelvis lysarmaturer og varmeovner. Det vil sannsynligvis være et potensial for å kunne redusere energikostnadene i bygningsmassen dersom en fornyer anleggene. Dette sett sammen med å få på plass varmevekslere på ventilasjon. En del tiltak vil det være mulig å søke Enova om støtte til å gjennomføre.

Kostnad: kr. 1 500 000,-

Krokstadøra oppvekstsenter, barnehagen

Innvendig og utvendig opprusting av barnehagen:

Utvendig vognbod, utskifting av kjøkken og hvitevarer, opprusting innvendig, solskjerming. Nye garderobeinnredning for barna og møbler i avdelingene og i grupperom, støydemping av ventilasjonsanlegg.

Kostnad: kr 1 500 000,-

Hemnskjela oppvekstsenter:

På oppvekstsenteret er det ønske om at det blir etablert en ballbinge og gapahuk.

Det foreslås at en her søker dette som et nærmiljøanlegg i tilknytning til oppvekstsenteret, slik at det også kan benyttes utenfor ordinær skoletid.

Kostnad kr 1 000 000,-

Ven oppvekstsenter:

Det arbeides med et forprosjekt for bygningsmassen, hvor det er aktuelt å rive deler av den eldre bebyggelsen og erstatte denne med ny. Prosjekteringsarbeid vil bli igangsatt i 2019, men kommer sannsynligvis ikke til realisering før i 2020/21. Antas en total kostnad på ca. 26 500 000,-.

Kostnad kr 1 500 000,-

Snillfjord omsorgssenter:

Oppfølging av helse og mestringsplan medfører strukturelle endringer som også krever fornying av deler av bygningsmassen. Det vil i 2019 være aktuelt å starte detaljprosjektering i forhold til fornying og rehabilitering av deler bygningsmasse. Total ramme for tiltakene kan komme opp i mot en sum på 40 mill kroner. I budsjett og planperiode ligger 36 mill kr inne.

Kostnad 2019 kr. 3 000 000,-

Snillfjord omsorgssenter, sykehjemsdelen

På oversiden av bygget ble det i 2018 gjort utbedringer for å kunne gjennomføre brøyting langs vegg i forhold til brannsikkerhet. Det er videre behov for å få på et nytt inngangsparti, herunder takoverbygg og dør.

Kostnadsoverslag: kr. 2 500 000,-

Snillfjord omsorgssenter, kjøkkenet

Det er behov for å oppgradere kjøkkenet på omsorgssenteret. Eksisterende er av eldre dato, og det er behov for å oppgradere bygningsmessige overflater, innredning og utstyr.

Kostnad kr. 600 000,-

Snillfjord omsorgssenter, svømmehall

Vannlekkasje i 2018 avdekket at ventilasjonskanaler som er lagt i gulv rundt basseng er opprustet og således har liten eller ingen funksjon. Samtidig er ventilasjonsaggregat av eldre dato. Det er behov for et helt nytt ventilasjonsanlegg i svømmehallen for at en skal få tilfredsstillende utskifting av luftmassene.

Kostnad kr. 1 250 000,-

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Orkland			
Rådhus, forprosjekt			
Kr.øra ungd.s. gymsal, scenepåbygg	3 000		
Kr.øra. ungd.s.innv. oppgradering	1 750	750	
Kr.øra oppvekstsenter, varmegj.v / ENØK	1 500		
Kr.øra barnehage, innv. og utv. oppgrad.	1 500		
SOS-prosjektering framtidens omsorg	3 000	15 000	25 000
SOS- kjøkken, opprusting	600		
SOS – svømmehall, ventilasjonsanlegg	1 250		
SOS – inngangsparti	2 500		
Hitra			
Hemnskjela oppvs. ballbinge, gapahuk	1 000		
Heim			
Ven oppvs. prosjektering og utbygging	1 500	25 000	

Ansvarsområde 461 - Kommunale veger

Bruer og kaier:

Inspeksjon har avdekket at det er behov for å foreta tiltak på flere av kommunens bruer og kaianlegg. Det har vært begrenset vedlikehold på disse, og det må til dels omfattende arbeider til for å utbedre skader og forebygge videre forfall. Spesielt er det rust og råteskader på konstruksjonene. Kommunen har i dag ansvar for følgende bruer: Vuttudalsbrua, Aunebrua, Krokstadbrua (brannstasjonen), Tannvikbrua. Kommunen har videre ansvar for kaia i Hamnabukta, samt tidligere ferjeleier på Sundan og Hemnskjela.

Det foreslås avsatt kr. 650.000,- i budsjett 2019 for utbedring av skadene.

Kostnad: kr. 650 000,-

Forsterkningstiltak:

Forsterkningstiltak kommunale veger foreslås videreført med kr. 1 000 000 i 2019. Midlene går til ekstra tiltak i områder med dårlig bæreevne.

Kostnad: kr. 1 000 000

Trafikksikkerhetstiltak:

Det er i 2018 utført lyssetting i området Krokstadøra, i tråd med trafikksikkerhetsplan. I 2019 foreslås følgende tiltak innenfor trafikksikkerhetsarbeidet.

- Aunliveien – montere rekkverk – kr. 60 000,-
- Skårillveien – montere rekkverk – kr. 170 000,-
- Sundan boligområde – lyssetting nedre del av feltet – kr. 350 000,- (ses i sammenheng med utskifting av VA)

Det forslås videre å lyssette kommunal veg ved Hemnskjela oppvekstsenter med 6 lyspunkt - kr. 250 000

Det søkes Statens vegvesen om støtte for tiltak.

Kostnad: kr. 840 000

Utbedring av adkomstveg til Aunlvn. 80, 82

Sokkelleilighetene i ny utleiebolig i Aunlia vil ha via kommunal stikkveg som grunneiere i området ønsker utbedret. Vegen ligger i dag delvis inne på privat eiendomsgrunn, og det er tidligere godkjent makeskifter for å få utbedret svingradiuser. Det er ønskelig at vegen asfalteres og får samme standard som øvrige kommunale veger i området.

Kostnad: kr. 400 000,-

Asfalteringsarbeid:

På grunn av at det i 2018 framkom at det er behov for å skifte VA-ledninger i nedre del av Sundan boligområde, ble det ikke foretatt asfaltering av denne veien i 2018. Arbeidene forutsettes derfor utført i 2019 etter utskifting av VA-ledningsnett i nedre del av feltet. Likeledes må det foretas reasfaltering av veg inn mot trygdebolig/utleiebolig og i øvre del av boligfeltet.

Kostnad: kr. 1 000 000,-

Mur ved rådhus:

Eksisterende mur mellom rådhus og fjøset på gnr. 80 bnr. 2 har en helning som gjør at den kan rase og utgjøre en fare for mennesker og kjøretøy. Muren må tas ned og gjenoppbygges på stedet.

Kostnad: Kr. 800 000,-

Tiltaksbeskrivelse	2019	2020	2021
Bruer og kaier, utbedring	650		
Forsterkningstiltak veg	1000		
Trafikksikkerhetstiltak	840		
Adkomst Aunliveien 80,82	400		
Aunliveien, Mur ved rådhus	800		

Investeringer, selvkostområdet

Ansvar 441 og 451 Vann og avløp

Sundan vv. Utskifting av vannledning Bjørkheim – Mølna, Sundan

Utskifting av 90 mm vannledning med 160 mm. Ny kloakkledning på strekning.

Kostnad: 650 000,-

Sundan - utskifting av eksisterende vann, avløp og overvannslendinger, boligfeltet, nedre

Det har vært gjentakende vannlekkasjer på strekningen de senere årene, og oppgraving viser at kloakksystemet ikke er tett. Samtidig er det betydelig problem med bortledning av overvann fra eiendommene, da grøfte- og overvannssystem ikke tar unna. Ledningsnett fra kryss ved Fv6426 til midt opp i boligfeltet, ved avkjørsel til trygdebolig/utleiebolig må derfor prioriteres utskiftet.

Kostnad: 4 500 000,-

Sundan vannverk: utskifting av vannkummer/sluser

Det blir i 2018 skiftet 5 vannkummer. Det tas ikke sikte på å skifte kummer ut over de som inngår i prosjekt i boligfeltet i 2019. Skifte av kummer/sluser må imidlertid prioriteres i den videre planperioden.

VA - Utvidelse av Sundan boligområde

For å ha tilgjengelig boligtomter på plass i løpet av 1 halvår, foreslås det engasjert eksternt firma for planlegging og utbygging av VA- ledninger til 4 boligtomter godkjent ved dispensasjon øverst i boligfeltet.

Kostnad: kr. 250 000,-

Sundan – forprosjekt VA

Det må igangsettes et prosjekt mht. hvordan vann- og avløpsløsningene i Sundan området skal løses. Eksisterende slamavskiller er for liten og må erstattes. Likeledes mangler en bassengkapasitet i Sundan området. Sikkerheten i forsyningen er heller ikke god sett i forhold til å kunne forsyne områder fra flere retninger.

Kostnad: kr. 500 000,-

Krokstadøra vannverk, ny hovedvannledning, sykehjemsveien

Noen midler avsatt i 2018, men kun deler av ledningen er lagt. Innbefatter utskifting av 2 vannkummer, og en kloakkum (separering) i Aunliveien.

Kostnad kr. 350 000,-

Kr.øra vv. Utskifting av vannkummer

Skifter i 2018 2 vannkummer, fortsatt antas ca. 10 kummer å måtte skiftes, herunder 2 kummer ved hver kryssing av elvene ved Rønningen og Aunlia. Prosjektet må videreføres i 2019.

Kostnad: kr. 250 000

Krokstadøra vann- og avløp

Forprosjekt for vann- og avløp på Krokstadøra. Detaljprosjektering av vann- og avløp på strekningen Ålistolen – Rønningen.

Kostnad: kr. 700 000

Kr.øra vv. Beredskapsbygg - Krokstadøra vannverk:

Bygget er igangsatt i 2018, men det meste av kostnadene vil komme i 2019. Kostnadene er beregnet noe høyere enn forutsatt i budsjettarbeidet for 2018.

Kostnad kr.600 000,-.

Krokstadøra avløpspumpestasjon

Eksisterende pumpestasjon er fra 1991. Pumper og styringer må skiftes. Kostnadsoverslag for dette er ca. 200 000,-. Generelt er bygget i dårlig forfatning, og pumpeleverandør anbefaler derfor å skifte ut hele pumpestasjonen, og at det etableres et ventilkammer for avstenging på innløpssiden av pumpeupen slik at en kan utføre vedlikehold/spyling.

Kostnad: kr. 1 200 000,-

Tiltaksbeskrivelse	2018	2019	2020
Nye Hitra			
Sundan vv. ny VA-ledning Mølna- Bjørkly	650		
Sundan vv, utskifting VA i boligfelt	4 500		
Sundan vv, skifte av vannkummer/sluser		200	200
Sundan vv. forlengelse av ledningsnett boligfeltet	250		
Sundan – forprosjekt VA	500		
Kr.øra – vannledning Sykehjemsviien	350		
Kr.øra – skifte av vannkummer/sluser	250	250	250
Kr.øra – prosjektering VA – Rønningan-Ålistolen	700		
Byrbekken, bereskapsbygg, brannsikring	600		
Kr.øra APS, pumper og styringer	1 200		

7 Investeringer

7.1 Oppsummering investeringer 2019-2022

Det er i budsjett 2019 og planperioden 2019-2022 lagt inn investeringer tilsvarende totalt kr 101.160.000,-. Finansieringen av disse investeringene er planlagt gjennomført via låneopptak på kr 81.580.000,-, momsrefusjoner kr 15.700.000,- og bruk av egne midler (fonds) kr 3.880.000,- for hele planperioden sett under ett.

Investeringene som gjennomføres i perioden vil kunne deles opp i 6 grupper:

- Investeringer som belaster driften og som ikke direkte relateres til senere inntekter. Dette vil typisk kunne være vedlikeholdsinvesteringer på skole/rådhus/sykehjem, investeringer på vei og andre tiltak som ikke gir direkte tilbakebetaling. Imidlertid vil denne type investeringer indirekte gi lavere vedlikeholdskostnader på den infrastruktur den gjelder og dermed indirekte gi en tilbakebetaling både i form av bedre opplevelser for bruker og lavere driftskostnader.
- Investeringer som belaster driften, men som samtidig gir økte inntekter. Dette vil i de investeringer som er presentert typisk være investeringene i boligprosjektene på Krokstadøra og Sunde. Investeringskostnadene og de økte driftskostnadene som kommer med en slik investering dekkes fullt ut av husleieinntekter fra de samme boligene fra de tas i bruk.
- Investeringer som belastes driften, men som kan gi framtidige økte inntekter. Dette vil være investeringer knyttet til planlegging eller utvidelse av boligområder. Her vil det ikke komme inntekter umiddelbart, men når prosjektene blir solgt vil det gi tilbakebetaling i form av tomtesalg samt nye innbyggere i kommunen.
- Selvkostinvesteringer. Dette gjelder investeringer på vann og avløp. Investeringene her vil bli viderebelastet brukerne og vil dermed ikke belaste kommunens drift.
- Investeringer betalt av andre. Dette gjelder gang- og sykkelvei som i henhold til avtale dekkes av Statnett
- Investeringer dekket av oppsparte midler (fonds). Dette gjelder kjøp av ny brannbil og delvis dekning av adresseringsprosjektet hvor vi tidligere har mottatt midler som er avsatt til dette bruk.

7.2 Økonomiske oppsett investeringer 2019-2022

ØKONOMISK OVERSIK INVESTERINGER	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	1 297 804	4 700 000	5 000 000	7 600 000	3 100 000	0
Statlige overføringer	774 000	0	0	0	0	0
Andre overføringer	929 939	4 720 000	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	3 001 743	9 420 000	5 000 000	7 600 000	3 100 000	0
Utgifter						
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	14 625 926	41 691 000	35 660 000	43 300 000	16 800 000	0
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	1 297 804	4 251 000	0	0	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	1 564 438	1 578 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	200 000
Sum utgifter	17 488 168	47 520 000	37 060 000	44 700 000	18 200 000	200 000
Finansransaksjoner						
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Utlån	473 891	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	332 220	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	806 111	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Finansieringsbehov	15 292 536	38 350 000	32 310 000	37 350 000	15 350 000	450 000
Dekket slik:						
Bruk av lån	15 047 725	36 710 000	28 430 000	37 350 000	15 350 000	450 000
Salg av aksjer og andeler	15 000	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	136 284	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	140 000	2 080 000	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	93 528	0	1 800 000	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	1 500 000	0	0	0	0
Sum finansiering	15 292 536	38 350 000	32 310 000	37 350 000	15 350 000	450 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2A - INVESTERINGER	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Investeringer i anleggsmidler	17 488 168	47 520 000	37 060 000	44 700 000	18 200 000	200 000
Utlån og forskutteringer	473 891	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	332 220	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	18 294 279	47 770 000	37 310 000	44 950 000	18 450 000	450 000
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	15 047 725	36 710 000	28 430 000	37 350 000	15 350 000	450 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	15 000	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	1 703 939	4 720 000	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	1 297 804	4 700 000	5 000 000	7 600 000	3 100 000	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	136 284	0	0	0	0	0
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum eksternt finansiering	18 200 752	46 130 000	33 430 000	44 950 000	18 450 000	450 000
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	93 528	1 640 000	3 880 000	0	0	0
Sum finansiering	18 294 279	47 770 000	37 310 000	44 950 000	18 450 000	450 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

INVESTERINGSPROSJEKTER - BUDSJETT 2019 - ØKONOMIPLAN 2019-22

Investerings tiltak - driftsrelatert

Område	Ansvar	Investerings tiltak	2019	2020	2021	2022	Beskrivelse
FELLES	101-121	Ny file-server					
		Egenkapitalinnskudd KLP	250 000	250 000	250 000	250 000	Egenkapitalinnskudd til KLP hvert år
TEKNISK	410	Plan, byggesak og oppmåling					
		Forprosjekt brannstasjoner, Krokstadøra		250 000			Orkland
		Forprosjekt brannstasjoner, Sundan		250 000			Hitra
		Prosjektering- utvidelse 4 tomter Sundan	250 000				Hitra - utbygging finansieres med grunnlag i prosj. Dok.
		Reg.plan/prosj. Sundan boligområde	750 000	3 000 000			Hitra
		Detaljprosjektering Serviceområde Fv714	0				Orkland, Samordnet planlegging med VA-Rønningen-Ålistolen
		Geovekstprosjekt, periodisk ajourhold FKB-B	370 000				Hele kommunen, ihht Geodataplan for S-T - fremskyndet ett år
	421	Brannsjef – brannvern og brannberedskap					
		Kjøretøy – brannbil Krokstadøra	2 000 000				Orkland
		Kjøretøy – branntankbil	1 500 000				Hitra
	431	Kommunale bygg og anlegg:					
		Rådhus, forprosjekt	0				Orkland, forslått videreført for vurdering i Orkland
		Kr.øra. Oppv.senter, scenepåbygg	3 000 000				Orkland, inkl. prosjektering
		Kr.øra Oppv.senter, innvendig oppgradering	1 750 000	750 000			Orkland, gymsal/klasserom/tolett/garderobe/gulvbelegg, inventar og utstyr.
		Kr.øra Oppv.senter, utvendig oppgradering	1 500 000				Orkland
		Kr.øra Oppvekstsenter - barnehagen, innvendig og utvendig oppgradering	1 500 000				Orkland
		Nærmiljøanlegg Hemnskjela, ballbinge og gapahuk	1 000 000				Hitra
		Nærmiljøanlegg Kr.øra, ballbinge	600 000				Orkland
		Minnesmerke Martin Stokken	300 000				Hele kommunen
		Ven oppvekstsenter, prosjektering og utbygging	1 500 000	25 000 000			Heim
		SOS- prosjektering - 8 omsorgsboliger, fellesarealer og rehabilitering	3 000 000	15 000 000	18 000 000		Orkland, Forprosjekt og detaljprosjektering i 2019
		SOS - opprusting av kjøkken	600 000				Orkland
		SOS -svømmehall ventilasjon/styreenhet	1 250 000				Orkland
		SOS- ny inngang, takoverbygg og dør, øvre del	2 500 000				Orkland
	461	Samferdsel					
		Forsterkningstiltak vegger	1 000 000				Hele kommunen
		Forsterkningstiltak bruer og kaier	650 000				Orkland, Aune og Tannvikvågen bru
		Trafikksikkerhetstiltak, rekkverk og lyssetting	840 000				Hele kommunen, ihht trafikksikkerhetsplan
		Utbedring av adkomst til utleiebolig Aunlivn. 80,82	400 000				Orkland
		Asfaltering - Sundan	1 000 000				Hitra, asfaltering etter utskifting av VA
		Mur ved rådhus/Aa	800 000				Orkland, nedrivning og oppsetting.
		Sum	28 310 000	44 500 000	18 250 000	250 000	
		FINANSIERING:					
		LÅNEFINANSIERING	19 430 000	36 900 000	15 150 000	250 000	
		BIDRAG INVESTERINGSTILTAK STATKRAFT					
		MOMSKOMPENSASJON	5 000 000	7 600 000	3 100 000	0	Ikke fradrag for momskompensasjon for bygging av boliger til utleie
		- INVESTERINGSFOND	3 880 000				
		- TILSKUDD VEGSKILTING	0				
		Sum	28 310 000	44 500 000	18 250 000	250 000	

INVESTERINGSPROSJEKTER - BUDSJETT 2019 - ØKONOMIPLAN 2019-22

Investeringer, selvkostområde VA 2018-2021

Område	Ansvar	Investeringstiltak	2019	2020	2021	2022	Beskrivelse
TEKNISK	441/451	Vannforsyning/Avløp					
		Sundan vv. Utskifting VA-nett Mølina-Bjørkly	650 000				Hitra
		Sundan vv. Utskifting VA-nett Sunde boligfelt	4 500 000				Hitra
		Sundan vv. Skifte av vannkummer		200 000	200 000	200 000	Hitra
		Sundan vv. Utvidelse av ledningsnett 4, boligtomter	250 000				Hitra
		Sundan - forprosjekt VA	500 000				Hitra
		Kr.øra vv. Ny hovedvannledning "Sykehjemsveien"	350 000				Orkland, Ca. 40 m lagt i 2018
		Kr.øra vv. Utskifting av vannkummer Ålia-sos	250 000	250 000	250 000		Orkland
		Forprosjekt, prosjektering VA vegserviceomr. Ålistolen	700 000				Orkland
		Byrbekken, beredskapsbygg, brann- og innbr.sikring	600 000				Orkland, igangsatt i 2018
		Kr.øra APS, pumper og styringer	1 200 000				Orkland
	Sum		9 000 000	450 000	450 000	200 000	
	FINANSIERING:						
		LÅNEFINANSIERING	9 000 000	450 000	450 000	200 000	
		BIDRAG INVESTERINGSTILTAK STATKRAFT					
		MOMSKOMPENSASJON					Ikke fradrag for momskompensasjon på VA-området
		TILSKUDD FRA HUSBANKEN					
		TILSKUDD FRA STATKRAFT					
		BRUK AV FONDS					
		- INVESTERINGSFOND					
		- TILSKUDD VEGSKILTING					
			9 000 000	450 000	450 000	200 000	

Saksframlegg

Saksbehandler
Kari Mostad

Dato
06.11.2018

Arkivreferanse
2018/11384-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
19/18	Arbeidsutvalg Orkland	15.11.2018
28/18	Fellesnemnd Orkland	21.11.2018

Newtonrom i Orkland kommune

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

Kommunalsjef Kari Mostad orienterte om Newtonrom.

Omforent forslag
Saken utsettes pga behandling av budsjett/HP i Fellesnemnda.

Avstemming

Omforent forslag – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

Saken utsettes pga behandling av budsjett/HP i Fellesnemnda.

Rådmannens innstilling

Newtonrom er et spennende tiltak knyttet til å stimulere barn og unges interesser for realfagene slik som matematikk, naturfag og teknologi.

Prosjektleder har dessverre ikke funnet rom for tiltaket innenfor framlagt budsjett.

Bakgrunn for saken

Kommunestyret i Orkdal kommune fattet den 30. mai 2018 i sak 25/18, følgende vedtak:

(.....)

Punkt 3:

Kommunestyret ber rådmannen sørge for at det reserveres nødvendig areal i folkehelsesenteret til etablering av Newton-rom og utstyrssentralen BUA slik at dette kan vurderes som en del av budsjettprosessen i høst.

(.....)

Vurdering

Hensikten med et Newtonrom er å gi barn og unge gode lærings- og mestringsopplevelser med naturfag, matematikk og teknologi. Dette skjer gjennom undervisning som har fokus på læring gjennom praktiske aktiviteter i et stimulerende «forskermiljø».

Formålet med tiltaket:

- Et Newton-rom er et praktisk, spennende innredet, og teknologisk velutstyrt undervisningslokale, med fokus på naturfag, matematikk og teknologi.
- Newtonrommet vil kunne gi lokalt næringsliv mulighet til å være bidragsyter i undervisningen og være en arena der barn og næringsliv møtes.
- Newtonrommet skal være et samarbeidsprosjekt mellom næringsliv og barnehage- og skolesektoren i Orkland kommune.
- Det vil være et felles fokus for skole og næringsliv å skape en god arena for læring og mestring innenfor realfagene, øke barnas interesse for realfagene og samtidig heve rekrutteringen til realfaglige studier og yrker.
- For barnehager og skoler vil Newtonrommet kunne gi læring og mestringsopplevelser gjennom praktisk arbeid og refleksjon.
- Newtonrommet vil kunne tilføre barnehagene og skolene spennende og moderne utstyr som den enkelte barnehage og skole ikke vil ha mulighet for å anskaffe.
- Undervisninga i Newtonrommet ledes av Newtonlærere som må ha høy faglig kompetanse og formidlingsevne.

Undervisninga skal være modulbasert og skal ta utgangspunkt i læreplanene for skolen og rammeplanen for barnehagene. I Newtonkonseptet er det ferdig utviklede undervisningsmoduler. Disse kan videreutvikles eller det kan utvikles helt nye moduler med nye tema i tett samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere. Dette gir muligheter for synergier hvor lokalt næringsliv kan markedsføre sine fagfelt i et Newtonrom og være med på skape interesse for fagfeltet for barn og elever.

Det skal være fokus på elevaktivitet, varierte arbeidsmetoder og stort læringsutbytte. Modulene består av forarbeid som foregår i klasserommet, praktiske aktiviteter og elevaktivitet i Newtonrommet, samt etterarbeid på skolen. Aktivitetene i Newtonrommet skal ivareta utforskning, dybdelæring, problemløsning og bruk av nytt og relevant utstyr som den enkelte skole ikke har mulighet for å ha eller som ikke er vanlig i skolen.

I politisk sak 25/18 i Orkdal kommunestyre ble det pekt på plassering av Newtonrom i det nye folkehelsesenteret på Orkanger. Andre lokaler i nærheten kan også vurderes. Med plassering i eller i nærheten av folkehelsesenteret vil en kunne utnytte synergier ved bruk av og transport til badeanlegget, klatrehall og idrettsanleggene. Nærheten til sentrale næringslivsaktører vil også spille inn på valg av lokaler.

Etablering av Newtonrommet planlegges i tett samarbeid med FIRST Scandinavia, som har i oppdrag fra Utdanningsdirektoratet å bistå kommuner med prosessen knyttet til etablering av Newtonrom både i Norge og andre steder i verden.

Det fortsettes et tett samarbeid med lokalt næringsliv. Et Newtonrom vil kunne gi lokalt næringsliv mulighet til å vise samfunnsansvar og å være bidragsyter i undervisningen. Det vil kunne gi næringslivet utdanning og rekruttering av arbeidskraft i framtiden og gi en arena der barn og næringsliv møtes.

Det må lages en lokal organisasjonsmodell for Newtonrommet. Det må ansettes Newtonlærere som også skal ha undervisning i den ordinære grunnskolen samt en liten stilling som prosjektleder. Det anbefales at stillingsprosenten for Newtonlærer fordeles på 2 – 3 lærere. Sammen med prosjektleder skal Newtonlærer

planlegge og gjennomføre markedsføring av Newtonrommets tilbud og også innebære kontakt med skoleeier, rektorer, lærere, politikere og næringslivet.

Newtonrommet skal være tilgjengelig for barnehager og skoler i hele den nye storkommunen Orkland. I tillegg vil en kunne tilby andre kommuner og de videregående skolene å benytte seg av rommet. I budsjettforslaget er det estimert inntekter ved at en dag i uken leies ut til andre kommuner og fylkeskommunen.

Newtonrommet vil også kunne være tilgjengelig for næringslivet i perioder da det ikke er undervisning.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Budsjett for prosjektet og finansiering

Etablering av rommet	År 1	År 2	År 3	År 4
Etableringa av rommet fra First Scandinavia	800 000			
Innredning rom, møbler inventar	650 000			
Teknisk, grafisk, håndverkere	1 050 000			
Utstyr til undervisningsmoduler	260 000			
Diverse, uforutsette kostnader	100 000			
Sum etablering	2 860 000			

Drift, personal og andre utgifter	År 1	År 2	År 3	År 4
Grunnbemanning Newtonlærere 120 %	1 050 000	1 050 000	1 050 000	1 050 000
Prosjektleder 20 %	200 000	200 000	200 000	200 000
Transportutgifter barn og elever	120 000	120 000	120 000	120 000
Driftsutgifter, IT - drift, support	50 000	50 000	50 000	50 000
Kurs / videreutdanning, reiseutgifter	50 000	50 000	50 000	50 000
Husleie er ikke medtatt				
Sum	1 470 000	1 470 000	1 470 000	1 470 000

Inntekter	År 1	År 2	År 3	År 4
Utleieinntekter, (andre kommuner, videregående skoler)	-114 000	-114 000	-114 000	-114 000

Totalt	År 1	År 2	År 3	År 4
Totale kostnader etablering og drift	4 216 000	1 356 000	1 356 000	1 356 000

Finansieringsplan	År 1	År 2	År 3	År 4
Kommune. Driftskostnader	1 356 000	1 356 000	1 356 000	1 356 000
Andre (Næringslivsaktører, interesseorganisasjoner, etc.) Etableringskostnad	3 500 000	500 000	0	0

Saksframlegg

Saksbehandler
Ronny Mehlum

Dato
09.11.2018

Arkivreferanse
2018/11497-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
21/18	Arbeidsutvalg Orkland	15.11.2018
29/18	Fellesnemnd Orkland	21.11.2018

Bruk av skjønnsmidler infrastruktur IKT

Vedlegg

- 1 Tilskudd til infrastruktur - KMD
- 2 sak videooverføring kommunestyremøter

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

5 millioner i tilskudd fra KMD til infrastrukturtiltak fordeles som følger:

1	Grunnleggende nettverksinfrastruktur	1.700.000
2	Grunnleggende videokonferanse på rådhus	1.000.000
3	Saksbehandlerbåser	1.500.000
4	Digitalisering av servicekontor	500.000
5	Videooverføring av kommunestyremøter	300.000

Prosjektleders innstilling

5 millioner i tilskudd fra KMD til infrastrukturtiltak fordeles som følger:

1.	Grunnleggende nettverksinfrastruktur	1 700 000
2.	Grunnleggende videokonferanse på rådhus	1 000 000
3.	Saksbehandlerbåser	1 500 000
4.	Digitalisering av servicekontor	500 000
5.	Videooverføring av kommunestyremøter	300 000

Bakgrunn for saken

I april 2016 søkte Orkdal kommune, på vegne av Orkland kommune, om tilskudd til infrastrukturtiltak i kommuner som skal slå seg sammen. Søknaden ble innvilget et tilskudd på 5 millioner. Disse skal brukes til digitalisering av arkiv og etablering av nødvendig digital infrastruktur for å opprette servicekontor i alle tidligere kommunesenter

Grunnleggende infrastruktur for nettverk er absolutt nødvendig for at alle servicekontor i alle rådhus skal ha lik tilgang til fagsystemer og digitale verktøy i Orkland kommune. Det er behov for å nettverksutstyr og etablering av linjer mellom de rådhus hvor det i dag ikke er etablert.

Servicekontorene digitaliseres med verktøy som arbeidsstasjoner, video, digital besøksregistrering og lignende. Det anskaffes et verktøy som samler alle digitale kanaler, slik at ansatte på servicetorg kan besvare forespørsler på disse uansett plassering.

Servicekontoret på rådhuset skal være en plass hvor innbyggerne kan få tilgang til å snakke med saksbehandler, selv om denne er lokalisert en annen plass. Dette gjøres ved å etablere en infrastruktur med videokonferanse og saksbehandlerbåser.

Saksbehandlerbåser består av et rom, eventuelt en lydtett bås som er laget for formålet. I denne båsen er det videokonferanseutstyr, skriver og skanner, slik at det kan gjennomføres et fullverdig møte med en saksbehandler.

Det etableres videooverføring av kommunestyremøter, slik at innbyggere skal kunne følge kommunestyremøter i alle rådhus. Et slikt system vil også åpne for at møtene kan følges fritt for alle interesserte, uavhengig av hvor de befinner seg.

Budsjett for bruk av infrastrukturmidlene:

1. Grunnleggende nettverksinfrastruktur	1 700 000
2. Grunnleggende videokonferanse på rådhus	1 000 000
3. Saksbehandlerbåser	1 500 000
4. Digitalisering av servicekontor	500 000
5. Videooverføring av kommunestyremøter	300 000

Totalt 5 000 000

Den enkelte kommune har satt i gang/ ferdigstilt digitalisering av arkiv.

Vurdering

Ved gjennomføring av disse tiltakene vil alle servicekontorene bli utstyrt med samme digitale verktøy for å tilby innbyggere en like god tjeneste i alle rådhus i ny kommune.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Orkdal kommune
Postboks 83
7301 ORKANGER

Deres ref

Vår ref

Dato

15/5265-97

20.07.2016

Tilskudd til infrastrukturtiltak i kommuner som skal slå seg sammen

Vi viser til brev av 08.04.2016 med søknad om tilskudd til infrastrukturtiltak i forbindelse med kommunereform. Departementet har behandlet søknaden og vedtatt at kommunene Agdenes, Orkdal, Meldal og Snillfjord innvilges 5 mill. kroner til digitalisering av arkiv og etablering av nødvendig digital infrastruktur for å opprette servicekontor i alle tidligere kommunesenter.

Departementet utlyste i februar 2016 en tilskuddsordning til etablering eller forbedring av veier, bredbånd og andre digitaliseringstiltak i kommuner som vedtar at de vil slå seg sammen. Tilskuddsordningen skal legge til rette for og forsterke effekten av en ny og mer hensiktsmessig kommunestruktur. Både fylkeskommuner og kommuner kunne søke om tilskudd, gjerne i samråd med hverandre. For å motta tilskudd må tiltaket befinne seg i en eller flere kommuner som har fattet vedtak om sammenslåing innen 1. juli 2016. Tiltaket må være planlagt iverksatt innen 31.12.2018.

Kommunene har søkt om midler til digitalisering av arkiv og etablering av nødvendig digital infrastruktur for å opprette servicekontor i alle tidligere kommunesenter.

Kommunene Agdenes, Orkdal, Meldal og Snillfjord har gjort gjensidige vedtak om å slå seg sammen. Rindal kommune har gjort vedtak om å ikke slå seg sammen med andre kommuner, og vil derfor ikke innvilges tilskudd.

Departementet innvilger totalt 5 mill. kroner til digitalisering av arkiv og etablering av nødvendig digital infrastruktur for å opprette servicekontor i alle tidligere kommunesenter. Tilskuddet vil betales ut til Orkdal kommune i september 2016.

Kommunene må innen 31.12.2018 bekrefte overfor departementet at tiltaket er iverksatt, og ev. om det er ferdigstilt. Om tiltaket ikke er ferdigstilt innen 31.12.2018, må kommunene

Postadresse
Postboks 8112 Dep
NO-0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.kmd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Jørgen Teslo
22247260

oppgi en dato for slutføringen. Når tiltaket er ferdigstilt skal det framlegges bekreftelse fra kommunerevisjonen om at midlene er brukt i henhold til formålet og den framlagte finansieringsplanen. All finansiell rapportering skal være ekskl. merverdiavgift. Ubrukte midler, eller midler som ikke brukt i henhold til formålet, kan bli krevd tilbakebetalt.

Med hilsen

Hans Petter F. Gravdahl (e.f.)
avdelingsdirektør

Jørgen Teslo
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi:
Agdenes kommune
Meldal kommune
Rindal kommune
Snillfjord kommune

Adressliste

Orkdal kommune

Postboks 83

ORKA
NGER

Saksbehandler
Ronny Mehlum

Dato
17.10.2016

Arkivreferanse
2016/7623-4

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
	Formannskap	

Videooverføring av kommunestyremøter

Rådmannens innstilling

Orkdal kommune avventer kommunereformen. Kommunereformen vil ha et stort behov for å gi innbyggerne informasjon, og en slik løsning vil kunne være med å dekke dette behovet.

Bakgrunn for saken

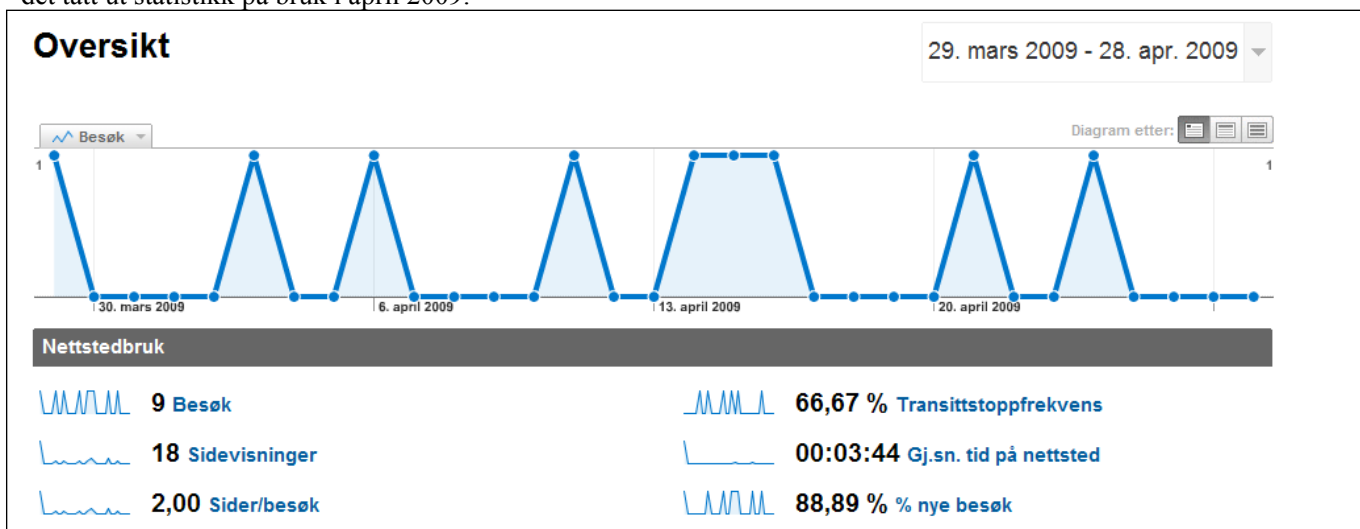
I handlingsplan 2016 – 2019 er det et verbalforslag om overføring av kommunestyremøter på internett med følgende tekst:

Det fokuseres oftere og oftere på den manglende rekruttering som mange partier opplever. Her må politikerne selv ta ansvar, bl.a. gjennom økt fokus på offentlighet og tilgjengelighet. Avstanden mellom politikerne og innbyggerne må bli mindre. Kommunestyret er opptatt av økt offentlighet og tilgjengelighet, og ønsker at kommunestyremøtene i Orkdal overføres direkte på internett.

Kommunestyret ber om at rådmannen legger frem en egen sak med økonomiske konsekvenser og tekniske muligheter for direkteoverføring av kommunestyremøter på internett.

Dette må ses i sammenheng med Rådmannens forslag om ny hjemmeside for Orkdal kommune.

Orkdal kommune har tidligere hatt visning av kommunestyremøter på internett. Før løsningen ble avsluttet i 2009, var det tatt ut statistikk på bruk i april 2009:

Gjennomsnitt tid på nettstedet var 3 minutter 44 sekunder.

Statistikken viser videre at de som besøkte sidene den siste måneden kom fra:

9 besøk kom fra 4 byer

Detaljnivå: By | Land/territorium | Subkontinentregion | Kontinent Dimensjon: Ingen

Nettstedbruk

Målkonvertering

Visninger:

Besøk	Sider/besøk	Gj.sn. tid på nettsted	% nye besøk	Transittstoppfrekvens	
9	2,00	00:03:44	88,89 %	66,67 %	
% av totalt for nettstedet: 100,00 %	Nettstedgj.sn.: 2,00 (0,00 %)	Nettstedgj.sn.: 00:03:44 (0,00 %)	Nettstedgj.sn.: 88,89 % (0,00 %)	Nettstedgj.sn.: 66,67 % (0,00 %)	
Detaljnivå: By	Besøk ↓	Sider/besøk	Gj.sn. tid på nettsted	% nye besøk	Transittstoppfrekvens
1. Trondheim	4	2,75	00:08:15	100,00 %	75,00 %
2. Orkanger	3	1,33	00:00:08	66,67 %	66,67 %
3. Oslo	1	2,00	00:00:13	100,00 %	0,00 %
4. Rognan	1	1,00	00:00:00	100,00 %	100,00 %

Det er også forespurt andre kommuner som har dette i bruk om hvor utstrakt bruk det er av løsningen. En kommune litt større en Orkdal kommune gir oss tall for første halvår 2016. Tallene er antall visninger per møte fordelt på tid. Kommunen har drevet lite reklame av løsningen mot publikum:

	januar	februar	Mars	april	mai	juni
10 sek	192	30	234	0	0	0
20 sek	50	7	84	0	0	0
30 sek	54	7	81	23	12	16
1 min	357	29	368	89	99	108
2 min	98	9	166	68	50	38
3 min	30	9	48	24	17	7
5 min	35	6	56	11	15	8
10 min	38	5	73	13	12	10
20 min	41	3	58	11	10	7
30 min	22	0	23	3	3	5
1 t	34	0	32	9	10	7
2 t	22	0	23	4	1	5
2 t+	14	0	7	5	3	2

Løsningen

Det er kartlagt en løsning som skal være enkel i bruk slik at det ikke vil være behov for personell for filming og redigering i etterkant. Løsningen skal være slik at innbyggere kan se møtet direkte, eller å gå inn på hjemmesiden for å se på møter i et arkiv over tidligere møter.

Løsningen vil bestå av kamera som står fastmontert i kommunestyresalen for filming av ordførerpodiet og talerstolen. Løsningen styres av et enkelt panel for start og stopp av filming.

Kostnader

Løsningen vil ha en etableringskostnad, en fast driftskostnad og en variabel kostnad etter hvor mye løsningen blir brukt av innbyggerne.

Etableringskostnad: kr 150 000,00

Fast driftskostnad: kr 1 500,00

Variabel driftskostnad: Vil variere ut fra bruk. Anbefales å sette av kr 1 500,00 hver måned til en får erfaring med bruk.

Vurdering

Det som en kan se av erfaringstall, er at bruken av slike løsninger er relativt lav. Ved enkeltsaker som engasjerer, som kommunereform, kan en se at flere bruker slike løsninger.

Videooverføring av kommunestyremøter vil kunne bringe innbyggere og politikere nærmere hverandre, men hvis en ser på erfaringstall så har det en høy kostnad i forhold til bruken av slike løsninger.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Ingen

Konsekvenser for vedtatte målsettinger

Ingen

Saksframlegg

Saksbehandler
Stein Arne Jakobsen

Dato
13.11.2018

Arkivreferanse
2018/11575-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
22/18	Arbeidsutvalg Orkland	15.11.2018
30/18	Fellesnemnd Orkland	21.11.2018

Lokalisering av tjenester - bruken av kommunehusene i Orkland

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 15.11.2018

Fellesnemnda mener Orkland skal organisere tjenester og funksjoner under felles ledelse og med en tydelig hovedbase, for å realisere gevinster gjennom samlede og robuste fagmiljø.

Rådmannsfunksjonen legges på rådhuset på Orkanger. I begrepet rådmannsfunksjonen legger Fellesnemnda følgende: rådmannen, kommunalsjefer, stabsledere med tilhørende stabsfunksjoner.

Fagmiljøene i Orkland skal ha oppsøkende virksomhet, og møte brukere og kommunale enheter der de er.

Stedsavhengige tjenester skal lokaliseres i nærheten av der de utføres.

Servicekontorene skal være førstelinje på alle kommunehusene.

Fellesnemnda mener at det er viktig at kommunehusene bidrar til å gi merverdi for innbyggerne i Orkland. Det skal utredes hvordan ledig areal kan brukes som en ressurs for nærmiljøet.

Prosjektleders innstilling

Fellesnemnda mener Orkland skal organisere tjenester og funksjoner under felles ledelse og med en tydelig hovedbase, for å realisere gevinster gjennom samlede og robuste fagmiljø.

Rådmannsfunksjonen legges på rådhuset på Orkanger. I begrepet rådmannsfunksjonen legger Fellesnemnda følgende: rådmannen, kommunalsjefer, stabsledere med tilhørende stabsfunksjoner.

Fagmiljøene i Orkland skal ha oppsøkende virksomhet, og møte brukere og kommunale enheter der de er.

Stedsavhengige tjenester skal lokaliseres i nærheten av der de utføres.

Servicekontorene skal være førstelinje på alle kommunehusene.

Fellesnemnda mener at det er viktig at kommunehusene bidrar til å gi merverdi for innbyggerne i Orkland. Det skal utredes hvordan ledig areal kan brukes som en ressurs for nærmiljøet.

Bakgrunn for saken

Innledning

Organisering, herunder lokalisering, av de kommunale tjenestene i Orkland kommune vil ha en stor betydning for hvordan tjenestene vil framstå for innbyggerne og hvor kostnadseffektive de er. Lokaliseringen vil også ha en vesentlig samfunnsmessig betydning for hvordan Orkland kommune skal utvikle seg de kommende årene. Intensjonsavtalen som ble inngått mellom de fire kommunene i 2016 legger føringer for arbeidet i å etablere tjenestestrukturen. Noen føringer er eksplisitte og andre føringer vil være gjenstand for nærmere tolkning. Teknologisk utvikling vil også være en viktig faktor i arbeidet med å kunne tilby gode tjenester til innbyggerne, og spiller med det også en rolle mtp utforming av tjenestestrukturen.

Intensjonsavtalen

Intensjonsavtalen forplikter politikere og administrasjon til å ha fokus på stedsutvikling der en tar hensyn til særpreget i de enkelte deler av kommunen, tjenesteutvikling med nærhet til brukerne og rasjonell drift. Og der utnyttelse av digital teknologi skal være et viktig virkemiddel for å oppnå dette.

Hva er sier intensjonsavtalen om lokalisering av tjenester ?

I Intensjonsavtalen er det formulert at

- «kommunesenter i den nye kommunen skal være Orkanger, og ordfører- og rådmannsfunksjonen, det vil si politisk og administrativ ledelse, legges dit.»
- «service og nærhet til brukerne skal sikres gjennom gode nettløsninger, desentraliserte servicekontor med kontordager for de ulike kommunale tjenestene og NAV, samt gjennom oppsøkende saksbehandlere», «servicekontor må være desentralisert med førstkontakten overfor innbyggerne»
- «helsestasjoner, legekontor, tannhelse og fysioterapi opprettholdes med nåværende lokalisering.»

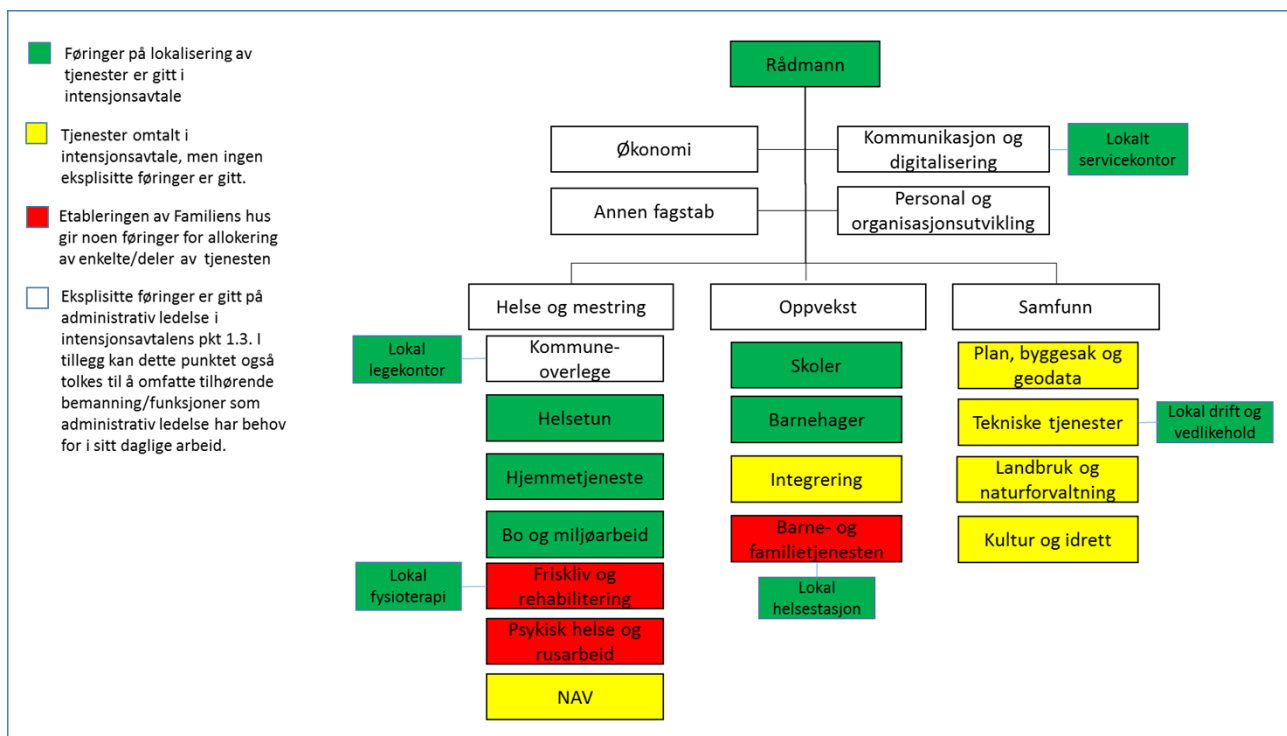
Det er også angitt at strukturen på skoler og barnehager skal ligge fast.

Pleie- og omsorgstjenester: tilbud nær innbyggerne, men det er ikke formulert noen forutsetning om at strukturen skal være fast. Likevel må det kunne forutsettes at strukturen på Helsetun er gitt, og at de hjemmebaserte tjenestene er knyttet nettopp til der brukerne bor. Dette er en forutsetning for å oppfylle intensjonen om at en vil samle de mest spesialiserte tjenestene innenfor helse og velferd i sterke og kompetente fagmiljøer, som også skal prioritere tilstedeværelse i tverrfaglige samarbeid ute hos enhetene.

Helse og sosialtjenester: «Den nye kommunen vil samle de mest spesialiserte tjenestene i sterke og kompetente fagmiljøer, som også skal prioritere tilstedeværelse i tverrfaglige samarbeid ute hos enhetene.

Tekniske tjenester: «I den nye kommunen er forvaltningsoppgaver og myndighetsutøvelse samlet i større fagmiljø, mens drift og vedlikehold foregår lokalt der bygg og anlegg ligger. [...] Det legges opp til oppsøkende virksomhet.

Landbruks- og naturforvaltning: «Den nye kommunen skal ha ett landbrukskontor [...] Det legges opp til kontordager i tilknytning til servicekontorene, og oppsøkende virksomhet prioriteres.»

For å oppsummere er det langt på vei gitt føring på lokalisering for ca 1/3 av de kommunale tjenestene på organisasjonskartet (markert med grønt). For de tjenestene markert i gult er det føring som tar sikte på samling av fagmiljøer uten at noen bestemt lokasjon er gitt, men der ansatte i fagmiljøene skal ha en utadrettet virksomhet rundt om i kommunen. Dette kan være direkte oppsøkende virksomhet rettet mot brukere, eller i form av kontortider i de enkelte deler av kommunen.

Stabsfunksjoner

Utenom tjenesteområdet Helse og mestring sier ikke intensjonsavtalen noe spesifikt om organisering av administrative funksjoner. Prosjektleder mener at det er et tolkningsspørsmål om stabsfunksjonene direkte underlagt rådmann skal regnes med under ordfører- og rådmannsfunksjonen. Flere av de administrative funksjonene kan i prinsippet utføres uavhengig av geografisk plassering. Eksempel på dette er lønn, regnskap, IT-drift, postmottak, arkiv og generell administrativ saksbehandling. Samtidig så vil flere av disse funksjonene ha behov for tett samarbeid på de løpende forvaltningsoppgavene, men ikke minst ifm utrednings- og utviklingsarbeid som krever samhandling og kommunikasjon på tvers av fagmiljø og som involverer flere aktører. Disse miljøene vil også være nært knyttet til administrativ ledelse som leverandør av kunnskapsgrunnlag og faglig rådgivning, noe som også tilsier at en fysisk nærhet vil være mest gunstig.

«Fagfolk med uteskoene på» - kommunale tjenester nært innbyggerne

Intensjonsavtalen gir klare forventningene til brukernære tjenester. «Service og nærhet til brukerne skal sikres gjennom gode nettløsninger, desentraliserte servicekontor med kontordager for de ulike kommunale tjenestene og NAV, samt gjennom oppsøkende saksbehandlere». I dag har en gode erfaringer gjennom interkommunalt samarbeid med oppsøkende saksbehandler som har kontordager i den enkelte kommune. Eksempler på dette er Orkla Landbruk og PPT. En viktig forutsetning for å gi gode tjenester i disse to eksemplene er at de sitter i samlede fagmiljø som muliggjør løpende kunnskapsdeling og koordinering som bidrar til mer kompetente og konsistente tjenester med lik praksis. I tillegg er begge disse fagmiljøene lokalisert i nærheten av beslektede fagmiljø, noe som bidrar ytterligere til en bredere tilnærming og forståelse for å yte helhetlige tjenester til innbyggerne. Med en slik (sam)organisering med en felles base, men med oppsøkende virksomhet oppnår en både å samle fagmiljø, samtidig som en får kanalisert denne kompetansen og tjenestene ut til der innbyggerne bor. Dette er en løsning som kan vurderes på flere kommunale tjenester, bl.a. plan- og byggesak. En unngår også på den måten at det oppstår en forestilling om at det opereres med A og B-lag i Orkland kommune. Dette er en bekymring som har kommet fram gjentatte ganger i kartleggingssamtaler som har vært avholdt ifm fase 2 i innplasseringsprosessen. En slik måte å organisere utvalgte tjenester på vil også langt på vei imøtekomme følgende formulering i intensjonsavtalen:

«Den nye kommunen skal ha som ambisjon å fordele ansvaret for spesialiserte fagmiljøer som ikke er stedsavhengige mellom de tidligere kommunehusene. Dette bidrar til å samle det enkelte fagmiljø, samtidig som alle deler av kommunen får viktige arbeidsplasser».

Hvordan skape merverdi for Orkland i de fire rådhusene?

Hensiktsmessig utnyttelse av dagens rådhus er et viktig ledd i å realisere de gevinster som en kommunesammenslåing kan gi. En åpenbar gevinst vil være å bruke lokaler i rådhusene for kommunale tjenester som i dag leier lokaler. En annen mulighet vil også være å leie ut deler av lokalene til lokalt næringsliv og organisasjoner med tilgang til felles tjenester som ekspedisjon, sentralbord og møtelokaler. Leieforholdet kan være av langsiktig eller for en begrenset periode. Et slikt utleieforhold kan tilrettelegges av det kommunale servicekontoret. Sistnevnte mulighet er noe som kan vurderes nærmere i samråd med Orkladal Næringsforening.

Også administrativt personell kan ha kontordager ved behov i de øvrige rådhusene når det er behov for tettere samarbeid med de stedlige kommunale tjenestene eller når det er andre forhold som tilsier at dette er hensiktsmessig.

Servicekontorer spesielt

Intensjonsavtalen gir klare føringer for at det skal finnes servicekontor i alle dagens kommuner også etter 1. januar 2020. Det er viktig at servicekontorene har en rolle og oppgaver som i likhet med den øvrige bruken av rådhusene skaper en merverdi for Orkland og våre innbyggere. Rapporten fra faggruppe informasjon viser et bredt spekter av oppgaver som dagens servicekontorer ivaretar. Den viktigste rollen er å være kommunens ansikt utad og kunne svare på spørsmål eller henvise til hvor innbyggerne eller andre kan få hjelp for sitt ærend. En annen viktig oppgave er posthåndtering og arkiveringsoppgaver. En ser også at servicekontorene i enkelte av kommunene har hatt en utvidet rolle i form av fellestjenester som blant annet har omfattet saksbehandleroppgaver. For at de framtidige servicekontorene skal kunne gi merverdi bør de kunne ivareta oppgaver som bl.a. kjennetegnes av :

- At det er en klar fordel at oppgavene løses lokalt der tilstedeværelse og fysisk kontakt med innbyggerne er viktig
- At det er en fordel at oppgavene kan løses lokalt i nærheten av de stedlige kommunale tjenester
- At oppgavene kan løses uavhengig av beliggenhet uten at det går utover kvaliteten
- At oppgavene bidrar til gode tilbud for lokalt næringsliv og organisasjoner

Vurdering

Robuste fagmiljø med en felles og samordnet ledelse krever en fysisk tilstedeværelse for å hente ut potensialet for samhandling og kunnskapsdeling godt nok. En kan likevel tenke seg at en kan samle fagmiljø rent virtuelt og få synergieffekter på grunn av det. Likevel vil dette være en løsning som ikke blir like god som fysisk samlokalisering. Uavhengig av geografisk plassering bør derfor fagmiljøene være fysisk samlet med en stedlig ledelse. En fysisk samlokalisering vil også bidra til et bedre arbeidsmiljø enn om en opererer med «satellitter» rundt omkring i den nye kommunen. Dette er noe som er blitt kommunisert av flere under innplasseringsprosessen, der det er viktigere å føle tilhørighet og være tilstede der ting «skjer» enn å sitte alene, selv om dette vil være nærmere bostedet. Likeledes vil en fysisk samorganisering av tjenester kunne ha en positiv effekt mtp vår attraktivitet som arbeidsgiver.

Datateknologi vil likevel gi muligheter til å arbeide desentralisert for flere tjenester. Her kan det tenkes en løsning der ansatte kan ha kontordager i andre deler av kommunen. Kontorplass til denne typen bruk kan avsettes i alle dagens rådhus, noe som sikrer nærhet til brukerne, men også gir ansatte en fleksibilitet i hverdagen, samtidig som de har en fast base på et annet sted i kommunen. På denne måten får en både fleksibilitet mtp tjenestene samtidig som en sikrer et samlet fagmiljø.

For tjenestene der intensjonsavtalen ikke er tydelig på lokalisering, er det viktig at hensynet til et samordnet fagmiljø og beholde og rekruttere på kvalifisert arbeidskraft er viktige prinsipper for valg av hovedbase. Likevel må alle fagfolk må påregne å drive oppsøkende virksomhet og møte innbyggerne og kommunale tjenester der de er lokalisert.

Prosjektleder er av den mening at det er viktig at hele tjenester og tjenester som krever tett samhandling blir samlokalisert for å hente ut mest mulig synergier noe som er en forutsetning for å skape helhetlige tjenester med brukeren i sentrum.

Faggruppen for NAV tjenester jobber med å konkretisere innhold og organisering av NAV Orkland. Her er det viktig med en tett dialog med NAV fylke ettersom eierskapet til NAV Orkland er delt mellom kommune og stat. Her ønsker prosjektleder å komme tilbake til fellesnemnda med en egen sak når ting er konkretisert.

Enhet Integrering består av voksenopplæring og flyktingetjeneste. Voksenopplæringen har i dag base på Follo, men med undervisning både på Meldal vgs og i Snillfjord. Det er enda ikke helt klart hvordan flykningetjenesten skal organiseres for best tjene hele geografien og sikre et godt fagmiljø.

Enhet Plan, forvaltning og geodata er tenkt til å ha hovedbasen sin på rådhuset på Orkanger, men må påregne oppsøkende virksomhet og kontordager på kommunehusene. Det er betydelige faglige synergier i å samlokalisere fagmiljøet, og et samlet fagmiljø vil sannsynligvis gjøre det enklere å rekruttere og beholde fagfolk.

Lokalisering for tekniske tjenester er enda ikke ferdig diskutert, men det er naturlig at administrasjon og ledelse for tekniske tjenester legges med hovedbase på rådhuset på Orkanger. Administrasjon og ledelse for Tekniske tjenester har behov for tett samarbeid med enhet for Plan, forvaltning og Geodata, og har også tilsvarende rekrutteringsutfordringer. Stedsavhengige tekniske tjenester vil legges lokalt i nærheten av der tjenesten skal utføres.

Orkla Landbruk leier kontorer i Meldal sentrum i dag, og dekker geografisk kommunene Orkdal og Meldal. Orkla Landbruk har etablert et godt samarbeid også med andre sentrale aktører innenfor landbruk og naturforvaltning. Prosjektleder mener at landbrukskontoret bør flyttes inn på kommunehuset, og det bør undersøkes om vi kan tilby lokaler til de som er samlokalisert med Orkla Landbruk i dag. Det bør videre undersøkes om det også er eventuelt andre aktører som er aktuelle leietakere. Servicekontoret på kommunehuset i Meldal kan bidra til å serve Landbrukskontoret og andre leietakere.

Det skal være et godt kultur og idrettstilbud i hele den nye kommunen. Ledelse og en del administrative funksjoner er foreslått med hovedbase på rådhuset på Orkanger. Kulturskolen skal fortsatt ha tilbud på skolene. Frivillighetsentraler må fortsatt ha en desentral tilbudsstruktur. Det må vurderes om frivillighetsentralene kan flyttes inn på dagens kommunehus.

For å få en mest mulig effektiv stab som samhandler optimalt og er best mulig tilgjengelig for den administrative ledelsen, mener prosjektleder at den beste løsningen for denne del av organisasjonen er at den samlokaliseres i dagens rådhus i Orkanger.

Det må tas en egen vurdering på funksjoner som kan legges ut til de framtidige servicekontorene, og at prosjektleder gis handlingsrom til å gjøre beslutninger om dette i tråd med det som er skissert tidligere i dette saksnotatet.

Det er viktig å få innspill til hvordan vi kan bruke ledige arealer på kommunehusene slik at det oppleves positivt og utviklende i lokalsamfunnene. Det som så langt er kommet som innspill er å se på om ledig areal kan brukes som ressurscenter for nærmiljø, lokalt bedrifter, organisasjoner og innbyggere. Det har også kommet inn innspill på mulighet for korttidsleie av møterom, kontor for bedrifter, organisasjoner og enkeltpersoner. Eksempelvis har noen kommuner valgt å leie ut ledig areal som kontorplasser til hyttefolk i forbindelse med at de tar langhelg og har "hjemmekontor".

Det har også kommet inn innspill på om vi skulle undersøkt mulighet mulighetene for en samarbeidsavtale med NTNU i forhold til å tilby ledige lokaler til unge grunderbedrifter i etableringsfasen, inkubator, workspace m.m. på kommunehusene der vi har ledig plass. Dette er et tilbud som også kan gjelde lokale grunderbedrifter. Dette bør utredes videre i tettdialog med næringsforening, næringshage og utdanningsinstitusjoner.

Saksframlegg

Saksbehandler
Kristin Gjersvoll Wangen

Dato
18.10.2018

Arkivreferanse
2018/10759-
1

Saksgang		
Saknummer	Utvalg	Møtedato
18/18	Arbeidsutvalg Orkland	25.10.2018
31/18	Fellesnemnd Orkland	21.11.2018

Mandat utredning dekningsgrad for institusjon og heldøgns omsorg i Orkland

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 25.10.2018

Avstemming

Prosjektleders innstilling – enstemmig vedtatt.

Tilråding i Arbeidsutvalg Orkland - 25.10.2018

Fellesnemnda vedtar vedlagt mandat for utredning av dekningsgrad for institusjonsplasser og heldøgns omsorg i Orkland.

Rådmannens innstilling

Arbeidsutvalget vedtar vedlagt mandat for utredning av dekningsgrad for institusjonsplasser og heldøgns omsorg i Orkland.

Bakgrunn for saken

PS 10/18 Strategi for helse- og omsorgstjenesten i Orkland

Behandling i Fellesnemnd Orkland - 12.04.2018

Avstemming

Arbeidsutvalgets tilråding – enstemmig vedtatt.

Vedtak i Fellesnemnd Orkland - 12.04.2018

Fellesnemnda vedtar overordnet strategi for helse- og omsorgstjenesten i Orkland, og ber prosjektleder følge opp anbefalingene i rapporten på videre utredning.

Det jobbes spesielt med fokus på egenbetaling, dekningsgrad og tildelingskriterier.

PS 17/18 Oppfølging av vedtak i PS 10/18 Strategi for helse- og omsorgstjenesten i Orkland 2018/9042-1 Oppfølging av vedtak i PS 10/18 Strategi for helse- og omsorgstjenesten i Orkland 02.09.2018 00:00:00

Behandling i Arbeidsutvalg Orkland - 13.09.2018

Are Hilstad fremmet følgende forslag:

Arbeidsutvalget ber prosjektleder følge opp harmonisering av egenbetaling og tildelingskriterier videre, samt sette i gang en ekstern utredning knyttet til dekningsgrad av institusjonsplasser og plasser til heldøgns omsorg som skissert i saken.

Prosjektleder utarbeider forslag til mandat for utredningen for behandling i Fellesnemnda.

Avstemming

Are Hilstads forslag – enstemmig vedtatt.

Vurdering

På bakgrunn av vedtak gjort i PS 17/18 er det utarbeidet mandat for utredning. Mandatet ligger vedlagt saken.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Prosjektleder legger fram kostnader for AU og Fellesnemnd når tilbud er mottatt og valg av tilbyder er foretatt.

Mandat behovsanalyse for dekningsgraden av institusjonsplasser og plasser til heldøgns omsorg i Orkland kommune.

Følgende mandat legges til grunn:

Det skal utarbeides grunnlagsdata/ behovsanalyse som skal gi et beslutningsgrunnlag for dekningsgraden av institusjonsplasser og plasser til heldøgns omsorg i Orkland kommune.

Herunder:

- Geografiske hensyn for de ulike områdene
- Synliggjøre økonomiske konsekvenser av en evt omlegging av tjenestestruktur
- Synliggjøre utfordringer og muligheter med de ulike valgene

I tillegg bes det om at det gis tilbud på framtidig innretning og dimensjonering av følgende tjenester:

- Tjenesten til funksjonshemmede
- Dag- og aktivitetstilbud/ arbeidstrening/ VTA/
- Avlastning til barn
- Tjenesten psykisk helse- og rusarbeid
- Rehabiliteringskapasitet herunder dag- døgn- og hverdagsrehabilitering

Analysen skal oppsummeres i en skriftlig rapport innen 1. april 2019.

Ekstern konsulent skal bistå i oppstartsfasen med involvering, oppfølging og informasjon til interessentene/aktørene.

Tilbakemelding til administrativ- og politisk nivå skjer gjennom en presentasjon av rapporten/powerpoint- tidspunkt etter nærmere avtale.

Strategi for helse- og omsorgstjenesten i Orkland kommune

Innhold

1	Innledning.....	3
	Sentrale dokumenter:	3
3	Prinsipper	4
4	Utfordringsbilde og sentrale føringer.....	5
4.1	Aldersbæreevne	5
4.2	Trender i Skandinavia – institusjon eller omsorgsbolig.....	6
4.3	Endrede krav til kommunene	7
4.4	Økonomiske forskjeller ved bruken av institusjon og bolig med heldøgns omsorg	7
5	Nøkkeltall.....	8
5.1	Befolkningsprognose for eldre årsklasser	8
5.2	Prioritering.....	9
5.3	Produktivitet/enhetskostnader	12
5.4	Dekningsgrader	13
5.5	Kompetanse.....	14
5.6	Egenbetaling.....	14
5.6.1	Praktisk bistand i hjemmetjenesten.....	14
5.6.2	Trygghetsalarm.....	14
5.6.3	Opphold i institusjon	15
5.6.4	Dagsenter	15
5.6.5	Matombringning.....	15
5.7	Anbefaling.....	15
6	Tildelingskontor	16
6.1	Saksbehandling og tildeling	16
6.2	Forslag til organisering av tildelingskontor i Orkland kommune	17
6.3	Lokalisering.....	17
6.4	Organisering	17
6.5	Anbefaling.....	17
7	Institusjonstjenesten	18

7.1	Status for institusjonstjenesten i Orkland-kommunene	18
7.1.1	Antall institusjonsplasser pr 1.1.18	19
7.1.2	Pågående prosjekt/ utredninger	19
7.1.3	Planlagt utbygging	19
7.1.4	Anbefaling.....	20
8	Hjemmetjeneste	21
8.1	Anbefaling.....	21
9	Kommuneovergripende oppgaver	22
9.1	Rehabilitering	22
9.1.1	Kapasitet.....	23
9.1.2	Hverdagsmestring som arbeidsmetode	23
9.1.3	Rehabiliteringstilbud utenfor institusjon (oppsøkende rehabilitering)	23
9.1.5	Dagrehabilitering – utenfor institusjon	23
9.1.4	Rehabilitering i institusjon.....	23
9.2	Skjermet enhet i institusjon	24
9.3	Palliasjon/ lindrende behandling.....	24
9.4	Avlastning i institusjon	25
9.5	Psykisk helse- og rus	25
	Anbefaling	26
10	Digitalisering.....	27
10.1	Velferdsteknologi	27
10.2	Anbefaling.....	28
10.2.1	Informasjon	29
10.2.2	Opplæring.....	29
10.2.3	Drift og arbeidsprosesser	29
10.2.4	Organisering	29
10.2.5	Vurdering av digital modenhet.....	29
11	Referanser	30
	Lowverk	30

1 Innledning

Denne strategien er en oppfølging av Fellesnemdas vedtak i PS 8/18 Strategi for helse- og omsorgstjenesten i Orkland. Fellesnemda ber om en utredning/ strategi om mulig organisering av helse- og omsorgstjenesten i Orkland. Strategien skal danne grunnlag for videre arbeid og konklusjoner for området.

Strategien er utarbeidet med bakgrunn i føringer i intensjonsavtalen, sentrale styringsdokumenter, kommunedelplaner og strategier for områdene i Orkland-kommunene, ny forskning på området og faggrupperapporter for sammenslåingsprosessen.

- Den nye kommunen skal ha tilbud innen pleie- og omsorg plassert nært innbyggerne. Enhetene skal ha ressurser, kompetanse og lokaler som gjør dette mulig.
- Det skal være klare tildelingskriterier for pleie- og omsorgstjenester. Felles organisering og samordning av administrative ressurser skal sikre gode tjenester. Det skal legges vekt på at innbyggerne skal bo hjemme så lenge som mulig. En felles utvikling av framtidsetta helse- og omsorgstjenester med bl.a. velferdsteknologi skal være en prioritert oppgave.
- Den nye kommunen vil samle de mest spesialiserte tjenestene i sterke kompetente fagmiljøer, som også skal prioritere tilstedeværelse i tverrfaglige arbeid ute hos enhetene.
- Den nye kommunen skal prioritere forebygging gjennom tidlig innsats og tverrfaglig samordning innen helse, oppvekst og familietjenestene.

Intensjonsavtale 2016

Sentrale dokumenter:

- Perspektivmeldingen 2017
- St. melding 47 - Samhandlingsreformen
- St. melding 29 - Morgendagens omsorg
- St. melding 26 – Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet
- NOU 2011:11 – Innovasjon i omsorg
- Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017-2019)
- Opptappingsplanen for rusfeltet (2016–2020)
- Folkehelsemeldingen (2014-2015) Mestring og muligheter
- Mestre hele livet- Regjeringens strategi for psykisk helse (2017-2022)

3 Prinsipper

I sammenslåingsprosessen har det vært arbeidet i mange faggrupper og som en del av mandatet ble gruppen bedt om å sette ned prinsipper for organisering av tjenesten. Prinsippene var tenkt som overordnede arbeidsmål slik at forslag til innretting av tjenestene oppfyller de overordnede prinsippene. Noen av de innspilte prinsippene overlapper hverandre, og disse er forsøkt samlet.

Faggruppene har spilt inn følgende prinsipper:

- Kvalitativt gode tjenester
- Brukerperspektiv- tjenestene skal i størst mulig grad innrettes etter brukerens behov
- Tidlig innsats uansett alder
- “En dør inn”
- Lik tilgang på tjenester for hele befolkningen
- Objektiv vurdering og individuell tildeling
- God saksbehandling
- Bruker og pårørendemedvirkning
- Tjenester der brukerne bor, der det er mulig
- Styrke forsknings- og utviklingsarbeid

4 Utfordringsbilde og sentrale føringer

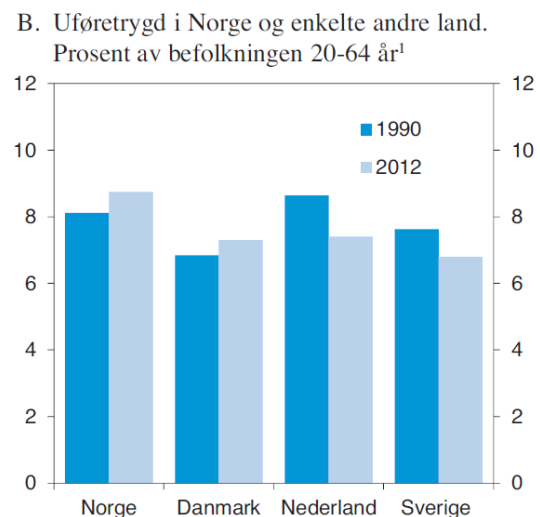
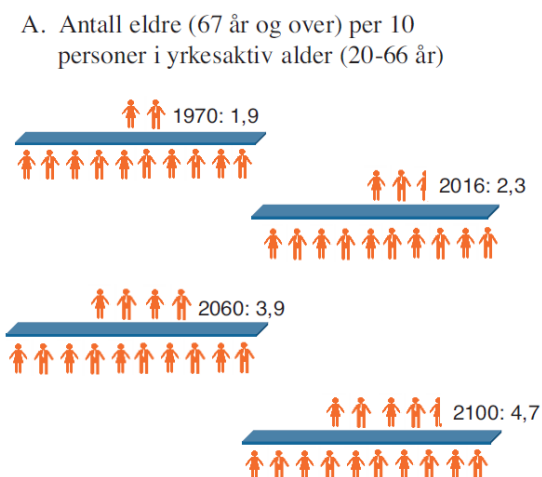
I følge Stortingsmelding 26 – Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet (1) vil de kommunale tjenestene bli stadig viktigere i årene som kommer, for å møte de samlede utfordringene og befolkningens behov for helse- og omsorgstjenester. Kommunene må gjøres i stand til å oppfylle samhandlingsreformens intensjoner om koordinerte og helhetlige tjenester, mer forebygging og tidlig innsats og flere tjenester der brukerne bor. Samhandlingsreformen (2) har ført til at kommunene har fått en viktigere rolle i å sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til befolkningen. Sammen med faglig og teknologisk utvikling, samt demografiske endringer gir dette et nytt utfordringsbilde som krever styrket kompetanse.

Fra brukernes side oppleves kvalitet på tjenesten, helhetlige tjenester, brukerinvolvering og involvering av fastlegen som utfordringer i primærhelsetjenesten. (1) Tjenestene bør i større grad ta utgangspunkt i brukernes behov og brukeren bør kunne være mer delaktig i tilbudet. Lik tilgang til tjenester er avgjørende i denne sammenhengen. For å sikre en fremtidsrettet og brukerorientert tjeneste må kommunens samfunnsoppdrag i sterkere grad enn i dag legge vekt på brukermedvirkning, forebygging og folkehelsearbeid.

Med bakgrunn i de forestående demografiske utfordringene bør tjenestene organiseres slik at de støtter opp under og utløser alle de ressurser som ligger hos brukerne selv, deres familie og sosiale nettverk, i nærmiljøet og lokalsamfunnet, i ideelle virksomheter og i næringslivet.

4.1 Aldersbæreevne

Aldring og uførhet

Kilde: Perspektivmeldingen 2017(3)

I tiårene fremover vil befolkningen eldes. Mens det i dag er vel 2 personer over 67 år per 10 personer i yrkesaktiv alder, anslås det i 2060 å være om lag 4 eldre per 10 yrkesaktive. Aldringen sammen med at flere i yngre faller utenfor, utfordrer den norske velferdsmodellen. Dette bildet styrker det faktum at vi blir nødt til å løse vårt oppdrag på en annen måte enn det vi gjør i dag for så sikre at våre innbyggere får de tjenestene de har krav på. (3)

4.2 Trender i Skandinavia – institusjon eller omsorgsbolig

Andelen eldre over 80 år vil fordobles fram mot 2040. Dette kjennetegner ikke bare det norske samfunn, men også utviklingen i andre europeiske land. At flere opplever å nå en slik høy alder skyldes i stor grad en utvikling knyttet til en generell bedre helse i befolkningen, som igjen vil kunne føre til større grad av selvhjulpnehet i eldre år. På tross av at mange vil være spreke og selvhjulpne i lang tid, er det grunn til å tro at det i økende grad vil være flere som får store hjelpebehov på grunn av sykdom og skrøpeligheit. Beboere i dagens sykehjem kjennetegnes av høy alder og med komplekse sykdomsbilder der demenssykdom kommer i tillegg til annen somatisk sykdom

Mens Sverige og Danmark avviklet sine institusjoner i eldreomsorgen fra omkring 1990, har Norge i langt større grad valgt å beholde sykehjemmene. Økonomien har tillatt det, og sykehjemmene har hatt tillit i befolkningen. Retten til en selvstendig bolig for eldre, uavhengig av hjelpebehov, har ikke stått like sterkt i Norge. Rundt 32 000 av den norske eldrebefolkningen (67 år+) bor i dag i sykehjem, bare 8 000 i omsorgsboliger med heldøgns bemanning, alt i alt 40 000 (6 prosent) i det som gjerne omtales som heldøgns omsorgsplasser(4). Undersøkelser har vist at folk flest ønsker omsorgsbolig framfor sykehjem for sin egen del, men de ønsker sykehjem for sine pårørende, fordi det da var mindre risiko for at familien ble overbelastet (5).

En viss avinstitusjonalisering har skjedd også i Norge, men institusjonsomsorgen står fortsatt sterkt, og legger beslag på nær tre fjerdedeler av de samlede driftsutgiftene i eldreomsorgen. Mens institusjonsomsorgen praktisk talt ble avviklet for yngre aldersgrupper, har eldreomsorgen fortsatt i mer tradisjonelle spor. Hjemmetjenester og omsorgsboliger har fått dermed lavere prioritet enn i Danmark og Sverige. Brorparten av ressursene har vært reservert for sykehjemmene, og det har blitt relativt mindre igjen til de alternative tjenestene. Dette har bidratt til at alternative boformer ikke har fått tilstrekkelig bemanning og tjenester og tilliten til denne omsorgsformen har dermed blitt svak.

I kommunedelplan for pleie og omsorgstjenestene i Agdenes, helse- og mestringsplan for Snillfjord, strategidokument for sektoren i Orkdal og utredning i forbindelse med nytt helsesenter gjort av RO for Meldal kommune er anbefalingene entydige med tanke på anbefaling om vridning av tjenestetilbudet fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. I praksis betyr dette at flere tilbys omsorgsbolig med heldøgns omsorg i stedet for institusjonsplass. Dette er også ihht til de nasjonale føringene og anbefalingene.

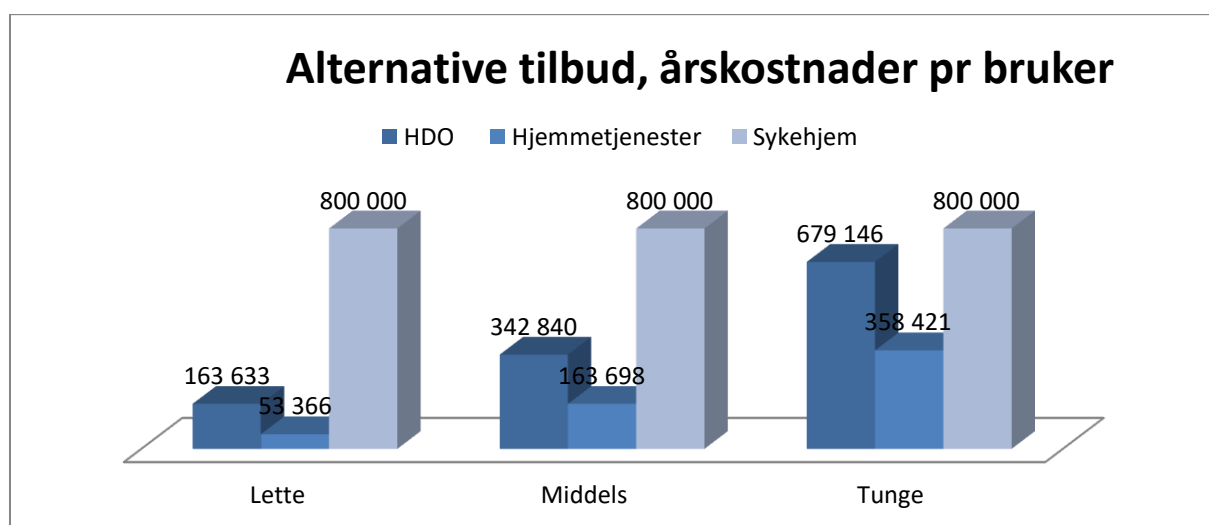
4.3 Endrede krav til kommunene

Samhandlingsreformen innebærer at presset på omsorgsplasser vil fortsette å øke, spesielt når det gjelder korttidsplasser for avlastning, rehabilitering, opptrening og øyeblikkelig hjelp. Pasienter som sykehusene melder utskrivningsklare til kommunen, er ofte sykere enn før. De forlater sykehuset med mer alvorlige, mer behandlingskrevende og komplekse sykdomstilstander. Dette stiller krav til kommunen både når det gjelder kapasitet og kompetanse. Rapporten *Samhandlingsreformens konsekvenser for pleie- og omsorgstilbudet i kommunene* (6) viser at reformen har endret helsetjenestene i kommunene. Det oppstår mangel på institusjonsplasser, både korttids-, langtids- og rehabiliteringsplasser, hvilket fører til at terskelen for å få sykehjemsplass og hjemmetjenester er blitt høyere. Det er også en utfordring å holde korttidsplasser ledige for å ha kapasitet til å kunne ta imot utskrivningsklare pasienter. Korttidsopphold blir kortere og mer målrettede, og det settes inn mer med personell og utstyr. Dette kan ses på som tegn på en mer spesialisert tjeneste, hvor kommunene i likhet med sykehusene blir mer diagnoseorienterte. Samme tendens til dreining fra helhetlig omsorg og pleie, til mer medisinsk behandling og pleie, finner vi i hjemmetjenesten.

Setter man disse utfordringsbildene opp mot hverandre vil en framtidsrettet institusjonstjeneste inneholde nok plasser for behandling, men institusjonene bør ikke være en plass å bo på lengre sikt. De tradisjonelle langtidsplassene bør erstattes med andre boliger med heldøgns omsorg.

4.4 Økonomiske forskjeller ved bruken av institusjon og bolig med heldøgns omsorg

I tillegg til at omsorgsbolig med heldøgns omsorg bedre legger til rette for egenmestring og pårørendes deltakelse, er det mye som tyder på at det er store økonomiske forskjeller når det gjelder de ulike løsningene. I den grafiske framstillingen under er dette sammenstilt og viser kostnadsforskjellen i de ulike tilbudene når det gjelder lette, middels og tunge brukere. Dette underbygger satsningen på vridning mot hjemmebasert omsorg.

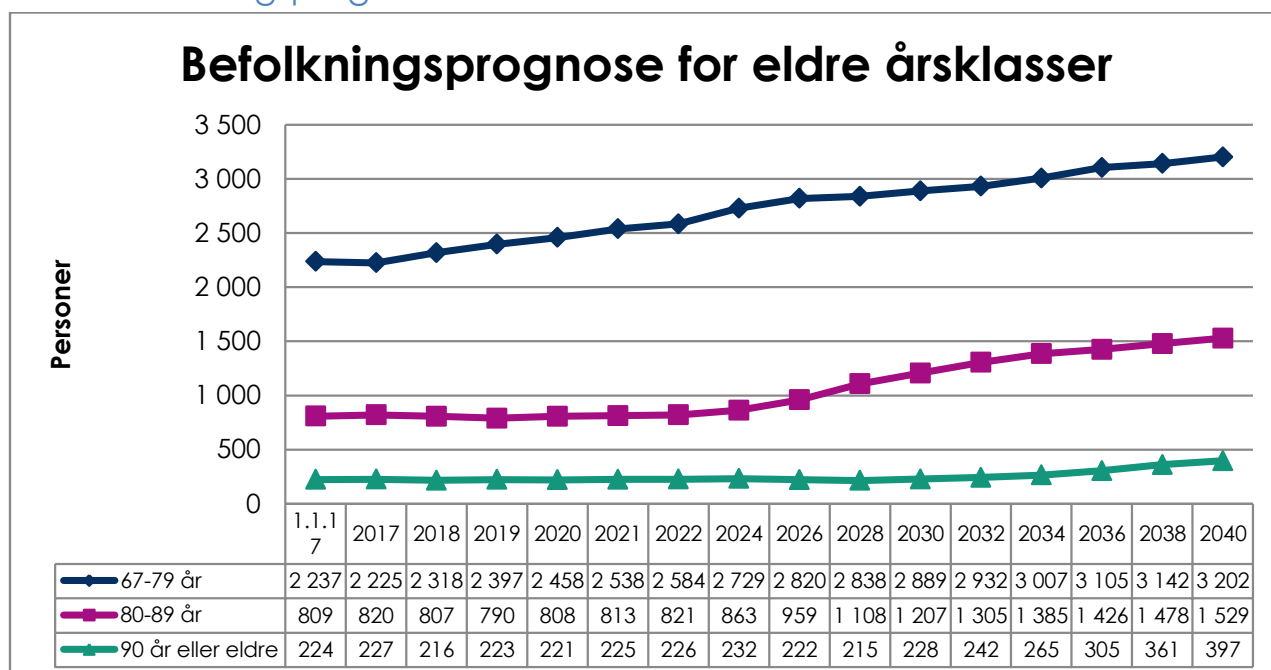

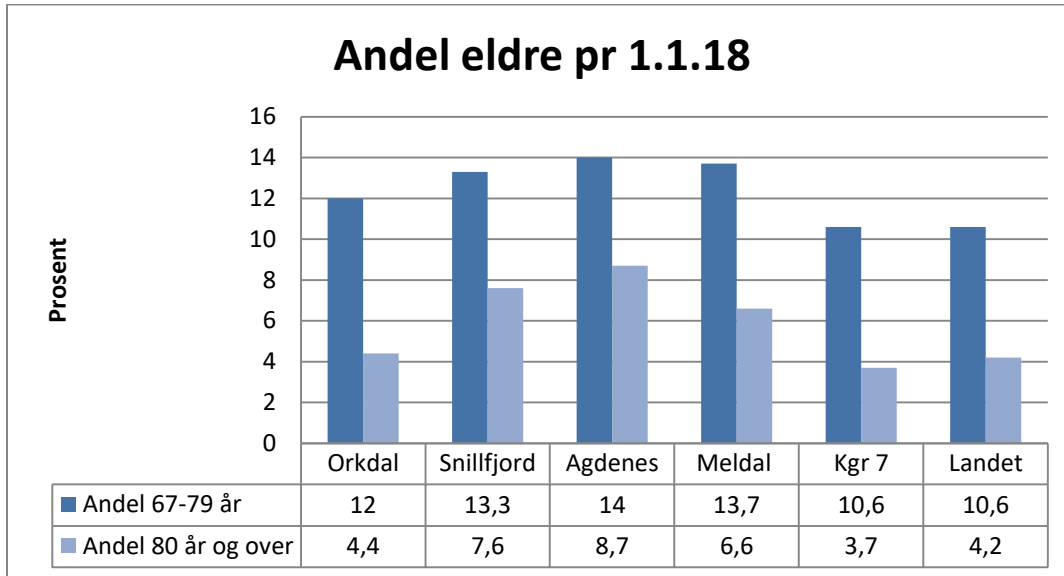
5 Nøkkeltall

Sammenligning av nøkkeltall for i de fire kommunene må gjøres med noe forsiktighet. Ulikhet i tilbud er i noe grad uttrykk for ulik befolknings sammensetning, prioritering, noen stordriftsfordeler og smådriftsulempes, ulikhet i geografi og noen ulikheter i tilbud skyldes ulike tildelingskriterier og tildelingspraksis. For å kunne sammenligne er det også en forutsetning at rapporteringen er gjort riktig og likt. Likevel kan man se noen trender og ulikheter av en slik størrelse at de ikke er tilfeldige. Det er viktig å påpeke at tallene ikke sier noe om hva som er riktig og galt, men er et uttrykk for de overnevnte elementene. Tallene er hentet fra "Nøkkeltall og indikatorer 2016 for Orkland-kommunene"

5.1 Befolkningsprognose for eldre årsklasser

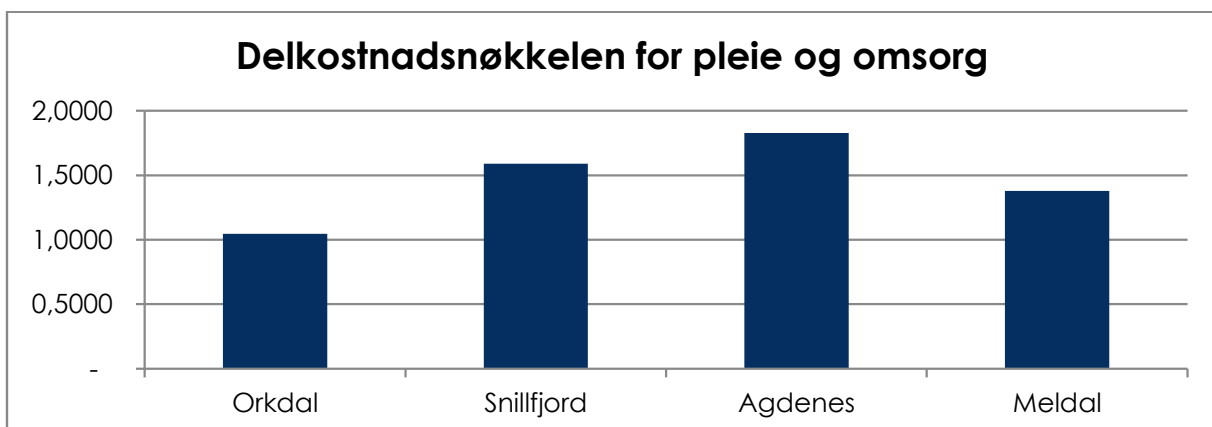
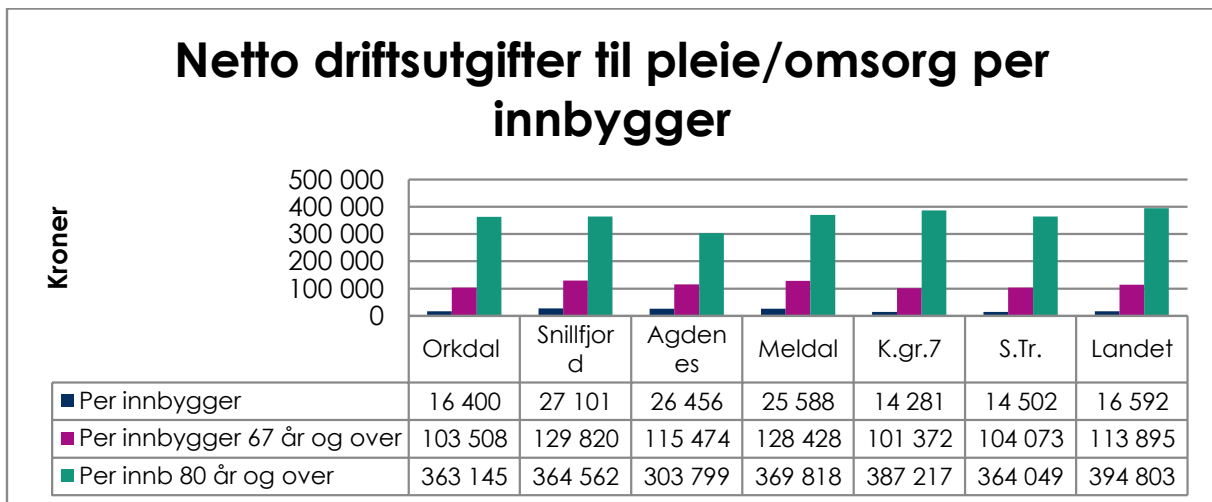

For aldersgruppa 67-79 år vil en ha en jevn vekst i hele perioden. Denne gruppa er relativt lite ressurskrevende i forhold til gruppene over 80 år. Aldersgruppa 80-89 år er stabil fram til 2025. Da blir det en kraftig vekst. Aldersgruppa 90 år og eldre vil være relativt konstant i handlingsplanperioden. Her vil veksten komme fra omkring 2030.

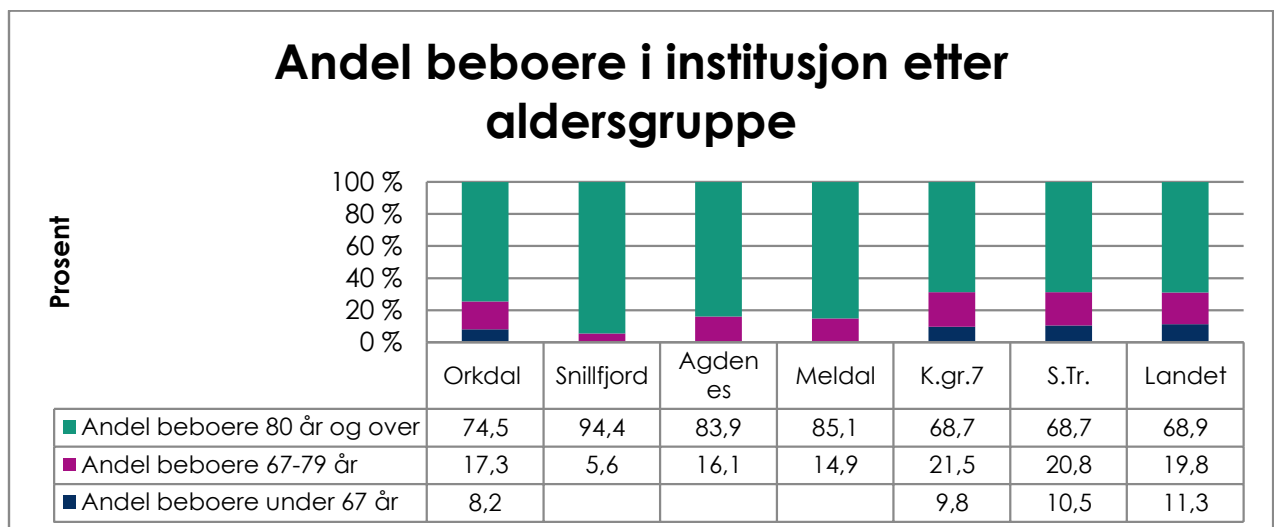
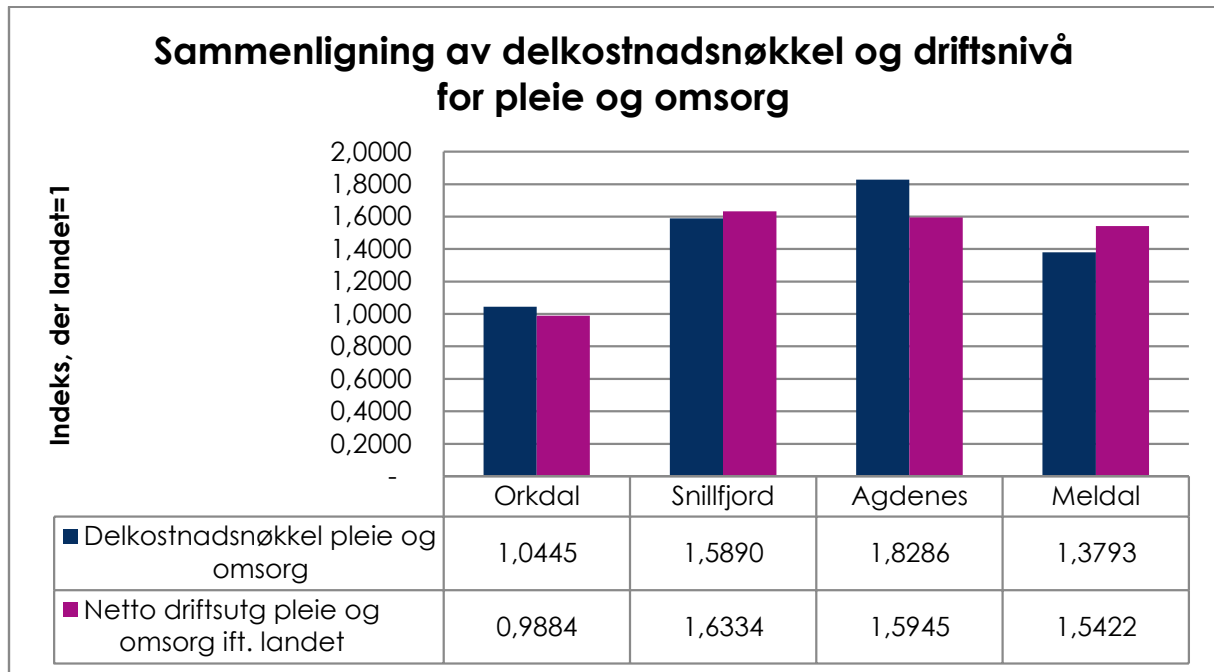
Agdenes har den eldste befolkninga av Orkland-kommunene, men alle fire ligger over de store sammenligningsgruppene.

5.2 Prioritering

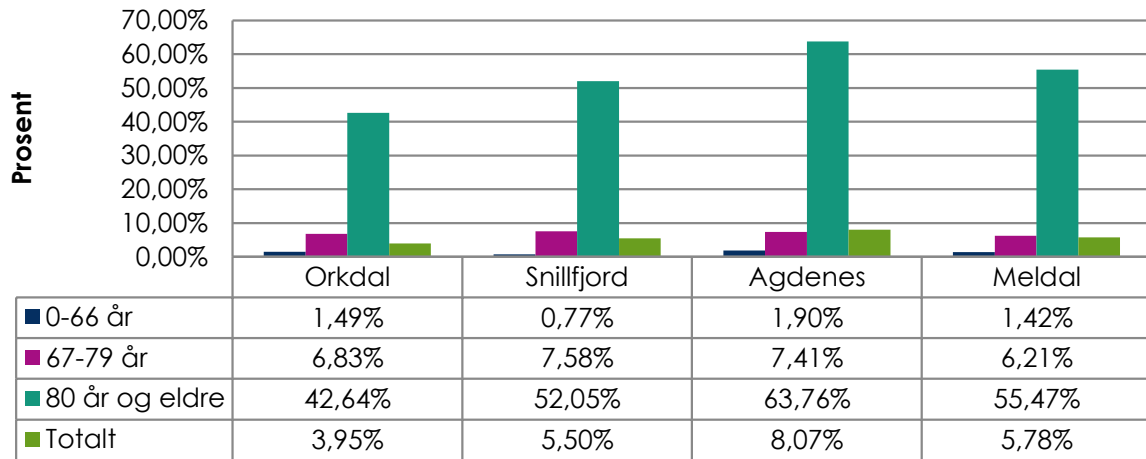
Delkostnadsnøkkelen viser at Orkdal har behov omtrent som landssnitt, mens de andre kommunene ligger til dels mye over. Delkostnadsnøkkelen er utregnet ut i fra objektive kriterier i inntektssystemet. Dersom man ser dette i sammenheng med tabellen under ser vi at Snillfjord og Meldal har brukt mere på pleie og omsorg enn delkostnadsnøkkelen skulle tilsa, de andre har brukt mindre. Dette sier noe om prioritering.

Snillfjord, Agdenes og Meldal skiller seg ut ved at andelen under 80 år i institusjon er lav. Avlastningsbolig for barn rapporteres inn som institusjonstjeneste i KOSTRA og er medregnet i disse tallene.

Andel av befolkninga som bor i institusjon eller får hjemmehjelp i forhold til befolkningsgruppa

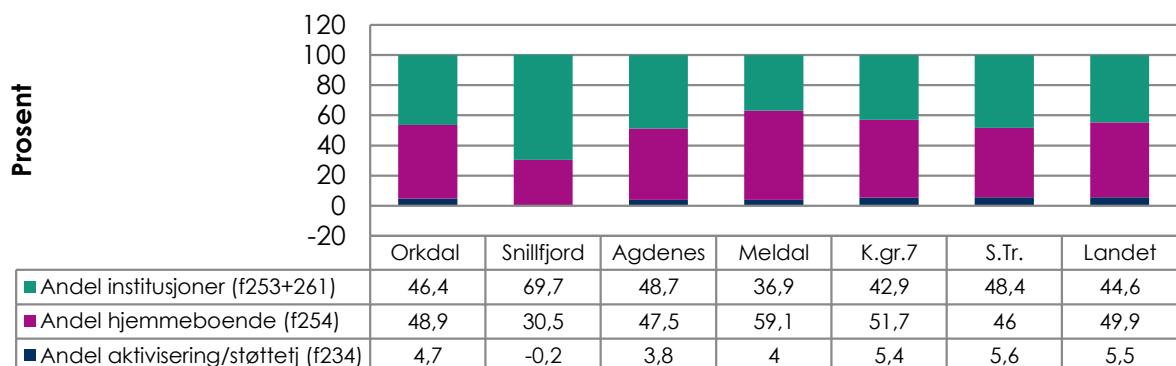

Gjennomsnittlig antall tildelte timer hjemmetjenester og praktisk bistand:

	Orkdal	Snillfjord	Agdenes	Meldal
Gj.snitt. antall tildelte timer per uke, praktisk bistand	9,4	9,9	24,5	6,7
Gj.snitt. antall tildelte timer per uke, hjemmesykepleie	4,2	5,3	2,4	5,4

Fordeling av pleie- og omsorgstjenester etter tjenestetype er slik:

Fordeling av pleie- og omsorgstjenester etter tjenestetype

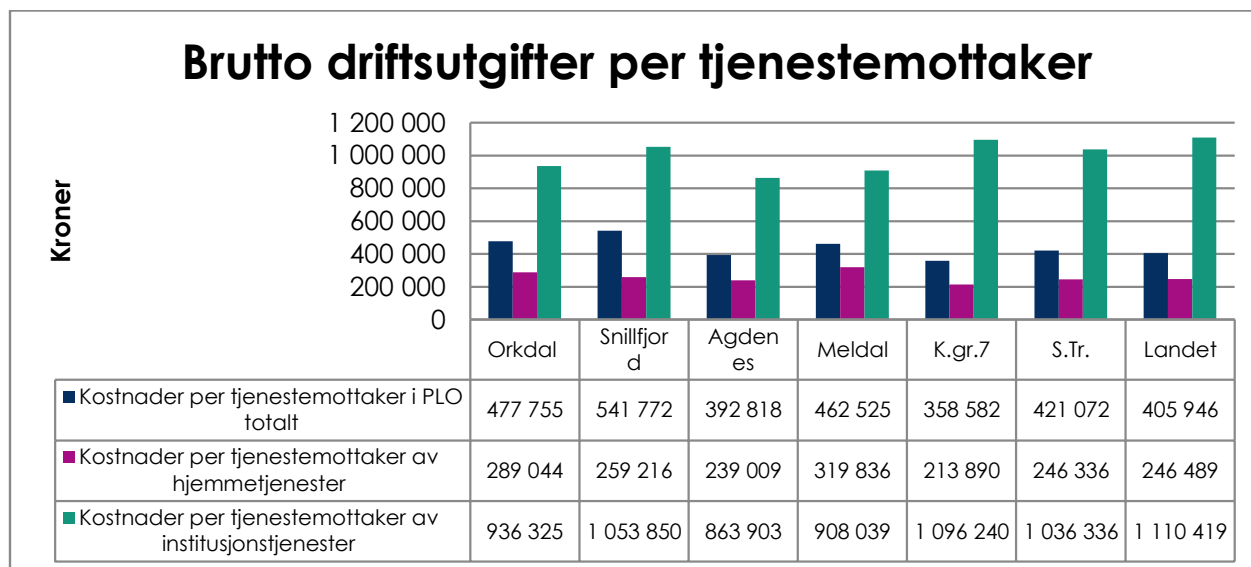

Her er det stor forskjell mellom kommunene. Snillfjord har prioritert institusjonstjenester som har 69,7 % av kostnadene, mens Meldal har prioritert hjemmetjenester som har 59,1 % av kostnadene.

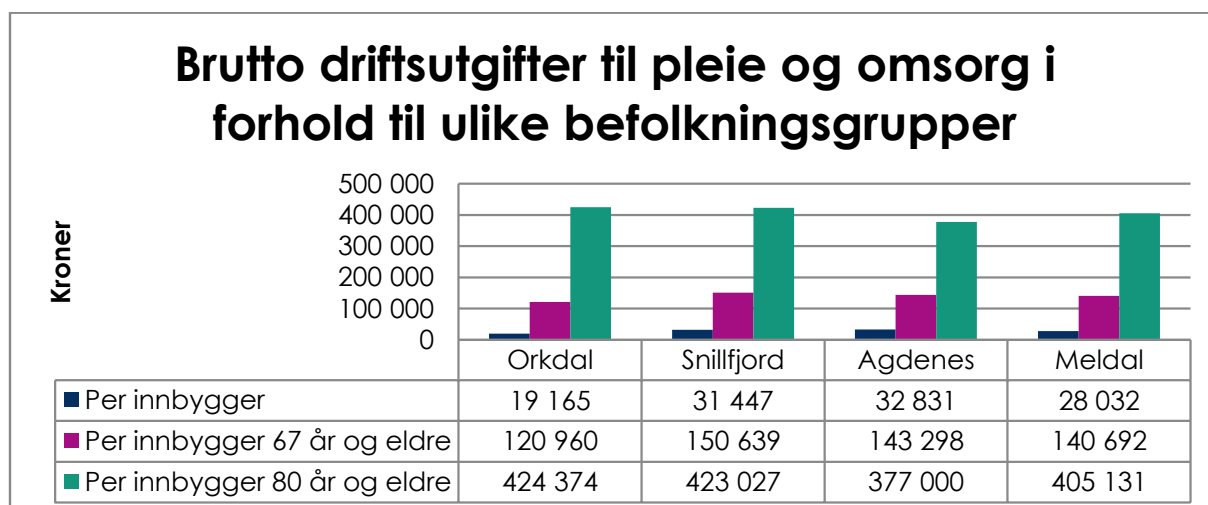

5.3 Produktivitet/enhetskostnader

Gjennomsnittskostnad per tjenestemottaker skjuler store individuelle variasjoner, det kan for eksempel være et spekter fra 1 time per uke til full heldøgns dekning. Sammenligning av gjennomsnittskostnader bør derfor brukes med varsomhet innenfor hjemmebaserte tjenester, og bør kombineres med konkrete undersøkelser dersom de skal brukes.

Kostnad per tjenestemottaker er høyest i Snillfjord og lavest i Agdenes. For hjemmetjeneste har Meldal klart høyest kostnad, mens Agdenes er lavest. For institusjonsplasser er alle Orkland-kommunene relativt rimelige, sammenlignet med landsnittet. Denne tabellen må ses opp mot tabellen "Andel beboere i institusjon etter aldersgruppe". Dersom barn i barnebolig eller avlastningsbolig regnes med vil disse ha en relativt høy kostnad per bruker, da det ofte er snakk om en til en bemanning. Når det gjelder faktisk kostnad per tjenestemottaker trengs grundigere gjennomgang og analyse før man kan konkludere.

Flere forhold har betydning for kostnadene til pleie og omsorg:

- Alderssammensetningen. Agdenes har klart eldst befolkning
- Blandingsforholdet mellom hjemmehjelpstjenester og institusjonsplasser. Kostnadene for en institusjonsplass er mye høyere enn en hjemmetjeneste, det tredobbelte i Orkdal og det firedobbelte i Snillfjord
- Andelen av befolkninga som får tjenester.
- Kostnaden for den enkelte tjeneste.

Orkdal har klart yngst befolkning av Orkland-kommunene, og har lav kostnad målt i forhold til befolkninga og i forhold til aldersgruppa over 67 år. Målt i forhold til aldersgruppa over 80 år er likevel kostnaden relativt lik. Orkdal har prioritert institusjonsplasser, det dyreste alternativet, og bare Snillfjord er dyrere per plass. Derfor kommer Orkdal såpass høgt i forhold til de over 80 år. Bare 3,95 % av befolkninga har et tilbud på PLO-tjenester.

Snillfjord er på topp uavhengig av aldersgruppe. De har prioritert institusjonsplasser, som de i tillegg er dyrest på, og har den nest eldste befolkninga. 5,5 % av befolkninga har et tilbud på PLO-tjenester.

Agdenes har den eldste befolkninga, dobbelt så stor andel over 80 år enn Orkdal. De har prioritert hjemmetjeneste, men har likevel større andel på institusjon enn Orkdal, hele 64 % av gruppa over 80 år har et PLO-tilbud. Kostnaden per tjenestemottaker er imidlertid lav. Hele 8,1 % av befolkninga har et PLO-tilbud.

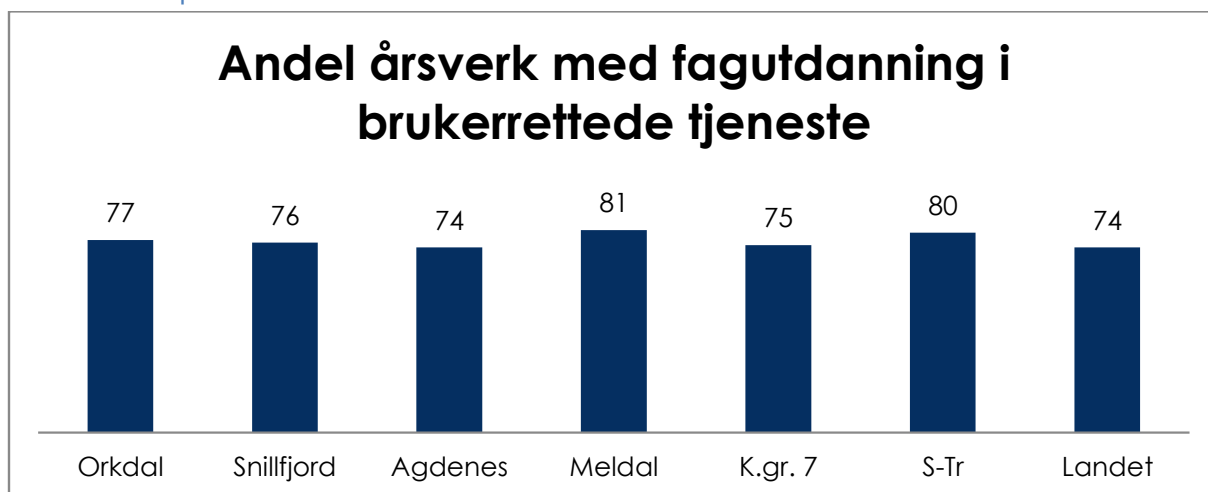
Meldal har prioritert hjemmetjenester, 41 % av befolkninga over 80 år får tjenestene, og samtidig er kostnaden per tjenestemottaker absolutt høyest blant sammenligningsgruppene. Dette gjør at Meldal har en høy kostnad tross i at hjemmetjenestene er prioritert. Andelen eldre er litt under Snillfjord. 5,78 % av befolkninga har et PLO-tilbud.

5.4 Dekningsgrader

	Orkdal	Snillfjord	Agdenes	Meldal	K.gr. 7	S-Tr	Landet
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset Opphold	16,0		20,6	19,6	18,4	17,3	18,2
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	31,1	30,0	20,6	5,9	28,8	38,3	27,1
Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering	5,7		8,8	5,9	6,5	11,4	7,5
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	19,7	27,4	20,8	18,6	16,8	19,6	18,3

5.5 Kompetanse

Orklandkommunene har høy andel ansatte med faglært utdanning. Tallene i framstillingen over representerer både videregående og høyskoleutdannede. Alle fire Orklandskommunene har, som de fleste andre kommuner, hatt utfordringer med å rekruttere sykepleiere. Det arbeides målrettet med rekruttering i alle kommunene. Blant annet startes det desentralisert sykepleierutdanning i regionene høsten 2018. Tilstrekkelig kompetanse vil være et kjerneområde for å sikre kvalitativt gode tjenester. I tråd med at flere og flere oppgaver overføres til kommunene vil tilstrekkelig kompetanse være en forutsetning. Det anbefales at det utarbeides en strategisk kompetanseplan for området. Kompetanseplanen skal bidra til å sikre måloppnåelse på området.

5.6 Egenbetaling

Kommunen kan kreve egenbetaling for enkelte lovpålagte tjenester og alle tjenester som ikke er lovpålagt. Dette er løst ulikt i de fire Orklandskommunene.

5.6.1 Praktisk bistand i hjemmetjenesten

Kroner per mnd.	Orkdal	Snillfjord	Agdenes	Meldal
Inntekt under 2 G	200	164	200	205
Inntekt 2-3 G	555	725	369	935
Inntekt 3-4 G	1 052	990	861	1190
Inntekt 4-5 G	1 867	1275	861	1630
Inntekt over 5 G	1 867	1275	861	1 890

5.6.2 Trygghetsalarm

Kroner per mnd.	Orkdal	Snillfjord	Agdenes	Meldal
Inntekt under 2 G	84	262	103	0
Inntekt 2-3 G	168	262	103	0
Inntekt 3-4 G	168	262	103	0
Inntekt 4-5 G	168	262	103	0
Inntekt over 5 G	168	262	103	0

5.6.3 Opphold i institusjon

	Agdenes	Meldal	Orkdal	Snillfjord
Natt- eller dagopphold kr/dgn	180	80	80	78
Døgnopphold kr/dgn	155	160	155	145

5.6.4 Dagsenter

	Agdenes	Meldal	Orkdal	Snillfjord
Dagsenter pr dag	180	80	189	0

5.6.5 Matombringning

	Pris	Antall dager	Varm/ kald	Utkjøring	Antall med middagsombringning
Agdenes	62	2 eller mer	Varm og kald	Hjemmetjenesten	50
Meldal	82	2 eller mer	Varm	Frivillighetssentralen delvis	64
Orkdal	77	4 eller 7	Varm	Frivillighetssentralen delvis	91
Snillfjord	103	7	Varm	Hjemmetjenesten	12

5.7 Anbefaling

Det er til dels store ulikheter mellom de fire kommunene og det anbefales at de økonomiske konsekvensene utredes så man har et beslutningsgrunnlag og at man nærmer seg hverandre allerede i budsjettet for 2019.

6 Tildelingskontor

6.1 Saksbehandling og tildeling

Målet for saksbehandling og tildeling innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene er at det skal tilbys riktige tjenester til rett tid og i tilstrekkelig omfang. Tjenestene er ofte av stor betydning for pasient, bruker og pårørende, og kommunalt ansatte som arbeider med saksbehandling og tildeling av helse- og omsorgstjenester forvalter derfor et stort ansvar på vegne av kommunen. God saksbehandling er viktig for å kvalitetssikre tildelingen av tjenester.

Grunnleggende i all saksbehandling, tjenestetildeling og tjenesteyting innenfor helse- og omsorgstjenestene er forsvarlighetskravet. Saksbehandlingen må ta sikte på å sikre at pasient/bruker mottar riktige tjenester til rett tid og i tilstrekkelig omfang. Forvaltningsloven har en rekke bestemmelser som bidrar til å sikre at tjenestene som tildeles oppfyller kravene til forsvarlighet. Blant annet stilles det krav om at forvaltningen foretar nødvendige undersøkelser for å sikre at vedtak og tjenester bygger på korrekt og tilstrekkelig informasjon. Kravet til god utredning av tjenestebehovet og grundig saksbehandling må ses i sammenheng med dette.

Et sentralt prinsipp i forvaltningens saksbehandling er at partene skal gis mulighet til å bli hørt i spørsmål som berører dem. Videre er det et krav etter pasient- og brukerrettighetsloven at pasienten/brukeren skal kunne medvirke ved utformingen av tjenestetilbudet. Det er derfor viktig at pasienten/brukeren, eventuelt sammen med en representant eller pårørende, involveres i en dialog om hvordan tjenestetilbudet bør utformes.

Forbudet mot usaklig forskjellsbehandling innebærer at like saker skal behandles likt, slik at det i størst mulig grad er forutsigbart for pasienter, brukere og saksbehandlere hvilke tjenester et behov vil utløse. Det er derfor viktig at saksbehandlingen sikrer saklighet og objektivitet, blant annet ved å sørge for at saksbehandlingen er uhildet, og at den skjer skriftlig slik at vurderinger og begrunnelser kan etterprøves.

Helse- og omsorgstjenester som forventes å vare i lenger enn to uker skal skje i form av skriftlig vedtak som beskriver innholdet og omfanget av tjenesten. Vedtaket gjøres i form av et enkeltvedtak og kan påklages etter forvaltningslovens retningslinjer. Vedtaksmyndigheten er første klageinstans, dersom vedtaket opprettholdes oversendes vedtaket Fylkesmannen for klagebehandling.

For å ivareta innbyggernes rettigheter i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven skal Orkland kommune være profesjonelle i alle ledd av saksbehandlingen.

Jf. Helse- og omsorgstjenesteloven § 7-3, skal det finnes en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomheten i kommunen. Den koordinerende enheten skal bidra til å sikre helhetlig tilbud til pasienter og brukere med behov for sosial, psykososial eller medisinsk rehabilitering og rehabilitering. Koordinerende enhet skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator.

6.2 Forslag til organisering av tildelingskontor i Orkland kommune

Faggruppa anbefaler at alle helse- og omsorgstjenester tildeles av tildelingskontoret. Dette for å oppfylle det overordnede prinsippet om tildelingskontoret som “nav’et” i tjenestene, “en dør inn”, lik tilgang på tjenester og god saksbehandling. Med alle helse- og omsorgstjenester mener gruppa følgende:

- Helsetjenester i hjemmet
- Praktisk bistand
- Tidsbegrenset opphold institusjon
- Langtidsopphold i institusjon
- Dagsenter
- Dagaktivitetstilbud for personer med demens
- Rehabilitering utenfor institusjon
- BPA
- Tilrettelagt arbeid
- Fysio-og ergoterapi
- Avlastning
- Hverdagsrehabilitering
- Ledsagerbevis
- Pårørendestøtte (omsorgsstønad)
- Parkeringstillatelse
- Støttekontakt
- Trygghetsalarm
- TT-kort
- Middagsombringning
- Psykisk helse- og rus
- Hjelpemidler

6.3 Lokalisering

Tildelingskontoret bør være tilgjengelig for publikum og samarbeidspartnere. Tilgjengelighet dreier seg både om fysisk tilgjengelighet og mulighet for elektronisk samhandling.

Faggruppa mener at tildelingskontoret bør være ett hovedkontor og en felles plass for henvendelser. Hensiktsmessig plassering bør ta hensyn til fordelene og bakdelene som nærhet og avstand til utførende enhet gir. Tildelingskontoret bør ha tett samarbeid med et eventuelt boligkontor, da den faglige begrunnelsen for tildeling av omsorgsbolig bør ligge til tildelingskontoret.

Prinsippet om brukeren i sentrum tilsier at karleggingen og mye av møtevirksomheten vil foregå der brukerne er. Alle ansatte må være forberedt på å arbeide i hele Orkland og på tvers av dagens kommunegrenser. Men det bør legges til rette for god praktisk gjennomføring slik at man unngår unødvendig tid og kostnader til transport.

6.4 Organisering

Tildelingskontoret organiseres som en stabsfunksjon kommunalsjef for helse og mestring. Tildelingskontoret bør ha tverrfaglig kompetanse som gjenspeiler tjenestene som tildeles. Ansatte ved tildelingskontoret bør ha formell forvaltningskompetanse innenfor området. Det anbefales at koordinerende enhet organiseres som en del av tildelingskontoret.

6.5 Anbefaling

Det anbefales at det arbeides med felles tildelingskriterier og tildelingspraksis før sammenslåingen.

7 Institusjonstjenesten

7.1 Status for institusjonstjenesten i Orkland-kommunene

Kommunen plikter å tilby plass i institusjon, jmf Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2, 6 ledd .
Kravene i forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie er i tillegg førende.

De overordnede prinsippene for institusjonstjenesten i Orkland som faggruppen anbefaler legger noen føringer for hvordan denne tjenesten bør organiseres. Prinsippene er som nevnt innledningsvis:

- Innbyggerne i Orkland kommune skal kunne bo lengst mulig i eget hjem
- Institusjon er et sted for behandling, ikke for å bo
- Brukeren i sentrum
- Robuste fagmiljø

Den følgende anbefalingen baseres både på best mulig utnyttelse av de samlede ressursene, faglig forsvarlige tjenester, tjenester med god kvalitet og brukervedvirkning.

Institusjonene i Orkland bør samlet ha tilstrekkelig kapasitet når det gjelder korttidsplasser for å ivareta kommunens ansvar for å ta imot utskrivingsklare pasienter fra sykehuset. Korttidsopphold på institusjon bør også benyttes som en forebyggende tjeneste for kartlegging og utredningsopphold. Dette vil kunne bidra til at flere innbyggere får mulighet til å bo hjemme lengre ved at tiltak for økt egenmestring kan settes inn på et tidligere tidspunkt. Det anbefales at det opprettes korttidsplasser på alle institusjonene.

Sykehjem har gått fra en plass å bo til en plass å få behandling, det er nok en riktig retning på utviklingen. Brukerne av de kommunale helse- og omsorgstjenestene ønsker å bo hjemme så lenge som mulig og implikasjonen av dette er at funksjonsnivået blant sykehjemsbeboere er lavt. På slutten av livet er pleiebehov ofte større enn det man kan ivareta i brukernes egne hjem. Mange oppholder seg på sykehjem siste del av livet og palliativ kompetanse på institusjonene er derfor viktig. Dette bør ses opp mot mulig etablering av palliativt team og vurderingen vil være om man skal ha en palliativ enhet eller om det skal være kompetanse på dette på alle institusjonene. Det er fullt mulig og hensiktsmessig og organisere korttidsplasser og palliative plasser sammen.

Oppsummert bør institusjonstjenesten i Orkland inneholde korttidsplasser, plasser i skjermet enhet og plasser for palliasjon.

Det er per i dag institusjonskjøkken på alle institusjonene som i tillegg til mat til beboerne også besørger middag for hjemmeboende. Faggruppa mener at det i utgangspunktet bør opprettholdes drift på alle institusjonskjøkkenene, da dette gjør mye for miljøet på den enkelte enheten. Alternative måter å løse dette på bør også utredes.

Institusjonene er pålagt å ha tilsynslegefunksjon. Dette løses ulikt i kommunene i dag og erfaringene er ulike. Det bør tilstrebes en ordning som sikrer kvalitativt gode og kontinuerlige legetjenester på institusjonene. Behovet for lege til stede har også endret seg i takt med at beboerne på et sykehjem

er sykere og trenger tettere oppfølging enn før.

Faggruppa anbefaler at vederlagsberegningen løses på en plass og at kontorfunksjonene gjennomgås med tanke på at dette samlet sett løses på en hensiktsmessig måte.

7.1.1 Antall institusjonsplasser pr 1.1.18

	Korttidsplasser	Langtidsplasser	Skjermet enhet	Sum
Agdenes	20		7	27
Meldal	10	38	3	51
Orkdal	28	47	31	106
Snillfjord	14		6	20
Sum			47	204

7.1.2 Pågående prosjekt/ utredninger

Kommune	Status
Agdenes	Nytt helsesenter under bygging
Meldal	Nytt helsesenter ferdig prosjektert
Orkdal	Under utredning
Snillfjord	Under utredning

7.1.3 Planlagt utbygging

Kommune	Korttidsplasser	Langtidsplasser	HDO	Sum
Agdenes	15		18	33
Meldal	22	6	62	90
Orkdal	-	-	-	
Snillfjord	-	-	-	

Det er foretatt, eller pågår utredninger av institusjonstjenesten og tilbud i bolig med heldøgns omsorg i alle kommunene. Utfordringen er svært ulike anbefalinger i de ulike utredningene. Utredningene er samstemte i at andelen plasser i institusjon dimensjoneres fra 8,8 -10 prosent av innbyggere over 80 år.

Når det gjelder plasser i bolig med heldøgns omsorg anbefaler de ulike utredningene dekningsgrad fra 5 – 23 prosent.

Dette sier lite om hva som er riktig eller feil, men for at den totale kapasiteten når det gjelder både institusjonsplasser og plasser med heldøgns omsorg i Orkland skal treffe behovet, trengs helheten i dette tilbudet å vurderes. Institusjonstjenesten og boliger med heldøgns bemanning er kostnadskrevenne tjenester og det er viktig at det dette utredes som grunnlag for prioritering.

7.1.4 Anbefaling

Det anbefales at følgende punkter utredes videre som grunnlag for beslutning og prioritering:

- Dekningsgrad for institusjonsplasser og heldøgns omsorg
- Institusjonskjøkken
- Legetjeneste i institusjon
- Merkantil funksjon inkludert vederlagsberegning

8 Hjemmetjeneste

Helsetjenester i hjemmet representerer et stort fagfelt med stor kompleksitet. Helsetjenester i hjemmet omfatter alle tjenester som ytes i brukerens hjem herunder bemannede boliger og tjenesten til psykisk utviklingshemmede. Alle disse tjenestene er ulikt organisert i Orklandkommunene i dag, spesielt på bakgrunn av kommunenes ulike størrelse. Tjenesten til psykisk utviklingshemmede skilles ut som egen enhet i Orkland.

For å oppfylle intensjonsavtalens mål om at innbyggerne i Orkland skal kunne bo hjemme så lenge som mulig er det viktig at hjemmebasert omsorg blir et satsningsområde. Faggruppe for hjemmetjenesten i sammenslåingsprosessen har anbefalt at man i Orkland bør se på ny soneinndeling, best mulig utnyttelse av kompetanse på tvers av soner, bruk av velferdsteknologi samtidig som man ivaretar de gode lokale løsningene som i dag fungerer godt.

I St.meld. 26 (1) presiseres det at det skal legges til rette for en mer teambasert helse- og omsorgstjeneste. Primærhelseteam er team med ansvar for grunnleggende helsetjenester som ytes i kommunen. Det muliggjør et bredere og mer samordna tilbud, der ovennevnte fagteam inngår som en del av primærhelseteamet. Dette gir oss en mulighet for å kunne gi mer helhetlige tjenester til innbyggerne, som igjen vil skape trygghet og kvalitet. Det er da viktig at alle brukerens behov ivaretas av det samme teamet

Både stortingsmelding 26 – Fremtidens primærhelsetjeneste (1) og folkehelsemeldingen (7) legger betydelig vekt på at helse- og omsorgstjenesten må bidra i det helsefremmende og forebyggende arbeidet. Ofte legges grunnlaget for en god folkehelse i andre sektorer. Derfor er det avgjørende at de ulike sektorene arbeider sammen mot felles mål.

8.1 Anbefaling

Det anbefales at det arbeides videre med struktur og soneinndeling

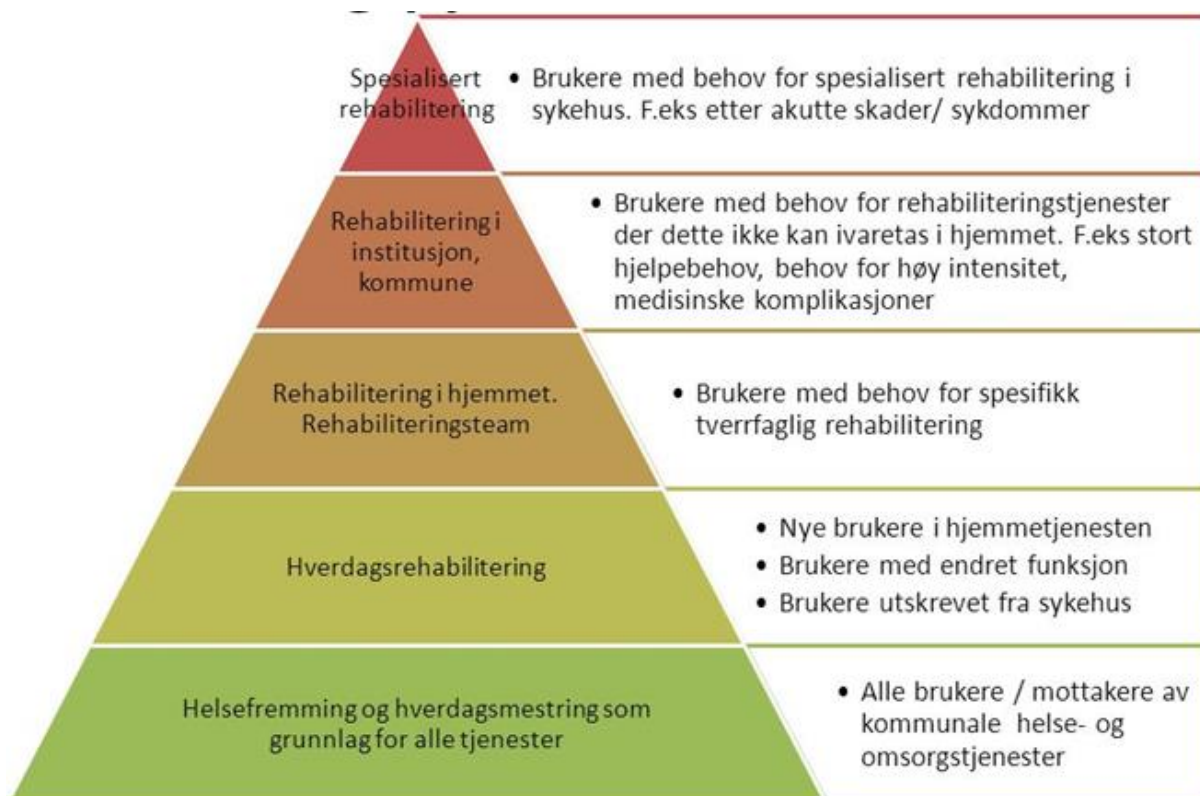
9 Kommuneovergripende oppgaver

Det er noen fagområder som skiller seg ut med tanke på at det kreves spesialisert kompetanse og man er avhengig av robuste fagmiljø for å kunne gi gode tjenester. Dette gjelder blant annet for områdene rehabilitering i institusjon, styrket skjermet enhet for personer med demens og palliasjon. Tilrådingen er derfor at det opprettes en felles avdeling for disse funksjonene i Orkland. Faggruppa anbefaler at rehabiliteringsavdelingen legges til Meldal helsetun og at styrket skjermet enhet legges til Orkdal helsetun. Kommunen plikter å ha tilbud for avlastning og dette kan løses ved at tilbudet tilbys på Krokstadøra.

9.1 Rehabilitering

Samhandlingsreformen legger vekt på forebygging framfor reparasjon, tidlig framfor sen innsats, bedre samarbeid mellom ulike ledd i helsetjenesten og sterkere brukermedvirkning. For kommunene handler dette om en nødvendig omstilling dersom man skal kunne få mer ut av knappe ressurser uten kvalitetsforringelse, men det er en krevende omstilling både økonomisk, organisatorisk og kompetansemessig(8).

De ulike tilbudene innenfor rehabiliteringsbegrepet er vist i rehabiliteringspyramiden under og strekker seg fra hverdagsmestring som arbeidsmetode som grunnlag for alle tjenester til spesialisert rehabilitering i sykehus. Det viktig at alle delene i pyramiden er tilstrekkelig utbygd og at det foreligger en helhetlig plan for rehabiliteringstilbudet i kommunen. Det pågår et kommuneovergripende arbeid med plan for habilitering og rehabilitering i Orklandskommunene.

9.1.1 Kapasitet

Rehabilitering i kommunehelsetjenesten skjer i stor grad utenfor institusjon. Lav kapasitet på dette området vil øke behovet for institusjonsopphold og redusere befolkningens muligheter til å fremme egen helse, forebygge forverring av sykdom og til å mestre egen hverdag.

I noen tilfeller hvor pasienten har stort behov for tilsyn og pleie, behov for et mer intensivt rehabiliteringsopplegg og/eller gruppetilbud, kan det være mest hensiktsmessig med dag- eller døgnopphold. Geografiske og sosiale forhold vil påvirke valget av rehabiliteringsarena.

9.1.2 Hverdagsmestring som arbeidsmetode

Hverdagsmestring er et forebyggende og rehabiliterende tankesett som vektlegger den enkeltes mestring i hverdagen uansett funksjonsnivå. Brukerstyring og vektlegging av den enkeltes ressurser står sentralt. Arbeidsmetoden er aktuell for alle helse- og mestringstjenestene i kommunen og bygger på hva som er viktig å greie for brukeren selv.

9.1.3 Rehabiliteringstilbud utenfor institusjon (oppsøkende rehabilitering)

Rehabilitering i kommunehelsetjenesten skjer utenfor institusjon så sant det er mulig gjennom tverrfaglig samarbeid med utgangspunkt i individuelle behov. Organiseringen kan være forskjellig, men kapasiteten bør være så stor at man unngår ventetid, siden effekten av tilbudet som oftest er størst tidlig i et forløp.

Lav kapasitet på dette området vil redusere befolkningens muligheter til å fremme egen helse, forebygge forverring av sykdom og til å greie seg selv. Geografiske og sosiale forhold vil påvirke valget av rehabiliteringsarena.

9.1.5 Dagrehabilitering – utenfor institusjon

Normering av dagplasser er enda vanskeligere enn normering av døgnplasser, men behovet for dagplasser anses av mange å være større enn døgnplasser. Det er imidlertid få kommuner som har erfaring med egen dagavdeling for tverrfaglig rehabilitering. Trondheim kommune har 0,2 plasser per 1000 innbyggere. De fleste kommuner har dagtilbud i form av ulike treningsgrupper, sosiale treffsteder, dagsenter og/eller frisklivssentral uten at disse tilbudene kan reguleres ved antall plasser. Transport over lange distanser kan bli en stor belastning for brukeren og forringe effekten av dagtilbud. Det anbefales at dette tilbudet utredes og at man samlet vurderer de dagtilbudene som finnes i orklandkommunene i dag.

9.1.4 Rehabilitering i institusjon

Behovet for institusjonsplasser avhenger i stor grad av kapasitet for oppsøkende rehabiliteringstjenester og hjemmetjenestens basiskompetanse. Rehabilitering i kommunal institusjon velges når døgnkontinuerlig og intensiv rehabilitering/bistand er nødvendig. Normering av plasser for døgn- og dagrehabilitering er vanskelig, blant annet knyttet til forholdene beskrevet ovenfor. Lokale forhold som avstander og transportmuligheter virker inn på behovet for institusjonsplasser. Lange avstander gjør det også vanskelig og dyrt å gi et godt nok tverrfaglig rehabiliteringstilbud gjennom oppsøkende virksomhet. Det er innhentet informasjon fra en del kommuner i og utenfor Midt-Norge for å sammenligne dekningsgrad på døgnrehabilitering. Funnene viser at de største kommunene har 0,3 – 0,5 døgnplasser per 1000 innbygger, men dette er vanskelig å bruke som norm for alle kommuner.

Ut i fra disse tallene vil behovet for døgnrehabilitering i Orkland fra 6-9 plasser. Det anbefales at det etableres avdeling for døgnrehabilitering i Meldal som en del av nytt helse- og omsorgssenter.

9.2 Skjermet enhet i institusjon

Demens er fellesbetegnelse for en gruppe hjernesykdommer som fortrinnsvis opptrer i høy alder og som medfører symptomer som hukommelsessvikt, sviktende handlingsevne, sviktende språkfunksjon, personlighetsendringer og endring av atferd. Tilstanden fører til redusert evne til å ta omsorg for seg selv. Personen som rammes blir sykere ettersom tiden går og blir etter hvert mer og mer avhengig av hjelp fra andre. Hos noen går forverringen fort (2-3 år), hos andre langsomt (8-10 år) og hos noen enda langsommere(9). Andelen med demens på sykehjem er over 80% på landsbasis. En del av disse beboerne har behov for boløsninger hvor man har mulighet for å gi god miljøterapi til den enkelte. Miljøterapi består av bevisst bruk av innredning, lys, møblering, støyreduksjon og tilrettelagte aktiviteter for personer med demens. Forskning viser at skjermede enheter for personer med demens har gunstig effekt på trivsel og velvære. Beboere i skjermede enheter opprettholder kognisjonen og fungeringsevne lenger, de er roligere og bruker mindre legemidler. Tvangstiltak og rettighetsbegrensning er mindre hyppig. I takt med stadig større andel eldre i befolkningen vil antallet som lever med demenssykdom øke.

Et mål i Demensplan 2020(10) er at nye sykehjems plasser og omsorgsboliger bygd med tilskudd fra Husbanken, skal være tilpasset og tilrettelagt for mennesker med demens. Optimale rammebetingelser for personer med demens defineres i Demensplan 2020 som små bogrupper i et oversiktlig fysisk miljø med få beboere (fire til åtte personer) og et stabilt personale med nødvendig kompetanse. Det bør være direkte tilgang til tilrettelagt uteareal og det bør legges til rette for sosialt fellesskap.

For ivaretagelse av pasient- og brukerrettighetslovens kapittel 4A: Helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen, må kommunen ha institusjons plasser for å fatte vedtak om tilbakeholdelse i institusjon for de brukerne som trenger det. Enkelte brukere i denne gruppen trenger ekstra skjerming og det bør tilrettelegges for forsterket skjermet enhet. Arbeid med denne brukergruppen krever spesialkompetanse for å gi et kvalitativt godt tilbud og det anbefales at en slik enhet opprettes på en av institusjonene i kommunen. Det anbefales at et slikt tilbud etableres på Orkdal helsetun.

9.3 Palliasjon/ lindrende behandling

Det spesielle med palliasjon er at tilnærmingen som ligger til grunn for behandlingen og omsorgen er rettet mot den alvorlig syke og døende pasienten og hans/hennes reaksjoner på sykdom; fysisk, psykisk, sosialt og åndelig/eksistensielt. Integrasjon av palliasjon i tradisjonell somatisk medisin har som mål å gi et pasienttilpasset helsetilbud som kombinerer den sykdomsrettede tilnærmingen med den pasientsentrerte.

Tradisjonelt har palliasjon vært forbundet med ivaretagelse av den døende pasienten og pårørende og sorgarbeid for etterlatte. Disse to områdene er og skal fortsatt være sentrale. De fleste pasienter i Norge dør på en helseinstitusjon, sykehus eller sykehjem, mens omkring 15 prosent dør hjemme. Mange pasienter ønsker å være hjemme så mye og så lenge som mulig mot livets slutt. En tverrfaglig

tilnærming til pasient og pårørende er sentral. En tydelig etisk bevissthet hos helse og omsorgspersonell er en forutsetning for pasientens og pårørendes tillit til helse- og omsorgstjenesten, og det nasjonale likeverdige tilbudet den norske helse- og omsorgstjenesten er fundert på.

For å legge til rette for at de som ønsker og som opplever det som trygt skal få muligheten til å være mest mulig hjemme til tross for at de har alvorlig sykdom anbefales det at det opprettes et palliativt team i Orkland. Hvordan dette skal løses bør utredes nærmere.

9.4 Avlastning i institusjon

Jf pasient- og brukerrettighetsloven § 2-8 har pårørende og andre med særlig tyngende omsorgsoppgaver rett på avlastningstiltak. Helse- og omsorgstjenesten skal ta standpunkt til om det skal iverksettes tiltak for å lette omsorgsbyrden. Rettigheten gjelder både frivillige omsorgsytere (f.eks. ektefelle eller foreldre til personer over 18 år), og personer som yter omsorg i kraft av omsorgsplikt (dvs. personer med foreldreansvar for mindreårige barn).

Avlastningstilbud for barn ivaretas i egen bolig.

Det anbefales at avlastningstilbudet i Orkland samles og at dette legges til Krokstadøra.

9.5 Psykisk helse- og rus

Samhandlingsreformen legger til grunn at kommunene skal ta et større ansvar for behandling og oppfølging av pasienter, også innen psykisk helse og rus. Psykisk helse- og rus er en viktig del av den kommunale helse- og omsorgstjenesten. For pasientene henger kropp og sinn sammen. Det må også tjenestetilbudet gjøre slik at tjenestene i størst mulig grad framstår som ett.

Psykisk helse bør inngå som en likeverdig del av folkehelsearbeidet og dette er nærmere omtalt i Meld. St. 19 (2014–2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter og Mestre hele livet- Regjeringens strategi for psykisk helse (11). Psykisk helse i folkehelsearbeidet innebærer å rette innsatsen mot forhold som påvirker befolkningens psykiske helse på tvers av sektorer, og skape et samfunn som fremmer psykisk helse og trivsel.

Psykisk helse benyttes som et overordnet begrep og omfatter alt fra god psykisk helse og livskvalitet til psykiske plager og lidelser. Tiltak på feltet omfatter hele bredden fra helsefremming og forebygging til behandling og rehabilitering.

Psykisk helse- og rusarbeid skal ha et tilrettelagt, differensiert og forsvarlig tjenestetilbud til mennesker med psykiske lidelser og rusavhengighet. Dette innebærer informasjonsarbeid, behandling, veiledning, støtte, aktivitet, og forebyggende virksomhet. Målene skal være forankret i kommunenes handlingsplaner, helsemyndighetenes veiledere, helse- og omsorgstjenesteloven, pasientrettighetsloven og ruspolitisk handlingsplan. Tjenestene skal være tilpasset alle aldersgrupper. Psykisk helse- og rusarbeid tilbyr tjenester til mennesker med psykiske lidelser, mennesker med rusavhengighet/rusproblematikk/ rusbehandling, mennesker med livskriseproblematikk, pårørende, personer/instanser som ber om hjelp i akutt krise, de som ber om veiledning, undervisning- og kompetansehevende tiltak og de som ber om forebyggende tiltak -

oppfølgingsamtale eller informasjon om psykiske plager/lidelser.

Også denne tjenesten må organiseres sånn at flest mulig tjenester må tilbys der brukerne bor samtidig som at faglig robusthet må sikres. Dette kan løses ved hjelp av ambulerende team på flere områder.

Anbefaling

- Det anbefales at rehabilitering i institusjon legges til Meldal helsetun og at dette utredes videre.
- Det anbefales at tilbud om dagrehabilitering utredes videre
- Det anbefales at forsterket skjermet enhet legges til Orkdal helsetun
- Det anbefales at tilbud om avlastning legges til Krokstadøra
- Det anbefales at palliativt team utredes

10 Digitalisering

I henhold til intensjonsavtalen skal kommunen være en foregangskommune for IKT for å sikre effektivitet i tjenesteproduksjonen.

Et gjennomtenkt og systematisk arbeid for å legge til rette for og høste mulige gevinster av digitalisering kan gi en bedre og mer effektiv offentlig sektor. Også innenfor tradisjonelt arbeidskrevende tjenester som omsorgstjenester for eldre og syke er det et betydelig potensial for bedre og billigere tjenester gjennom å kombinere teknologisk utvikling med organisatorisk nytenkning og godt lederskap(3).

Erfaringer fra andre land og fra andre sektorer viser at vellykkede digitaliseringsprosjekter krever en klar strategi og ledelse og at det etableres planer for gevinstrealisering.

Offentlig sektor må legge til rette for å utnytte nye verktøy og digitaliseringens muligheter, herunder digitalisering og automatisering av oppgaver. Gevinstene må tas ut på en mer systematisk måte(3).

Vi må ta i bruk de mulighetene som ligger i ny velferdsteknologi og digitalisering av forvaltningen. Det kan også legge til rette for bedre tjenester(3).

10.1 Velferdsteknologi

Av begrepet legges fra NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg, sin definisjon av velferdsteknologi:

Med velferdsteknologi menes først og fremst teknologisk assistanse som bidrar til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet, fysisk og kulturell aktivitet. Styrke den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne.

De velferdsteknologiske løsningene kan bidra til bedre ressursutnyttelse og kvalitet i tjenestetilbudet, samt som støtte for pårørende ved kronisk sykdom eller funksjonsnedsettelse som øker hjelpebehovet. Tidlig tilbud om eller bruk av teknologiske hjelpemidler kan bidra til å forebygge behov for tjenester eller innleggelse på institusjon.

Velferdsteknologi deles i NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg (12), inn i fire hovedkategorier:

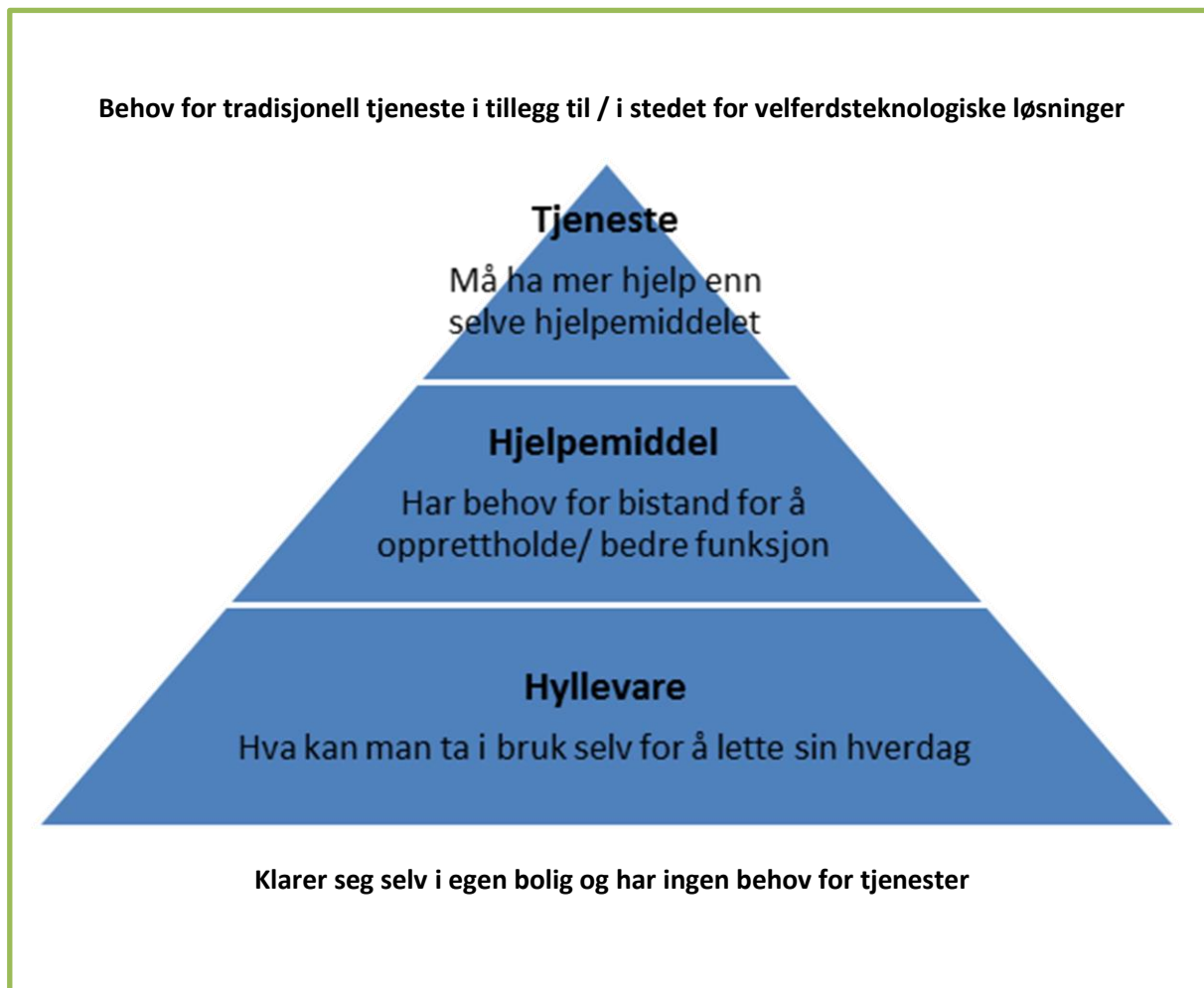
- Trygghets- og sikkerhetsteknologi:
- Kompensasjons- og velværeteknologi:
- Teknologi for sosial kontakt
- Teknologi for behandling og pleie

For å møte framtidens utfordringer samt utnytte eksisterende teknologi mer effektivt er det i Stortingsmelding nr. 29(13), NOU 2011:1(12)1 og regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015- 2020, beskrevet at brukeren skal ha større innflytelse i egen hverdag. Herunder også økt valgfrihet og et tilstrekkelig mangfold av kvalitet og tilbudte tjenester. Dette understøttes da ved utnyttelse av velferdsteknologi som kan bidra til en godt tilpasset tjeneste til våre innbyggere. For implementering av teknologi kreves endringsprosesser i alle nivå for å kunne utnytte en ny måte og både yte og

motta tjenester på. Det krever samarbeid mellom brukere, pårørende og kommunens ansatte.

Figuren under viser de ulike velferdsteknologiske nivåene. De ulike nivåene er nærmere omtalt i rapport fra faggruppe for velferdsteknologi for sammenslåingsprosessen.

10.2 Anbefaling

Strategi for implementering av velferdsteknologi for perioden før sammenslåing og 2 år etter sammenslått kommune, 2018 - 2022. Følgende visjon foreslås for velferdsteknologi i Orkland:

Oppnå egenmestring og økt livskvalitet ved forebygging samhandling og god ressursutnyttelse i innføringen av velferdsteknologi i Orkland.

Fire perspektiv ved implementering av velferdsteknologi:

- Brukerperspektivet: tjenestemottakere skal motta tjenester som suppleres av velferdsteknologi og støtter opp om deres trygghet og mestringsevne.
- Ansatteperspektivet: de ansatte skal benytte velferdsteknologi som supplement i sitt daglige virke.
- Økonomiperspektivet: Kommunen skal ta i bruk velferdsteknologi med å bidra til bedre ressursutnyttelse og effektive tjenester.

- Samfunnsperspektivet: Utnytte allerede eksisterende teknologi for bedre ressursutnyttelse både med tanke på fremtidig kompetansebehov, demografiske utfordringer og økonomiske utfordringer.

For måloppnåelse på det velferdsteknologiske området er det behov for gjennomgripende tiltak på følgende fokusområder:

10.2.1 Informasjon

Velferdsteknologi er etter hvert mye omtalt og kommet i dagligtale. Det trengs fortsatt mer kunnskap og spesielt lokalt hvor teknologien skal implementeres og bidra til trygghet. Det må arbeides målrettet og strategisk for å spre informasjon til både ansatte, brukere og pårørende.

10.2.2 Opplæring

Det er en forutsetning for å lykkes med endring og implementering at alle har et felles målbilde, kunnskapsgrunnlag og kan å bruke teknologien. Det kan ligge utfordringer i at både ansatte og brukere har lav kompetanse på teknologi. Dermed må det gis tilstrekkelig opplæring til både ansatte og brukere slik at teknologien blir et virkningsfullt hjelpemiddel. Det må prioriteres tid for internundervisning og nettbaserte kurs for å øke kompetansen og å sikre endring. Dette bør utføres av superbrukere og ansatte med god teknologikompetanse. Det bør etableres kompetanse på anskaffelse av teknologi.

10.2.3 Drift og arbeidsprosesser

Det må velges driftssikre, brukervennlige og kompatible løsninger og produkter som er godt gjennomprøvd andre steder og er tilgjengelig vare. Innføring av ny teknologi krever endrede arbeidsprosesser.

10.2.4 Organisering

Innføring av velferdsteknologi bør skje parallelt med endringer i organisering og etablering av nybygg/ infrastruktur eller innføring av nye tjenester. Det skal etableres en plan som tilfredsstillende Norm for informasjonssikkerhet og datatilsynets retningslinjer.

10.2.5 Vurdering av digital modenhet

For å kartlegge digital modenhet, er det mange aspekter som må ses på for å avgjøre om en organisasjon er moden til å ta i bruk velferdsteknologi som en del av tjenestene de tilbyr. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi 2017) har utviklet et verktøy for digital modenhet. Verktøyet presenterer fem områder for digital modenhet som er:

- Styring og ledelse
- Menneske og kultur
- Kapasitet og evner
- Innovasjon
- Teknologi

11 Referanser

1. St. melding 26 – Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet
2. St. melding 47 - Samhandlingsreformen
3. Perspektivmeldingen 2017
4. Daatland, S og Otnes, B. (2015) Skandinaviske trender i eldreomsorgen- Institusjon eller omsorgsbolig? Oslo: Samfunnsspeilet 3/2015, SSB
5. Brevik, I. og Schmidt, L. (2005). Slik vil eldre bo. En undersøkelse av framtidige eldres boligpreferanser. Oslo: NIBR, rapport 2005:17.
6. KS-rapport: Samhandlingsreformens konsekvenser for det kommunale pleie- og omsorgstilbudet Rapport IRIS - 2014/382
7. Folkehelsemeldingen (2014-2015) Mestring og muligheter
8. Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017-2019)
9. Breækhus et al.(2009) Hva er demens? Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse og Hukommelsesklinikken ved Oslo universitetssykehus, Ullevål.
10. Demensplan 2020. Helse- og omsorgsdepartementet
11. Mestre hele livet- Regjeringens strategi for psykisk helse (2017-2022)
12. NOU 2011:11 – Innovasjon i omsorg
13. St. melding 29 - Morgendagens omsorg

Lovverk

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) LOV-2011-06-24-30 Helse- og omsorgsdepartementet

Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie FOR-1988-11-14-932 Helse- og omsorgsdepartementet

DR 3/18 Møteplan 1. halvår 2019